

Tornio

Tornion kaupunki

Tilinpäätös 2023

Tornion kaupungin tilinpäätös 2023
Tornion kaupunki
Suensaarenkatu 4, Tornio

Taitto- ja painotyö:
Tornion kaupungin talouspalvelut ja asiakaspalvelupiste Kompassi

Tornion kaupunki

Tilinpäätös 2023

SISÄLLYSLUETTELO

1	Kaupunginjohtajan katsaus	1
2	Tornion kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
2.1	Kaupunginvaltuusto	3
2.2	Kaupunginhallitus	4
2.3	Tornion kaupungin organisaatio	5
3	Yleinen taloudellinen kehitys	6
	Kuntien korkokulut kasvoivat markkinakorkoa hillitymmin	6
4	Tornion kaupungin ja lähialueiden toiminnan ja talouden kehitys	8
4.1	Väestönkehitys	8
4.2	Hyvinvointi	10
4.3	Elinkeinot	14
4.4	Työllisyys	19
4.5	Asuminen ja rakentaminen	23
4.6	Kuntatalouden kehitys Torniossa	25
4.7	Olellaiset muutokset kaupungin toiminnassa	36
4.7.1	Kaupungin toimintojen ja toimintaympäristön kehittäminen	36
4.7.2	Alue-, seutu- ja kansainvälinen yhteistyö	37
4.7.3	Olellaiset muutokset kaupungin taloudessa	40
5	Kaupungin henkilöstö	41
5.1	Henkilöstön määrä	41
5.2	Henkilötyövuodet	42
5.3	Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma	42
5.4	Henkilöstön sairauspoissaolot	43
5.5	Henkilöstökulut	43
6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	45
6.1	Toiminnalliset riskit	45
6.2	Rahoitusriskit	45
6.3	Ympäristötekijät	47
6.4	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen	47
7	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	49
7.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	49
7.2	Toiminnan rahoitus	52
7.3	Rahoitusasema ja sen muutokset	54
7.4	Kokonaistulot ja -menot	57
7.5	Kuntakonsernin toiminta ja talous	58
	Konsernirakenne	58
	Konsernin toiminnan ohjaus	59
	Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat	60

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	62
Tytäryhteisöjen toiminta ja tilinpäätöstiedot.....	65
7.6 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä	93
8 Talousarvion toteutuminen	94
8.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	94
8.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen toimialoittain 2023	107
Tarkastustoimi	107
Keskushallintopalvelut	108
Sivistyspalvelut	120
Tekniset palvelut.....	145
8.3 Tuloslaskelman toteutuminen.....	156
8.4 Investointien toteutuminen	158
8.5 Rahoitusosan toteutuminen.....	164
8.6 Yhteenveto määrärahojen sekä talousarvion toteutumisesta.....	165
9 Tilinpäätöslaskelmat.....	166
9.1 Tornion kaupunki.....	166
9.2 Tornion kaupunkikonserni	170
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	174
Käytetyt kirjanpitokirjat	193
Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja merkinnät	196

KÄSITTELY

Kaupunginhallitus 25.3.2024

Kaupunginvaltuusto 17.6.2024

KUVIOT

Kuvio 1. Tornion kaupungin luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio.....	5
Kuvio 2. Tornion kaupungin väestöpyramidi 12/2023 (Lähde: Tilastokeskus).....	9
Kuvio 3. HYTE tulosindikaattori, ylipaino-%, 8. ja 9. luokan oppilaista.....	10
Kuvio 4. Torniossa työssäkäyvät toimialan mukaan vuonna 2022 (Lähde: Tilastokeskus).....	16
Kuvio 5. Torniossa työssäkäyvät työnantajasektorin mukaan 2012–2022 (Lähde: Tilastokeskus).....	16
Kuvio 6. Tornion yöpymisten kehitys 2000–2023 (Lähde: Tilastokanta Rudolf).....	18
Kuvio 7. Työttömien työnhakijoiden osuus (%) työvoimasta 1–12 /2023.....	21
Kuvio 8. Työttömyyden kehitys 2010–2023: koko Suomi.....	22
Kuvio 9. Työttömyyden kehitys 2010–2023: Lappi.....	22
Kuvio 10. Työttömyyden kehitys 2010–2023: Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio ja Ylitornio.....	23
Kuvio 11. Rakentamisen volyyymi Torniossa 2011–2023 (m ³).....	24
Kuvio 12. Myönnetyt rakennusluvut (m ²) Torniossa 2011–2023.....	24
Kuvio 13. Asuntotuotanto Torniossa 2011–2023.....	25
Kuvio 14. Tornion kaupungin toimintatuottojen jakautuminen vuonna 2023.....	26
Kuvio 15. Tornion kaupunginulkoinen tulokertymä 2023.....	27
Kuvio 16. Tornion kaupungin toimintakulujen jakautuminen vuonna 2023.....	28
Kuvio 17. Tornion kaupungin toimintakulut ja toimintatuotot 2013–2023.....	29
Kuvio 18. Tornion kaupungin verotulot 2013–2023.....	30
Kuvio 19. Tornion kaupungin korkotuotot ja muut rahoitustuotot 2013–2023.....	32
Kuvio 20. Tornion kaupungin korkokulut ja muut rahoituskulut 2013–2023.....	32
Kuvio 21. Tornion kaupungin suunnitelman mukaiset poistot vuosina 2013–2023.....	33
Kuvio 22. Henkilötyövuosien kehitys 2017–2023.....	42
Kuvio 23. Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma 31.12.2023.....	42
Kuvio 24. Henkilöstökulujen kehitys 2017–2023.....	44
Kuvio 25. Tornion kaupungin lainakanta 2018–2023.....	45
Kuvio 26. Euriborkorot vuonna 2023 (Lähde: Suomen pankki).....	46
Kuvio 27. Tornion kaupungin toimintakate 2013–2023.....	50
Kuvio 28. Tornion kaupungin vuosikate 2013–2023.....	50
Kuvio 29. Tornion kaupungin tilikauden yli-/alijäämä 2013–2023.....	51
Kuvio 30. Tornion kaupunkistrategian 2021–2025 tiivistelmä.....	94
Kuvio 31. Tornion kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi.....	95

TAULUKOT

Taulukko 1. Kaupunginvaltuuston kokoonpano vuonna 2023	3
Taulukko 2. Kaupunginhallituksen kokoonpano vuonna 2023	4
Taulukko 3. Tornion kaupungin väestömuutostiedot (Tilastokeskuksen ennakkotieto) neljännesvuosittain vuonna 2023...8	
Taulukko 4. Tornion kaupungin keskeiset väestömuutokset 2010–2023 e (Lähde: Tilastokeskus).	9
Taulukko 5. HYTE-kertoimeen vaikuttavien indikaattoreiden (4 kpl) kehitys	11
Taulukko 6. HYTE-kertoimeen vaikuttavien tulosindikaattoreiden muutokset 2021–2023	11
Taulukko 7. 65-vuotta täyttäneiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot, skaalattu HYTE-indikaattori	13
Taulukko 8. Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen eri toimialoille.	20
Taulukko 9. Veloitetyöllistettävät.	20
Taulukko 10. Työttömien työnhakijoiden määrä vuoden lopussa 2018–2023.	21
Taulukko 11. Ulkoisten toimintatuottojen toteumavertailu.	26
Taulukko 12. Ulkoisten toimintatuottojen toteumavertailu toimielimittäin.	26
Taulukko 13. Ulkoinen tulokertymä.	27
Taulukko 14. Ulkoisten toimintakulujen toteumavertailu.	28
Taulukko 15. Ulkoisten toimintakulujen toteumavertailu toimielimittäin.	29
Taulukko 16. Vertailu Kuntaliiton ja verohallinnon veroennusteen sekä Tornion talousarvion ja tilinpäätöksen välillä.	30
Taulukko 17. Verotulot TA23 ja TP23.	30
Taulukko 18. Tornion kaupungin tulo- ja kiinteistöveroprocentit vuosina 2015–2023.	31
Taulukko 19. Valtionosuudet 2019–2023.	31
Taulukko 20. Valtionosuudet TA23 ja TP23.	31
Taulukko 21. Kriisikuntakriteerit.	35
Taulukko 22. Henkilöstömäärä toimialoittain ja palvelusuhteittain 2032–2023.	41
Taulukko 23. Sairauspoissaolot 2019–2023.	43
Taulukko 24. Lainasalkku 31.12.2023.	45
Taulukko 25. Tornion kaupungin kokonaistulot ja -menot 2023.	57
Taulukko 26. Konsernirakenne.	59

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Sote-uudistuksen vaikutukset ovat keskeisessä roolissa kuntien vuoden 2023 tilinpäätöksissä, kun jopa puolet kuntien taloudesta siirtyi hyvinvointialueiden vastuulle. Sote-uudistus muutti merkittävästi myös Tornion kaupungin tuloja ja menoja vuonna 2023. Vuonna 2023 kuntien talous on poikkeuksellisen vahva sote-muutokseen liittyvien niin sanottujen verohäntien vuoksi ja tämä näkyy myös Tornion tilinpäätöksessä.

Sote-uudistuksen merkittävä vaikutus ilmenee kaupungin toimintakatteessa, mikä oli vuonna 2022 lähes -140 000 000 euroa, kun se vuonna 2023 oli -52 000 000 euroa. Toinen merkittävä muutos sote-uudistuksen myötä koski valtionosuuksia ja kolmas verotuloja. Valtionosuutemme tippuivat 46,7 miljoonasta 15,2 miljoonaan euroon ja verotulomme 93,1 miljoonasta eurosta 51,7 miljoonaan euroon. Vuosikattemme, mikä osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin, vahvistui 134 % vuosien 2022 ja 2023 välillä. Tornion kaupungin vuoden 2023 vuosikate on 14 609 915 euroa ja poistot 6 291 067 euroa. Näin ollen kaupungin tilinpäätös vuodelta 2023 on 8 326 000 euroa ylijäämäinen. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden arvioitiin toteutuvan 4 922 951 euroa ylijäämäisenä. Tästä seuraa, että tilinpäätöksessä 2023 muodostuu taseen omaan pääomaan yhteensä 22 207 184 euron kertynyt ylijäämä.

Sote-uudistus näkyy myös rahoitusasemamme muutoksessa erityisesti suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun osalta, mikä osoittaa kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Vuonna 2023 Tornion kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on 82,9 %, kun vuonna 2022 se oli 48 %. Sote-uudistuksen myötä tulo-rahoituksemme pieneni huomattavasti, mutta otettu velkamäärä ei pienentynyt samassa suhteessa. Markkinakorot lähtivät kovaan nousuun 2022 vuoden lopussa ja korkohuiput nähtiin syyskuussa 2023. Kuntien korkokulut kehittyivät kuitenkin huomattavasti markkinakorkoja suotuisammin. Torniossa korkokulujen kasvua hallittiin pääosin kiinteäkorkoisilla lainoilla. Tornio ei ole käyttänyt koron nousulta suojaavia rahoitusmarkkinainstrumentteja.

Kansallisella tasolla Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, korkea korkotaso, hintojen nousu, ja kulutuksen hiipuminen kuvasivat vuoden 2023 lopun tilannetta Suomessa. Lapin osalta elinkeinoelämän näkymät ovat olleet vuonna 2023 kuitenkin suhteellisen valoisat. Lapin ja Pohjois-Ruotsin, sekä -Norjan investointipotentiaali on tutkitusti suuri ja tämä näkyy erityisesti teollisuuden, energia-alan ja matkailun investointeina.

Kaupunkistrategiamme mukaisesti painopisteisiin, elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki, hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen, sekä toimiva kaupunkikonserni, liittyi vuoden 2023 aikana useita toimenpiteitä.

Toimintaympäristön nopea muutos on epävarmuuksista huolimatta nostanut esiin Tornion vahvuuksia ja avannut positiivisen kehityksen mahdollisuuksia elinvoiman kehittämisessä. Tornion maantieteellinen asema, nykyinen teollisuus, uudet energialähteet ja näiden innovatiivinen yhdistäminen ovat tuoneet Tornioon investointeja, joista osa voitiin julkaista vuoden 2023 aikana ja vielä julkaisemattomia edistettiin yhdessä kaupungin ja yritysten kanssa. Investoinnit liittyvät mm. tuuli-, aurinko- ja vetyteollisuuden ja niiden johdannaisten jalostamiseen, sekä teollisuuden tavoitteisiin pienentää tai kokonaan päästä eroon hiilidioksidipäästöistään. Tähän liittyen merkittävä investointisuunnitelma kuultiin, kun Outokumpu kertoi selvittävänsä mahdollisuuksia vähentää ruostumattoman terästeollisuuden hiilidioksidipäästöjä pienydinvoiman avulla. Yksi mahdollinen vaihtoehto pienydinvoimalan sijaintipaikaksi olisi Outokummun Tornion tehtaiden lähialueet. Outokummun ja kaupungin välillä käytiinkin pitkälle vuoden 2023 loppuun neuvotteluja tarvittavien maa-alueiden myymisestä Outokummun käyttöön. Olemme tukeneet yritysten kasvua ja sijoittautumista maankäytön ratkaisulla ja elinkeinopalveluilla ja kaavoituksella on vauhditettu vihreään siirtymään liittyvien teollisuusalueiden valmistumista. Liikenneyhteyksien osalta rautatie-, maantie- ja lentoliikenneyhteyksien edunvalvontakohteet ja hankkeet ovat lisänneet Tornion saavutettavuutta ja palvelutasoa, mitä tehdään laajassa yhteistyössä Meri-Lapissa, Tornionlaakson kuntien kanssa ja Perämerenkaaren puitteissa. Perämerenkaaren liikennevisio valmistui vuoden 2023 aikana ja sen toteuttamisessa Tornioilla ja Haaparannalla on keskeinen rooli. Elinvoimapalveluihin liittyen vuoden 2023 aikana päätettiin perustaa Meri-Lapin työllisyyspalveluiden yhteistoiminta-alue. Uudistuksen tavoitteet ja työllisyyskehityksen vaikutus kuntatalouteen huomioiden oli tärkeää, että Meri-Lapin kunnat pystyivät tekemään työllisyyspalvelu-uudistuksen läpiviemiseksi yhteistyötä ja että laadittuun yhteistoiminta-alueen sopimukseen ovat kaikki alueen kunnat sitoutuneita. Tornio valittiin yhteistoiminta-alueen vastuukunnaksi ja

aloitimme työllisyyspalveluiden vastaanottamiseen liittyvät toimet jo vuoden 2023 lopussa, jotta olemme valmiina vuoden 2025 alussa, kun palvelujen järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille.

Hyvinvointi- ja turvallisuusohjelman toimeenpano osana kaupunkistrategiaa jatkui vuonna 2023. Saimme hyvinvointityön aktiivisuutta mittaavassa TEA-viisarikyselyssä hyviä tuloksia kuntajohdon ja kulttuurin sektoreilta, joissa molemmissa oli tapahtunut myönteistä kehitystä vuoteen 2022 verrattuna. Olemme halunneet täydentää vahvaa ja monipuolista kulttuuritarjontaa, tukea tapahtumien järjestämistä kaupungissa, sekä aktivoida torniolaisia liikkumaan ja kulttuurin osalta kävijämäärien todetaankin kasvaneen kulttuuripalvelujen toimenpiteiden ansiosta. Liikunnan tuloksissa Tornio erottuu positiivisesti liikuntapaikkojen ja harjoitusvuoromaksujen osalta. Ikääntyneiden hyvinvointityöhön liittyen uimahallin maksuttomat aamu-uinnit ja erityisliikuntaryhmät ovat keränneet paljon kiitosta. Osallistuvan budjetoinnin osalta vuonna 2023 kuntalaiset valitsivat kohteeksi liikennepuiston leikkivälineiden uusimisen, mikä toteutettiin kesällä 2023. Neljä kuudesta kaupungin kärkihankkeesta kohdentuu suoraan hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen teeman alle. Vuoden 2023 aikana aloitettiin hakeutuminen Unicefin lapsiystävällisten kuntien verkostoon ja tähän liittyen syyskaudella on nimetty tehtävään koordinaattori sekä työryhmä. Hanke tulee näkymään kaikilla toimialoilla. Rajakartanon, Aineen taidemuseon ja kirjaston, kiinteistön peruskorjaus valmistui syksyllä ja se tukee Rantakadun kulttuurisataman kehittämistä kulttuuri- ja tapahtuma-alueeksi. Pohjan Stadionin uudistaminen ympärivuotiseksi liikuntapaikaksi otti myös askeleita eteenpäin, kun siihen vaadittava suunnitelma kustannusarvioineen saatiin vuoden 2023 aikana valmiiksi ja se sisällytettiin syksyllä vuoden 2024 talousarvioon. Myös Kukkolankosken kestävä kehittäminen toteutui suunnitellusti, kun haku Unescon aineettoman kulttuuriperintökohteen osalta eteni.

Kaupunkistrategian painopisteen toimiva kaupunkikonserni mukaisena toimenpiteenä uudistettiin vuoden 2023 aikana Tornion kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset. Omistajapolitiikka on osa Tornion kaupunkistrategiaa ja se on kaupungin strategisen johtamisen väline, jonka tavoitteena on edistää Tornion kaupunkikonsernin päätöksenteon johdonmukaisuutta, suunnitelmallisuutta ja omaisuuden arvon säilyttämistä.

Vuotta 2023 leimasi edelleen muutos ja epävarmuus tulevasta erityisesti sote-uudistuksen tuomien toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten seurauksena. Muutoksen ja epävarmuuden keskellä Tornion kaupunki katsoo kuitenkin luottavaisesti tulevaisuuteen. Kiitän henkilöstöä ja luottamushenkilöitämme arvokkaasta työstänne, jotta Tornio on elinvoimainen, taloudeltaan vakaa ja kestävästi kehittyvä kaupunki, joka luo asukkailleen turvallisen ja toimivan arjen.

Jukka Kujala
Kaupunginjohtaja

2 Tornion kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

2.1 Kaupunginvaltuusto

Tornion kaupunginvaltuusto on kaupungin ylin päättävä 43 valtuutetun toimielin. Valtuutettujen lukumäärä on vahvistettu vuonna 2020 § 82 kuntalain edellyttämällä tavalla valtuustokaudelle 2021–2025. Kunnallisvaaleilla vuonna 2021 valitun kaupunginvaltuuston työskentely käynnistyi 1.8.2021.

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2023 ensimmäisessä kokouksessa 23.1.2023 §8 kokousaikatauluista, pöytäkirjan tarkastamisesta sekä nähtävänä pitämisestä. Kaupunginvaltuusto kokoontui vuonna 2023 kuukauden viimeisenä maanantaina läsnäolokokouksiin kaupungintalon valtuustosalissa, ja tätä edeltävänä torstaina järjestettiin valtuutetuille informaatio- ja keskustelutilaisuus, joihin oli mahdollista osallistua etäyhteydellä. Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä kaksitoista (12) kertaa. Informaatio- ja keskustelutilaisuuksia järjestettiin kaksitoista (12) tilaisuutta.

Tulevaan työllisyyspalveluiden uudistukseen liittyvä kuntien informointi järjestettiin seutuforumissa 6.6.2023 Meri-Lapin kehittämiskeskuksen toimesta. Syyskauden alussa, työllisyysalueen kunnat Tornio, Keminmaa, Kemi, Simo, Tervola ja Ylitornio, päättivät ensimmäisissä valtuustojen kokouksissa Meri-Lapin työllisyyspalvelut-yhteistoiminta-alueen muodostamisesta. Myöhemmin syksyllä 2023 Tornion kaupunki tulevana vastuukuntana järjesti alueen kunnille etäyhteydellä toisen informaatiotilaisuuden 24.10.2024. Kaupunginvaltuuston talousseminaari järjestettiin 25.5.2023. Tornion kaupungin digiverkostohankkeen päättäjäkoulutus toteutettiin 4.9.2023.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajistossa jatkoivat vuoden 2023 alusta kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Markku Ponkala (KESK), 1. varapuheenjohtaja Jari Hast (PS), 2. varapuheenjohtaja Kosti Ollila (SDP) sekä 3. varapuheenjohtaja Toni Keränen (VAS).

Taulukko 1. Kaupunginvaltuuston kokoonpano vuonna 2023

Aalto Merja (VAS)	Keränen Toni (VAS)	Rämö Outi (SDP)
Aho Kirsti (KESK)	Koivisto Liisa (KESK)	Sadinmaa Markku (KESK)
Antinjuntti Ilmari (KOK)	Kokkonen Ninni-Ingrid (KOK)	Sainmaa Jari (PS)
Hakomäki Jan-Mikael (VAS)	Kulmuni Katri (KESK)	Stoor Olavi (VAS)
Hannuniemi Jari (SDP)	Leinonen Risto (KESK)	Säily Ismo (KESK)
Harjuoja Karoliina (KESK)	Liikamaa Arto (KESK)	Taramaa Markku (KESK)
Hast Jari (PS)	Lummi Raija (KOK)	Tervahauta Jari (KESK)
Hurtig Erkki (KD)	Ollila Kosti (SDP)	Tikkanen Vilho (PS)
Husa Marja-Liisa (KESK)	Petäjämäa Katariina (SDP)	Törmä Markus (PS)
Hyöppinen Aino (VAS)	Pigg Pasi (KESK)	Urpilainen Ismo (KESK)
Isometsä Jorma (PS)	Pirttimaan Pertti (KESK)	Vanhala Taava-Tuulia (SDP)
Juntura Sari (KESK)	Ponkala Markku (KESK)	Välimaa Risto (KESK)
Juuso Kaisa (PS)	Pukero Päivi (KESK)	Ylikitti Tuomo (PS)
Kaarlela Antti (KOK)	Rainio Olli (KESK)	
Keinänen Outi (KESK)	Rauhala Heikki (PS)	

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksissaan yhteensä 138 pykäläasiaa. Kaupunginvaltuusto nimesi 11.12.2023 132 § TE24 valmistelutoimielimeen vuoden 2024 ajalle Tornion kaupungista 3 edustajaa, Karoliina Harjuojan ja varalla Outi Keinänen, Pertti Pirttimaan ja varalle Jari Hannuniemen sekä Jari Sainmaan, ja varalle Toni Keränen. Kuntien ilmoittamien edustajien muodostaman valmistelutoimielimen kokoonpano jatkaa 1.1.2025 alkaen Meri-Lapin työllisyyslautakuntana. Tornion ja Haaparannan kaupunginvaltuustojen yhteinen kokous järjestettiin Joentalolla Torniossa 22.3.2023.

Kaupunginvaltuutetut jättivät kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi vuoden 2023 aikana yhteensä kaksitoista (12) valtuustoaloitetta. Kuntalaisaloite.fi -järjestelmään jätettiin vuoden 2023 aikana yhteensä 3 kuntalaisaloitetta ja 3 aloitetta toimitettiin kirjaamon kautta.

Kaupunginvaltuuston varsinaiset kokoukset järjestettiin läsnäolokokouksina kaupungintalon valtuustosalissa. Kaupunginvaltuuston informaatio- ja keskustelutilaisuudet järjestettiin hybridikokouksina, eli valtuutetuilla oli mahdollista osallistua tilaisuuteen myös etäyhteydellä. Kaupunginvaltuustolle tulevien asioiden esityslistat toimitettiin sähköisesti Cloud Meeting -järjestelmässä, samoin kokouksen asioiden käsittely tapahtui mainitussa sähköisessä suljetussa järjestelmässä.

2.2 Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuuston valtuustokaudelle 2021–2025 16.8.2021 valitsema 11 jäseninen kaupunginhallitus johti kaupungin hallintoa ja toimintaa vuonna 2023 kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana jatkoi vuoden 2023 alusta kaupunginhallituksen puheenjohtaja Olli Rainio (KESK), 1. varapuheenjohtajana Jari Sainmaa (PS) ja 2. varapuheenjohtajana Risto Välimaa (KESK).

Taulukko 2. Kaupunginhallituksen kokoonpano vuonna 2023

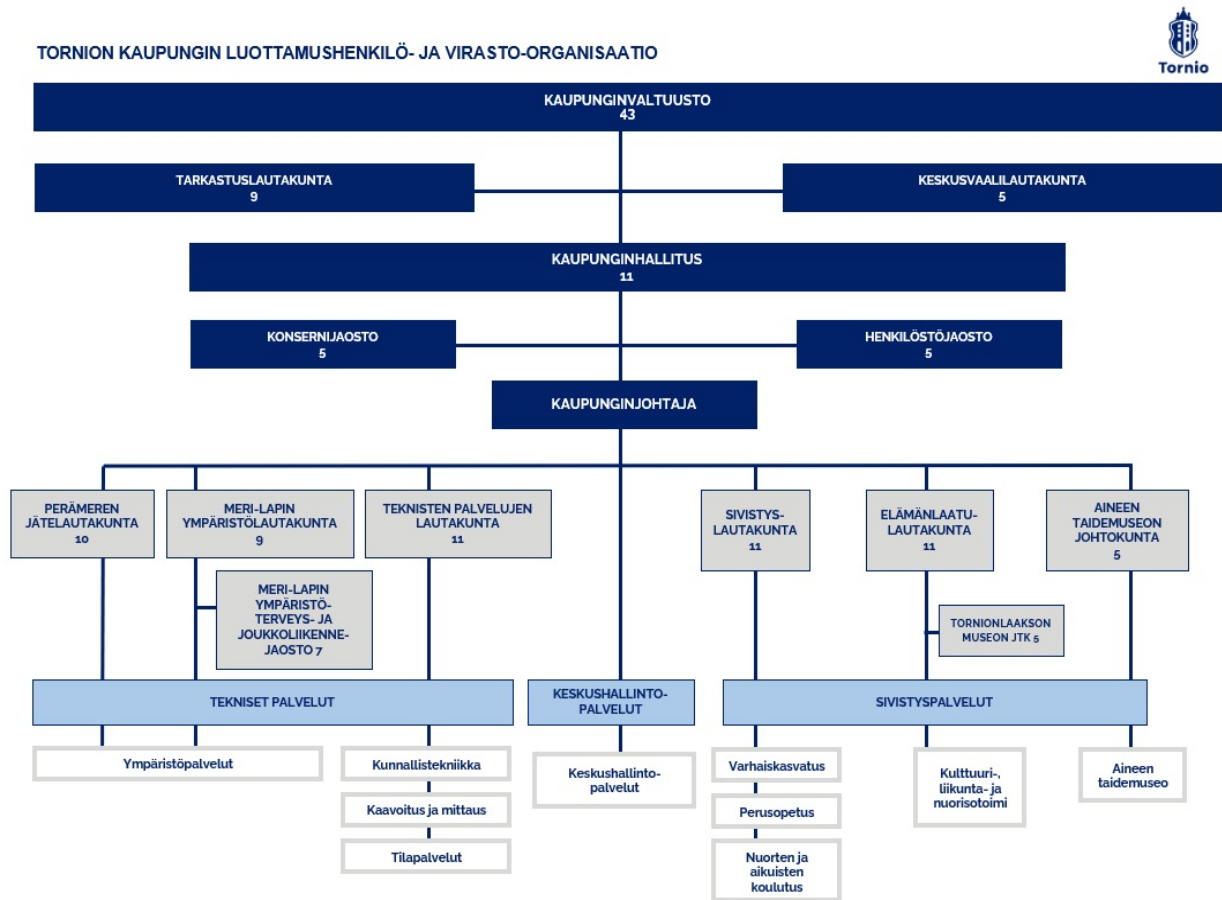
Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Aalto Merja (VAS)	Hyöppinen Aino (VAS)
Hast Jari (PS)	Ylikitti Tuomo (PS)
Husa Marja-Liisa (KESK)	Sadinmaa Markku (KESK)
Juuso Kaisa (PS)	Tikkanen Vilho (PS)
Kaarlela Antti (KOK)	Antinjuntti Ilmari (KOK)
Pukero Päivi (KESK)	Aho Kirsti (KESK)
Rainio Olli, pj. (KESK)	Vanhala Taava (KESK)
Rämö Outi (SDP)	Pernu Tytti
Sainmaa Jari, 1. vpj. (PS)	Isometsä Jorma (PS)
Välimaa Risto, 2. vpj. (KESK)	Juntura Sari (KESK)

Kaupunginhallitus päätti vuoden 2023 ensimmäisessä kokouksessaan 23.1.2023 § 7 kokousaikataulusta, pöytäkirjan tarkastamisesta sekä nähtävänä pitämisestä. Vuoden 2023 aikana kaupunginhallitus kokoontui pääsääntöisesti kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena maanantaina klo 15:00 alkaen.

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä 21 kertaa ja päätti yhteensä 369 pykäläasiaa. Kokoontumiset järjestettiin läsnäolo kokouksina kaupungintalon valtuustosalissa. Kaupunginhallitukselle tulevien asioiden esityslistat toimitettiin sähköisesti Cloud Meeting -järjestelmässä, samoin kokousten aikana tapahtuva asioiden käsittely tapahtui mainitussa sähköisessä suljetussa järjestelmässä.

Tornion ja Haaparannan kaupunginhallitusten yhteiskokouksia ei järjestetty vuonna 2023. Kaupunginhallitus tutustui Tornion Golf Oy:n toimintaan 19.6.2023, jossa mahdollistuu pelaaminen kahden maan ja kahden aikavyöhykkeen alueella. Uuden sukupolven organisaatiot eli USO7 työpaja kunnanhallitusten sparraustilaisuus liittyen hyvään hallitustyöskentelyyn järjestettiin 22.11.2023 etäyhteydellä. Kaupunginhallituksen talousiltakoulu järjestettiin 3.10.2023.

2.3 Tornion kaupungin organisaatio

Kuvio 1. Tornion kaupungin luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio.

3 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen talous kääntyi vuoden 2023 lopussa taantumaan. Vuoden kolmannella neljänneksellä bruttokansantuote supistui peräti 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Kysynnän heikkeneminen oli vuoden loppupuolella laaja-alaista. Viennin volyyymi supistui huhti-kesäkuun tasolta 1,8 prosenttia, yksityinen kulutus 0,6 prosenttia ja investoinnit 1,5 prosenttia. Erityisesti supistuivat investoinnit talonrakennuksiin. Kysyntä supistui niin teollisuudessa, rakentamisessa, kaupassa ja useilla palvelualoilla.

Taloukasvun hiipuminen välittyi myös työllisyystilanteeseen, sillä työllisyyden vahvistuminen päättyi ja työttömyys kääntyi nousuun. Työttömyys on noussut erityisesti rakennusalailla. Pitkäaikaistyöttömyys oli korkeammalla tasolla kuin ennen koronapandemiaa.

Kulutuskysynnän kasvu arvioidaan jäävän vuonna 2024 vaatimattomaksi, vaikka yksityistä kysyntää tukevat inflaation lasku, reaalityulojen ja ostovoiman vahvistuminen sekä korkojen nousun pysähtyminen. Ansioiden arvioidaan kasvavan vuonna 2024 noin 3,5–4 prosenttia ja inflaation arvioidaan asettuvan noin kahden prosentin tuntumaan. Kotitalouksien tulojen kasvua hillitsee kuitenkin lähivuosina hallitusohjelmassa sovitut sosiaalietuuksien leikkaukset ja mahdollisesti heikentävä työllisyystilanne. Työllisyyttä heikentäneenä vuonna 2024 matalasuhdanne, mutta työllisyysasteeseen ei ennakoita kovin suuria kuoppia.

Kuntatalouden kehitys Suomessa

Vuosi 2023 oli merkittävä kuntataloudelle, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille. Kuntien tulopohja pieneni. Toimintamenot supistuivat arviolta 50–60 prosenttia, mutta verotuloissa muutos oli verohäntien vuoksi pienempi.

Kuntaliiton, vuoden 2023 tilinpäätösanalyysin mukaan kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätökset olivat vahvoja. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle 1,8 miljardiin euroon.

Kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruisiksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä, jotka maksuunpantiin korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä periä takaisin valtiolle lähivuosina. Ilman poikkeuserien tuntuva apua kuntatalouden tila olisi ollut raskaasti alijäämäinen ja lähennellyt kuntatalouden vaikeimpia vuosia kiky-sopimuksen loppupuolella vuonna 2018. Kuntatalouden näkymät synkkenevät dramaattisesti lähitulevaisuudessa, kun sote-uudistuksen poikkeuserät poistuvat.

Kuntien korkokulut kasvoivat markkinakorkoa hillitymmiin

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmiin.

Kuntaliitto arvioi että, kunnat ovat suojautuneet korkokulujen kasvulta pääosin kiinteäkorkoisten lainojen käyttämisellä. Noin 50 kunnalla on lisäksi korolta suojaavia korkojohdannaisia. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, kun kiinteäkorkoisten lainojen korot tulevat tarkistettavaksi, vaikka markkinakorot ovatkin laskeneet huipuistaan.

Markkinakorkojen ei odoteta palaavan vuotta 2022 edeltävälle tasolle. Rahoitusmarkkinoiden tilanne kasvatti toisaalta kuntien korkotuottoja noin 100 miljoonalla.

Kuntakentän eriytyminen kiihtyy edelleen

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarviot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen jatkumisesta viime vuonna.

Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta.

Maakunnista vahvimpaan tulokseen ylsivät Uusimaa ja Lappi, kun taas heikoimpana näyttäytyy Kainuu. Yksittäisen vuoden taloutta voi maakuntatasollakin heiluttaa yhden kunnan kertaluonteinen omaisuuden myynti tai alaskirjaus. Lisäksi sote-uudistuksen jälkeen samankin maakunnan sisällä talous voi näyttäytyä dramaattisesti erilaisena.

Manner-Suomen kuntien vuosikate kasvoi edellisvuodesta ja kattoi poistot. Vuosikate oli negatiivinen 13 kunnassa. Tilikauden tulos oli 1,8 mrd. euroa ja se koostui täysin kertaeristä. 49 kunnassa tilikauden tulos oli negatiivinen, kun se vuoden 2022 tilinpäätöksessä oli 93 kunnassa. Kuntien lainakanta laski 300 miljoonalla eurolla. Lainakanta asukasta kohden oli 3 320 euroa. Vuonna 2022 lainakanta oli 3 371 euroa. Kuntien toimintakulut laskivat 59 % ja toimintatuotot laskivat 28 %. Verotulot laskivat 46 %. Kunnallisverotulot laskivat 53 %, yhteisöverot 32 % ja kiinteistöverot kasvoivat 4,4 %. Valtionosuudet laskivat 66 %.

Tulevaisuuden näkymiä

Kuntaliiton mukaan kuntien marraskuinen ns. Black Friday näkyy valtiovarainministeriön kuntahallinnon ennusteessa valtionosuuksien reippaana laskuna vuodesta 2025 lähtien. Ennusteessa kuntien valtionosuuksia pienentää paitsi vuoden 2022 verotietojen valmistumisen vaikutukset sote-siirtolaskelmaan niin myös kuntien valtionosuuksien kasvua 2024–2027 hidastava indeksijarru. Muut kuntien tulot kasvavat hidastuneen talouskasvun myötä vaimeasti, mihin vaikuttaa osaltaan myös se, että kunnat kiristivät verotustaan vuonna 2024 varsin maltillisesti. Menoja kasvattaa yleistä ansiokehitystä hieman nopeampi palkkaohjelma, hintojen nousu ja huomattavat investointitarpeet.

Kuntaliitto teki kyselyn kuntien talousjohtajille helmikuussa 2024. Talousbarometrissä kysyttiin kuntien talousjohtajien näkemyksiä kunnan talouden tilasta tällä hetkellä, kuntien talousnäkymistä 12 kuukauden kuluttua sekä kunnan sopeutustoimien tarpeesta.

Barometrin tulokset talouden tilasta oli kyselyhetkellä keskimäärin hyvä koska kuntien talous oli vuonna 2023 poikkeuksellisen vahva sote-muutokseen liittyvien niin sanottujen verohäntien vuoksi.

Barometri kertoi hyvin yhdenmukaisesti eri kokoisten ja eri alueilla sijaitsevien kuntien suulla, että talousnäkyvät heikkenevät nyt nopeasti. Kunnan taloudellinen tilanne 12 kuukauden kuluttua tulee olemaan heikompi kuin nykytilanne.

Synkentyvän talouden taustalla on useita syitä. Merkittävin syy oli kuntien valtionosuuksiin tehtävä yllättäen satojen miljoonien eurojen lisäleikkaus. Muita kuntien taloutta painavia tekijöitä ovat verohäntien poistuminen kuntataloudesta, talouskasvun vaimeus sekä hallituskauden sopeutustoimet.

4 Tornion kaupungin ja lähialueiden toiminnan ja talouden kehitys

4.1 Väestönkehitys

Tornion kaupungin väkiluku oli vuoden 2023 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 21 015 asukasta. Kaupungin väkiluku laski edellisestä vuodesta 212 asukkaalla. Vain kaksi kertaa aiemmin 2000-luvulla väkiluku on laskenut Torniossa enemmän kuin vuonna 2023 (2002: -301 as., 2019: -273 as.). Tornion väkiluku on myös kasvanut 2000-luvulla kahdeksana vuonna (2003–2008, 2010–2011). Tämän jälkeen Tornion väkiluvun kokonaismuutos on ollut vuosina 2012–2023 yhteensä -1530 asukasta.

Torniossa syntyi vuonna 2023 kaikkiaan 162 lasta. Kuolleita oli samana vuonna 254 henkilöä, joten luonnollinen väestönlisäys oli -92 henkilöä. Syntyvyys pysytteli käytännössä vuosien 2021 ja 2022 tasolla kuten myös kuolleisuus. Torniossa luonnollinen väestönlisäys (syntyneet-kuolleet) on ollut negatiivinen vuodesta 2017 lähtien.

Muuttoliikkeen osalta tilastoissa (taulukko 3) näkyy hyvin vuoden 2023 kolmas neljännes, jolloin kuntien välinen nettomuutto oli Tornion osalta -131 asukasta. Tämä selittyy suurelta osin opiskelijaikäisen väestön muuttamisella Torniota uusille opiskelupaikkakunnilleen. Kuntien välisessä nettomuutossa vuosi 2023 oli edellistä vuotta selvästi heikompi, sillä Tornio menetti nettona maan sisäisessä muuttoliikkeessä 199 asukasta muille Suomen kunnille.

Nettomaahanmuutto oli Torniossa aiempien vuosien tapaan selvästi positiivinen ollen vuonna 2023 +77 henkilöä. Kokonaisnettomuutto oli Torniossa vuonna 2023 yhteensä -122 asukasta johtuen kuntien välisestä muuttoliikkeestä.

Kunnan sisäinen muuttoliike pysyi lähes tarkalleen edellisen vuoden tasolla myös vuonna 2023.

Tornion väestölliset haasteet ovat melko pitkälle samoja kuin muuallakin Suomessa lukuun ottamatta muutamia kasvukeskuksia sekä väestökehitykseltään vaikeimpia kuntia. Tornion väestö ikääntyy kuten suurimmassa osassa Suomen kuntia. Tämä vaikuttaa merkittävästi tulevien vuosien palvelurakenteisiin, -tarpeisiin ja kuntien elinvoimaan Suomessa.

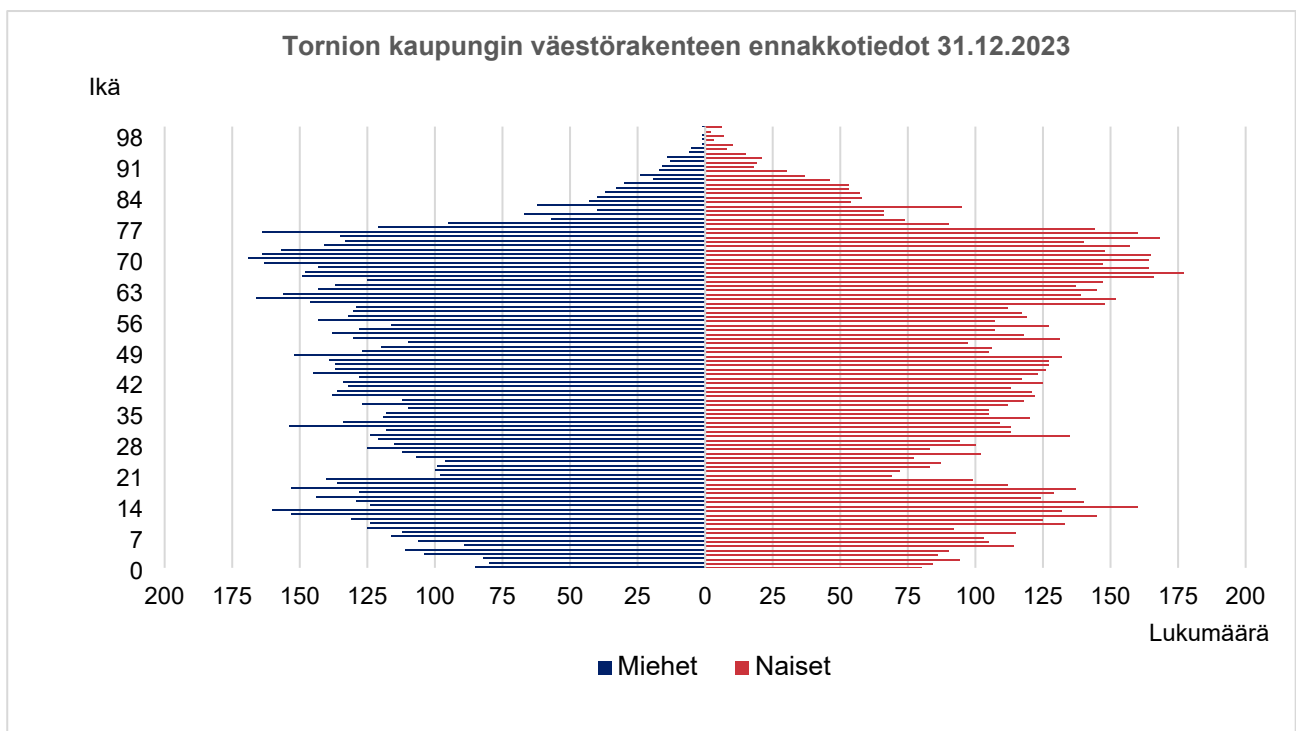
Taulukko 3. Tornion kaupungin väestömuutostiedot (Tilastokeskuksen ennakkotieto) neljännesvuosittain vuonna 2023.

Tornio	2023 Q1	2023 Q2	2023 Q3	2023 Q4	Yhteensä
Elävänä syntyneet	43	33	48	38	162
Kuolleet	56	63	65	70	254
Luonnollinen väestönlisäys	-13	-30	-17	-32	-92
Kuntien välinen tulomuutto	132	167	230	185	714
Kuntien välinen lähtömuutto	187	203	361	162	913
Kuntien välinen nettomuutto	-55	-36	-131	23	-199
Kunnan sisäinen muutto	372	487	578	512	1949
Nettomaahanmuutto	16	11	35	15	77
Kokonaisnettomuutto	-39	-25	-96	38	-122
Väkiluku	21 173	21 119	21 004	21 015	

Taulukko 4. Tornion kaupungin keskeiset väestömuutokset 2010–2023 e (Lähde: Tilastokeskus).

Tornio Vuosi	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestön lisäys	Kuntien välinen netto-muutto	Kunnan sisäinen muutto	Netto-maahanmuutto	Kokonaisnetto-muutto	Kokonaismuutos	Väkiluku
2010	292	207	85	-102	2638	108	6	87	22 513
2011	271	194	77	-125	2305	90	-35	32	22 545
2012	256	202	54	-170	2545	62	-108	-56	22 489
2013	260	188	72	-261	2475	78	-183	-118	22 371
2014	218	203	15	-100	2325	46	-54	-49	22 322
2015	231	190	41	-219	2721	47	-172	-123	22 199
2016	217	190	27	-210	2316	107	-103	-82	22 117
2017	201	222	-21	-228	2409	79	-149	-189	21 928
2018	195	216	-21	-106	2649	73	-33	-53	21 875
2019	200	233	-33	-262	2334	20	-242	-273	21 602
2020	182	200	-18	-149	2344	32	-117	-135	21 467
2021	163	247	-84	-130	2310	80	-50	-134	21 333
2022	165	248	-83	-70	1950	45	-25	-106	21 227
2023 e	162	254	-92	-199	1949	77	-122	-212	21 015

Kuviossa 2 on esitetty Tornion kaupungin väestöpyramidi vuoden 2023 joulukuun lopun ennakkotietojen pohjalta esitettynä. Tornion väestöpyramidissa on nähtävissä nuorten ikäluokkien vähäinen määrä (alhainen syntyvyys), pienet” opiskelikäiset ikäluokat” (paikkakunnalta poismuutto) sekä toisaalta vanheneva väestö eli suurten ikäluokkien ikääntyminen.

Kuvio 2. Tornion kaupungin väestöpyramidi 12/2023 (Lähde: Tilastokeskus).

Lapin maakunnan väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 176 134 asukasta eli maakunnan väkiluku kasvoi edellisestä vuodesta 339 asukkaalla.

Kemi-Tornion seutukunnassa (Tornio, Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola) asui vuoden 2023 lopussa 53 733 seutukuntalaista, jossa oli vähennystä edelliseen vuoteen 504 asukasta.

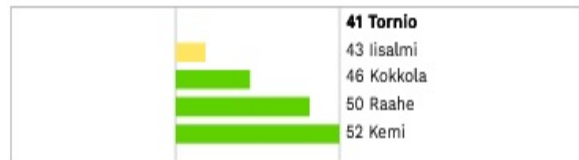
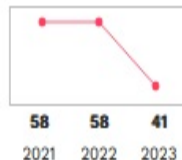
Haaparannan väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 9 177 asukasta (-163 as.). Koko Norrbottenissa asui vuoden 2023 lopussa 248 480 asukasta (-697 as.).

4.2 Hyvinvointi

Laajan hyvinvointikertomuksen 2017–2021 pohjalta laaditun [hyvinvointi- ja turvallisuusohjelman](#) (HYTU-ohjelma väestöryhmittäisine ohjelmineen) toimeenpano kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmalla jatkui vuonna 2023. Tilinpäätöksessä raportoinnin painopiste on toimialoilla tehdyissä toimenpiteissä hytu-ohjelman tavoitteiden ja kehittämiskohteiden osalta. Loppukeväästä kaupunginvaltuustolle raportoidaan laajemmin hyvinvointitilanteen kehityksestä varsinaisessa vuosittaisessa hyvinvointiraportissa, joka tarjoaa tarkentavaa tietoa seuraavan vuoden talousarviovalmisteluun hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen liittyvien tavoitteiden osalta.

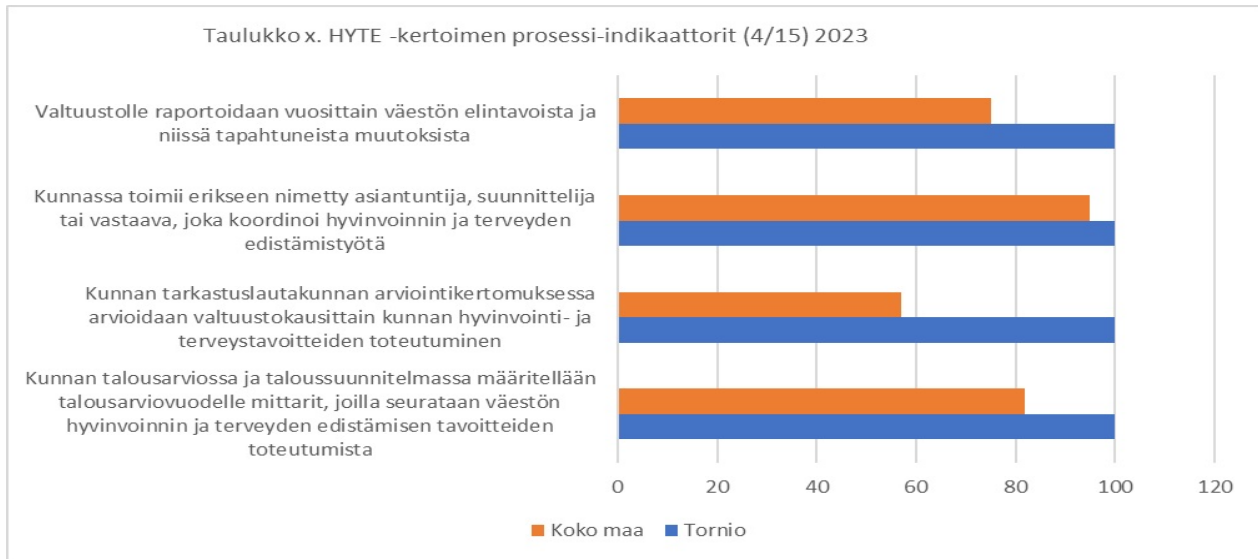
Kansallisella tasolla kuntien hyvinvointityön toteutumista ja kunnan aktiivisuutta mitataan TEA-viisarikyselyillä. Vuodelta 2023 saimme TEA-viisarikyselytuloksia kuntajohdon ja kulttuurin sektoreilta, joissa molemmissa on tapahtunut myönteistä kehitystä vuoteen 2021 verrattuna. Johdon strategiatason sitoutuminen ja organisointi ovat hyvällä tasolla, joskin voimavarojen eli resurssien suuntaamisessa ja kuntalaisia osallistavassa toiminnassa pisteemme jäivät matalammiksi. Kulttuuripalveluissa kävijämäärät ovat kasvaneet kulttuuripalvelujen toimenpiteiden ansiosta. Perusopetuksen TEA-viisarikysely toteutettiin loppuvuodesta 2023, tuloksia saamme myöhemmin keväällä 2024. Liikunnan tuloksissa Tornio erottuu positiivisesti liikuntapaikkojen ja harjoitusvuoromaksujen osalta. Sotkanetin tilastotiedon mukaan torniolaiset nuoret ovatkin aktiivisempia hengästyttävän liikunnan harrastajia kuin muualla maassa vastaavan ikäiset. Kouluruoka maistuu Torniossa muuta maata paremmin ja vastaavasti ylipainoisuus kuntien välisessä, valtakunnallisessa vertailussa on kehittynyt kansanterveyden osalta hyvään suuntaan (kuvio 3), joskin omassa vuosiseurannassa yläkouluikäisten poikien ylipainoisuus on reilussa nousussa.

Ylipaino, skaalattu HYTE-indikaattori (P) (HYTE-K)

Kuvio 3. HYTE tulosindikaattori, ylipaino-%, 8. ja 9. luokan oppilaista.

Kaupungin valtionavustuksen hyte-lisäosaan vaikuttavan HYTE-kertoimen laskennassa käytettävistä prosessi-indikaattoreista saamme hyviä pisteitä hyvinvointityön rakenteesta ja hyvinvointitiedon käsittelyn prosesseista (taulukko 5). Suhteessa muihin kuntiin menestymme heikommin osallisuuden edistämisen toimeenpanossa.

Taulukko 5. HYTE-kertoimeen vaikuttavien indikaattoreiden (4 kpl) kehitys

Toimialat raportoivat omissa toimenpiteiden ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisosoissaan, miten hyvinvointi, terveys ja turvallisuus –tavoitteisiin on päästy tai kuinka tavoitteeseen edetään. Hyte-kertoimeen vaikuttavat skaalatut tulosindikaattorit (onnistuminen verrattuna muiden kuntien tuloksiin, pisteytys 0-100) kertovat, kuinka hyvinvoinnin edistämistyössä on osattu tehdä oikeita asioita (taulukko 6).

Taulukko 6. HYTE-kertoimeen vaikuttavien tulosindikaattoreiden muutokset 2021–2023

Hyvinvointityön tavoitteet ja kehittämiskohteet Tornion hyvinvointi- ja turvallisuusohjelmaan vuosille 2021–2025 on toimitettu tiedoksi myös Lapin hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen laadinnassa huomioitavaksi. Tavoitteina ja kehittämiskohteina hyvinvointityössä valtuustokaudelle 2021–2025 Torniossa ovat elintavat, osallisuus sekä omaehtoinen hyvinvoinnin edistäminen.

1. Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät elintavat ja toiminta

- Perheiden elintapojen tuki
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Elintapasairauksien ehkäisy

Toimialat sekä Lapin hyvinvointialueen yhdistävä kaupungin hyvinvointiryhmä kokoaa tietoa HYTETU-johtoryhmälle, joka ohjaa ja valvoo HYTETU-toimintaa Tornion kaupungissa. Sisällöissä on huomioitu yhteistyö myös eri toimijoiden kanssa. Merkittävä yhteistyökumppani on Lapin hyvinvointialue. Järjestäytyminen hyvinvointialueen hyvinvointityössä ja kuntayhteistyössä on edennyt vuoden 2023 aikana ja Laphan edustajat on nimetty kaupungin hyvinvointiryhmään. Vastaavasti edustajia on kaupungilta nimetty Lapin hyvinvointialueen työryhmiin. Sote-järjestämislain 6–7 § edellyttämät HYTE-neuvottelut on aloitettu vuoden 2023 lopulla. Keskitetty HYTETU -ohjaus ja valvonta sisältää myös vuosittaisen hyvinvointiraportoinnin kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteisiin on vuonna 2023 panostettu käynnistämällä tai valmistelemalla hytu –ohjelman mukaisia toimenpiteitä kaikilla toimialoilla. Sivistyspalveluissa on vahvistettu pienryhmätoimintaa, jotta jokaisella oppilaalla olisi mahdollisuus löytää polku ammattiin. Vuoden 2023 aikana on valmisteltu Unicefin lapsiystävällisten kuntien verkostoon hakemista ja tähän liittyen syyskaudella on nimetty tehtävään koordinaattori sekä työryhmä. Hanke tulee näkymään kaikilla toimialoilla.

Varhaiskasvatuksessa on panostettu elintapojen tukeen kohdentamalla toimenpiteitä ravitsemuskasvatuksen laadun parantamiseen ja yleisesti elintapoja tukevien menetelmien käyttöönottoon. Kehittämistyö perustuu lapsilta ja heidän huoltajiltaan kerättyyn tietoon, mikä samalla tukee heidän osallisuuttaan. Varhaiskasvatuksessa on laadittu lisäksi toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelma on työväline, jonka avulla varmistetaan, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä tehdään järjestelmällisesti varhaiskasvatuksen arjessa. Lapset osallistuvat suunnitelman laadintaan ikä ja kehitys huomioiden ja huoltajilla on mahdollisuus tulla kuulluksi suunnitelman laadinnassa. Koko väestössä taloudellisista syistä eriarvoistumista on ehkäisty jatkamalla Kaiku-korttikäytännettä. Korttiin on sisällytetty myös yhteisökortti, joiden avulla vähävaraiset voivat mennä yhteisön mukana kulttuurin pariin.

Tornion varhaiskasvatus on mukana valtakunnallisessa Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa ja varhaiskasvatukseen on ollut hankerahoituksella palkittuna liikuntakoordinaattori 2021–2023. Perusopetuksessa lasten ja nuorten liikunnallista aktiivisuutta on pyritty vahvistamaan koulupäivän yhteydessä järjestetyllä METKA-harrastustoiminnalla kielikoulua lukuun ottamatta kaikilla perusopetuksen kouluilla.

Nuorten elintapojen sekä työllisyystilanteen kehittymisessä nähdään positiivisia tuloksia. Nuuskaaminen sekä humalahakuisuus ovat vähentyneet merkittävästi lukioikäisillä. Muutosten osalta on kiinnitettävä huomiota tilalle nouseviin tupakkaan ja huumeisiin. Viranomaisyhteistyössä panostetaan nuorten rikoksenteijöiden sovittelumenettelyyn, jolla ehkäistään taparikollisuutta ja ohjataan ensikertalaisia oikealle tielle.

THL:n Terve Suomi –tutkimuksen mukaan suomalaisten työikäisten 20–64-vuotiaiden elämänlaatu on heikentynyt ja vain joka toinen kokee elämänlaatunsa hyväksi. Taustalla vaikuttavat yhteiskunnan sosiaaliset ja taloudelliset muutokset tai uhat. Työikäisten hyvinvointiin panostamisen tärkeä toimenpide vuoden 2023 aikana oli työllisyyden kuntakokeilu. Vanhempien työllisyydellä on vaikutuksia myös koko perheen hyvinvointiin. Työllisyystoimen sekä elinkeinoraporttien mukaan työpaikkaomavaraisuus sekä tulevien työpaikkojen kasvukehitys on hyvällä tasolla ja vastaavasti työttömyysaste on kehittynyt useiden vuosien ajan edulliseen suuntaan. Koska vuoden 2023 tilastotietoja ei kaikilta osin ole vielä saatavilla, tukeudutaan vuoden 2022 tietoihin sekä uutisointiin, jonka mukaan Tornio kuuluu elinvoimamittareilla arvioituna manner-Suomen onnellisten kuntien joukkoon.

Ikääntyneiden hyvinvointityössä uimahallin maksuttomat aamu-uinnit ja erityisliikuntaryhmät ovat keränneet paljon kiitosta. Myös vanhustenviikon tapahtumiin on oltu tyytyväisiä. HYTE-kertoimen skaalatuista tulosindikaattoreista kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä ovat hiukan laskeneet vuoden 2021 tasosta (62) ja tämä muutos näkyy myös muihin Suomen kuntiin vertaavassa hyte-tulosindikaattoritiedossa parantuneena pistemääränä.

Taulukko 7. 65-vuotta täyttäneiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot, skaalattu HYTE-indikaattori

Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023
Tornio	yhteensä	62	33	60

Ikääntyneiden ihmisten kaatumisia ehkäistään poistamalla ympäristöön liittyviä vaaranpaikkoja esimerkiksi huolehtimalla asianmukaisesta hiekoittamisesta, lumien auraamisesta ja esteettömyyden huomioimisella ympäristöjä kehitettäessä. Torniossa on tarjottu lisäksi mahdollisuuksia lihaskunnan ja tasapainon harjoittamiseen liikkumisryhmissä ja ulkokuntosalilaitteilla.

2. Kokemus osallisuudesta hyvinvoinnin tukena

- a. Lasten ja nuorten arjen osallisuustilaisuudet
- b. Neuvostojen vahvempi rooli hyvinvointityössä
- c. Urheiluseurojen osallistaminen esim. seuraparlamentti
- d. Ennakkovaikutusten arviointi osana päätöksentekoa

Osallisuutta ja osallistumista on mahdollistettu kunnostamalla infraa aktiviteetteja mahdollistavaksi esimerkiksi lasten leikkipuistoissa, samoin ulkoilu- ja harrastemahdollisuuksia on parannettu väyliä kunnostamalla. Infraan liittyviä osallisuustekoja ovat joukkoliikenteen toteuttamistapaselvittelyt ja kyselyt ja samoin myös osallistava budjetointi, jota koordinoidaan keskushallinnon toimialalla. Kaikki toimialat osallistuvat saapuneiden ideoiden käsittelyyn ja arviointiin ennen toimielinkäsittelyä ja kuntalaisäänestystä. Vuonna 2023 kuntalaiset äänestivät OSBU-kohteeksi Liikennepuiston leikkivälineiden uusimisen, mikä toteutettiin kesällä 2023. Syksyllä 2023 toteutui vuoden 2024 OSBU-ehdotusten keruu ja käsittely sekä kuntalaisäänestykseen etenevien ideoiden valinta.

Vaalit ovat keskeinen kuntalaisvaikuttamisen muoto. Suomen 39. eduskuntavaalit järjestettiin huhtikuussa 2023 ja Tornion äänestys-% oli 70,6. Vaaleissa valittiin kansanedustajat eduskuntaan vaalikaudelle 2023–2027. Vuoden 2023 aikana aloitettiin valmistautuminen presidentinvaaleihin. Palveluita on tuotu lähemmäksi kuntalaista ottamalla käyttöön uusia sähköisiä asiointikanavia.

Osallisuutta on vahvistettu myös kehittämällä lakisäateisten vaikuttamistoimielinten kanssa käytävää vuorovaikutusta. Vuoden 2023 aikana toimialojen asiantuntijoita sekä Lapin hyvinvointialueen edustajia on vierailut neuvostojen kokouksissa. Neuvostot ovat myös toimittaneet teknisten palvelujen lautakunnalle sekä kaupunginhallitukselle aloitteita ja esityksiä. Vaikuttamistoimielinten roolia on vahvistettu ikäryhmittäisten toimenpideohjelmien seurannassa, samoin vaikuttamistoimielimillä on mahdollisuus kutsua asiantuntijoita esittelemään ajankohtaisia ja kiinnostavia suunnitelmia. Vaikuttamistoimielimet nuorisoneuvosto, ikäihmisten neuvosto sekä vammaisneuvosto edustavat Torniota vastaavissa Lapin hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä. Järjestöjen vuosittaisiin tapaamisiin on osallistunut myös urheiluseuroja ja varsinainen ensimmäinen seuraparlamentti järjestettiin vuoden 2023 aikana yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa ja tilaisuuteen osallistui muutamia urheiluseuroja.

Torniossa ei ole käytössä ennakkovaikutusten arviointimallia. Arviointia toteutetaan asioita valmisteltaessa päätöksentekoon ja päätöksenteossa, ja arviointi voi tapauskohtaisesti liittyä tarkastelussa olevan asian aiheuttamiin vaikutuksiin ympäröivässä yhteiskunnassa, koskien muutoksen vaikutusta ihmisiin, lapsiin tai ympäristöön. Varsinaista kirjallista toimintaohjetta tai päätöstä käyttöönottamisesta ei ole laadittu.

3. Omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen kannustavat, viihtyisät ja turvalliset elin- ja toimintaympäristöt

- a. Kaikenikäisille soveltuvat ja turvalliset liikuntapaikat ja -reitit
- b. Kulttuurihyvinvoinnin näkyvä rooli
- c. Ikääntyneiden asumisturvallisuus
- d. Ehkäisevä päihdetyö
- e. Toimintaympäristöjen esteettömyys ja esteettisyys

Kuntalaisille on järjestetty aktiivisen viestinnän tuella tietoa tapahtumista sekä palveluita mahdollisimman esteettömästi tarjolle. Digitaalisten palveluiden kehittämisen rinnalla huomioidaan myös mahdollisuus asioida perinteisellä tavalla. Kuntalaisia on tuettu eri keinoin hoitamaan asioita digitalisoituvassa yhteiskunnassa, muun muassa järjestämällä koulutusta ja asiakaspalvelussa on mahdollisuus hyödyntää Virtu.fi -asiointipistettä sekä asiakaspäätteitä, joita on kaupungintalon asiakaspalvelupiste Kompassissa sekä kirjastolla. Digitaitojen parantaminen onkin ikäihmisten hyvinvointi ja turvallisuusohjelman sisällöissä. Tornion ikäihmisten neuvosto on lisäksi osallistunut Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden asumisturvallisuus -suosituksen laatimiseen vuoden 2023 aikana.

Liikuntapaikkoja sekä reittejä ja reittimerkintöjä huoltamalla on varmistettu käyttöturvallisuutta ja erilaisilla lajikokeiluilla on mahdollistettu lapsille ja nuorille uusien harrastusten löytäminen. Kulttuurihyvinvointia lisääviä tilaisuuksia on tuotu vahvasti näkyville ja osallistujamäärät ovat kasvussa. Kulttuurikummitoiminta käynnistettiin vuoden 2023 aikana. Kaupungintalon vaihtuva taidenäyttely on ainutlaatuinen tapa toteuttaa taidekasvatusta ja elämysten tuottamaa hyvinvointia kaikenikäisille. Tähän liittyen Tornion kaupunki tuli huomioituksi valtakunnallisen median kulttuuri- ja asiaohjelmistossakin. Taidekasvatuksen mahdollistaminen kaikille lapsille ja nuorille on myös hyvä kulttuuritoimen panostus. Erilaisten tapahtumien järjestämiseksi on otettu käyttöön erillinen tapahtuma-avustus ja kaikenikäisille sopivia tilaisuuksia on järjestetty monipuolisesti vuoden 2023 aikana.

4.3 Elinkeinot

Suomen talous ajautui valtionvarainministeriön mukaan (taloudellinen katsaus, talvi23) ennakoidusti taantumaan vuoden 2023 lopulla. Alkuvuosi 2023 osoittautui ennakoitua heikommaksi ja palvelujen kysyntä ei kannatellut yksityistä kulutusta enää vuoden toisella neljänneksellä. Myös loppuvuosi oli Suomen talouden kannalta haasteellinen. Suomen bruttokansantuote supistuu vuoden 2023 aikana valtionvarainministeriön ennusteen mukaan 0,5 %, kun hintojen ja korkojen nousu vähentää kotitalouksien kulutusta ja yksityisiä investointeja. Haastavimmassa tilanteessa oli vuonna 2023 rakennusala, mutta myös palveluiden kasvu pysähtyi. Yksityinen kulutus väheni vuonna 2023 0,8 %. Inflaatio oli vuonna 2023 6,3 %.

Suomen ulkomaankauppa supistui vuonna 2023 sekä viennin että tuonnin osalta edellisestä vuodesta selvästi. Nettovienti on kuitenkin ollut positiivista mikä on tukenut BKT:n kasvua. Tämä johtuu valtionvarainministeriön mukaan siitä, että tuonti on vähentynyt vientiä voimakkaammin vuonna 2023.

TEM julkaisi marraskuun lopulla 2023 Alueelliset kehittämissä näkymät syksyllä 2023 –raportin, missä on kuvattu Suomen kehittämissä näkymiä maakunnittain. Katsauksen arviot perustuivat lokakuun 2023 tilanteeseen. Julkaisun mukaan alueiden talouden ja työllisyyden tilanne oli heikentynyt useilla alueilla. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, korkea korkotaso, hintojen nousu, ja kulutuksen hiipuminen kuvasivat vuoden 2023 lopun tilannetta Suomessa. Myös työvoiman kysyntä oli hiipunut ja avointen työpaikkojen määrä selvästi alemmalla tasolla kuin vuotta aiemmin.

Lappi on maakuntana pinta-alallisesti niin iso ja olosuhteiltaan moninainen, että vuoden 2023 elinkeinoelämän kehitystä arvioitaessa tilannekuva ei ole yksiselitteinen. Lapin osalta elinkeinoelämän näkymät ovat olleet vuonna 2023 suhteellisen valoisat. Esimerkiksi TEM:n selvityksen mukaan Lapissa ei näkynyt vielä lokakuussa

2023 taantumana merkkejä ja viestit yrityskentältä kertoivat päinvastaista kuin muualta Suomesta. Rakennusalaalla matkailurakentaminen, julkinen sektori ja teollisuus tarjosivat Lapissa rakennuskohteita vuonna 2023. Toisaalta konkurssien määrä oli kasvussa Lapissakin edelliseen vuoteen verrattuna.

Koko pohjoisen alueen investointipotentiaali vuoteen 2035 (Lapin kauppakamari 8/2023: 187 mrd. euroa), kaivannaisteollisuus, vihreän siirtymän energia- ja teollisuushankkeet, huoltovarmuus ja logistinen sijainti sekä huomasti kasvava ja kansainvälistyvä matkailuelinkeino luovat Lapille valoisat näkymät pitkälle tulevaisuuteen. Myös 4.4.2023 varmistunut Suomen NATO-jäsenyys tuonee jatkossa maakunnan alueelle työtä ja toimeentuloa. Edellä mainittuihin toimialoihin liittyen maakunnassa oli vireillä jo vuonna 2023 merkittävä määrä eri vaiheissaan olevia investointihankkeita. Venäjän rajan sulkeutuminen näkyi koko maan itärajan länttä heikommassa näkymissä ja sen lisäksi väestön väheneminen osassa Lapin kuntia, osaavan työvoiman saatavuus sekä heikkenevä julkinen talous luovat uhkia ja rajoittavat kasvupotentiaalin ulosmittaamista.

Perämerenkaarella (700 000 as.) ja koko Perämeren ympäröivällä alueella merenkurkun molemmin puolin oli vuonna 2023 meneillään huima määrä teollisia investointeja, jotka muuttavat toteutuessaan alueen tulevaisuuskuva merkittävästi. Läntisen teollisuusvyöhykkeen investointipotentiaaliksi Tornioista Turkuun on laskettu pelkästään teollisuuden osalta 40 mrd. euroa vuoteen 2030 mennessä ja yli 6 000 uutta tuotantovaiheen työpaikkaa.

Meri-Lapissa suurin yksittäinen investointi on ollut viime vuosina Metsä-Groupin Kemin biotuotetehtaan rakentaminen, joka on ollut samalla Suomen metsäteollisuuden suurin investointi kautta aikojen (2,02 mrd. euroa). Tehdas otettiin käyttöön syyskuussa 2023.

Toinen vuosia jatkunut suurinvestointi on ollut Outokumpun Eljäjärven kaivoksen laajennushanke (280 milj. eur), joka saatiin päätökseen lokakuussa 2023. Yli kuusi vuotta kestäneellä kaivosprojektilla Outokumpu varmistui tulevaisuudeksi vuosikymmeniksi ruostumattoman teräksen keskeisen raaka-aineen, kromin, saatavuuden omalta kaivokseltaan Tornion tehtaalle. Lisäksi Outokumpu on ilmoittanut tavoitteekseen tehdä Eljäjärven kaivoksesta hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä.

Tornion suurin työnantaja eli Outokumpu julkisti syyskuussa 2022 suunnittelewansa merkittävää investointia biokoksaamo- ja biometaanilaitokselle. Toteutuessaan hanke lisää Suomen energiaomavaraisuutta merkittävästi, ja hiilidioksidipäästöjen vähentämispotentiaali on yli 200 000 tonnia vuodessa. Hanke tukee Suomen ja EU:n vuoteen 2030 tähtääviä energia- ja ilmastotavoitteita. Hankkeen investointipäätöstä ei tehty vuoden 2023 aikana. Myöskään toisen mahdollisen suurinvestoinnin eli kuonasulaton osalta ei ole uutta tietoa olemassa.

Ehkäpä merkittävin Outokumpuun liittyvä investointi uutinen julkistettiin 16.11.2023, kun Outokumpu kertoi selvittävänsä mahdollisuuksia vähentää ruostumattoman terästeollisuuden hiilidioksidipäästöjä pienydinvoiman avulla. Selvityksen tavoitteena on arvioida pienydinvoiman toteutettavuutta, ja mahdolliset investointipäätökset tehdään myöhemmin. Yksi mahdollinen vaihtoehto pienydinvoimalan sijaintipaikaksi olisi Outokumpun Tornion tehtaiden lähialueet. Selvitysvaihe kestää noin vuoden ja toteutuessaan projekti voisi olla valmis noin 10 vuoden päästä.

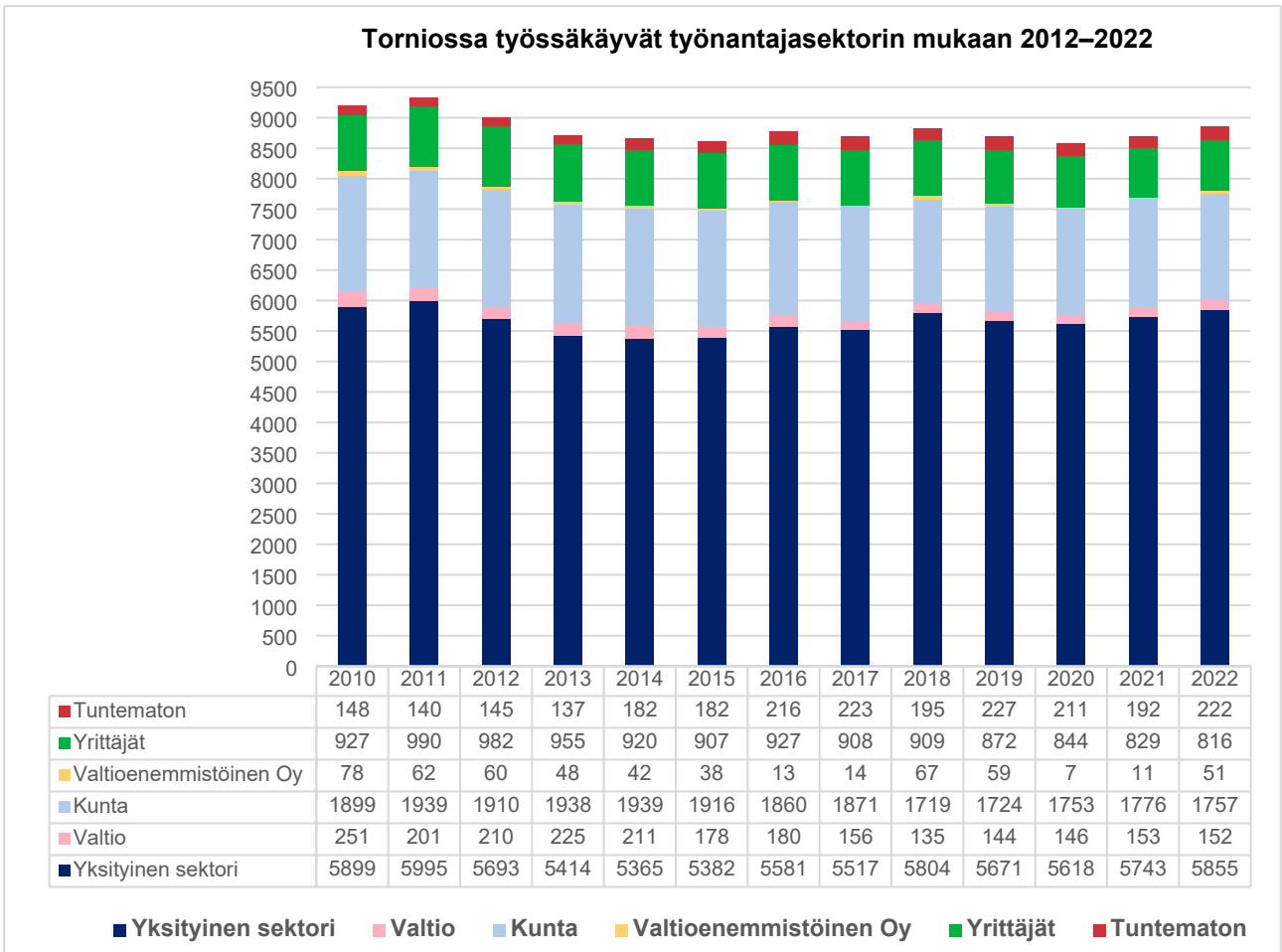
Lisäksi Eljäjärvi-Lautiosaari ja Tornio-Röyttä ratojen mahdollinen sähköistäminen ja kuljetusten siirtäminen raitteille (1,1 milj. tn / vuosi) oli edelleen selvityksessä vuonna 2023 (19 ME). Hanke on määritelty valtion väyläverkon investointiohjelmassa 2024–2030 hankekorin 1B.

Uutta investointipotentiaalia Tornioon edustaa kanadalainen Gloriosa Energy Solutions Corp., joka julkaisi 25.10.2023 tiedotteen, minkä mukaan yhtiö suunnittelee 22–24 MW datakeskuksen rakentamista Tornion Kromilaakson yritysalueelle. Hanke sisältää myös 16–18 MW laajennusosan. Hankkeen ensimmäisen vaiheen on määrä valmistua vuoden 2025 lopulla ja se luo pysyvästi noin 20 työpaikkaa.

Torniossa oli vuonna 2022 yhteensä 8 853 työpaikkaa (alueella työssäkäyvät, Tilastokeskuksen uusin tieto). Työpaikkojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 149 työpaikalla. Torniossa sijaitsevista työpaikoista alkutuotannon työpaikkoja oli vuonna 2021 2,1 %, jalostuksen 40,5 % ja palvelujen 54,3 %. Suurimpia torniolaisia työllistäviä toimialoja ovat teollisuus (2 511 työpaikkaa) ja terveys- ja sosiaalipalvelut (1 185 työpaikkaa).

Kuvio 4. Torniossa työssäkäyvät toimialan mukaan vuonna 2022 (Lähde: Tilastokeskus).

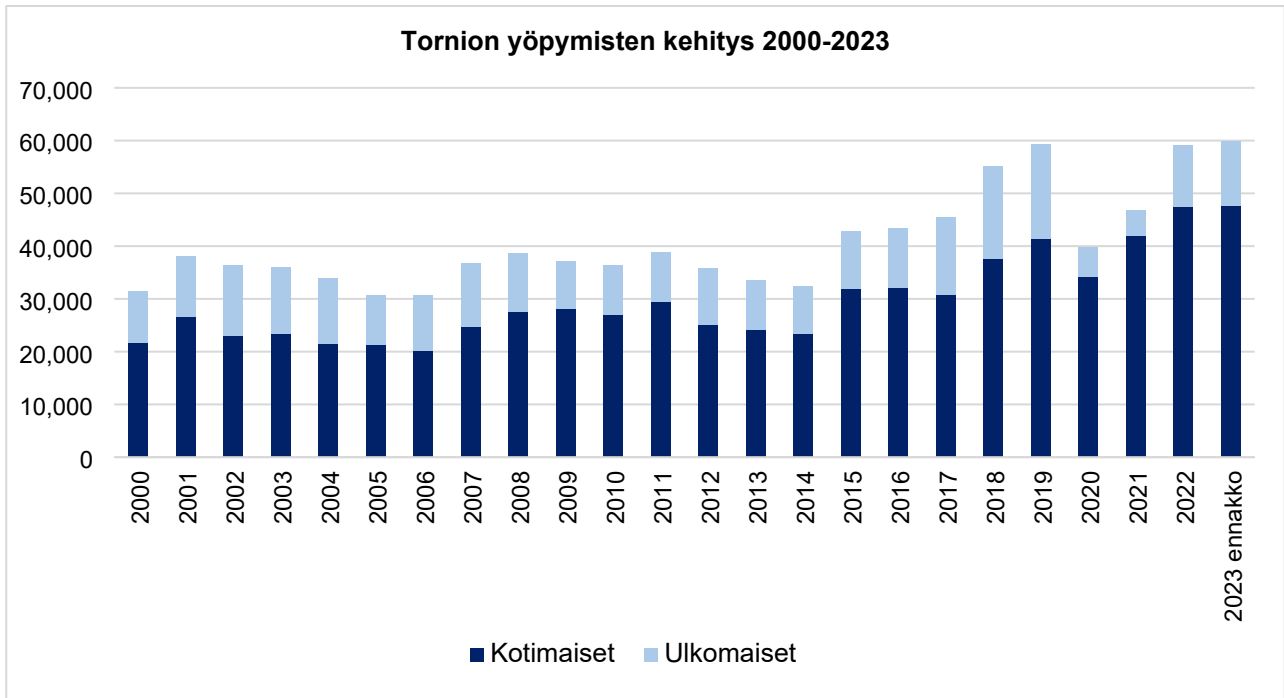
Kuvio 5. Torniossa työssäkäyvät työnantajasektorin mukaan 2012–2022 (Lähde: Tilastokeskus).

Suomessa oli tuotannossa kesäkuussa 2023 yhteensä 1 468 tuulivoimalaa, joista Lapissa 188 kpl. Tuotantokapasiteetiltaan Suomen kymmenestä suurimmasta tuulivoimakunnasta Perämerenkaarella sijaitsevia kuntia oli kuusi (Pyhäjoki, Kalajoki, Kannus, Simo, Raahe, Siikajoki). Myös Tornio on yksi merkittävimmistä tuulivoimakunnista Suomessa edelleen. Suomessa on suunnitteilla (5/2023) yhteensä 11 368 kappaletta, joista 8,7 % sijoittuu Lappiin.

Torniossa oli vuonna 2023 toiminnassa kaksi tuulivoimapuistoa. Vuonna 2015 rakennettu Kitkiäisvaara (8 myllyä, 36 MW) sekä Röyttän alueen Puuska 1 (2010, 8 myllyä, 29 MW) ja Puuska 2 (2015, 5 myllyä, 17 MW). Röyttän edustalle on suunniteltu jo vuosien ajan merituulivoimapuistoa (12 myllyä, 120–180 MW). Merituulivoimapuiston kaavoitus on laitettu uudelleen vireille joulukuussa 2022. Lisäksi Tornion pohjoisosissa oli vuoden 2023 lopussa eri kaavavaiheissa meneillään lukuisia hankkeita (Karhakkamaa, Martimo, Vinsanmaa, Valkiavaara ja Rovavaara), joiden kokonaistuotanto olisi enintään 1 530 MW (max. 133 tuulivoimalaa). Hankkeilla on toteutuessaan suuri myönteinen merkitys kuntataloudelle vaikkakin ne aiheuttavat muutoksia ympäristöön. Kuntatalouden vahvistumisen edellytyksenä on kuitenkin se, että valtionosuusjärjestelmän uudistuksessa ns. tuulivoimakunnat saavat pitää kiinteistöverot kokonaisuudessaan itsellään eikä tuulivoimalaitosten kiinteistövero oteta mukaan valtionosuuksien tasausjärjestelmän piiriin.

TornioHaparandan rajakauppakeskittymän matkailu on virkistynyt muutaman koronavuoden jälkeen merkittävästi. Tähän on vaikuttanut mm. Ruotsin kruunun alhainen valuuttakurssi suhteessa euroon, mikä on lisännyt kiinnostusta aluetta kohtaan. Erityisesti Ruotsin Haaparannan liike-elämä on hyötynyt tästä ja asiakkaita on riittänyt. Tornion keskeisimmät kaupallisesti kehittyvät alueet ovat keskusta sekä Pudas-Torppi-Luotomäki alue. Tornion keskustassa sijaitseva kauppakeskus Rajalla avattiin 2008 ja siellä oli vuonna 2023 2,1 miljoonaa kävijää (2022: 1,9 milj.) ja myynti 49,7 miljoonaa euroa (2022: 48,3 milj. e). Kauppakeskuksessa olisi todennäköisesti saavutettu vuonna 2023 koronaa edeltävä taso, mutta Ruotsin kruunun huono tilanne painoi vielä koko vuoden tulosta vähän miinukselle. Alalla ollaan kuitenkin toiveikkaita, sillä kansainvälinen matkailu on tuonut nostetta joulun aikaan ja sitä riitti vielä tammikuulle 2024 asti. Matkailijat ovat löytäneet kaikkien toimialojen liikkeisiin, eli enää ei voida sanoa, että kv-matkailijoista hyötyisivät ainoastaan kahvilat, ravintolat ja elintarvikepuoli.

Torniossa matkailuyöpymisiä kertyi tammi-joulukuussa 2023 Torniossa yhteensä 59 919 kappaletta (+1,2 %). Koko maassa yöpymiset kasvoivat samalla ajanjaksolla 3,9 % ja Lapissa 7,8 %. Lapin suurissa matkailukeskuksissa talvesta 2023–2024 odotettiin tulevan kaikkien aikojen ennätystalvi. Torniossa on vahvistettu matkailuorganisaatiota vuonna 2023 palkkaamalla Business Tornioon matkailukoordinaattori sekä luomalla yhteistyöverkostoja lähialueen alueellisten matkailuorganisaatioiden kanssa (esim. Visit Rovaniemi). Torniossa ei ole ollut vuonna 2023 rakenteilla isoja matkailuinvestointeja, mutta suunnitelmassa on ollut kehittää mm. Tornionjokisuun ja Perämeren (esim. Hellälä) ja Kukkolankosken alueita matkailua ja virkistyskäyttöä tukien.

Kuvio 6. Tornion yöpymisten kehitys 2000–2023 (Lähde: Tilastokanta Rudolf).

Torniossa oli vuonna 2023 meneillään ja vireillä merkittäviä liikenneinvestointeja, jotka vahvistavat Tornion ja Meri-Lapin asemaa Lapin logistisena keskuksena. Laurila-Tornio-Haaparanta radan sähköistäminen oli rakennusvaiheessa ja hankkeen on määrä valmistua joulukuussa 2024. Hanke edistää rajat ylittävän henkilöjunaliikenteen käynnistämistä uudelleen vuosikymmenten tauon jälkeen (1988/1992), mutta se edellyttää LVM:n ja VR:n ostopalvelusopimuksen avaamista, sillä VR:n Lappiin ulottama henkilöjunaliikenne on 100 % ostoliikennettä. Myös tavaraliikenteen suhteen kehittämistoimet on aloitettu, mutta sen suhteen markkinat ratkaisevat kuljetustarpeet ja palveluiden syntymisen.

Tornio-Kolari radan sähköistäminen on käynnistymässä suunnittelun osalta jo vuonna 2024 ja valtion talousarviossa on varauduttu hankkeeseen 7,5 miljoonalla eurolla.

Oulu-Laurila radan peruskorjaukseen sekä Tornion maantiesillan (vt. 29 / E4) peruskorjaukseen haettiin vuonna 2023 CEF military mobility rahoitusta. Eniten rahoitusta haettiin Oulu-Laurila-radon peruskorjaukseen (16,78 ME). Hankkeen tavoitteena on poistaa rautatieinfran pullonkauloja, jotka aiheuttavat rataosuudella turvallisuusriskejä ja kapasiteettirajoitteita. Tornionjoen maantiesillalle haettava summa oli 3,2 ME. Molemmat hankkeet ovat ehdollisia ja edellyttävät valtion lisätalousarviota. Liikenne- ja viestintäministeriö julkisti 24.1.2024 EU-rahoitusta saaneet kohteet ja sekä Tornionjoen silta, että Oulu-Laurila radan peruskorjaus olivat rahaa saaneiden hankkeisen joukossa.

Röyttä–Elijärvi-radon peruskorjaus ja sähköistäminen oli vuonna 2023 edelleen suunnitteluvaiheessa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 19 ME.

Kemi-Tornion lentoaseman liikenne on kasvanut reilusti edellisestä vuodesta. Tammi-joulukuussa 2023 muutos vuoden alusta on ollut +66,0 % ja kokonaismatkustajamäärä on 37 351 matkustajaa. Kemi-Tornion ja neljän muun maakuntalentokentän (Kokkola-Pietarsaari, Kajaani, Joensuu, Jyväskylä) reittilennot ovat olleet neljän 9 kk mittaisen jakson ajan valtion rahoittaman julkisen palveluveloitteen mukaista ostoliikennettä. Neljäs ja viimeisin nykyisen päätöksen ja rahoituksen mukainen jakso päättyy huhtikuussa 2024. Petteri Orpon hallitus on tehnyt syyskuun budjettiriihessä päätöksen ostoliikenteen jatkamisesta ja sen rahoittamisesta toukokuusta 2024 alkaen maaliskuun 2026 loppuun saakka. Mahdollisesta jatkosta hallitus päättää kevään 2025 hallituskauden puoliväliriihessä.

Valtion rahoituspäätös perustuu hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan hallitus edistää lentoyhteyksien kehittämistä koko Suomessa kolmen tunnin saavutettavuustavoitteen toteuttamiseksi, ja että Suomen sisäis-

tä lentoliikennettä kehitetään ensisijaisesti markkinaehtoisesti, mutta turvataan huoltovarmuuden, vientiteollisuuden ja matkailun kannalta tärkeät lentoyhteydet tarvittaessa ostopalveluliikenteellä.

Valtion puolesta ostoliikenteen kilpailutuksen toteuttaa Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, joka myös tekee liikenteestä hankintasopimukset kilpailutuksessa voittaneiden operaattoreiden kanssa. Valtio on nyt sitoutunut rahoittamaan lennot täysimääräisesti 03/2026 saakka kestävän sopimuskauden ajan käytettävissä olevan määrärahan (37 miljoonaa euroa) puitteissa. Tämä tarkoittaa käytännössä 10 edestakaista lentoa eli rotaatiota viikossa kullekin viidelle maakuntakentälle.

Koska on mahdollista, ettei valtio enää rahoita täysimääräisesti hankinnan optiokauden ostoliikennejaksoa ajalle 4/2026–2/2028, on Traficom esittänyt alueille tuolle ajanjaksolle aiesopimustyyppistä sopimusta yhteiskilpailutuksesta. Optiokauden maksimipituus on sama kuin tulevan uuden sopimuskauden 5/2023–3/2026 pituus eli 23 kk. Tornion kaupunginhallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 16.10. ja hyväksyi asian omalta osaltaan. Mahdollinen optiokäyttö selviää myöhemmin ja päätökset asiasta tehdään vuoden 2025 aikana riippuen valtioneuvoston päätöksistä. Liikenne voi jatkua Kemi-Tornioon myös markkinaehtoisena, jolloin optiota ei oteta käyttöön. Traficom julkisti 16.1.2024 uutisen, jonka mukaan Finnair voitti maakuntalentojen kilpailutuksen kaikilla viidellä reitillä, myös Kemi-Torniossa.

Tornion Röyttän satamaa on lobattu viime vuodet mukaan Euroopan laajuisen TEN-T kattavan verkon satamaksi, sillä sataman painoarvo on kasvanut viime vuosina. Jo nyt satama on tärkeä mm. siellä sijaitsevan Pohjoismaiden suurimman LNG-termiinalin ansiosta. Satamaan johtavan 9 metrin väylän parantamishanke on suunnitteluvaiheessa (2,5 ME). Hankkeesta on jätetty vesilupa maaliskuussa 2023. Tonnimäärillä mitattuna Tornion satama on Lapin vilkkain. Vuonna 2023 sataman kautta kulkeva ulkomaanliikenne oli 2,996 miljoonaa tonnia (-3,0 %). Kotimaan liikenne satamaan on marginaalista. Liikenne- ja viestintäministeriö tiedotti 19.12.2023, että EU:ssa päästiin alustavaan sopuun Euroopan laajuisesta liikenneverkkoa koskevasta asetuksesta. Tornion sataman TEN-T kattavan verkon status oli uutisen mukaan käytännössä selviö. Samassa yhteydessä kerrottiin valtatie 21 liittämistä mukaan TEN-T kattavaan verkkoon.

Tornion kansainvälinen rajanylityspaikka on ollut vuosien ajan maaliikenteessä Suomen vilkkain ja nyt tilanne on vielä korostunut entisestään itärajan ollessa suljettuna. Ennen koronaa rajan ylitti vuodessa 14 miljoonaa matkustajaa, mutta koronarajoitukset vähensivät matkustajamääriä merkittävästi. Sittenkin liikennemäärät ovat alkaneet kasvaa vuoden 2020 aallonpohjasta lähtien.

Tornion maantieteellinen sijainti Ruotsin rajalla on suuri mahdollisuus paikallisille yrityksille. Ruotsin Norrlandissa viime kuukausina julkistettu lähes 1 200 miljardin (SEK) investointipotentiaali luo kasvun mahdollisuudet eri aloille, vaikka kotimaan markkina olisikin haasteellisempi.

Suomen Yrittäjien toteuttaman Kuntabarometri 2022 mukaan Tornio sai yritysilmastostaan arvosanan 2,94, kun Lapin arvosana oli 2,77 ja koko maan 3,08. Tornio sai parhaat arvosanan yrityspalveluista (3,44) ja heikoimman arvosanan kaupungin hankintapolitiikasta (2,56). Tutkimus toteutetaan kahden vuoden välein eli seuraavaksi se on saatavilla 2024.

4.4 Työllisyys

Lapin ELY-keskuksen tilastojen mukaan Torniossa oli vuoden 2023 joulukuussa 885 työtöntä työnhakijaa. Työttömien määrä laski 61 työnhakijalla edellisvuodesta. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli 9,2 %, kun se edellisvuonna oli 9,8 %. Työllisten määrä oli 9 569, kun se vuotta aiemmin oli 9 679. Alimmillaan työttömyysaste kävi toukokuussa ja elokuussa 7,1 prosentissa. Vuotta aiemmin alin noteeraus oli 7,5 %.

Lapissa oli joulukuun lopussa työttömiä työnhakijoita 8 170, joista lomautettuja oli 1 130. Kausiluontoiseen tapaan työttömien määrä lisääntyi joulukuun aikana ja työttömiä oli 810 (11 %) enemmän kuin marraskuussa. Työttömiä oli kuitenkin 280 (3 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömyyden kehitys jatkui koko maata myönteisempänä ja työttömyys väheni vuodentakaisesta ainoastaan Lapissa.

Joulukuun 2023 tilanteen mukaan Tornion 885 työttömästä työnhakijasta 576 oli miehiä ja 309 naisia. Alle 20-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 35, alle 25-vuotiaita 136, yli 50-vuotiaita 331, pitkäaikaistyöttömiä 181 sekä vammaisia ja pitkäaikaissairaita edellisvuoden tapaan 126 henkilöä. Verrattuna joulukuun 2022 tilanteeseen, työttömyys on edelleen laskenut.

Vuonna 2023 nuorten kesätyöseteliin käytettiin 115 200 euroa, joka oli 12 480 euroa edellisvuota enemmän. Kesätyösetelillä työllistettiin 314 nuorta 105 yritykseen ja 11 yhdistykseen. Työjaksot olivat 1–4 viikon mittaisia. Vuonna 2022 kesätyösetelillä työllistettiin 278 nuorta.

Kaupungin työllisyyspalvelut pyrkivät edistämään pitkään työttömänä olleiden työllistymistä eri tavoin. Panostus pitkään työttömänä olleiden työllistämiseen toteutuu kuntalisän muodossa, jota kaupunki myöntää työllisyysmäärärahoista yrityksille ja yhdistyksille. Lisäksi Tornion kaupunki työllistää omin varoin niitä henkilöitä, joiden työmarkkinatukikustannuksista kaupunki on maksuvastuussa (ns. Kelan lista). Vuonna 2023 kuntalisää myönnettiin neljälle yritykselle ja neljälle yhdistykselle yhteensä 33 758 euroa. Tällä työllistettiin yhteensä 11 työtöntä.

Kelan maksamista työmarkkinatuen kustannuksista osa jää kuntien maksettavaksi. Vuonna 2023 työmarkkinatukimaksut olivat Torniossa yhteensä 1 117 424 euroa. Maksettava osuus pieni edellisvuodesta 52 018 euroa ja oli nykyisen työttömyysturvan rahoitusmallin alhaisin noteeraus. Kahtena edellisvuotena (2021–2022) työmarkkinatuen maksuosuus on pienentynyt yhteensä 417 000 euroa. Työllisyysmäärärahoilla työllistettyjä yli 300 ja yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneita pitkäaikaistyöttömiä, joilla oli työsuhte voimassa vuoden 2023 aikana, oli edellisvuoden tapaan kaikkiaan 32 henkilöä.

Taulukko 8. Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen eri toimialoille.

Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen eri toimialoille	Hiöä
Hyvinvointipalvelut	-
Sivistyspalvelut	18
Tekniset palvelut	12
Keskushallinto	2
Yhteensä	32

Taulukko 9. Velvoitetöyöllistettävät.

Velvoitetöyöllistettävät	Hiöä
Hyvinvointipalvelut (Lapha)	2
Sivistyspalvelut	3
Tekniset palvelut	-
Keskushallinto	-
Konserniyhteisöt	1
Yhteensä	6

Tornion kaupunki hakeutui mukaan alueelliseen työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Rovaniemen kaupungin, Kemijärven kaupungin sekä Sodankylän kunnan kanssa. Kuntakokeilu alkoi 1.3.2021 ja päättyy kun työllisyysdenhoito siirretään kuntiin 1.1.2025. Kuntakokeilun tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kuntakokeiluihin ohjautuva asiakaskohderyhmä pitää sisällään kaikki ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa kokeilualueilla.

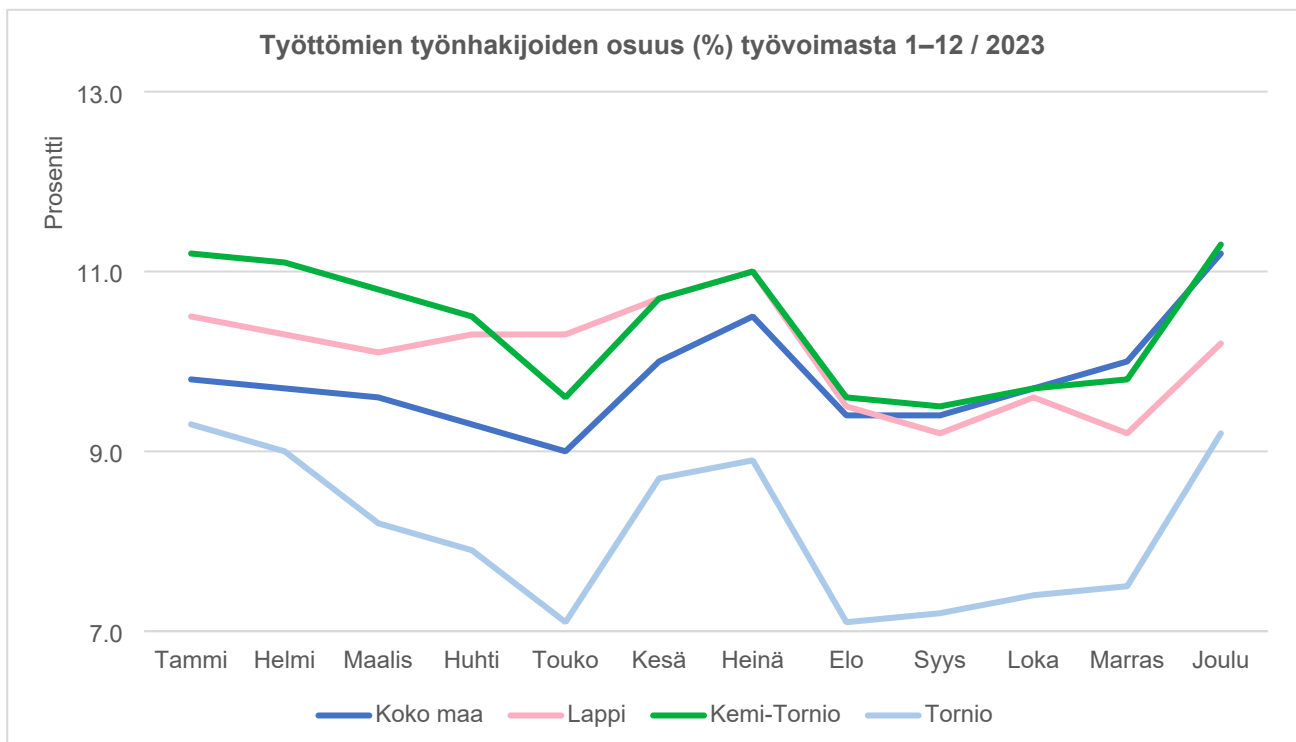
Kuntakokeilun henkilöstö koostui TE-toimistosta siirtyneistä työntekijöistä, kaupungin työntekijöistä ja yhdestä Työvoimalasäätiön työntekijästä. Työllisyysyksikön kokonaisvahvuus on yhteensä 12 työntekijää.

Marraskuussa 2021 kaupunginhallitus perusti uuden osa- ja määräaikaisen työllisyyspäällikön viran. Työllisyyspäällikön tehtäväksi määriteltiin mm. työllisyyspalveluiden henkilöstön esimiestehtävät ja työllisyysyksikön perustaminen, kuntakokeilun johtaminen, työllisyyspalveluiden vastuun siirtymiseen valmistautuminen, Ohjaamon perustaminen sekä alueellisen, operatiivisen ja paikallisen ohjausryhmän esittelytehtävät. Vuoden 2022 alusta virka muutettiin kokoaikaiseksi. Vuoden 2023 aikana työllisyyspäällikön tehtäviin on kuulunut paitsi kuntakokeilun johtaminen, myös yhä enemmän TE-2024 uudistuksen valmistelu.

Taulukko 10. Työttömien työnhakijoiden määrä vuoden lopussa 2018–2023.

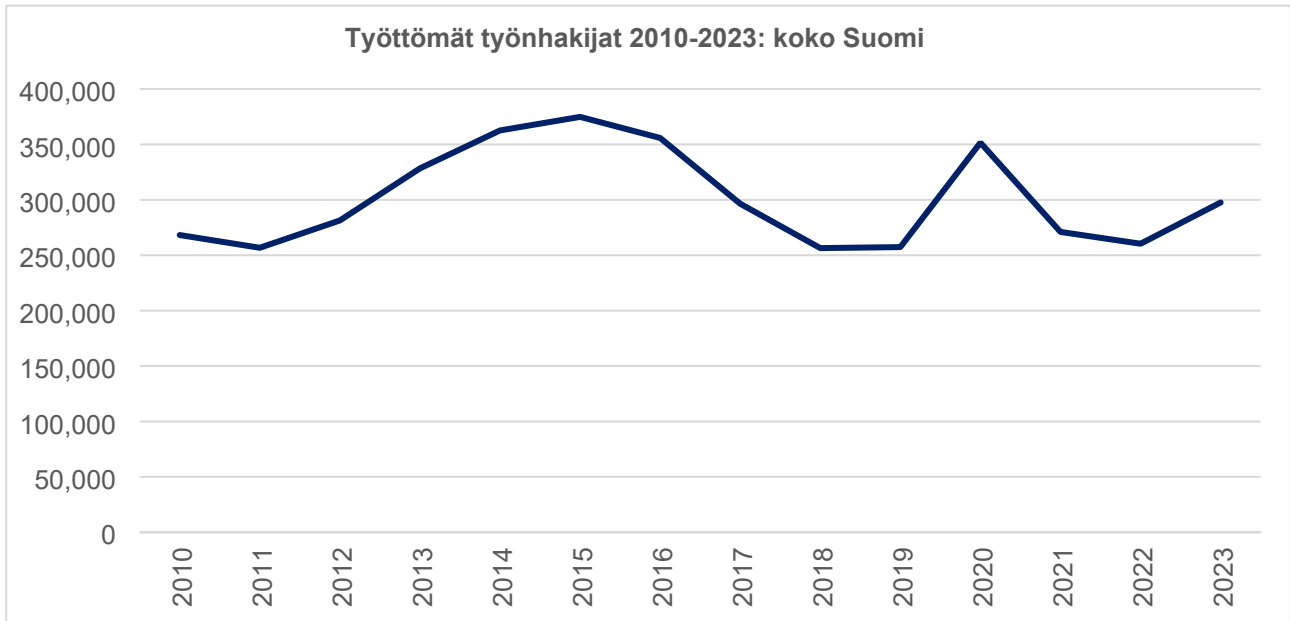
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Työttömien työnhakijoiden määrä joulukuun lopussa	1 145	1 066	1 221	1 014	946	885
Työttömyysaste Torniossa (2023 = Ka)	11,3 %	10,8 %	12,4 %	10,4 %	9,8 %	8,1 %

Kuviossa 7 on kuvattu työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta vuoden 2023 aikana. Tornion työttömyys on pysytellyt koko vuoden matalammalla tasolla kuin koko maassa, Lapissa tai Kemi-Tornio seutukunnassa.

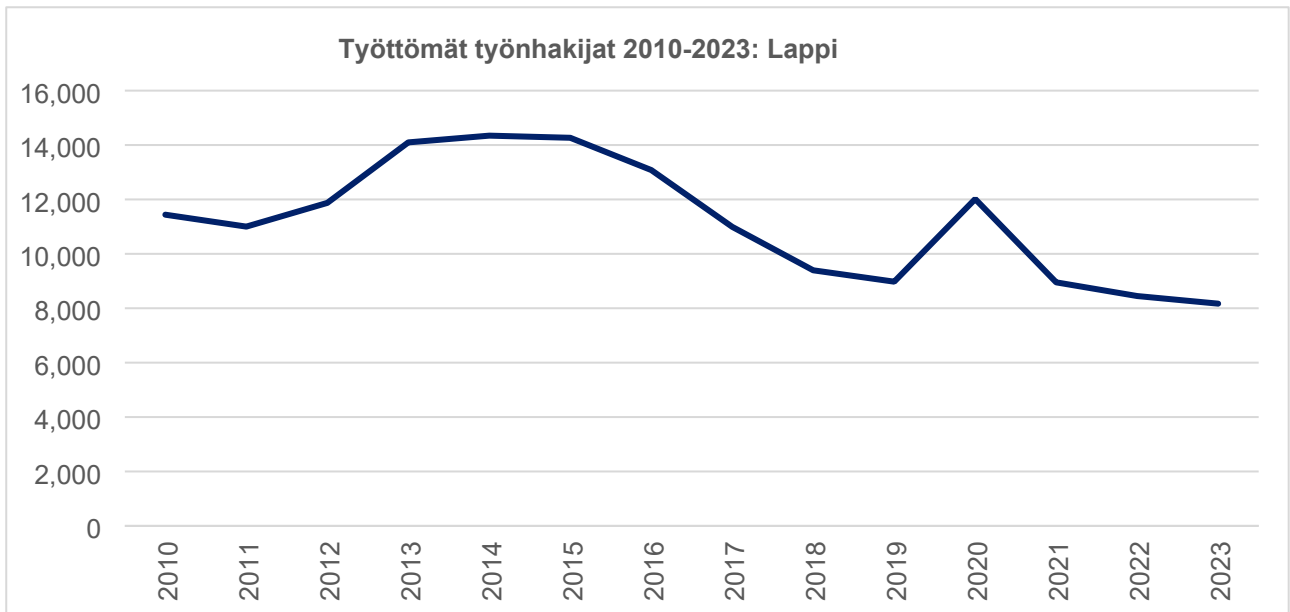

Kuvio 7. Työttömien työnhakijoiden osuus (%) työvoimasta 1–12 /2023.

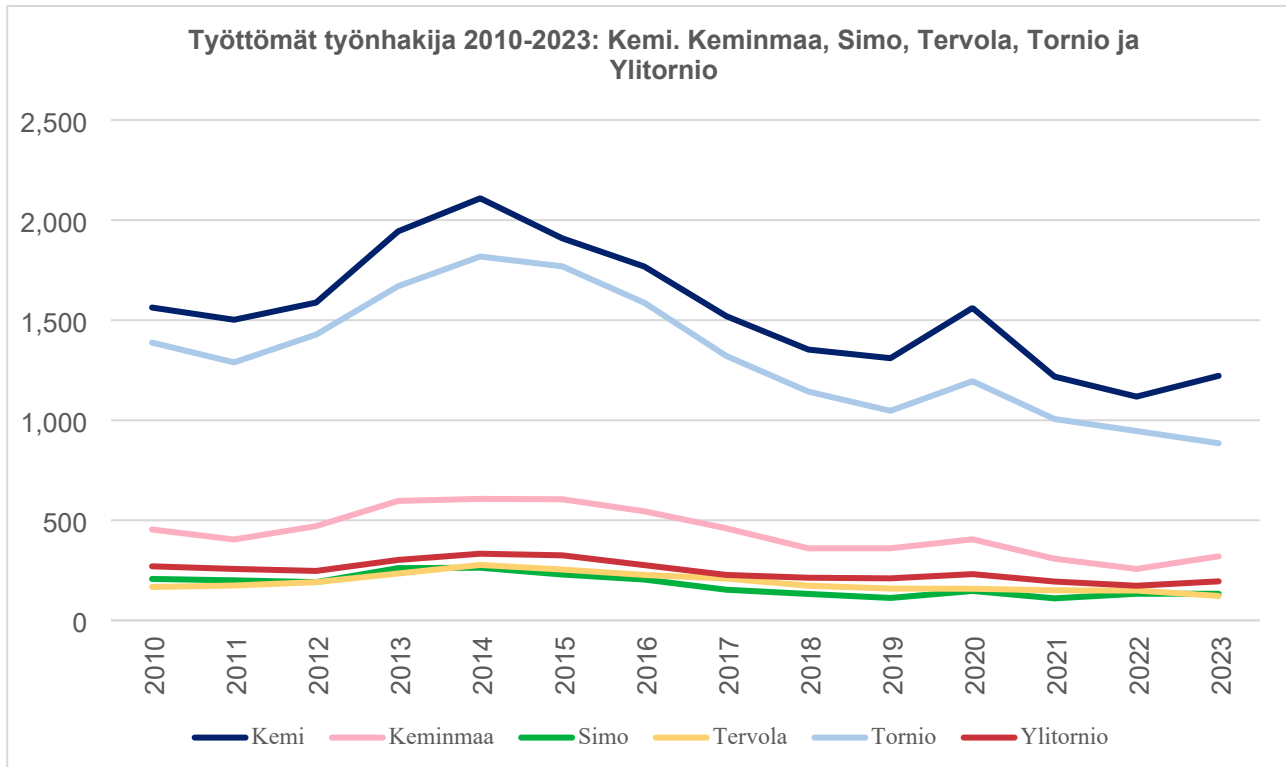
Kuvioissa 7–9 on kuvattu työttömyyden kehitystä vuosien 2010–2023 välisenä aikana koko maassa, Lapissa ja Kemi-Tornio seutukunnassa.

Kuvio 8. Työttömyyden kehitys 2010–2023: koko Suomi.

Kuvio 9. Työttömyyden kehitys 2010–2023: Lappi.

Kuvio 10. Työttömyyden kehitys 2010–2023: Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio ja Ylitornio.

TE-2024 uudistuksen valmistelussa vuosi 2023 oli Meri-Lapin työllisyysalueen osalta päätösten vuosi. Työllisyysalue muodostettiin Tornion, Kemin, Keminmaa, Simon, Tervolan ja Ylitornion valtuustojen päätöksillä 8.8.2023. Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen valmistelun pääperiaatteet hyväksyttiin 23.8.2023. Samassa yhteydessä Tornioista tuli työllisyysalueen vastuukunta. Kuntien välinen yhteistoimintasopimus ja työllisyysalueen järjestämissuunnitelma hyväksyttiin sopijakuntien valtuustoissa 26.10.2023. Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoimintasopimus ja Meri-Lapin työllisyysalueen järjestämissuunnitelma toimitettiin Työ- ja elinkeinoministeriöön 31.10.2023 mennessä. Meri-Lapin työllisyysalue sai luvan jatkaa valmistelua 22.11.2023. Lopullinen päätös kaikista Suomen työllisyysalueista annettiin Valtioneuvoston päätöksellä 22.2.2024.

4.5 Asuminen ja rakentaminen

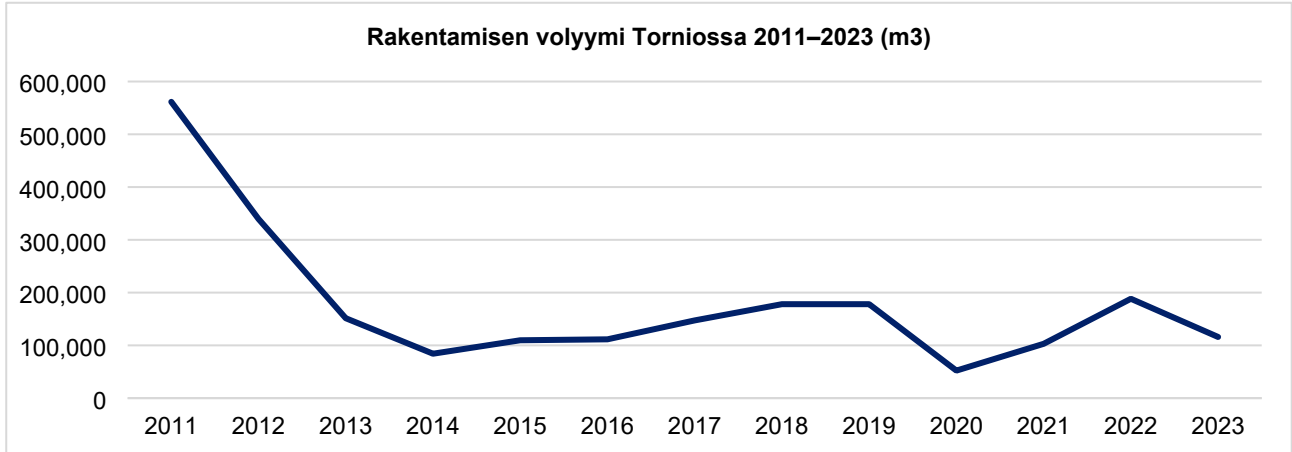
Kaupungin asemakaavoitetuilla alueilla sijaitsevista tonteista vuokrattiin kahdeksan kappaletta, joista omakotitontteja 2 kpl, rivitalotontteja 1 kpl ja yritystontteja 5 kpl. Kaupunki myi 9 tonttia, joista yksi oli yritystontti ja muut omakotitontteja. Uusia omakotitontteja (**AO**) valmistui Pihlajasaaren alueelle Mäkivuotinkujalle 7 kappaletta, sekä kaksi asuinpientalojen tonttia (**AP**), joista on varattu 1 omakotitontti.

Koko Tornion aluetta koskevan yleiskaavan päivityksen, eli Tornion Yleiskaava 2040-työn kaavakonsultiksi valittiin kilpailutuksessa Ramboll Oy ja projektiin vastaavaksi vetäjäksi Merja Isteri. Tornion kaupungin puolelta kaavatyötä tekevät kaupunginarkkitehti ja kaavasuunnittelija, sekä konsultin ominaisuudessa edellinen kaupunginarkkitehti Jarmo Lokio. Yleiskaavatyötä ohjaamaan asetettiin ohjausryhmä, johon kutsuttiin edustaja jokaisesta valtuustoryhmästä, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja, sekä kaupunginjohtaja. Vuoden 2023 aikana ohjausryhmä kokoontui 2 kertaa.

Asemakaavahankkeita tuli vireille vuoden 2023 aikana seuraavasti: Röyttään Outokummun Biokoksaamohanke, Hellälän Torandaan 40-kerroksisen tornihotellin mahdollistava asemakaava, Pirkkiön Kromilaakson teollisuusalueen II vaihe, Suensaaren eteläosassa Tullin ja Poliisin yhteiset toimitilat ja

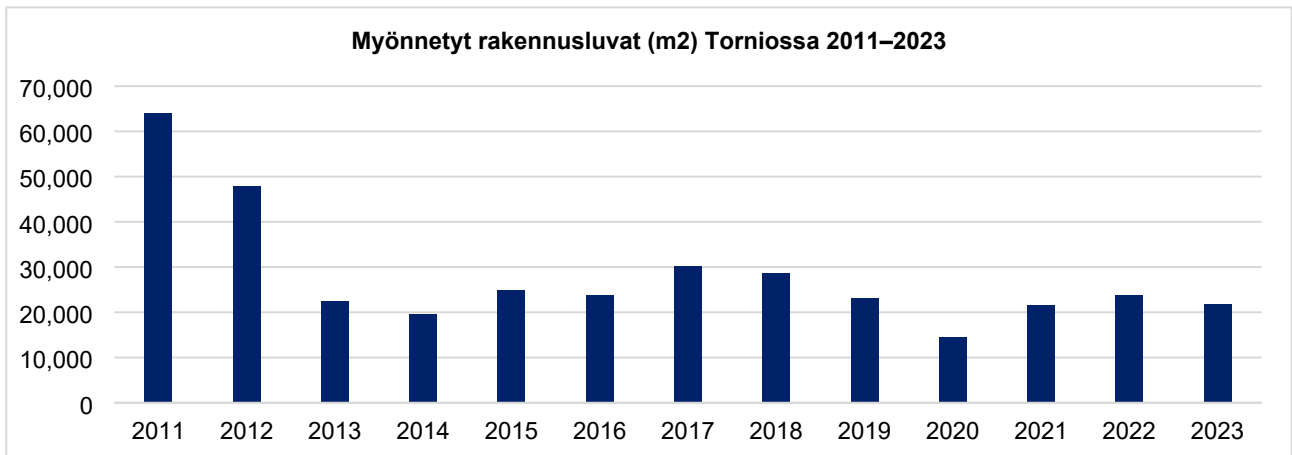
tarkastusalue, Opistontien KL-asemakaavamuutos päivittäistavarakauppaa varten sekä Miukin Miukinrantaan (entinen Tornion Akut) kahden kerrostalon mahdollistava asemakaavamuutos.

Sheikin Kivirannan 22. Kaupunginosan korttelin 147 asemakaavamuutos hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 30.1.2023 ja se sai lainvoiman 7.3.2023. Alueelle osoitettiin 4 toimitilarakennusten tonttia (**KTY**), sekä yksi liikerakennusten tontti (**KL**), sekä yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (**ET**). Asemakaavassa osoitettiin katuyhteys Isopantieltä etelään Työpajantietä pitkin Metsolantielle.

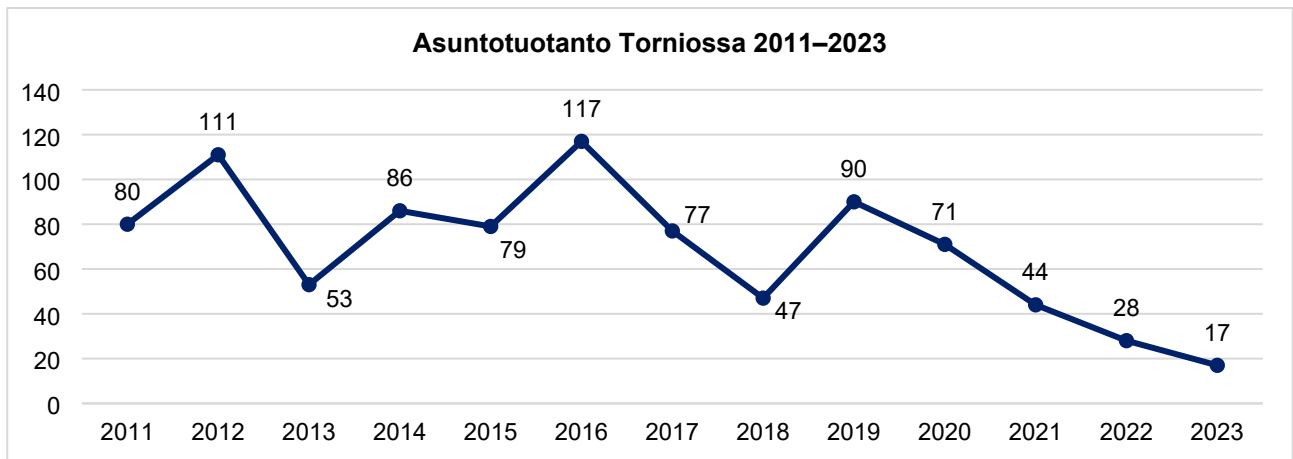
Kuvio 11. Rakentamisen volyymi Torniossa 2011–2023 (m³).

Rakentamisen volyymissä on tapahtunut voimakasta laskua vuoden 2023 aikana. Merkittävimmät volyymit myönnettyjen rakennuslupien kokonaismäärässä muodostuivat teollisuusrakennuksista (42 % / 21 kpl), kokoontumisrakennuksesta (33 % / 1 kpl) ja asuinrakennuksista (14 % / 25 kpl). Kokonaisuudessaan vuonna 2023 rakennuslupia myönnettiin 21 692 m², missä on laskua edellisvuoteen 7532 m².

Kuvio 12. Myönnetyt rakennusluvut (m²) Torniossa 2011–2023.

Myönnettyjen rakennuslupien määrä on pysynyt volyymiltaan lähes samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna, mutta asuntotuotannon määrä on jatkanut laskuaan. Vuonna 2023 valmistui vain 17 asuinrakennusta, jotka kaikki olivat pientaloja. Yhtään rivi- tai kerrostaloa ei valmistunut vuoden 2023 aikana.

Kuvio 13. Asuntotuotanto Torniossa 2011–2023.

4.6 Kuntatalouden kehitys Torniossa

Toimintatuotot

Tornion kaupungin toimintatuotot toteutuivat kokonaisuudessaan 26,7 milj. eur, joista ulkoisten toimintatuottojen osuus oli 14,5 milj. euroa ja sisäisten toimintatuottojen osuus oli 12,2 milj. euroa. Tornion kaupunginvaltuusto hyväksyi toimintatuottojen talousarviomuutoksia 1,15 milj. euroa, joihin nähden ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 1,2 milj. euroa. Alkuperäisen talousarvion verrattuna ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 20 000 euroa. Vuoden 2022 toteumaan verrattuna ulkoisten ja sisäisten toimintatuottojen toteuma pieneni 15,1 milj. euroa.

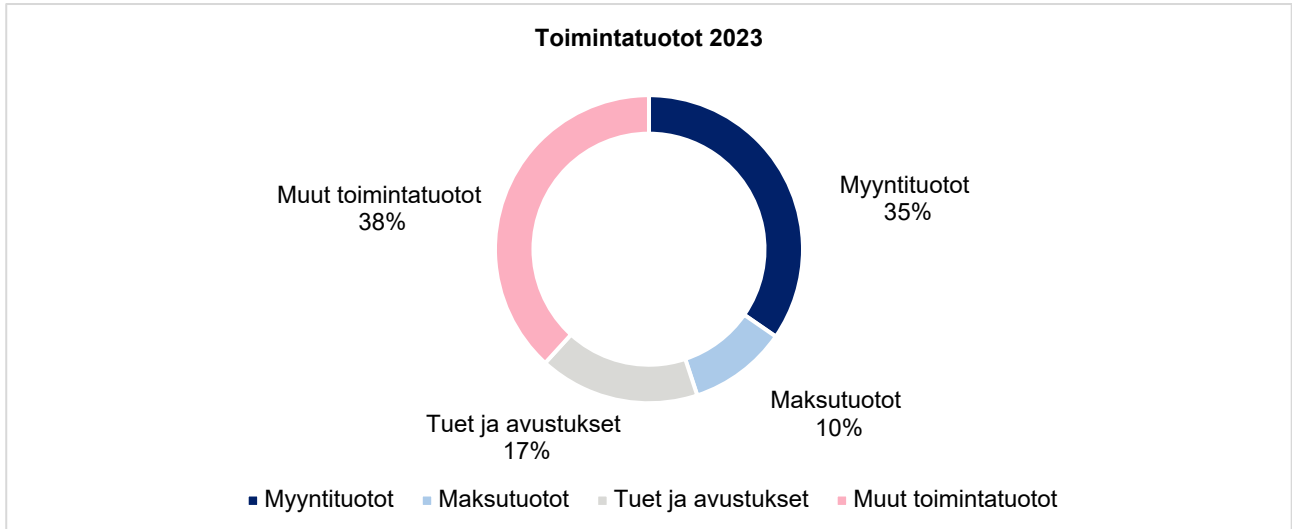
Myyntituotot toteutuivat 5,0 milj. euroa, mikä ylitti muutetun talousarvion 0,2 milj. eurolla ja alitti alkuperäisen talousarvion 0,7 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto hyväksyi myyntituottoihin -950 000 euron talousarviomuutoksen Kejon sähkönmyyntitulojen heikomman kehityksen takia. Myyntituottojen määrä pieneni vuoteen 2022 verrattuna 5,3 milj. euroa.

Maksutuottojen toteuma oli 1,5 milj. euroa, mikä alitti talousarvion 0,1 milj. euroa. Maksutuottojen määrä aleni vuoteen 2022 verrattuna 3,9 milj. euroa.

Tuet ja avustukset toteutuivat 2,4 milj. euroa, mikä ylitti muutetun talousarvion 0,9 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi tukiin ja avustuksiin -200 000 euron talousarviomuutoksen, mikä aiheutui työllistämistukien pienemmästä toteumasta. Työllistämistuet toteutuivat lopulta 85 000 euroa paremmin kuin muutettu talousarvio. Kaupunki sai muita tukia ja avustuksia 0,8 milj. euroa talousarviota enemmän, mikä johtui pääosin projektien tuloutuksista. Vuoteen 2022 verrattuna tukien ja avustusten määrä pieneni 3,3 milj. euroa.

Muiden toimintatuottojen toteuma 5,6 milj. euroa ylitti alkuperäisen talousarvion noin 0,2 milj. eurolla. Maa- ja vesialueiden vuokrat toteutuivat noin 180 000 euroa talousarviota paremmin. Lisäksi käyttöomaisuuden myyntivoittojen toteuma ylitti talousarvion noin 110 000 euroa. Muiden rakennusten vuokrat jäivät sen sijaan noin 130 000 euroa alle talousarvion. Edellisvuoteen verrattuna muiden toimintatuottojen määrä kasvoi 1,3 milj. euroa, mihin vaikutti sote-kiinteistöistä saadut vuokratulot.

Tarkemmat tiedot toimintatuottojen toteumasta löytyvät toimielimien omista tilinpäätöstiedoista.

Kuvio 14. Tornion kaupungin toimintatuottojen jakautuminen vuonna 2023.

Taulukko 11. Ulkoisten toimintatuottojen toteumavertailu.

Ulkoiset toimintatuotot	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	TP 2023 erotus alkuperäiseen talousarvioon	TP 2023 erotus muutettuun talousarvioon	TP 2022
Myyntituotot	5 749 189	4 799 189	5 024 247	-724 942	225 058	10 343 209
Maksutuotot	1 640 650	1 640 650	1 499 264	-141 386	-141 386	5 406 548
Tuet ja avustukset	1 739 012	1 539 012	2 446 899	707 887	907 887	5 716 916
Muut toimintatuotot	5 372 602	5 372 602	5 550 825	178 223	178 223	4 269 898
Toimintatuotot yht.	14 501 453	13 351 453	14 521 235	19 782	1 169 782	25 736 571

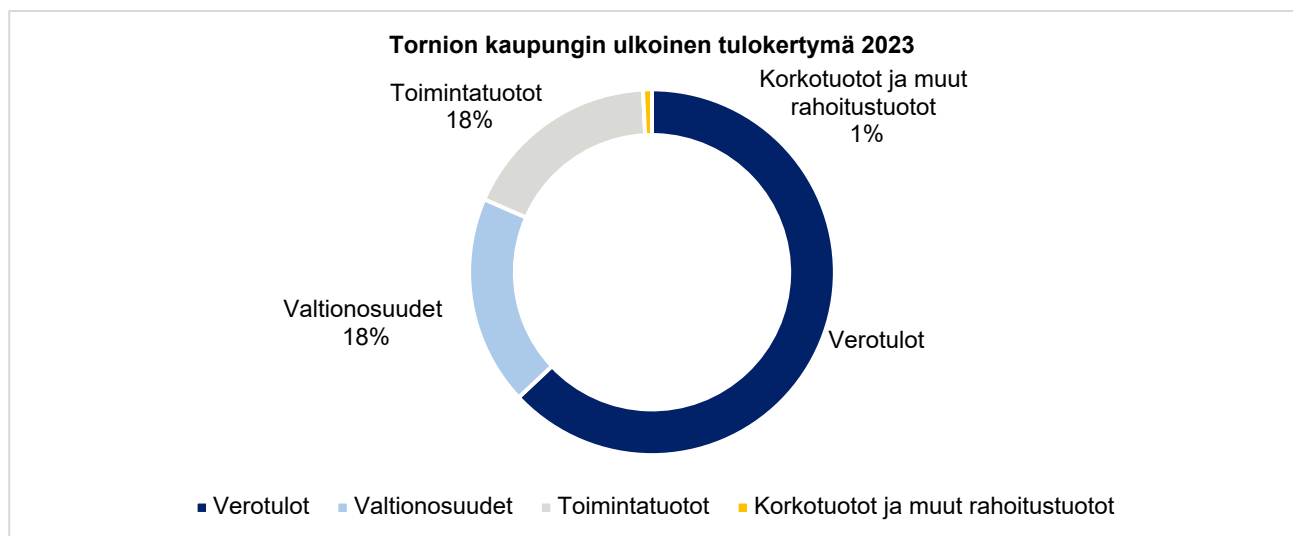
Taulukko 12. Ulkoisten toimintatuottojen toteumavertailu toimielimittäin.

Ulkoiset toimintatuotot	TP 2022	TP 2023	Ero (€)	Ero (%)
Tarkastuslautakunta	0	0	0	
Keskushallintopalvelut	5 524 728	2 938 370	-2 586 358	-47 %
Hyvinvointipalvelut	11 679 691	0	-11 679 691	-100 %
Sivistyspalvelut	3 415 703	3 882 074	466 371	14 %
Sivistyslautakunta	2 320 931	2 774 876	453 945	20 %
Elämänlaatulautakunta	1 030 271	1 042 897	12 626	1 %
Aineen taidemuseon johtokunta	64 501	64 301	-200	0 %
Tekniset palvelut	5 116 449	7 700 791	2 584 342	51 %
Teknisten palvelujen lautakunta	3 801 465	6 311 765	2 510 300	66 %
Perämeren jätelautakunta	80 126	98 187	18 061	23 %
Meri-Lapin ympäristölautakunta	1 234 858	1 290 839	55 981	5 %
Tornion kaupunki yhteensä	25 736 571	14 521 235	-11 215 336	-44 %

Tornion kaupungin ulkoinen tulokertymä (toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot) oli 4,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi. Tornion kaupunki sai 1,657 milj. euroa sähkön myyntituottoja vuonna 2023. Verotulot ylittivät kokonaisuudessaan talousarvion 2,9 milj. eurolla.

Taulukko 13. Ulkoinen tulokertymä.

Ulkoinen tulokertymä	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	TP 2023 erotus alkuperäiseen talousarvioon	TP 2023 erotus muutettuun talousarvioon	TP 2022
Toimintatuotot	14 501 453	13 351 453	14 521 235	19 782	1 169 782	25 736 571
Verotulot	48 840 000	48 840 000	51 749 230	2 909 230	2 909 230	93 150 455
Valtionosuudet	14 566 000	14 566 000	15 222 748	656 748	656 748	46 732 570
Korkotuotot	387 760	387 760	285 142	-102 618	-102 618	354 748
Muut rahoitustuotot	554 000	554 000	363 804	-190 196	-190 196	282 367
Yhteensä	78 849 213	77 699 213	82 142 159	3 292 946	4 442 946	166 256 711

Kuvio 15. Tornion kaupungin ulkoinen tulokertymä 2023.**Toimintakulut**

Tornion kaupungin vuoden 2023 toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan -78,7 milj. euroa, joista ulkoisten toimintamenojen osuus oli -66,5 milj. euroa ja sisäisten toimintamenojen osuus oli -12,2 milj. euroa. Ulkoiset toimintamenot alittivat alkuperäiseen talousarvion n. 350 000 eurolla ja muutetun talousarvion 850 000 eurolla. Valtuusto hyväksyi toimintamenojen talousarviomuutoksia -0,5 milj. euroa (KV 26.2.2024 § 14), joka koostui sivistyslautakunnan henkilöstökuluista 0,2 milj. euroa ja muista toimintakuluista 0,3 milj. euroa

Henkilöstökulut toteutuivat 41,9 milj. euroa, mikä alitti alkuperäisen talousarvion 0,1 milj. euroa ja muutetun talousarvion 0,3 milj. euroa. Henkilöstökulujen määrä väheni vuoteen 2022 verrattuna 19,9 milj. euroa, kun sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastuspalveluiden henkilöstöä siirtyi Lapin hyvinvointialueelle.

Palvelujen ostot toteutuivat 14,3 milj. euroa ja ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,4 milj. eurolla. Ylitykset johtuivat päivähoiton palveluseteleistä ja puhtaanapitopalveluista. Ostopalvelut pienenevät vuoteen 2022 verrattuna 58,9 milj. euroa, koska erikoissairaanhoidon ja lasten suojelun suuret kustannukset siirtyivät hyvinvointialueelle.

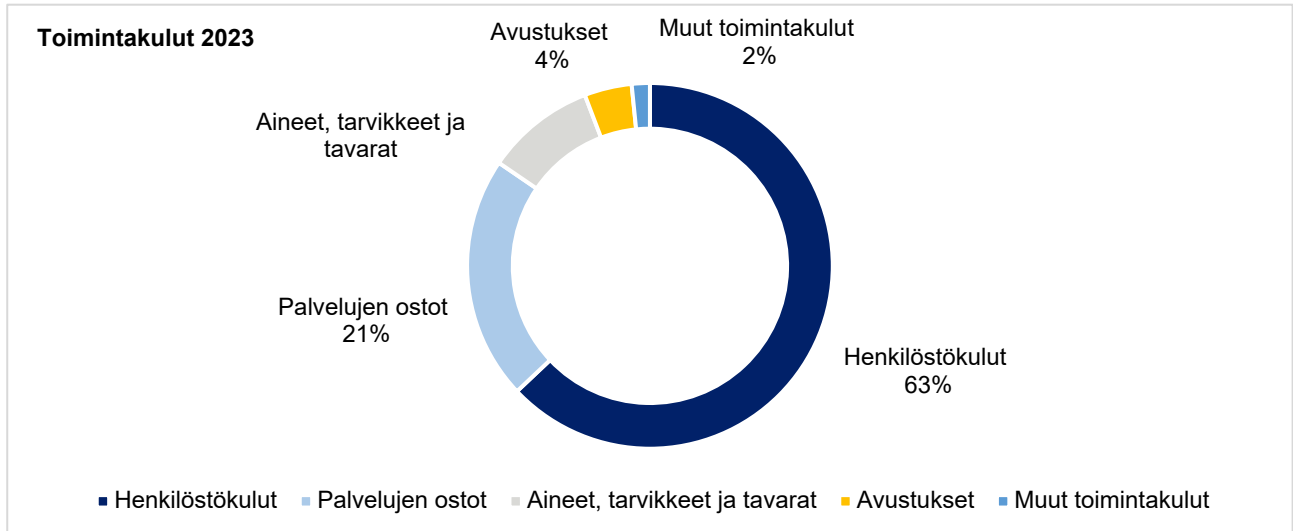
Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 6,4 milj. euroa, mikä alitti talousarvion 0,3 milj. euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -ryhmän toteuma pieneni edellisvuoteen verrattuna 2,2 milj. euroa.

Avustukset toteutuivat 2,8 milj. euroa, mikä alitti alkuperäisen talousarvion noin 0,6 milj. euroa. Lasten kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, toimeentulotuki, työmarkkinatuen kuntaosuus ja avustukset yhteisöille

toteutuivat arvioitua pienemmin. Avustusten kokonaismäärä väheni noin 4,1 milj. euroa vuoteen 2022 verrattuna.

Muut toimintakulut toteutuivat 1,1 milj. euroa, mikä ylitti alkuperäisen talousarvion noin 0,2 milj. euroa. Olennaisin talousarvion ylitys tapahtui rakennusten ja huoneistojen vuokrissa, jotka ylittivät alkuperäisen talousarvion noin 0,1 milj. eurolla. Työsuhdepyöräetä otettiin käyttöön vuonna 2023 ja tästä aiheutuneet leasingvuokrat olivat 0,1 milj. euroa, mihin ei oltu varauduttu talousarviossa. Vuoteen 2022 verrattuna muiden toimintakulujen määrä aleni noin 1,4 milj. euroa.

Tarkemmat tiedot toimintakuluista löytyvät toimielimien omista tilinpäätöstiedoista.

Kuvio 16. Tornion kaupungin toimintakulujen jakautuminen vuonna 2023.

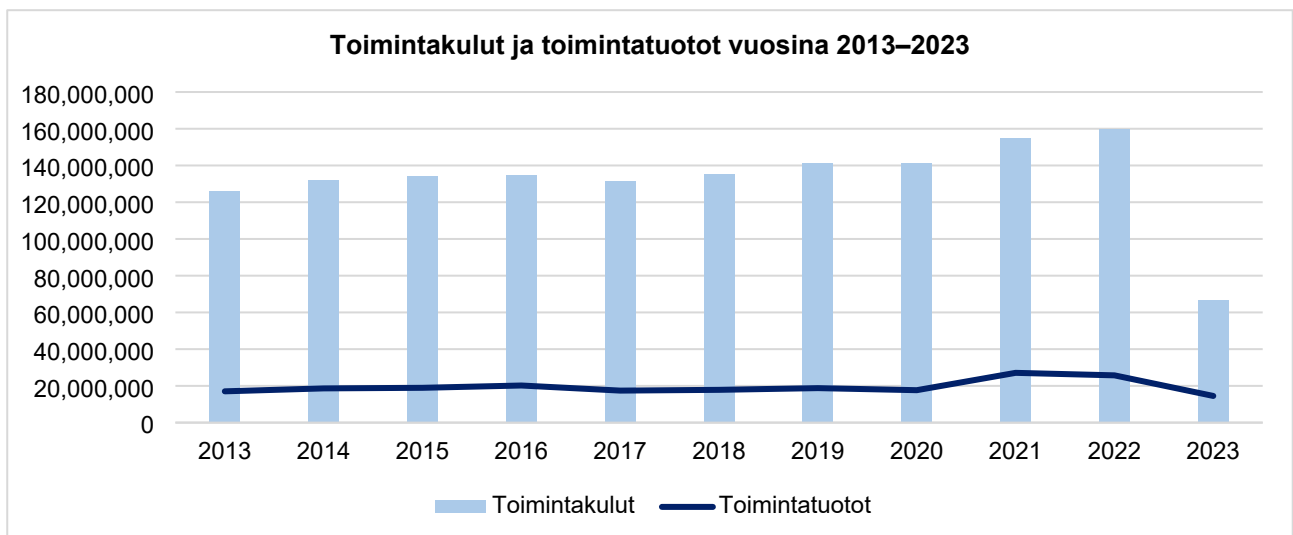
Taulukko 14. Ulkoisten toimintakulujen toteumavertailu.

Ulkoiset toimintakulut	TA 2023	Muutettu TA 2023	TP 2023	Erotus alkuperäiseen talousarvioon	Erotus muutettuun talousarvioon	TP 2022
Henkilöstökulut	-41 988 950	-42 205 650	-41 863 384	125 566	342 266	-61 846 444
Palkat ja palkkiot	-33 810 560	-34 027 260	-33 533 732	276 828	493 528	-48 664 826
Henkilösivukulut	-8 178 390	-8 178 390	-8 329 651	-151 261	-151 261	-13 181 618
Palvelujen ostot	-13 922 722	-13 922 722	-14 341 083	-418 361	-418 361	-79 760 258
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 695 207	-6 695 207	-6 431 888	263 319	263 319	-8 636 046
Avustukset	-3 377 340	-3 377 340	-2 789 017	588 323	588 323	-6 891 056
Muut toimintakulut	-856 343	-1 139 643	-1 064 264	-207 921	75 379	-2 516 539
Toimintakulut yhteensä	-66 840 562	-67 340 562	-66 489 636	350 926	850 926	-159 650 343

Alla olevassa taulukossa on vertailtu vuosien 2022 ja 2023 ulkoisten toimintakulujen toteumaa toimialoittain ja -elimittäin.

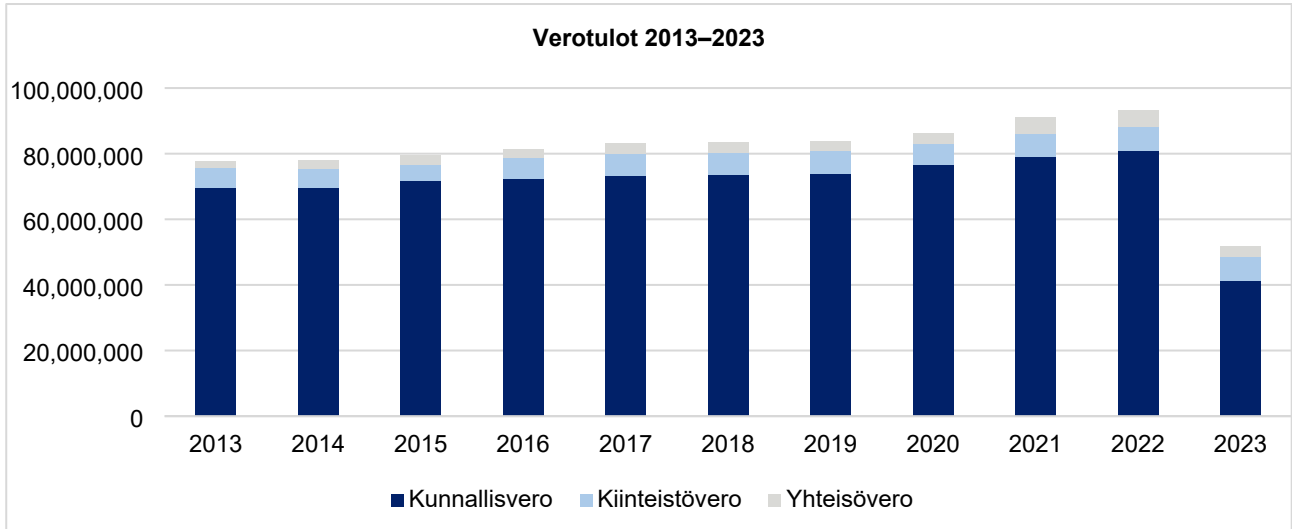
Taulukko 15. Ulkoisten toimintakulujen toteumavertailu toimitelimitäin.

Ulkoiset toimintakulut	TP 2022	TP 2023	Ero (€)	Ero (%)
Tarkastuslautakunta	-73 183	-71 703	1 480	-2 %
Keskushallintopalvelut	-8 093 103	-8 922 137	-829 034	10 %
Hyvinvointipalvelut	-95 188 366	0	95 188 366	-100 %
Sivistyspalvelut	-37 231 855	-40 231 067	-2 999 212	8 %
Sivistyslautakunta	-32 675 071	-35 232 889	-2 557 818	8 %
Elämänlaatulautakunta	-4 203 987	-4 557 684	-353 697	8 %
Aineen taidemuseon johtokunta	-352 797	-440 494	-87 697	25 %
Tekniset palvelut	-19 063 837	-17 264 729	1 799 108	-9 %
Teknisten palvelujen lautakunta	-17 190 162	-15 281 329	1 908 833	-11 %
Perämeren jätelautakunta	-77 372	-90 740	-13 368	17 %
Meri-Lapin ympäristölautakunta	-1 796 303	-1 892 660	-96 357	5 %
Tornion kaupunki yhteensä	-159 650 343	-66 489 636	93 160 708	-58 %

Kuvio 17. Tornion kaupungin toimintakulut ja toimintatuotot 2013–2023.

Verotulot

Kuntien verotulot muodostuvat kunnallisverosta, kiinteistöverosta ja yhteisöveron osuudesta. Tornion kaupungille kertyi kunnallisveroa 41,2 milj. euroa, joka ylitti talousarvion noin 2,2 milj. euroa. Vuoteen 2022 verrattuna kunnallisveron määrä laski 39,8 milj. euroa, mikä johtui sote-uudistuksesta. Kuntien tuloveroprosentteja laskettiin 12,64 %-yksikköä vuonna 2023, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Kiinteistöveroa kertyi 7,2 milj. euroa, joka ylitti talousarvion 0,3 milj. euroa. Vuoteen 2022 nähden kiinteistöveron määrä kasvoi 0,2 milj. euroa. Yhteisöveroa kertyi 3,3 milj. euroa, joka ylitti alkuperäisen talousarvion 0,3 milj. euroa. Vuoteen 2022 verrattuna yhteisöveron määrä laski 1,8 milj. euroa. Kokonaisuudessaan verotuloja kertyi 51,7 milj. euroa, mikä on 41,4 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Vuoden 2023 talousarvioon verrattuna verotulot ylittyivät kokonaisuudessaan 2,9 milj. euroa.

Kuvio 18. Tornion kaupungin verotulot 2013–2023.

Tornion kaupungin vuoden 2023 talousarviossa arvioitiin verotulot Kuntaliiton ja verohallinnon syyskuussa 2022 julkaiseman ennusteen pohjalta. Taulukossa 14 on esitetty vertailu ennusteen, kaupungin talousarvion ja kaupungin tilinpäätöksen välillä.

Taulukko 16. Vertailu Kuntaliiton ja verohallinnon veroennusteen sekä Tornion talousarvion ja tilinpäätöksen välillä.

	Kuntaliitto & verohallinto Ennuste 9/2022	Tornion kaupunki TA 2023	Tornion kaupunki TP 2023
Kunnallisvero	39 681 000	39 000 000	41 212 146
Kiinteistövero	6 840 000	6 840 000	7 202 037
Yhteisövero	3 411 000	3 000 000	3 335 047
Yhteensä	49 932 000	48 840 000	51 749 230

Taulukko 17. Verotulot TA23 ja TP23.

Verotulojen erittely	Talousarvio 2023	Toteuma 2023	TA-poikkeama 2023	
	€	€	€	%
Kunnallisvero	39 000 000	41 212 146	2 212 146	5,67 %
Kiinteistövero	6 840 000	7 202 037	362 037	5,29 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 000 000	3 335 047	335 047	11,17 %
Verotulot yhteensä	48 840 000	51 749 230	2 909 230	5,96 %
Kunnan tulovero € / asukas	1 827	1 961	134	
Verotulot yht. € / asukas	2 288	2 462	175	
Asukasmäärä	21 350	21 015	-335	

Taulukossa 18 on esitetty Tornion tulo- ja kiinteistöveroprosentit vuosina 2015–2023. Tornion kaupungin tuloveroprosentti oli 8,36 vuonna 2023. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023, minkä vuoksi kuntien

tuloveroprosenttia alennettiin 12,64 %-yksikköä vuoden 2022 tuloveroprosenttiin verrattuna. Kiinteistöveroprosentit pysyivät vuoden 2022 tasolla.

Taulukko 18. Tornion kaupungin tulo- ja kiinteistöveroprosentit vuosina 2015–2023.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tuloveroprosentti	20,50	20,50	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	8,36
Kiinteistöveroprosentit:									
Yleinen kiinteistövero	1,05	1,05	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12
Vakituinen asuinrakennus	0,42	0,42	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu asuinrakennus	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Voimalaitos	2,50	2,50	2,50	2,50	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Valtionosuudet

Tornion kaupungin vuoden 2023 valtionosuudet toteutuivat 15,2 milj. euroa, mikä ylitti talousarvion 0,7 milj. eurolla. Vuoteen 2022 verrattuna valtionosuuksien määrä laski 31,5 milj. euroa. Muutos johtui sote-uudistuksesta.

Taulukko 19. Valtionosuudet 2019–2023.

Valtionosuudet 1000 eur	2019	2020	2021	2022	2023	Muutos 22–23, €	Muutos 22–23, %
Peruspalvelujen valtionosuus	31 167	30 777	26 250	27 758	5 640	-22 118	-79,7 %
Verotulojen tasaus	7 753	8 334	8 572	8 475	6 501	-1 974	-23,3 %
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-574	-397	-212	-283	-210	73	-25,8 %
Verotulomenetysten kompensatio		9 433	9 326	10 783	3 292	-7 491	-69,5 %
Valtionosuudet yhteensä	38 346	48 147	43 936	46 733	15 223	-31 510	-67,4 %

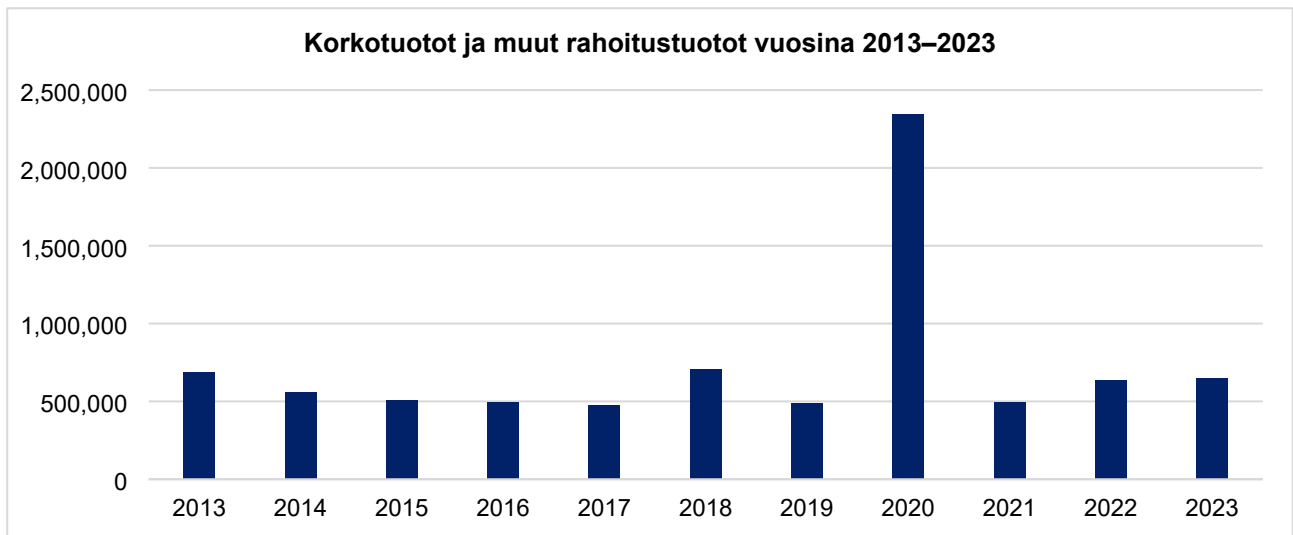
Taulukko 20. Valtionosuudet TA23 ja TP23.

Valtionosuuksien erittely	Talousarvio 2023	Toteuma 2023	TA-poikkeama 2023	
	€	€	€	%
Peruspalvelujen valtionosuus	5 394 360	5 639 549	245 189	4,5 %
Verotulojen tasaus	6 300 300	6 501 144	200 844	3,2 %
Opetus- ja kulttuurit. valtionosuus	-318 440	-210 289	108 151	34,0 %
Verotulomenetysten kompensatio	3 189 780	3 292 344	102 564	3,2 %
Valtionosuudet yhteensä	14 566 000	15 222 748	656 748	4,5 %

Rahoitustuotot ja -kulut

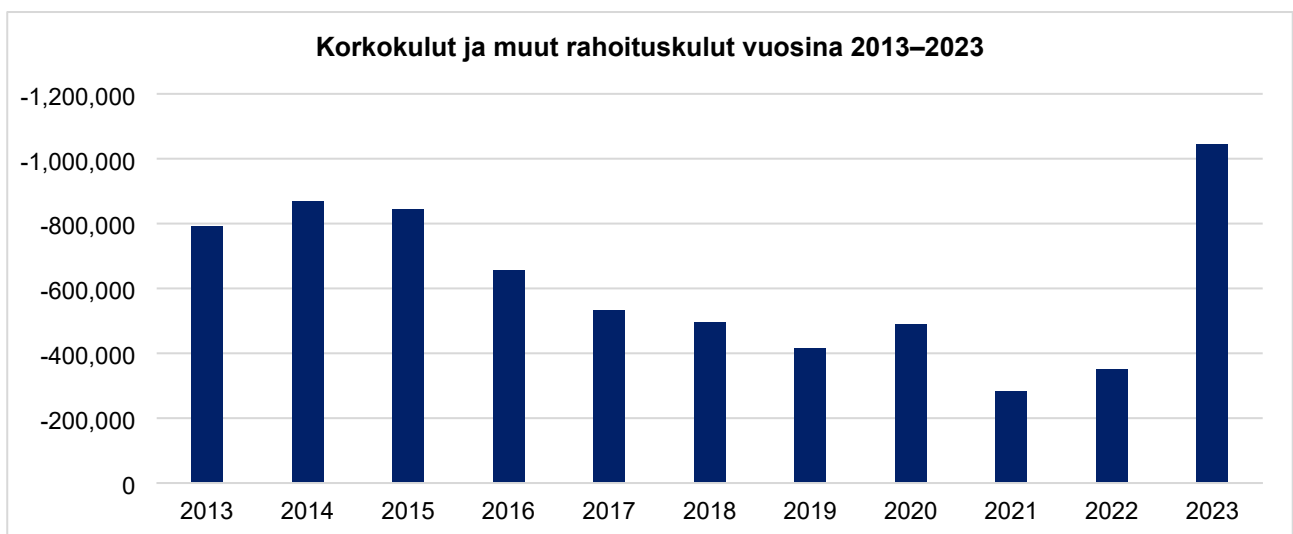
Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat yhteensä -393 662 euroa. Vuoden 2023 talousarviossa varattiin rahoitustuottoihin ja -kuluihin 59 240 euroa, joten toteuma ylitti talousarvion 334 422 euroa.

Korkotuotot ja muut rahoitustuotot toteutuivat kokonaisuudessaan 648 946 euroa, josta korkotuottojen osuus on 285 142 euroa ja muiden rahoitustuottojen osuus 363 804 euroa. Talousarviossa korkotuottoihin varattiin 387 760 euroa ja muihin rahoitustuottoihin 554 000 euroa. Korkotuotot alittivat talousarvion 102 618 euroa ja muut rahoitustuotot alittivat talousarvion 190 196 euroa.

Kuvio 19. Tornion kaupungin korkotuotot ja muut rahoitustuotot 2013–2023.

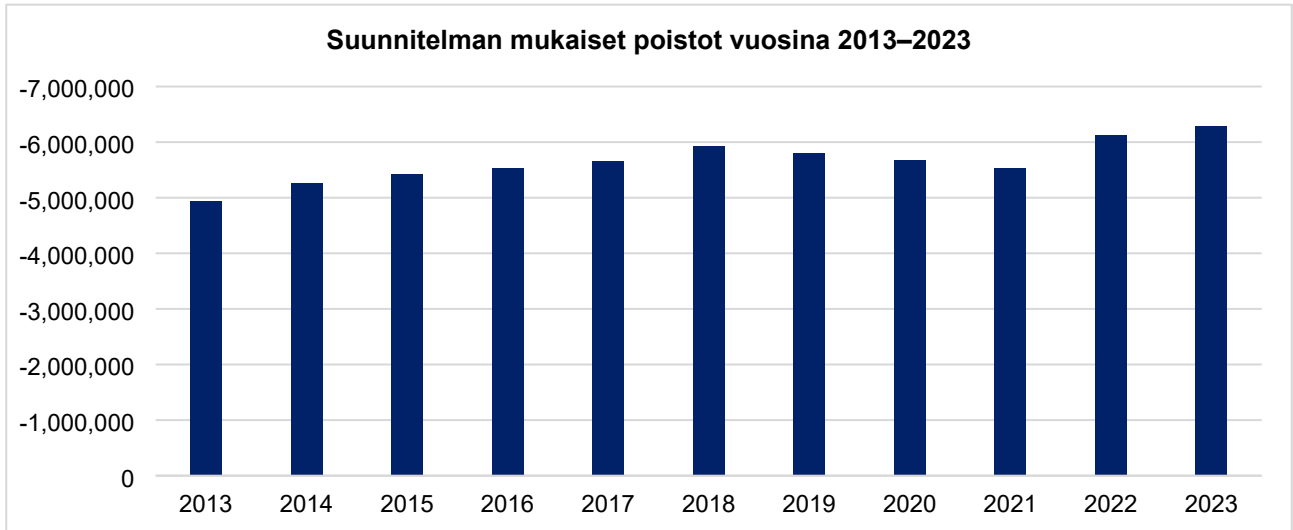
Korkokulut ja muut rahoituskulut toteutuivat kokonaisuudessaan 1 042 608 euroa, josta korkokulujen osuus oli 1 094 697 euroa ja muiden rahoituskulujen osuus -52 089 euroa, johon sisältyy luottotappiovarauksen purkaminen 52 892 euroa. Talousarviossa korkokuluihin varattiin 1 000 000 euroa ja muihin rahoituskuluihin 1 000 euroa. Korkokulut ylittivät talousarvion 94 697 eurolla ja muut rahoituskulut alittivat talousarvion 53 089 eurolla.

Kuvio 20. Tornion kaupungin korkokulut ja muut rahoituskulut 2013–2023.

Poistot

Tornion kaupungin vuoden 2023 suunnitelman mukaiset poistot olivat 206 367 euroa alkuperäistä talousarviota suuremmat. Talousarviossa poistojen suuruudeksi arvioitiin 6 084 700 euroa ja vuoden 2023 poistojen toteuma oli 6 291 067 euroa. Poistot kasvoivat vuoteen 2022 verrattuna n. 170 000 euroa.

Kuvio 21. Tornion kaupungin suunnitelman mukaiset poistot vuosina 2013–2023.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely (Kuntalaki 118 §)

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista aiempaa paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Arviointimenettely käynnistyy, jos

- kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa (ei muutosta aiempaan)
- asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa (ei muutosta aiempaan)

TAI

jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot:

- kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (*aiemmin konsernin negatiivinen vuosikate*)
- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (*aiemmin 1 prosenttiyksikkö*)
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän 50 prosentilla (*aiemmin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä*)
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (*aiemmin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %*)

Kuntayhtymässä arviointimenettely voidaan käynnistää vain, mikäli kuntayhtymä ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110.3 §:n mukaisessa määräajassa.

Keltaiset valot

Kuntalaissa määritellään edelleen tunnuslukujen raja-arvot, jotka kuvaavat kunnan erityisen vaikeaa taloudellista asemaa. Kuntien olisi tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa kunta on lähellä raja-arvon täyttymistä. Hallituksen esityksessä on esitetty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomiota taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

- Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 e/asukas
- Konsernin vuosikate-% poistoista alle 100
- Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli keskimääräisen
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0

Arviointimenettelyä ei voida käynnistää yllä mainittujen raja-arvojen (keltaiset valot) täytyessä.

Taulukko 21. Kriisikuntakriteerit.

	Raja-arvo	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Vuosikate, € / asukas						
Tornion kaupunki	negatiivinen	-1,1 ●	-	-	-	-
Tornion kaupunkikonserni	negatiivinen	404 ●	-	-	-	-
Vuosikatteen ja poistojen suhde						
Tornion kaupunki	alle 80 %	-	216 ●	132 ●	102 ●	232 ●
Tornion kaupunkikonserni	alle 80 %	-	186 ●	135 ●	100 ●	181 ●
Tuloveroprosentti						
Tornio	ka. + 1 %-yks. (2019 asti)	21,0 ●				
Tornio	ka. + 2 %-yks (2020 alkaen)		21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●	8,36 ●
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tulovero-%		19,88	19,96	20,02	20,01	7,38
+ 1 %-yks.		20,88				
+ 2 %-yks.			21,96	22,02	22,01	9,38
Lainojen ja vuokravastuiden määrä, € / asukas						
Tornion kaupunki	ka. + 50 %	3 036 ●	3 060 ●	3 065 ●	2 928 ●	2 691 ●
Kaikkien kuntien keskimääräinen lainojen ja vuokravastuiden määrä		3 342	4 356	4 428	3 363	3 323
Tornion kaupunkikonserni	ka. + 50 %	5 190 ●	5 196 ●	5 100 ●	4 890 ●	4 171 ●
Kaikkien kuntakonsernien keskimääräinen lainojen ja vuokravastuiden määrä		10 658	8 795	9 065	9 367	9 367*
Taseeseen kertynyt yli-/alijäämä, € / asukas						
Tornion kaupunki	alijäämäinen	364 ●	674 ●	640 ●	654 ●	1 057 ●
Tornion kaupunkikonserni	alijäämäinen	1 777 ●	2 283 ●	2 505 ●	2 508 ●	2 976 ●
Suhteellinen velkaantuneisuus, %						
Tornion kaupunki	väh. 50 %	56,3 ●	-	-	-	-
Tornion kaupunkikonserni	väh. 50 %	69,9 ●	-	-	-	-
Laskennallinen lainanhoitokate						
Tornion kaupunki	alle 0,8	-	1,5 ●	0,9 ●	0,8 ●	2,0 ●
Tornion kaupunkikonserni	alle 0,8	-	1,7 ●	1,2 ●	1,1 ●	1,9 ●
Asukasmäärä		21 637	21 471	21 326	21 229	21 015

● = kriisikuntakriteeri ei täyty

● = kriisikuntakriteeri täyttyy

*Arvio, vuoden 2023 kaikkien kuntakonsernien keskimääräistä lainojen ja vuokravastuiden määrää/asukas ei ole vielä saatavilla.

4.7 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa

4.7.1 Kaupungin toimintojen ja toimintaympäristön kehittäminen

Tornion kaupungin talousarvion toimintojen kehittämisen perustana on Tornion kaupunkistrategia, jota toimeenpannaan mm. talousarvioiden, kehittämisohjelmien, hankkeiden ja muiden erillistoimenpiteiden kautta. Nykyinen Tornion kaupunkistrategia – ”Maailmanluokan rajakaupunki 2030” on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.4.2022 § 171 ja se käsittää vuodet 2021–2025 eli käytännössä kuluvan valtuustokauden.

Tornion kaupunkistrategian toteuttamishojelmista hyväksyttiin vuonna 2023 Tornion kaupungin kotouttamisohjelma 2023–2025 (kv. 27.3.2023 § 26) sekä Tornion kaupungin omistajapolitiikka (kv. 29.5.2023 § 48). Myös Tornion kaupungin yleiskaavatyö käynnistyi ja kaupunginhallituksessa 8.5.2023 § 140 päätettiin hankkeen ohjausryhmän nimeämisestä. Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 § 202 Tornion yleiskaava 2040 vireilletulosta.

Keskeisiä ajantasaistettuja ohjeita olivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet (kv. 11.12.2023 § 130, hallintosäännön ajantasaistaminen (kv. 26.10.2023 § 110), konserniohjeen päivitys (kv. 27.2.2023 § 19), vammaisneuvoston ja ikäihmisten neuvoston toimintasääntöjen päivittäminen (kh. 23.1.2023 § 22-23), yhteisöjen avustusten myöntämisperiaatteiden tarkistaminen (kh. 6.2.2023 § 36), Tornion kaupunkikonsernin hankintaohjeen ajantasaistaminen (kh. 20.2.2023 § 47), liikuntatoimen harkinnanvaraisten avustusten myöntämisperusteet (kh. 20.3.2023 § 82), torniolaisten urheilijoiden palkitsemisperiaatteet (kh. 20.3.2023 § 83), torniolaisten rekisteröityjen yhdistysten Leader kehittämis- ja investointihankkeiden Tornion kaupungin myöntämän tilapäislainan toimintaperiaatteet (kh. 8.5.2023 § 144), Tornion kaupungin tietoturva- ja tietosuojaohjeen päivittäminen (kh. 19.6.2023 § 198), Tornion kaupungin matkustusohje (kh. 23.8.2023 § 225), Tornion kaupungin liputusohjeet (kh. 23.8.2023 § 219), Tornion kaupungin vieraanvaraisuus ja edustuskäytäntö (kh. 23.8.2023 § 226), Tornion kaupungin rekrytointiohje (kh. 20.11.2023 § 325), sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje (kh. 4.12.2023 § 343) sekä kiinteistö- ja toimitilasalkun päivitys (kh. 4.12.2023 § 344). Ohjeilla ja säännöillä selkeytetään Tornion kaupungin johtamisjärjestelmää ja käytänteitä.

Tornion kaupunginvaltuusto päätti 5.6.2023 § 182 käynnistää Tornion kaupunkiorganisaation uudistamisen siten, että mahdollinen organisaatiouudistus astuisi voimaan vuoden 2025 alussa. Työtä valmisteltiin keskushallintopalveluissa mm. USO7 -hankkeen työpajoissa. Työ jatkuu vuoden 2024 aikana.

Keskushallintopalveluissa osallistuttiin vuonna 2023 useisiin kaupungin toimintoja kehittäviin hankkeisiin ja kahteen Leader-rahoitusohjelmaan (Outokaira, Perämeren kalatalous). Henkilöstöpalveluissa merkittäviä hankkeita olivat mm. Lapin yliopiston vetämä Perheystävällinen hybridityön Lappi -hanke, Työ edellä – työ hyvinvointia tukien -hanke sekä erityisesti vuoden 2023 osalta Tuottavuutta ja työhyvinvointia jokivarteen -hanke, jonka yhteydessä tehtiin useita henkilöstöhallinnon toimenpiteitä ja ohjeistuksia.

Vuonna 2023 käynnistyneessä Digiverkosto -hankkeessa luodaan Tornioon uusi digiohjelma. Sähköisten palveluiden kehittäminen ja prosessien digitointi tukee kaupungin strategisia tavoitteita keskeisellä tavalla.

Viestinnän ja markkinoinnin osalta kehitettiin vuonna 2023 mm. Tornion kaupungin työnantajakuva, jonka perustaksi tilattiin erillinen työnantajakuvatutkimus. Rekrytointiviestintäohje laadittiin Tornion kaupungilla rekrytointiprosessien tueksi ja some- ja digimarkkinointia tehostettiin yhdessä osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi myös tulevaisuudessa. Tornion kaupungin uusi intranet, nimikilpailulla Väyläksi kastettu, julkaistiin 14.2.2023.

Osallistuvan budjetoinnin käytäntöjä toteutettiin vuonna 2023 Torniossa prosesseja edelleen kehittäen. Tulevaisuudessa on valmisteilla uuden digitaalisen osallisuustyökalun hankinta.

Hankintojen avoimuutta lisättiin kaupungin ostolaskudatan avaamisella kaikkien kuntalaisten nähtävälle huhtikuusta 2023 alkaen.

Sivistyslautakunnan alaisessa toiminnassa ns. harrastamisen Suomen malli saatiin juurrutettua jokaiseen Tornion kouluun. Tämä Metka-hankkeen nimellä tunnettu toiminta huomioitiin myös erikoismaininnalla Lapin

urheilugaalassa. Lisäksi varhaiskasvatuksen puolella jatkettiin esiopetuspilotointia 5-vuotiaille opetusministeriön suunnitelmien mukaan.

Lappialta vuokrattuun sähkötaloon sijoitettiin sekä varhaiskasvatuksen ryhmiä että koulupudokasuhan alla olevia oppilaita. Näiden perusopetukseen liittyvien ryhmien kautta oppilaita autetaan selviämään perusopetuksessa niin, että II asteen jatkokoulutussuunnitelma toteutuu.

Merkittävänä strategisena asiana on syytä nostaa esiin Tornion lähteminen ja pääseminen mukaan lapsiystävällinen kunta toimintaan.

Ympäristöpalveluissa edettiin rakennusvalvonnan sähköisen asiointin osalta varsinaiseen käyttövaiheeseen. Vuoden loppuun mennessä noin 80 % kaikista lupahakemuksista oli jo sähköisesti toimitettuja. Järjestelmän kehitystyötä jatkettiin edelleen käyttäjiltä saadun palautteen perusteella. Lisäksi käynnistettiin koulutuksen suunnittelu paikallisille sidosryhmille alkuvuodesta 2024. Toimintavuoden aikana myös ympäristönsuojelun sähköinen asiahallintajärjestelmä otettiin käyttöön. Tarkoituksena on laajentaa järjestelmää lähivuosina myös ympäristö- ja maa-aineslupien sähköiseen asiointiin.

Tornion yleiskaavaa päivitetään, jotta se vastaisi paremmin sekä tämänhetkisiä että tulevia maankäyttöön ja koko kaupungin kehittämiseen liittyviä tarpeita. Tornion yleiskaava 2040 on tullut vireille 28.6.2023. Julkisen hankintamenettelyn kautta kaavan laatijaksi valittiin Ramboll Finland Oy. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 28.6.-17.8.2023. Kaavan laadinta etenee siten, että valmisteluvaiheen aineisto asetetaan nähtäville kesällä 2024 ja kaavaehdotus vuoden 2024 lopulla. Kaava on tarkoitus saattaa päätöksentekoon alkuvuoden 2025 aikana.

Kaupunkistrategiassa kärkihankkeeksi määritellyn ympärivuotisen Pohjan stadionin olosuhteiden parantamiseksi laadittiin kehittämissuunnitelma (ella 21.06.2023 § 72). Vuoden 2024 toimenpiteiden osalta laadittiin suunnitelma tekonurmen sekä valaistuksen toteuttamisesta. Toimenpiteitä varten haettiin valtion rahoitusta.

Karungin uuden urheilutalon osalta laadittiin luonnossuunnitelmat (kh 20.11.2023 § 322). Hankkeen kustannusarvioksi määriteltiin 2,2 milj. euroa. Toteuttamista varten haettiin valtion avustusta vuosille 2024–2025.

4.7.2 Alue-, seutu- ja kansainvälinen yhteistyö

Vuoden 2023 alussa käynnistyi Suomessa ja Lapissa hyvinvointialueiden toiminta eli sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueille. Kyseessä oli yksi kunta- ja aluehallinnon historian suurimpia murroksia. Vaikka sote-palvelut siirtyivätkin alueille, niin kunnilla on edelleen keskeinen tehtävä kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäjinä myös jatkossa. Tornion kaupungilla oli hyvinvointialueen osalta vuonna 2023 erilaisia rooleja edunvalvonnasta ja sopimuskumppanuuteen (mm. kiinteistöt, tietohallinto). Lapin hyvinvointialueen talouskehitys ja näkymät olivat heikkoja monen muun hyvinvointialueen tapaan, ja tämä johti Lapissakin säästöohjelman valmisteluun. Myös erilaiset kiistat repivät maakunnan sisäistä yhteistyötä kuten esimerkiksi kiista Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisesta, mikä ratkaistaan lopullisesti korkeimmassa hallinto-oikeudessa (kh. 20.11.2023 § 326) sekä Länsi-Pohjan ja Lapin keskussairaaloiden välinen työnjako. Hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuus -yhteistyö Lapin hyvinvointialueen suuntaan oli tiivistä mm. eri vaikuttamistoimielinten ja työryhmien suhteen vaikkakin monet toiminnot olivat vielä käynnistämiskäytössä. Lapin hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen osalta päästiin hyvin sopimukseen (tepla 26.4.2023 § 97) ja vuokrasopimus allekirjoitettiin 24.5.2023

Lapin liiton uusi perussopimus hyväksyttiin Tornion kaupunginvaltuustossa 25.9.2023 § 95.

Lapin yhteisen viestintä- ja markkinointiorganisaation eli House of Laplandin jatkosta käytiin keskustelua maakunnan laajuisesti koko vuoden 2023 ajan. Tornion kaupunki teki päätöksen osallistumisesta House of Lapland -yhteismarkkinointiin perusrahoituksen (7.11.2022 § 398) lisäksi myös osaaaja- ja asukasmarkkinoinnin sekä matkailun toimenpiderahoitusosuudella (KH 17.4.2023 §115). Samassa yhteydessä Tornion kaupunki päätti lunastaa HOL-osakkeet Meri-Lapin kehittämiskeskukselta. Joulukuussa

2023 käsiteltiin Tornion kaupunginhallituksessa kahteen otteeseen HOL-rahoitusta ja jatkoa (kh. 4.12. § 435 ja 18.12. § 364. Keskeinen linjaus oli selvittää HOL-toiminnan mahdollista siirtoa osakeyhtiöstä Lapin liiton yhteyteen.

Työ

jatkuu

vuonna

2024.

Tornion kaupungilla oli vuonna 2023 voimassa olevat kumppanuussopimukset Lapin ammattikorkeakoulun, Koulutuskuntayhtymä Lappian sekä Peräpohjolan Opiston kanssa. Kumppanuussopimuksilla haetaan kaupunki-oppilaitosyhteistyön puitteissa uusia sisältöjä kaupungin strategiaa tukeville painopistealueille sekä vahvistetaan Tornion asemaa perinteikkäänä koulukaupunkina. Sopimuskaudet olivat sopimusten osalta katkolla vuoden 2023 lopussa, mutta sopimuksia jatketaan 2024 uusilla sisällöillä. Peräpohjolan Opiston osalta uusi kumppanuussopimus kaudelle 2024–2026 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 18.12.2023 § 367.

Meri-Lapissa kuntien välistä yhteistyötä koordinoitiin ja sovittiin entiseen tapaan Meri-Lapin kehittämiskeskus ry:n toimesta. Kuntayhteistyössä oli valmistelussa ja vireillä useita merkittäviä asioita. Keskeisiä toimintoja olivat Meri-Lapin alueen edunvalvonta, seudun kuntien välisen yhteistyön, kehityshankkeiden ja elinkeinojen edistäminen. Edunvalvonnan suhteen Meri-Lappi yhteistyötä tehtiin tiiviisti mm. Lapin hyvinvointialueen suuntaan. Keväällä 2023 käytiin eduskuntavaalit. Seutuhallitus valmisteli yhteiset seudulliset edunvalvontatavoitteet ja järjesti vaalipaneelin koskien alueen saavutettavuutta. Kehittämiskeskukseen seudullinen työllisyystiimi valmisteli työllisyyden hoidon tehtävien siirtymistä valtiolta kunnille. TEPA-2024 uudistusta käsiteltiin seutufoorumissa kesäkuussa 2023. Meri-Lapin kunnat tekivät päätökset yhteistoiminta-alueen valmistelusta vastuukuntamallilla elokuussa 2023 ja valmistelun tueksi kehittämiskeskus hankki asiantuntija-apua yhteistoimintasopimusasiakirjan valmisteluun.

Myös lentoliikenteen edunvalvontatyö Kemi-Tornion lentoliikenteen turvaamiseksi oli seudulla tärkeää. Meri-Lapin matkailuyhteistyö koki vuonna 2023 kolauksen, kun Meri-Lapin matkailu Oy haettiin helmikuussa 2023 konkurssiin. Meri-Lapin Matkailu Oy perustettiin vuonna 2013 koordinoimaan Meri-Lapin kuntien matkailun yhteismarkkinointia ja myyntiä.

Meri-Lapin työllisyysalue oli seutuyhteistyön keskeisimpiä valmistelussa olleita asioita koko vuoden 2023 ajan. Tornion kaupunki päätti myös osallistua maakunnan laajuiseen Lapin TE24-koordinaatiohankkeeseen (Kh. 20.3.2023 § 77). Meri-Lapin työllisyyspalveluiden järjestämistapalinjaus kaupunginvaltuuston oli käsiteltävänä kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa 8.8.2023 (Tornio Kv. 8.8.23 § 79). Tässä yhteydessä Tornion kaupunki hyväksyttiin uuden perustettavan työllisyysalueen vastuukunnaksi. Meri-Lapin työllisyysalueen yhteistoimintasopimus- ja järjestämissuunnitelma hyväksyttiin Tornion kaupunginvaltuustossa 26.10.2023 § 109 ja Tornion kaupunki nimesi edustajansa TE24 väliaikaiseen valmistelutoimielimeen (kv. 11.12.23 § 132). Lapin työllisyyden kuntakokeilun läpivientiä jatkettiin suunnitellusti Torniossa koko vuoden 2023 ajan. Kokeilun kestoajaksi on 1.3.2021-31.12.2024. Päätös kuntakokeilun jatkosta tehtiin kaupunginhallituksessa 6.9.2023 § 238.

Syksyllä 2023 valmistui Meri-Lapissa joukkoliikenteen järjestämistasuunnitelma, mutta suunnitelman toimeenpanosta ei tehty päätöksiä Meri-Lapin kuntien valtuustoissa. Suunnitelman avulla pyritään vastaamaan Kemi-Tornion kaupunkiseudun joukkoliikennetarpeisiin bussiliikenteen osalta. Käsittely- ja toimeenpanoaikataulusta ei ole tehty toistaiseksi päätöksiä.

Tornion ja Haaparannan kaupunkien välisen rajayhteistyön puitteissa otettiin vastaan paljon vieraita, joista merkittävimpiä olivat Suomen ulkoministeriön Barentsin euroarktisen neuvoston kanssa yhteistyössä toteutettu Green transition high level -meeting helmikuussa ja syyskuussa Catherine Trautmannin (European Coordinator for the North Sea–Baltic core network corridor) vierailu, aiheena liikenteen kehittämishankkeet ja Tornion merkitys liikenteen solmukohtana muualle Eurooppaan. Maaliskuussa vietettiin matkailun teemapäivää Haaparannan kaupunginhotellissa ja samassa tilaisuudessa nimitettiin Susanne Wallin Suomen kunniakonsuliksi Ruotsissa. Huhtikuussa rajayhteistyönkehittäjä osallistui Frankfurt an der Oder – Slubice -rajakaupungissa pidettyyn seminaariin, jossa aiheena oli rajakaupunkien yhteistyö, viestintä pandemian aikana ja koulutusasiat. Lisäksi kaupungissa vierailivat Tornion lukion oppilaat Erasmus-ryhmän kanssa, Hankenin opettajat, Suomen korkeakoulujen ruotsin opettajat ja Muhoksen lukion oppilaat kuulemassa yhteistyöstä. Toukokuussa Erasmus+ vieraat Saksasta ja Puolasta tutustuivat viikon ajan alueen koulutuspalveluihin ja kaupunkien väliseen yhteistyöhön.

Yhteisen Matkakeskuksen kehittämisen työ aloitettiin pitämällä työpaja alueen liikennöitsijöille molemmin puolin rajaa 10.2.2023. Työpajan tuloksena perustettiin kaupunkien välinen työryhmä ja tehtiin

kehittämissuunnitelma Matkakeskuksen ja bussiliikenteen toimiin nykytarpeita vastaaviksi. Matkakeskukseen toimitettiin aikataulut ja ohjeistukset suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi (kesäkuu 23) ja myöhemmin syksyllä sinne saatiin uudet aikataulunäytöt. Osallistuttiin Bothnian Arc-yhdistyksen järjestämiin työpajoihin yhteisen liikennevision toteuttamiseksi Perämerenkaaren alueella. Laurila-Tornio-Haaparanta-radan sähköistäminen eteni suunnitellusti.

Uusi väliaikainen Kielikoulua koskeva sopimus lukuvuodelle 2022–2023 oli voimassa kevätlukukauden, eikä syksyllä enää osoitettu paikkoja Tornioista Kielikouluun, koska ilmoittautuneita on ollut alle 10 jo useamman vuoden ajan. Ennen vuotta 2023 aloittaneilla Tornion oppilailta on kuitenkin mahdollisuus käydä peruskoulunsa loppuun Kielikoulussa. Edelleen yhteinen sopimus koulun ja päivähoitopaikan vapaasta

Tornion ja Haaparannan yhteinen tekninen ryhmä kokoontui säännöllisesti. Asialistalla oli Näränperän padon korottaminen, Victoriantorin kunnossapito, keskustan puistoalueen kehittäminen; Kukkolankosken siltasuunnitelmat ja kaupunkien ajankohtaiset rakennus- ja infra-asiat. Työryhmä pitää toisensa tarkoin informoituna eri hankkeista kaupungeissa. Haparanda Värmeverk on tehnyt kolmivuotisen sopimuksen vuoden 2024 alusta Tornion Energian kanssa energiansiirrosta, mikäli tulee akuutti tarve.

Ruotsin ja Suomen yhteinen aihakemus lippokalastuskulttuurin saamiseksi Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon kirjoitettiin ja hakemus hyväksyttiin ensin Ruotsissa (27.6.2023) ja Suomessa (12.12.2023). Työhön rekrytoitiin kulttuuriperintökoordinaattori Tornionlaakson museolle syksyn aikana (19.9.2023 §25). Vuoden aikana valmisteltiin Interreg Aurora -hakemusta tukemaan ja rahoittamaan hakuprosessia. Kaupungit hyväksyivät haun omarahoituksen ja suunnitelman. (Hranda 2023-09-25§184 ja Tornio 02.10.2023§265)

Kalotti Jazz&Blues tapahtuma järjestettiin 40. kerran 29.6-1.7.2023. Juhlavuoden kunniaksi myytiin hankittiin t-paitoja ja konsertit onnistuivat hyvin. Happy New Twice -tapahtuma keräsi myös runsaasti paikallisia ja turisteja Victorian torille uuden vuoden aattona.

Nuorisotoimi toteutti mm. purkutaidetyöpajan, jossa kaupunkien purettaviin rakennuksiin sai tehdä isoja taideteitä ja näyttely oli avoinna kesäajan.

Haaparannan kaupungin kanssa on valmisteltu Mia Greenin ja Roll-foton vanhojen valokuvien siirtämisestä pysyvästi Haaparannalta Tornionlaakson museoon (6.2.2024 § 6).

Tornion ja Haaparannan johtoryhmä kokoontui 9 kertaa ja piti yhteisen strategiapäivän 21.12.2023, jossa suunniteltiin kevään -24 toimintasuunnitelma. HaparandaTornio -hallitus kokoontui 3 kertaa. Yhteinen valtuustojen kokous pidettiin 22.3.2023 Joentalolla. Rajanylinen tekninen työryhmä kokousti 6 kertaa ja kulttuuritoimien kokouksia pidettiin useampi eri tapahtumien suunnittelun puitteissa.

Perämerenkaarella kansainvälinen kuntayhteistyö oli vuonna 2023 tiivistä ja systemaattista. Yhteistyön ehkäpä keskeisimmät konkreettiset hankkeet liittyivät vuonna 2023 Perämerenkaaren alueen liikennevision ja yhteistyöalustan luomiseen Perämerenkaaren rajaton ja kestävä tulevaisuus -hankkeessa. Saman hankkeen toinen osio keskittyi merellisen matkailun kehittämiseen alueella.

Tornionlaakson neuvosto oli Perämerenkaaren yhdistyksen tapaan pohjoismainen rajakomitea. Tornionlaakson neuvoston hallituksen puheenjohtajuus siirtyi vuonna 2023 Tornion kaupungille. Tornionlaakson neuvoston strategian päivitys eteni vuoden 2023 lopulla siten, että ensimmäisen versio strategiasta ja toimintasuunnitelmasta valmistui joulukuussa 2023. Liikenne-, kulttuuri-, matkailu- ja koulutusteemat ovat myös jatkossa toiminnan keskiössä. Pilottialue Tornionlaakson konseptointi jatkui koko vuoden 2023 ajan. Tornionlaakson neuvosto hyväksyi vuonna 2023 Kittilän kunnan esityksen liittymisestä Tornionlaakson neuvoston jäseneksi 1.1.2024 alkaen. Näin ollen Tornionlaakson neuvoston jäsenkuntien määrä on tulevaisuudessa 15 jäsenkuntaa.

Ystävyyskaupunki -yhteistyö oli Torniossa vähäistä, mutta kuntayhteydenpitoa oli Tornioista Englannin Devizesin suuntaan. Virallisia kaupunkien välisiä tapaamisia ei kuitenkaan järjestetty vuoden 2023 aikana.

4.7.3 Olennaiset muutokset kaupungin taloudessa

Lapin hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023 ja tämä vaikutti merkittävästi Tornion kaupungin toimintatuottoihin ja -menoihin sekä verotuloihin ja valtionosuuksiin. Toimintatuotot pienenevät 43,6 % ja toimintakulut vähenivät 58,4 % vuoteen 2022 verrattuna, verotulot laskivat 44,4 % ja valtionosuudet 67,4 % vuodesta 2022. Verorahoitus pieneni kokonaisuudessaan 52,1 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstökulut laskivat 32,3 % vuodesta 2022, kun sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen henkilöstöä siirtyi Lapin hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023.

Kemijoki Oy:n sähkönmyyntituloja toteutui 1 657 606 euroa. Alkuperäiseen talousarvioon oli varattu 2 300 000 euroa. Kaupunginvaltuuston päätöksellä (KV 13.11.2023, § 120) sähkönmyyntituloja alennettiin 950 000 eurolla vuoden 2023 talousarvioon ja muutoksen jälkeen ne olivat 1 350 000 euroa. Sähkönmyyntitulot ylittivät 307 606 euroa muutetun talousarvion.

Korkomenot kolminkertaistuvat edellisvuodesta, mutta pysyvät laaditussa talousarviossa.

Tornion kaupungin lainakanta oli vuonna 2023 56 600 000 euroa (2691 euroa/ asukas). Edellisenä vuonna lainakanta oli 62 150 000 euroa. Lainakanta laski 5 600 000 euroa. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden lopussa 11 500 000 euroa kun sitä vuoden 2022 lopussa oli 19 000 000 euroa. Lyhytaikaisen lainan tarve laski mm siksi että, suurimmat menoerät kuten erikoissairaanhoidon ja lastensuojelu siirtyivät hyvinvointialueiden hoidettavaksi. Ennen hyvinvointialueiden perustamista otettujen lainojen hoitokulut jäivät kuitenkin kaupungin hoidettavaksi.

Tilikauden jälkeiset merkittävimmät tapahtumat:

Vuoden 2023 syksyllä käynnistettiin neuvottelut Koivuluodon alueen määräalasta, pinta-alaltaan 96 ha, Outokumpu Europe Oy:n kanssa ja kiinteistökaupan esisopimus allekirjoitettiin 20.3.2024. Maa-alueen kauppahinta on 6 528 000 euroa, josta esisopimuksen allekirjoituksen yhteydessä Outokumpu Europe Oy maksoi Tornion kaupungille 3 000 000 euroa.

Manner-Suomen kuntien verovuoden 2024 yhteisöveron jako-osuudet päivitettiin tammikuussa 2024. Tornion yhteisöveron jako-osuus kasvoi 100 %. Jako-osuus vuonna 2024 on 0,0032138148. Talousarvioon nähden Tornion kaupungin yhteisöverotuotto kasvaa ennusteen mukaan vuonna 2024 n. 2 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuosille 2025 kasvu olisi 2,7 milj. euroa ja 2026 2,8 milj. euroa.

Tornion kaupunginhallitus huomioi mahdollisen Windfall-veron vaikutukset Tornion kaupungin vuoden 2023 tilinpäätökseen.

5 Kaupungin henkilöstö

5.1 Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä on arvioitu vuosittain 31.12. tilanteen mukaan. Kokonaishenkilöstömäärä 31.12.2023 tilanteen mukaan oli 951 henkilöä, joista vakinaisessa palvelussuhteessa oli 675 henkilöä, määräaikaisessa palvelussuhteessa 258 henkilöä ja työllistettyjä 18 henkilöä. Vakinaisen henkilöstön määrä väheni 287 henkilöllä, määräaikaisen henkilöstön määrä väheni 147 henkilöllä ja työllistettyjen määrä väheni 4 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaishenkilöstömäärä väheni 438 henkilöllä vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022. Pääosin vähennys selittyy sosiaali- ja terveyshenkilöstön sekä kuraattorien ja psykologien siirtymisestä Lapin hyvinvointialueen palvelukseen liikkeen luovutuksen ehdoin vuoden 2023 alussa.

Taulukko 22. Henkilöstömäärä toimialoittain ja palvelusuhteittain 2022–2023.

Toimiala	Vakinaiset			Määräaikaiset			Työllistetyt			Yhteensä		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Keskushallintopalvelut	38	41	37	12	7	7	2	2	4	52	50	48
Hyvinvointipalvelut	297	324	-	184	147	-	20	7	-	501	478	-
Sivistyspalvelut	451	444	481	195	230	229	9	8	8	655	682	718
Tekniset palvelut	157	153	157	19	21	22	6	5	6	182	179	185
Yhteensä	943	962	675	410	405	258	37	22	18	1390	1389	951
Muutos ed. vuoteen	4	19	-287	41	-5	-147	-17	-15	-4	51	-1	-438

Keskushallintopalveluissa henkilöstön määrä väheni 2 henkilöllä. Vakituisen henkilöstön määrä vähentyi 4 henkilöllä ja työllistettyjä henkilöitä oli 2 enemmän. Määräaikaisen henkilöstön määrässä ei tapahtunut muutoksia.

Sote-uudistukseen liittyen hyvinvointipalvelut siirtyivät kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen ja samalla hyvinvointipalveluiden henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella Lapin hyvinvointialueelle.

Sivistyspalveluissa henkilöstön määrä kasvoi 36 henkilöllä. Vakituisen henkilöstön määrä kasvoi 37 henkilöllä. Määräaikaisen henkilöstön määrä väheni 1 henkilöllä verrattuna edeltävään vuoteen ja työllistettyjen määrä pysyi ennallaan. Henkilöstömäärän kasvu liittyy lisääntyneeseen ohjaajatarpeeseen niin varhaiskasvatuksessa kuin perusopetuksessa. Henkilöstön palkkauskuluihin on saatu OKM:n tasa-arvorahaa sekä koronatukea.

Teknisissä palveluissa henkilöstön määrä lisääntyi 6 henkilöllä. Vakituisen henkilöstön määrä lisääntyi 4 henkilöllä, määräaikaisen henkilöstön määrä kasvoi 1 henkilöllä ja työllistettyjä oli yhteensä 1 henkilö enemmän.

Työllisyysmäärärahoilla palkatun henkilöstön määrä vuonna 2023 oli 18 henkilöä ja vuonna 2022 oli 22 henkilöä. Työllisyysmäärärahat kohdennettiin pääasiassa yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneisiin pitkäaikaistyöttömiin, joiden Kelan työmarkkinatukimaksuista kunta maksaa 50–70 % riippuen työttömyyden kestosta.

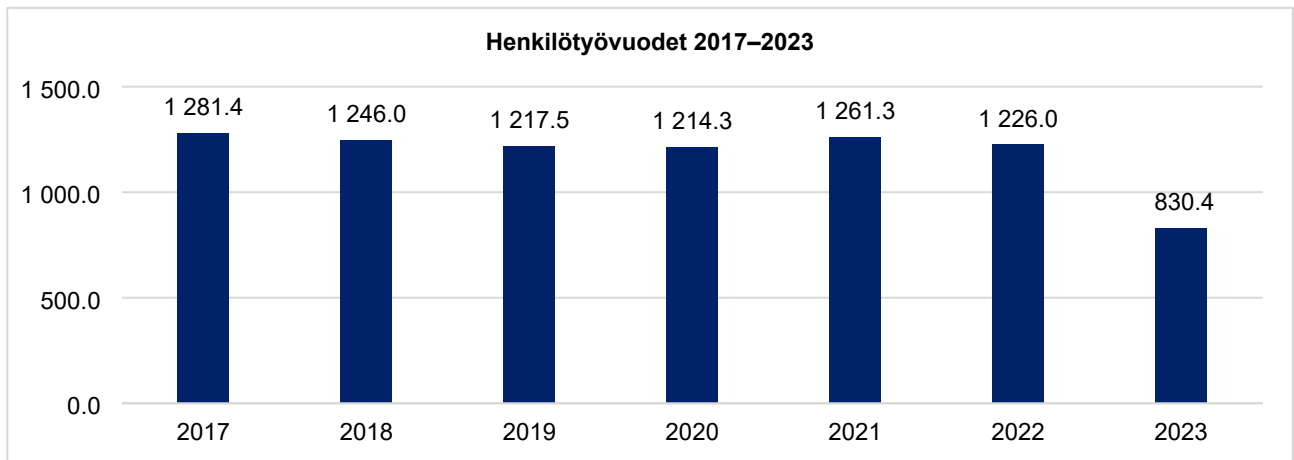
Käytettäessä henkilöstömäärää mittarina tulee huomioida, että osa-aikaiset palvelussuhteet aiheuttavat usein henkilöstömäärän kasvua. Kunta-alan henkilöstön kohdalla eläköityminen on voimakasta lähivuosina, jolloin osaavan työvoiman riittävyyden näkökulmasta ajankohtaiseksi tulee osa-aikatyön kehittäminen. On huomioitava, että osa-aikatyön lisääminen lisää henkilöstömäärää sekä joitain palkkaukseen liittyviä sivukuluja. Osa-aikatyöllä on kuitenkin myönteisiä vaikutuksia ensinnäkin henkilöstön riittävyyteen mutta myös henkilöstön työssä jaksamiseen ja sitä kautta esim. sairauspoissaolokustannusten sekä

työkyvyttömyyseläkemaksujen vähentymiseen. Osa-aikatyön edistämisellä voi olla myönteisiä vaikutuksia myös työllisyyden edistämisen näkökulmasta

5.2 Henkilötyövuodet

Henkilötyövuosien määrä oli 31.12.2023 tilanteen mukaan yhteensä 830,40 työvuotta. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 435,60 henkilötyövuotta. Merkittävä vähennys henkilöstötyövuosissa johtuu hyvinvointipalvelujen siirtämisestä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

Henkilötyövuosissa huomioidaan tosiasiallinen palkallinen työpanos. Henkilötyövuodet lasketaan seuraavasti: palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100). Henkilötyövuosien laskentaan sisältyvät myös palkalliset poissaolot, kuten vuosilomat ja palkalliset sairauspoissaolot. Henkilötyövuosien laskennassa ei huomioida mahdollisia ylitöitä, eli yhden henkilön osalta henkilötyövuosi voi olla enintään 1.

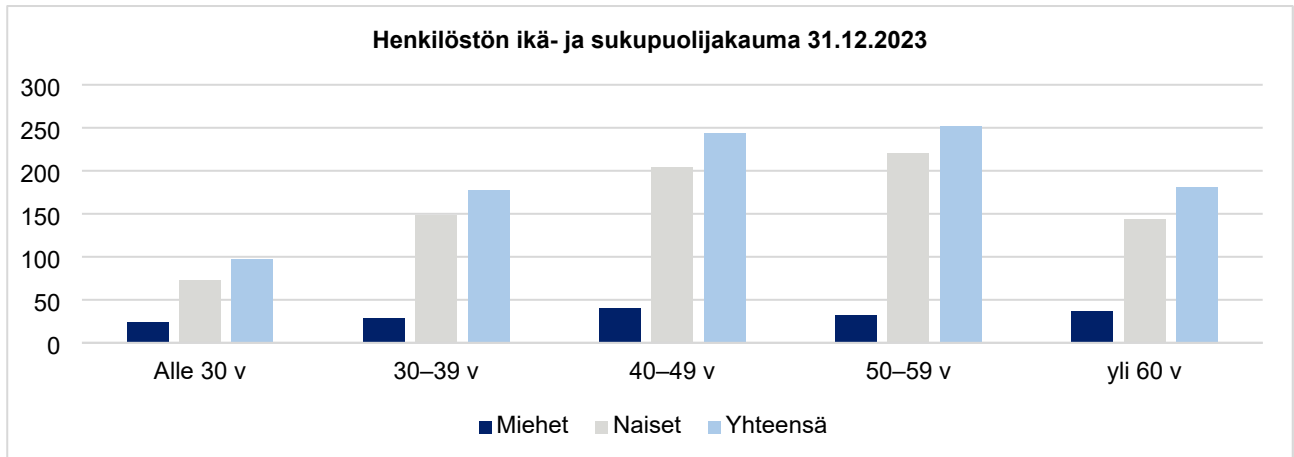

Kuvio 22. Henkilötyövuosien kehitys 2017–2023.

5.3 Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma

Henkilöstön keski-ikä vuonna 2023 oli 46,7 vuotta, joka oli 0,3 vuotta vähemmän verrattuna edeltävään vuoteen. Suurimman ikäryhmän muodostavat 50–59-vuotiaat, joiden määrä koko henkilöstöstä oli 26,5 %.

Henkilöstön määrä 31.12.2023 oli 951 henkilöä, joista 789 (83 %) oli naisia ja 162 (17 %) miehiä.

Kuvio 23. Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma 31.12.2023.

5.4 Henkilöstön sairauspoissaolot

Vuonna 2023 sairauspoissaolojen kokonaismäärä oli 13 649 kalenteripäivää (kpv) sisältäen niin palkalliset kuin palkattomat sairauspoissaolopäivät. Sairauspoissaolopäivien määrä väheni 12 034 päivällä verrattuna vuoteen 2022. Vähennystä oli yhteensä 47 %:a ja se selittyy hyvinvointipalvelujen siirtymisestä hyvinvointialueille (hyvinvointipalvelujen siirtymisen vuoksi henkilöstö väheni 32 %:a). Sairauspoissaolot kalenteripäivinä henkilötyövuotta kohti olivat 16,4 kpv/htv.

Sairauspoissaoloprosentti oli 6,14 % (vuonna 2022 vastaavasti 7,54) %. Sairauspoissaoloprosentti lasketaan sairauspoissaolojen osuutena teoreettisesta säännöllisestä työajasta: Sairauspoissaoloaika (pv) / koko henkilöstön teoreettinen säännöllinen työaika (pv) x 100 = sairauspoissaolo %.

Vuodesta 2022 tilinpäätöksen ja henkilöstökertomuksen laadinnassa on noudatettu KT:n suositusta henkilöstökertomuksen laadintaan. Tämä vaikuttaa mm. sairauspoissaolojen raportointiin. Aikaisempina vuosina sairauspoissaoloihin on laskettu ainoastaan sairauden perustella aiheutuneet poissaolot. Työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot raportoitiiin erikseen henkilöstökertomuksen terveysperusteisissa poissaoloissa. Vuodesta 2022 alkaen sairauspoissaoloihin on sisällytetty myös edellä mainitut sairauspoissaolot.

Vertailun mahdollistamiseksi, myös aikaisempien vuosien tietoja sairauspoissaolopäivistä kalenteripäivinä (kpv) sekä sairauspoissaolopäivät kalenteripäivinä henkilötyövuotta kohti (kpv/htv) on muutettu vastaamaan mahdollisimman hyvin uusia suosituksia.

Henkilöstöstä 22,1 prosentilla ei ollut yhtään sairauspoissaolopäivää vuoden 2023 aikana.

Taulukko 23. Sairauspoissaolot 2019–2023.

	2019	2020	2021	2022*	2023*
Sairauspoissaolopäivät (kpv)	21 849	20 416	23 770	25 683	13 649
Sairauspoissaolopäivät (kpv/htv)	17,3	16,8	18,8	20,9	16,4
0 päivää sairastaneet (%-osuus henkilöstöstä)				11,52	22,1

*Vuonna 2022 on otettu käyttöön uudet sairauspoissaolojen mittarit pohjautuen KT:n suositukseen henkilöstökertomuksen laadintaan.

Vuoden 2023 sairauspoissaolopäivät eivät ole suoraan verrannollisia keskenään, johtuen henkilöstömäärän huomattavasta vähenemisestä. Sairauspoissaolopäivät henkilötyövuotta kohden ovat vähentyneet lähes 5 %

ja vastaavasti sellaisten henkilöiden määrä, joilla ei ole ollut yhtään sairauspoissaolopäivää on kasvanut lähes 11 %. Tarkempi sairauspoissaolopäivien analysointi tehdään henkilöstökertomuksen yhteydessä

Vuonna 2023 käynnistettiin Työ edellä, työ jaksamisen tukena -hanke. Kyseessä on vuoden kestävä hanke, joka toteutetaan yhteistyössä Coronaria työelämäpalveluiden kanssa. Hankkeen päätavoitteena on vähentää etenkin pitkittyneitä sairauspoissaoloja kehittämällä erilaisia keinoja pysyä työssä kiinni silloinkin, kun työntekijän työkyky on väliaikaisesti heikentynyt. Uusien ajattelu- ja toimintatapojen kehittämisen tavoitteena on saada estettyä, vähennettyä tai lyhennettyä sairauspoissaoloja.

5.5 Henkilöstökulut

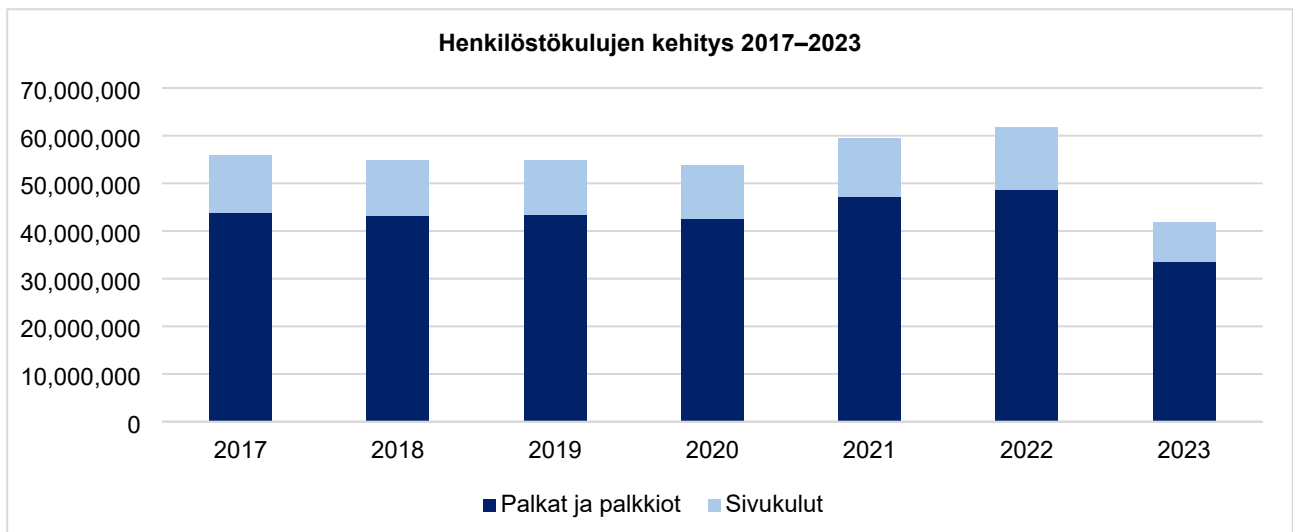
Vuoden 2023 henkilöstökulut olivat kokonaisuudessaan 41 863 384 euroa. Tämä oli 32,3 % vähemmän verrattuna vuoteen 2022, jolloin henkilöstökulut olivat kokonaisuudessaan 61 846 445 euroa. Henkilöstökulujen väheneminen johtui sote-uudistuksesta, jossa hyvinvointipalvelujen henkilöstö siirtyi 1.1.2023 Lapin hyvinvointialueelle.

Henkilöstökuluista palkat ja palkkiot ilman henkilöstökorvauksia olivat 33 533 732 euroa. Palkat ja palkkiot laskivat edellisvuoteen verrattuna 15,1 milj. euroa (31,1 %). Vuonna 2022 palkat ja palkkiot olivat 48 664 826 euroa.

Henkilösivukulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 36,8 % ja olivat 8 329 651 euroa. Vuonna 2022 vastaava luku oli 13 181 618 euroa. Henkilösivukuluista eläkekulut olivat 6 983 980 euroa, jossa laskua edelliseen vuoteen on 35,5 %. Vuonna 2022 eläkekulut olivat 10 831 588 euroa.

Henkilöstökorvauksissa tulot olivat 503 133 euroa, jossa laskua edellisvuoteen oli 51 %. Vuonna 2022 vastaava luku oli 1 026 210 euroa.

Vuonna 2023 henkilöstömenoja on aktivoitu käyttöomaisuuteen 139 469 euroa, joka on 89,7 % enemmän verrattuna vuoden 2022 summaan, joka oli 73 536 euroa.

Kuvio 24. Henkilöstökulujen kehitys 2017–2023.

6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

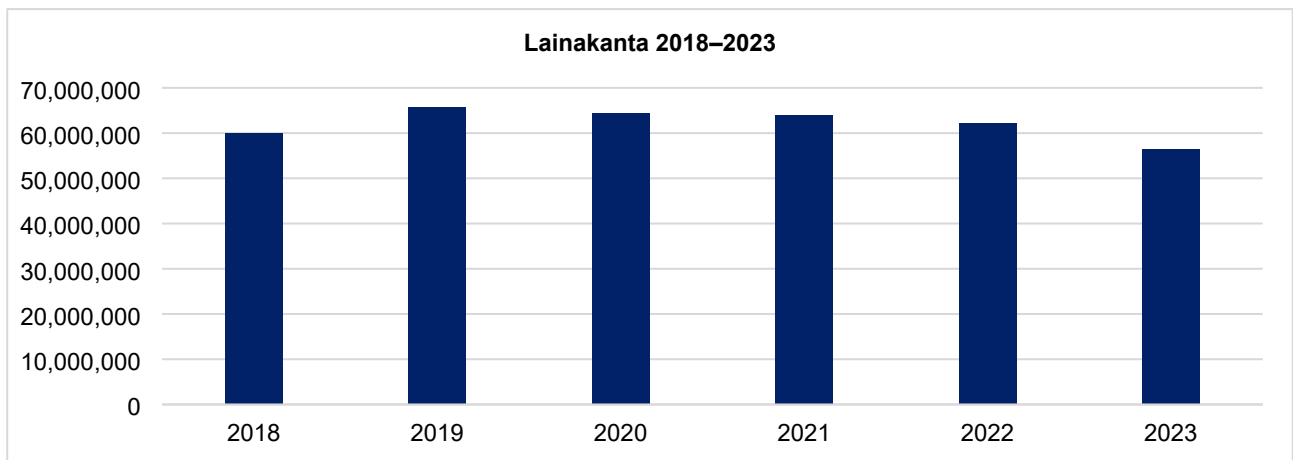
6.1 Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit voivat toteutua henkilöstön osaamisessa, saatavuudessa, suhdannevaihteluissa ja lainsäädännön muutoksissa. Henkilöstön saatavuuden ongelmat näkyvät mm. asiantuntijoiden rekrytointihaasteina. Suurten ikäluokkien eläköityminen saattaa aiheuttaa lisääntyviä ongelmia kunnallisten palveluiden tehokkaaseen tuottamiseen.

6.2 Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, valuutta-, likvideetti- ja luottoriskiä.

Kaupungin lainakanta oli vuoden 2023 lopussa 56 550 000 euroa. Lainakanta laski edellisestä vuodesta 5 600 000 euroa. Kaupunginhallituksen 4.12.2023 § 338 päätöksellä nostettiin 10 milj. euron talousarviolaina vuonna 2023. Talousarviolainoja oli 31.12.2023 tilanteessa 45 050 000 euroa, minkä lisäksi tilinpäätöshetkellä oli lyhytaikaisia kassalainoja 11 500 000 euroa. Asukaskohtainen lainamäärä on 2 691 euroa eli lainamäärä on pienentynyt edelliseen vuoteen nähden 237 euroa/asukas. Korkokulut lainoista olivat 1,1 milj. euroa ja ne kasvoivat vuoteen 2022 verrattuna 747 000 euroa (315 %).

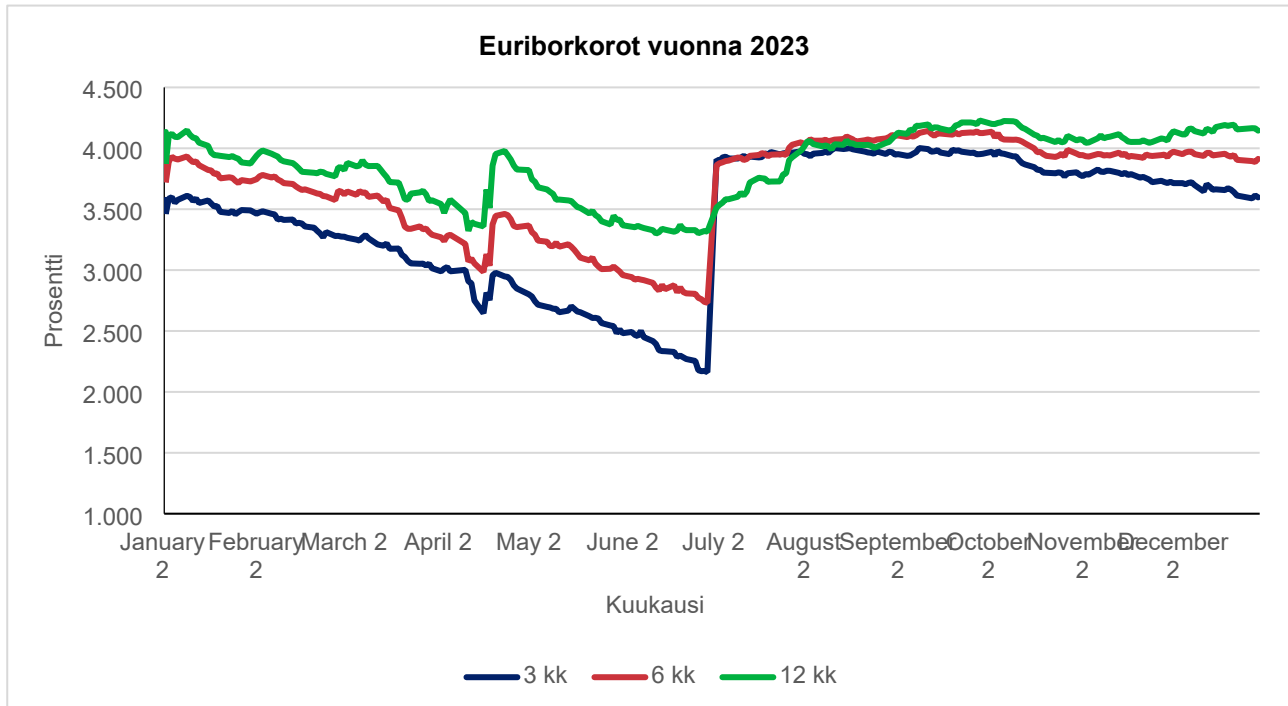

Kuvio 25. Tornion kaupungin lainakanta 2018–2023.

Taulukko 24. Lainasalkku 31.12.2023.

Lainasalkku 31.12.2023				
	Korkoperuste, kpl	Pääoma	Keskikorko	Osuus koko lainakannasta
Talousarviolainat	10 v kiinteä, 8 kpl	45 050 000	1,192 %	80 %
Kassalainat	2 kpl	11 500 000	4,045 %	20 %
Lainakanta yht.		56 550 000	2,365 %	100 %

Pitkään jatkuneen matalan korkotason jälkeen euriborkorot lähtivät voimakkaaseen nousuun vuoden 2022 aikana. Vuoden 2023 alkupuolella jyrkkä nousu taittui ja euriborit kääntyivät loivaan laskuun. Kesäkuun lopussa korot olivat alhaisimmillaan kaikilla aikaväleillä, jolloin 3 kk:n euribor oli 2,162 %, 6 kk:n 2,732 % ja 12 kk:n 3,316 %. Heinäkuussa korot lähtivät uudelleen nousuun ja erityisen voimakkaasti nousivat 3 ja 6 kk:n euriborit, jotka kipusivat elokuussa jo yli neljän prosentin ja olivat korkeammalla tasolla kuin 12 kk:n euribor. Vuoden euribor saavutti korkeimman tasonsa syyskuun lopussa 4,228 %. Syksyn aikana lyhyet ja pitkä euribor lähentyivät toisiaan. Viimeisen vuosineljänneksen aikana euriborkorot lähtivät hienoiseen laskuun. Kuviossa 27 on esitetty euriborkorkojen vaihtelu vuoden 2023 aikana.

Kuvio 26. Euriborkorot vuonna 2023 (Lähde: Suomen pankki).

Lainat ovat euromääräisiä, joten niihin ei liity valuuttariskiä. Toimintamenoihin sisältyy avoin SEK-kurssiriski kielikoulun maksujen osalta. Kielikoulu laskuttaa kaupunkia Ruotsin kruunuissa.

Kaupungin likviditeettiä hoidetaan kuntatodistusohjelmien avulla, joilla nostetaan kilpailukykyiseen päivän hintaan lyhytaikaista rahoitusta. Kaupunginvaltuusto vahvistaa vuosittain kassalainojen enimmäismäärät. Vuonna 2023 kassalainoja on saanut olla samanaikaisesti nostettuna enintään 23 milj. euroa.

Periaatteellista luottoriskiä sisältyy tytäryhtiöille annettuihin pääomalainoihin 8 168 300 eur, josta Tornion Energia Oy:lle on myönnetty 3 milj. euroa, Tornion Vesi Oy:lle 5 milj. euroa, Tornion Työvoimalasäätiölle 152 000 euroa ja Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy:lle 16 300 euroa. Pääomaloille ei voi saada vakuutta eli ne ovat rinnastettavissa pääomasijoituksiin, jotka voidaan huonoimmassa tapauksessa menettää kokonaan. Tytäryhtiöiden luottoriskin toteutuminen ei ole tällä hetkellä todennäköistä. Kaupunginvaltuusto ei myöntänyt uusia pääomalainoja vuonna 2023.

Kaupungin myöntämät takaukset 31.12.2023 tilanteessa ovat yhteensä 55,8 milj. euroa jakaantuen seuraavasti: tytäryhteisöjen velat 50,1 milj. euroa, osakkuusyhteisöjen velat 1,8 milj. euroa ja muut 3,9 milj. euroa. Takauksiin liittyy aina riskiä. Takauksille vaaditaan pääsääntöisesti vastavakuudet omistajapolitiikan mukaisesti sekä peritään takausprovisio. Kaupunki myöntää takauksia kuntalain 129 §:n sekä 28.5.2018 päivitetyn omistajapolitiikan mukaisesti.

6.3 Ympäristötekijät

Tornion kaupungilla ei tällä hetkellä ole sellaisia avoimia ympäristökysymyksiä, joilla olisi olennaista vaikutusta kaupungin taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai toiminnan kehitykseen. Tilinpäätöksessä taseeseen sisältyy tulevia ympäristövelvoitteita varten varattu pakollinen varaus noin 1,0 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana kyseistä varausta on käytetty ns. sillankorvan korttelissa olleen rakennuksen purkukustannuksiin. Jatkossa varauksella katetaan mm. Miukin alueen puhdistusvelvoitteet. Alueella on vielä teollisuuskaava, mutta tulevaisuudessa se on tarkoitus muuttaa asuinalueeksi. Kaavamutoksen ja alueen käyttöönoton yhteydessä tulee myös alueen maaperän puhdistaminen ajankohtaiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö on 20.12.2011 nimennyt alueet, joilla tulvimisesta aiheutuvia riskejä pidetään merkittävänä. Tornio on yksi 21 riskialueesta ja mahdollisen tulvan vaikutusalueella on 3000 asukasta. Tornionjoen vesistöalueelle on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelma vuosiksi 2016–2021 ja suunnitelma on päivitetty vuosille 2022–2027. Suunnitelmassa on esitetty toimenpiteitä tulvariskien vähentämiseksi, tulvansuojelun toimenpiteitä, valmiustoimia, toimintaa tulvatilanteessa sekä jälkitoimenpiteitä. Ensisijaiseksi toimenpiteeksi esitetään Tornion Kaupunginlahden tulvapenkereen korottamista siten, että se suojaa erittäin harvinaisella tulvalla, jonka toistuvuus on kerran 250 vuodessa. Tulvapenkereen korottamiseksi laadittiin suunnitelma vuoden 2019 aikana. Hankkeen toteuttamiseksi saatiin lupa Ruotsin lupaviranomaiselta marraskuussa 2022 yli kaksi vuotta kestäneen lupakäsittelyn jälkeen. Luvasta valitettiin, mutta viranomainen ei ottanut sitä käsittelyyn ja huhtikuussa 2023 lupa sai lainvoiman. Loppuvuoden aikana käynnistettiin valmistelut hankkeen urakkahankintaa varten.

6.4 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Kaupunginvaltuuston 26.10.2023 hyväksymän hallintosäännön 76 §:n mukaan:

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä
4. kaupunginhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta (sopimusten riskiarvioiden laadinta, vastuuhenkilöt, sopimusten valmistelu ja valvonta, raportointi, reklamointi ja sisäinen tiedonkulku) sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Lautakunnat ja johtavat viranhaltijat vastaavat omalla tehtäväalueellaan sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisestä ja asianmukaisesta toimivuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista.

Tornion kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 4.12.2023 ja Tornion kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2023.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kaupunkikonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja tilivelvollisia viranhaltijoita sekä kaupunkikonsernin toimintaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista.

Toimialajohtajat ovat toimittaneet tammikuun loppuun mennessä toimialansa kuvauksen sisäisen valvonnan järjestämisestä vuonna 2023 sekä raportin sisäisen valvonnan toteutumisesta edelliseltä vuodelta ao. lautakunnalle ja kaupunginjohtajalle käyttösuunnitelman liitteenä.

Vuonna 2023 riskien arvioinnissa on toteutettu keväällä 2016 sovittuja periaatteita, jotka perustuivat Kuntaliiton riskienarviointilomakkeeseen. Riskit on muotoiltu kunkin toimialan tarpeita vastaavaksi ja niitä on päivitetty vuoden 2023 aikana. Toimialat ovat raportoineet riskienhallinnasta kesäkuun 2023 osavuosikatsauksen ja vuoden 2023 tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginjohtajan johtoryhmä kokoontui säännönmukaisesti, joka toinen maanantai laajennettu johtoryhmä ja joka toinen maanantai ydinjohtoryhmä, ja käsiteltäväksi otetaan kaupunginhallituksen ja -valtuuston lista-asioiden lisäksi kaikki jäsenten esiin tuomat ao. toimialan ja/tai yhteiset asiat. Kaupunginjohtajan johtoryhmä muodostaa sisäisen valvonnan ja ohjauksen kannalta ensiarvoisen tärkeän foorumin, koska sen kautta välittyy tieto kaupungin toimintojen kehityksestä, ongelmista ja toimintojen tai tavoitteiden toteutumista mahdollisesti uhkaavista riskeistä.

Keskitetty talouden seuranta toteutettiin valtuustolle neljännesvuosittain osavuosikatsauksissa maaliskuu-, kesä- ja syyskuun tilanteista. Operatiivinen johto ja kaupunginhallitus seuraavat talouden kehittymistä kuukausiraporttien muodossa. Jokaisella toimialalla on lisäksi omat sisäisen valvonnan suunnitelmassa ilmoitetut talouden seurantatavat ja -ajat.

Valtuusto on hyväksynyt konserniyhtiöille talousarviotavoitteet ja talouden seuranta toteutettiin osavuosikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä. Vuoden 2023 aikana konsernijaostossa on käynyt kuultavana eri konserniyhtiöiden edustajia kertomassa yhtiöiden toiminnasta ja talouden toteutumisesta. Konsernijaosto on ohjeistanut tytäryhteisöjä hallintosäännön, konserniohjeen ja omistajapolitiikan mukaisesti.

Laskujen hyväksyntätavat on järjestetty ja dokumentoitu asianmukaisesti käyttösuunnitelmien yhteydessä. Toimialat ovat käyttösuunnitelmien yhteydessä määritelleet hankintarajat ja hyväksyjät asianmukaisesti.

Kaupunginhallitus on nimennyt erillisiä työryhmiä ja toimikuntia palvelutoimintojen seurantaa ja kehittämistä varten. Kaupunginjohtajan nimeämässä tietohallinnon kehittämistyöryhmässä käydään läpi IT-toimintoihin liittyvien riskien hallintaa. Viikoittain kokoontuvassa elinkeinotyöryhmässä käydään läpi kaupungin kehittämiseen liittyviä elinkeinotoiminnan asioita.

7 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

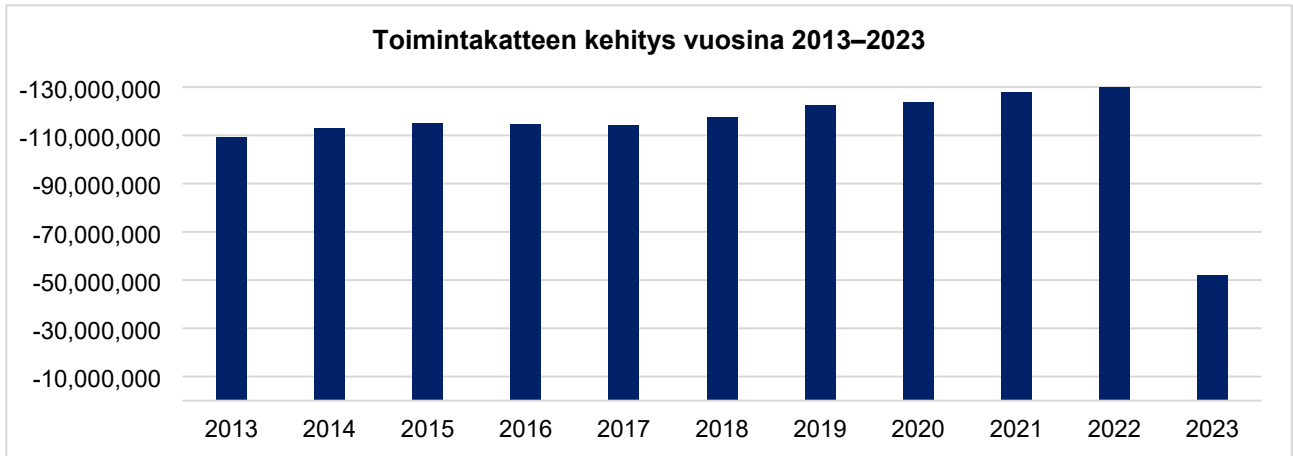
7.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Ulkoinen tuloslaskelma	2023	2022
Toimintatuotot	14 521 235	25 736 571
Toimintakulut	-66 489 636	-159 650 343
Toimintakate	-51 968 401	-133 913 772
Verotulot	51 749 230	93 150 455
Valtionosuudet	15 222 748	46 732 570
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	285 142	354 748
Muut rahoitustuotot	363 803	282 367
Korkokulut	-1 094 697	-347 491
Muut rahoituskulut	52 089	-2 740
Vuosikate	14 609 915	6 256 138
Poistot ja arvonalennukset	-6 291 067	-6 118 122
Satunnaiset tuotot		
Tilikauden tulos	8 318 848	138 016
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	7 259	28 273
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	8 326 107	166 289
Tuloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,8 %	16,1
Vuosikate/Poistot, %	232	102
Vuosikate, €/asukas	695	295
Asukasmäärä	21 015	21 229

Tuloslaskelma

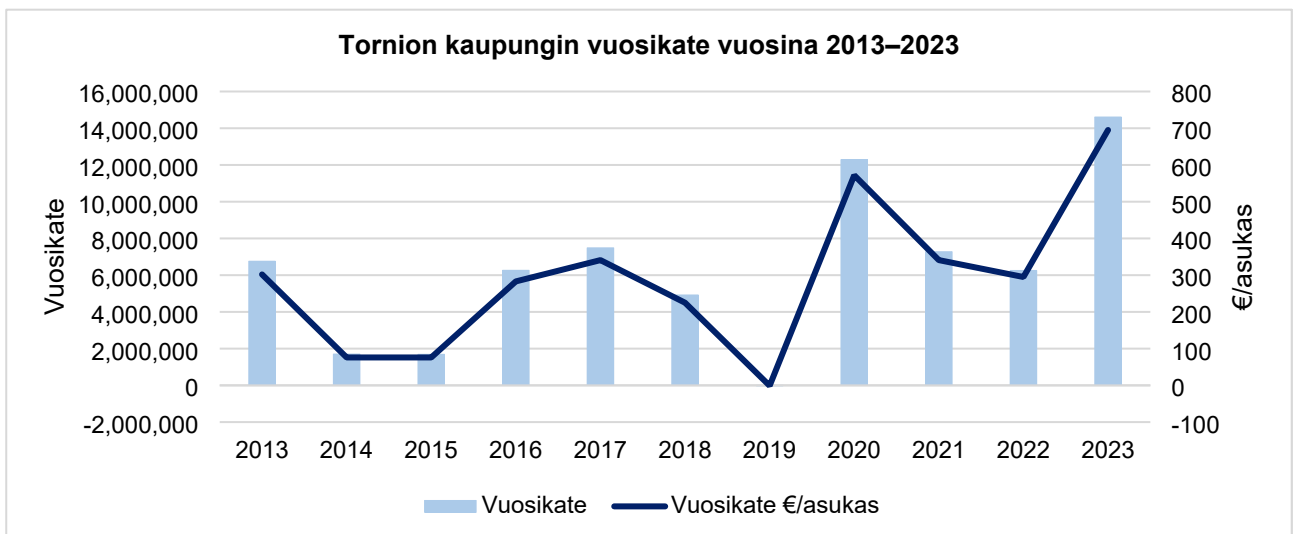
Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle kuuluvien tulojen riittävyyttä tilikaudella aiheutuneisiin menoihin. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla.

Toimintakate osoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Tornion kaupungin vuoden 2023 toimintakate on -51 968 401 euroa ja vuonna 2022 se oli -133 913 772 euroa. Toimintakatteen alijäämä väheni 81,9 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Kuvio 27. Tornion kaupungin toimintakate 2013–2023.

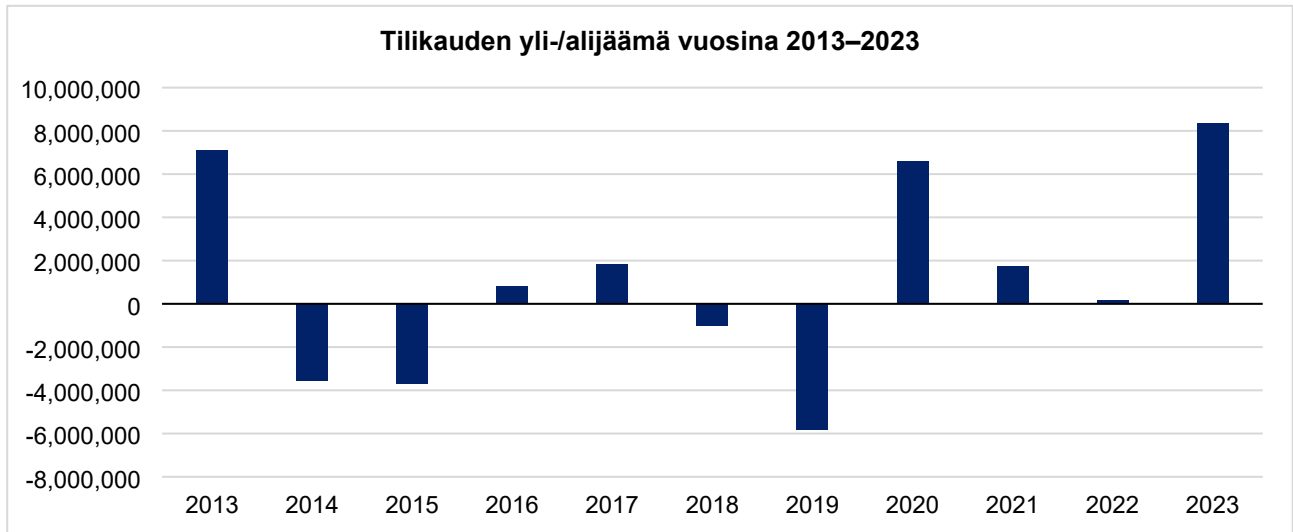
Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Tornion kaupungin vuoden 2023 vuosikate on 14 609 915 euroa ja poistot 6 291 067 euroa. Vuonna 2022 vuosikate oli 6 256 138 euroa ja poistot 6 118 122 euroa. Vuosikate vahvistui 134 % vuosien 2022 ja 2023 välillä.

Kuvio 28. Tornion kaupungin vuosikate 2013–2023.

Tilikauden tulos 8 318 848 euroa on tilikaudelle kuuluvien jaksotettujen tulojen ja menojen erotus. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenjärjestelyeriä. Tilinpäätössiirtojen (varausten muutos 7 259

euroa) jälkeen tilikauden 2023 ylijäämäksi muodostuu 8 326 107 euroa. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden arvioitiin toteutuvan 4 922 951 euroa ylijäämäisenä ja talousarviomuutosten jälkeen 3 772 951 euroa ylijäämäisenä.

Kuvio 29. Tornion kaupungin tilikauden yli-/alijäämä 2013–2023.

Tuloslaskelman tunnuslukujen analysointi

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Tornion kaupungin vuoden 2023 tunnusluku on 21,8 % ja vuonna 2022 se oli 16,1 %.

Vuosikatteen oikeamääräisyyttä voidaan yksinkertaisesti arvioida vertaamalla vuosikateprosenttia poistoprosenttiin. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tornion kaupungin vuoden 2023 vuosikate/poistot-prosentti on 232 % ja vuonna 2022 se oli 102 %.

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Asukaskohtaisen vuosikatteen tulisi olla muutaman vuoden tarkastelujaksolla keskimäärin samansuuruinen kuin keskimääräinen investointitaso asukasta kohden. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen kunnassa. Asukaskohtainen vuosikate vuonna 2023 oli 695 euroa/asukas ja vuonna 2022 tunnusluku oli 295 euroa/asukas.

7.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	14 609 915	6 256 138
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-362 072	-2 544 650
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 791 707	-7 328 529
Rahoitusosuuden investointimenoihin	826 850	225 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	225 635	390 555
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 508 621	-3 000 987
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-406 036	- 2 582
Antolainasaamisten vähennykset	400 000	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	10 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 100 000	-7 900 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 500 000	- 4 000 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 058 465	6 196 904
Rahoitustoiminnan rahavirta	-3 547 571	4 294 322
Rahavarojen muutos	-1 155 881	1 293 335
Rahavarat 31.12.	3 322 875	4 478 755
Rahavarat 1.1.	4 478 755	3 185 420
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	3 848 547	-5 919 253
Investointien tulorahoitus, %	151,9	88,1
Laskennallinen lainanhoitokate	2,0	0,8
Kassan riittävyys, pv	14	9
Asukasmäärä	21 015	21 229

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Rahoituslaskelma osoittaa, miten kunnan menot on rahoitettu. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja otolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Varsinaisen toiminnan ja investointien positiivinen kassavirta osoittaa, kuinka paljon on käytettävissä lainojen lyhennyksiin ja rahoitus- ja vaihto-omaisuuden lisäyksiin. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta on 3 848 547 euroa positiivinen. Negatiivinen rahavirta tai erittäin niukka positiivinen rahavirta on osoitus rahoitustarpeesta, joka on katettava joko lainojen lisäyksellä tai vapauttamalla rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen sitoutunutta pääomaa.

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Vuonna 2023 tunnusluvun arvo oli 151,9 % ja vuonna 2022 88,1 %.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tornion kaupungin lainanhoitokate-tunnusluku on vuonna 2023 2,0 ja edellisenä vuonna 0,8.

Maksuvalmius

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenkö päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Vuonna 2023 tunnusluku oli 14 päivää ja vuonna 2022 se oli 9 päivää.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Tornion kaupungilla oli 31.12.2023 varoja maksuliikennetileillä 3 273 027 euroa. Vuoden 2023 vaihteessa oli kassalainoja (alle vuoden mittaisia tilapäislainoja) yhteensä 11 500 000 euroa, kun edellisvuoden lopussa kassalainoja oli 19 000 000 euroa.

Tulo-rahoituksen riittävyys

Tuloslaskennan näkökulmasta kunnan tavoitteena ei ole tuloksen maksimointi vaan palvelutuotannon menorakenteen optimointi. Useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulisi kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot.

Tulojen riittävyttä tulee arvioida myös rahoitusnäkökulmasta. Vuosikatetta eli rahoitustulosta suhteutetaan investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuoden 2023 ylijäämä on 8 326 107 euroa. Tilinpäätöksessä 2023 muodostuu taseen omaan pääomaan yhteensä 22 207 184 euron kertynyt ylijäämä.

7.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tornion kaupungin tase

Vastaavaa	2023	2022
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	389 495	506 374
Aineettomat oikeudet	15 385	79 574
Muut pitkäaikaiset menot	374 109	426 801
Aineelliset hyödykkeet	94 438 231	93 377 514
Maa- ja vesialueet	15 050 804	15 057 206
Rakennukset	53 615 074	55 402 919
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 944 095	19 569 668
Koneet ja kalusto	1 312 209	2 445 217
Muut aineelliset hyödykkeet	489 192	460 668
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 026 855	441 837
Sijoitukset	28 556 759	32 401 484
Osakkeet ja osuudet	18 948 185	22 798 946
Muut lainasaamiset	9 457 737	9 457 737
Muut saamiset	150 837	144 801
Pysyvät vastaavat yhteensä	126 285 373	126 285 373
Toimeksiantojen varat		
Lahjoitusrahastojen varat	92 122	89 846
Toimeksiantojen varat yhteensä	92 122	89 846
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	5 579	2 520
Aineet ja tarvikkeet	0	0
Ennakkomaksut	5 579	2 520
Saamiset	4 363 210	6 036 816
Pitkäaikaiset saamiset	20 259	100 357
Lainasaamiset	20 259	100 357
Lyhytaikaiset saamiset	4 342 951	5 936 458
Myyntisaamiset	1 709 132	2 288 877
Lainasaamiset	0	140 000
Muut saamiset	397 033	810 905
Siirtosaamiset	2 236 786	2 696 676
Rahat ja pankkisaamiset	3 322 875	4 478 755
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	7 691 664	10 518 091
Vastaavaa yhteensä	131 168 270	136 893 310

Vastattavaa	2023	2022
Oma pääoma		
Peruspääoma	38 464 120	40 133 880
Muut omat rahastot	900 000	900 000
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 881 077	13 714 788
Tilikauden yli-/alijäämä	8 326 107	166 289
Oma pääoma yhteensä	61 571 304	54 914 957
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Vapaaehtoiset varaukset	185 338	192 596
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	185 338	192 596
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	1 354 806	1 503 925
Pakolliset varaukset yhteensä	1 354 806	1 503 925
Toimeksiantojen pääomat		
Lahjoitusrahastojen pääomat	160 417	158 541
Muut toimeksiantojen pääomat	256 803	634 854
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	417 221	793 395
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	36 750 000	35 050 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 750 000	35 050 000
Lyhytaikainen	30 889 601	44 438 436
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 800 000	27 100 000
Saadut ennakot	75 865	72 823
Lyhytaikaiset ostovelat	2 725 147	3 897 210
Muut velat	731 929	1 370 728
Siirtovelat	7 556 661	11 997 676
Vieras pääoma yhteensä	67 639 601	79 488 436
Vastattavaa yhteensä	131 168 270	136 893 310
Taseen tunnusluvut	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	47,1	40,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	82,9	48,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	22 207	13 881
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 057	654
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	56 550	62 150
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	2 691	2 928
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	56 732	62 150
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	2 700	2 928
Lainasaamiset, 1000 euroa	9 458	9 458
Asukasmäärä	21 015	21 229

Taseen tunnuslukujen analysointi

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alhaisempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tornion kaupungin omavaraisuusaste vuonna 2023 on 47,1 % ja vuonna 2022 se oli 40,3 %.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku osoittaa, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuonna 2023 Tornion kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on 82,9 % ja vuonna 2022 se oli 48 %.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa, johon lasketaan sekä pitkäaikainen että lyhytaikainen korollinen vieras pääoma. Tornion kaupungin lainakanta vuoden 2023 vaihteessa on 56 550 000 euroa. Vuoden 2023 lopussa oli lyhytaikaisia kassalainoja 11 500 000 euroa. Asukaskohtainen lainamäärä on vähentynyt 237 euroa edellisvuoden 2928 eurosta 2691 euroon asukasta kohden. Kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä on vuoden 2023 ennakkotietojen mukaan 3 320 euroa/asukas. Tornion kaupungin velkamäärä 2 691 euroa/asukas alittaa kuntien keskimääräisen velkamäärän.

7.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelmaan yhdistetään kunnan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulot ja -menot kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Vähennyksenä toimintatuotoissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja menoissa pakollisten varausten muutos.

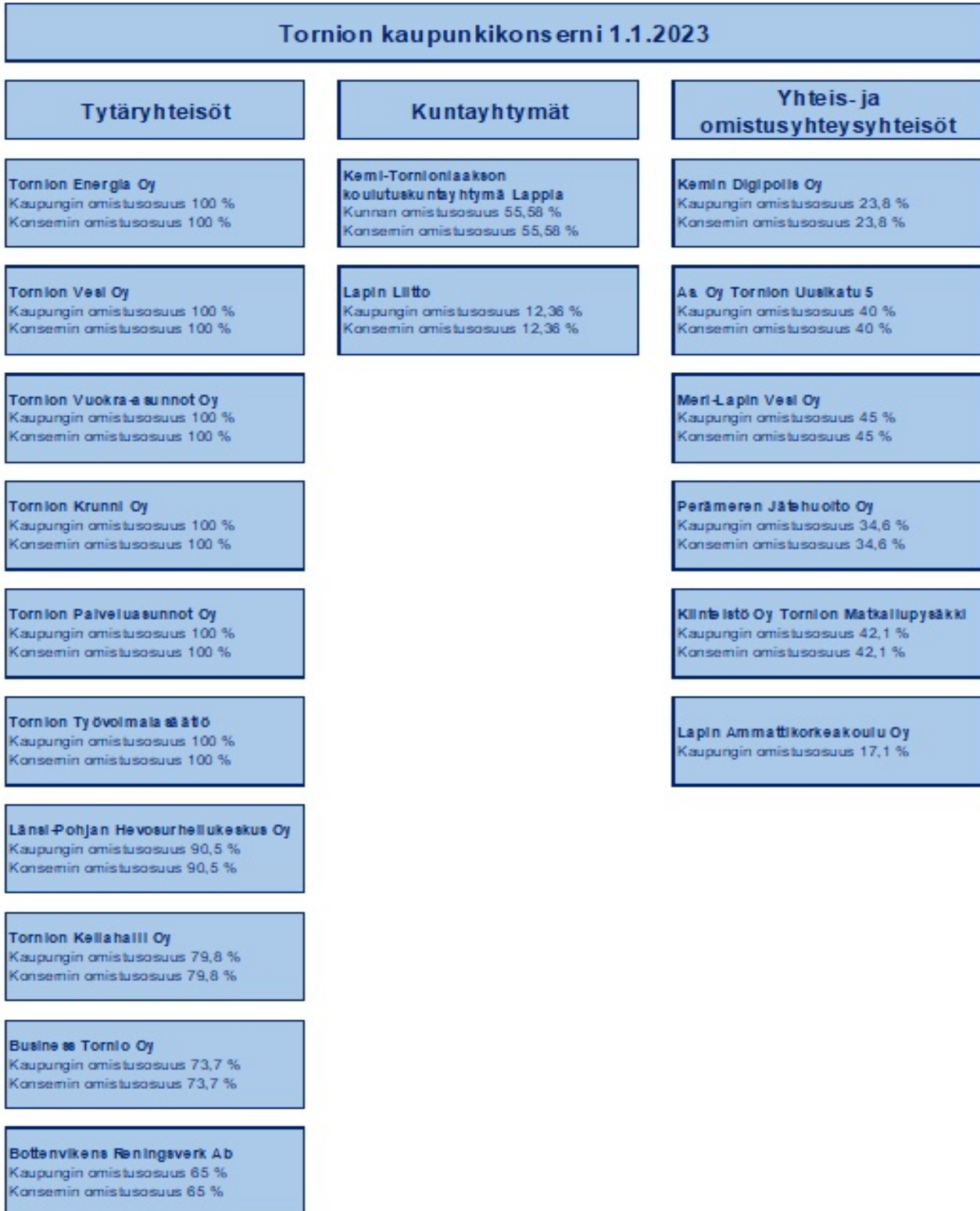
Laskelma osoittaa, että Kaupungin kokonaistulot olivat 93,4 milj. euroa ja vuoden kokonaismenot olivat 92,5 milj. euroa.

Taulukko 25. Tornion kaupungin kokonaistulot ja -menot 2023.

Tulot	€	%	Menot	€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	14 521 235	15,6 %	Toimintakulut	66 489 636	71,9 %
Verotulot	51 749 230	55,4 %	Korkokulut	1 094 697	1,2 %
Valtionosuudet	15 222 748	16,3 %	Muut rahoituskulut	-52 089	-0,1 %
Korkotuotot	285 142	0,3 %	Tulorahoituksen korjaukset		
Muut rahoitustuotot	282 367	0,4 %	+/- Pakollisten varausten muutos	149 119	0,2 %
Tulorahoituksen korjaukset - Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-212 953	-0,2 %	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	826 850	0,9 %	Investointimenot	8 791 707	9,5 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	225 635	0,2 %			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	400 000	0,4 %	Antolainasaamisten lisäys	406 036	0,4 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	10,7 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	8 100 000	8,8 %
			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	7 500 000	8,1 %
Kokonaistulot yhteensä	93 381 691	100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	92 479 106	100,0 %

7.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernirakenne

Kuvio 28. Konsernirakenne 1.1.2023.

Taulukko 26. Konsernirakenne.

	Yhdistelty, lkm.	Ei yhdistelty, lkm.
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	3	
Muut yhtiöt	3	
Säätiöt	1	
Tytäryhteisöt yhteensä	10	
Kuntayhtymät	2	
Osakkuusyhteisöt	4	2
Yhteensä	16	2

Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on Tornion kaupunkikonsernin toiminnan ylin ohjaaja, joka kuntalain 14 §:n mukaan päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Tornion kaupungin konserniohjaus perustuu kaupunginvaltuuston 27.2.2023 hyväksymään konserniohjeeseen. Omistajapolitiikka on päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2023.

Vuoden 2023 aikana konserniohjauksesta on vastannut hallintosäännön 21 §:n perusteella kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva konsernijaosto. Konsernijaosto kokoontui vuoden 2023 aikana kymmenen kertaa. Kokouksissa on kuultu kaikkien Tornion kaupungin tytäryhteisöjen tilannekatsauksia.

Virallista raportointia on toteutettu seuraavasti: valtuuston 12.12.2022 § 139 hyväksymässä vuoden 2023 talousarviossa on asetettu tytäryhteisöjen talousarviotavoitteet vuodelle 2023. Konsernijaosto on käynyt kaikkien tytäryhteisöjen kanssa keskusteluja mm. yhteisöjen talouteen, vuositavoitteiden toteutumiseen, investointeihin, talousarvioon sekä omistajaohjaukseen liittyen. Vuoden 2023 tilinpäätöksen toimintakertomukseen on liitetty tytäryhteisöistä yhteisökohtaiset selvitykset vuodelta 2023. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut vuoden 2023 talousarviossa tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, minkä lisäksi talousarviot keskeisine tavoitteineen on liitetty kaupungin talousarviokirjaan.

Oleennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätöksen laativa kunta on emoyhteisö. Emoyhteisöasema perustuu määräysvaltaan toisessa kirjanpitovelvollisessa. Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudella pyritään saamaan kunnan toiminnasta ja taloudesta oikea ja riittävä kokonaiskuva myös tilanteessa, jossa kunnan palvelutuotantoa ja vastuita on merkittävässä määrin siirretty tytäryhteisöihin ja kuntayhtymiin. Lisäksi sillä pyritään parantamaan kuntakonsernien ja kuntakonsernin eri tilikausien välistä vertailtavuutta. Vertailukelpoisuutta edellyttää myös se, että kuntalain 118 §:n 3 momentin mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää muun muassa konsernitaseeseen kertyneen alijäämän perusteella.

Kunnan konsernitilinpäätös käsittää konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot (Kuntal. 114 § 2 mom).

1.1.2023 Sote-uudistuksessa kunnalta siirtyivät Lapin hyvinvointialueelle LPSHP:n kuntayhtymä, Kolpeneen palvelukeskuskuntayhtymä sekä Lapin Liitosta pelastuslaitos. Kiinteistö Oy Tornion Kisakodin selvitystoimet ovat käynnissä. Tarkemmat tiedot yhtiöiden toiminta- ja tilinpäätöstiedoissa.

Muita toimenpiteitä:

- Tornion kaupunginhallitus (KH 20.2.2023 § 46) hyväksyi Tornion Energia Oy:n pääomallainan laina-ajan jatkamisen 2 vuodella 31.1.2025 saakka.

Konsernivalvonnan järjestäminen

Kirjanpitolautekunnan konsernijaoston yleisohjeen mukaan konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivalta ja vastuunjako konsernivalvonnassa on kirjattu kaupunginvaltuuston 27.2.2023 § 19 hyväksymään konserniohjeeseen, omistajapolitiikkaan 29.5.2023 § 45 ja hallintosääntöön.

Konsernitavoitteiden toteutumista koskevaa arviointia on valvottu konsernin osavuosikatsauksen yhteydessä sekä vuoden 2023 tavoitteiden toteutumisen ja vuoden 2024 tavoitteiden asettamisen yhteydessä.

Tytäryhteisöt ovat laatineet yhteenvedot tilinpäätöksistä sekä konsernitavoitteiden toteutumisesta kaupungin toimintakertomusta varten seuraavassa esitettävillä lomakkeilla.

Lomakkeissa on käytettyjen tunnuslukujen kaavat ja Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeelliset luokitusarvot ovat seuraavat:

Liiketulos-%	<p>= Tilikauden tulos / Toimintatuotot x 100</p> <p>Liiketulos mittaa, kuinka paljon varsinaisen toiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja.</p> <p>Yli 10 % hyvä 5–10 % tyydyttävä Alle 5 % heikko</p>
Vuosikate / Poistot (%)	<p>= Vuosikate / Poistot x 100</p> <p>Kun tunnusluku on 100 %, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on negatiivinen, on tulorahoitus heikko (kriisissä).</p>
Laskennallinen lainanhoitokate	<p>= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainakanta / 8)</p> <p>Kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisen lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.</p> <p>Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.</p> <p>Yli 2 hyvä 1–2 tyydyttävä Alle 1 heikko</p> <p>Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa tai realisoimaan omaisuutta.</p>
Omavaraisuusaste (%)	<p>= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Vastattavaa yhteensä – Saadut ennakot)</p> <p>Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä ja ylipäättään kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omat varat muodostavat puskurin mahdollista tappiota varten.</p> <p>Yli 40 % hyvä 20–40 % tyydyttävä Alle 20 % heikko</p> <p>Kuntataloudessa luokitusasteikko:</p> <p>Yli 70 % hyvä Alle 50 % merkittävän suuri velkarasite</p>
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	<p>= 100 x (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Liikevaihto</p> <p>Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa velkaantuneisuuden suhdetta toiminnan laajuuteen. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan yritysten kesken.</p> <p>Alle 40 % hyvä 40–80 % tyydyttävä Yli 80 % heikko</p>

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
Toimintatuotot	41 494 373	79 540 023
Toimintakulut	-98 895 691	-218 129 596
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta	-84 871	128 016
Toimintakate	-57 486 189	-138 461 557
Verotulot	51 331 351	92 764 535
Valtionosuudet	30 201 164	61 055 952
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	124 562	67 341
Muut rahoitustuotot	395 518	243 957
Korkokulut	-1 750 489	-813 831
Muut rahoituskulut	47 492	-1 285 798
Vuosikate	22 863 409	13 570 600
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 407 574	-13 366 759
Arvonalentumiset	-205 502	-168 452
Satunnaiset erät	-135	-471
Tilikauden tulos	10 250 198	34 917
Tilinpäätössiirrot	55 358	75 752
Tilikauden verot	-336 082	-165 678
Laskennalliset verot	-64 815	12 458
Vähemmistöosuus	- 34 502	-18 758
Tilikauden yli/-alijäämä	9 870 157	-61 308
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	42,0	36,5
Vuosikate/Poistot, %	181	100
Vuosikate, eur/asukas	1 088	639
Asukasmäärä	21 015	21 229

Konsernin rahoituslaskelma

	31.12.2023		31.12.2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	22 863 409		13 570 600	
Satunnaiset erät	-135		-471	
Tilikauden verot	-336 082		-165 678	
Tulorahoituksen korjaukset	-324 406	22 202 786	922 164	14 326 615
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-14 161 782		-15 896 929	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 095 276		2 083 767	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	307 715	-12 758 791	495 562	-13 317 600
Toiminnan ja investointien rahavirta		9 443 994		1 009 016
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0		-42 359	
Antolainasaamisten vähennys				
	0	0	-42 359	-42 359
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000		9 143 523	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 864 985		-10 052 942	
Lyhytaikaisten lainojen muutos netto	-7 500 000	-9 364 985	-5 800 941	-6 710 360
Lainakannan muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-370 444		179 914	
Vaihto-omaisuuden muutos	-13 384		160 392	
Saamisten muutos	1 441 462		4 389 898	
Korottomien velkojen muutos	-3 135 167	-2 077 533	687 759	5 417 963
Rahoituksen rahavirta		-11 426 218		-1 334 756
Rahavarojen muutos		-1 998 524		-325 741
Rahavarat 31.12.	15 005 302		17 858 571	
Rahavarat 1.1.	17 003 826	-1 998 524	18 184 311	-325 741

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	19 216 910	8 089 422
Investointien tulorahoitus, %	175,0	98,2
Laskennallinen lainanhoitokate	1,9	1,1
Kassan riittävyys, pv	43	27

Konsernin rahavarat ovat pienentyneet 31.12.2022 -> 1.1.2023

LPSHP kuntayhtymän ja Kolpeneen kuntayhtymien siirtyessä hyvinvointialueelle.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	198 218 408	206 624 444	OMA PÄÄOMA	103 414 659	95 955 302
Aineettomat hyödykkeet	865 180	1 877 166	Peruspääoma	38 464 120	40 133 880
Aineettomat oikeudet	128 679	1 020 150	Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	237 586	237 586
Muut pitkävaikutteiset menot	736 501	832 663	Muut omat rahastot	2 178 791	2 341 584
Ennakkomaksut	0	24 353	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	52 664 005	53 303 559
Aineelliset hyödykkeet	184 718 313	191 977 949	Tilikauden yli-/alijäämä	9 870 157	-61 308
Maa- ja vesialueet	15 836 697	16 247 970	VÄHEMMISTÖOSUUDET	781 292	746 791
Rakennukset	116 145 104	123 454 209			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	45 385 148	41 302 043	PAKOLLISET VARAUKSET	1 354 806	2 707 779
Koneet ja kalusto	4 733 051	6 594 008	Eläkevaraukset	0	3 252
Muut aineelliset hyödykkeet	1 223 686	1 190 805	Muut pakolliset varaukset	1 354 806	2 704 527
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	1 394 627	3 188 914	TOIM.ANT.PÄÄOMAT	3 267 913	2 586 816
Sijoitukset	12 634 915	12 769 329	Valtion toim.annot	1 592 740	1 090 546
Osakkeet ja osuudet	12 555 761	12 690 175	Lahjoitusrahastojen pääomat	172 412	175 582
Muut lainasaamiset	0		Muut toimeksiantojen pääomat	1 502 761	1 320 688
Muut saamiset	79 154	79 154	VIERAS PÄÄOMA	117 161 404	138 451 048
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 932 221	1 876 478	Pitkäaikainen	74 039 273	76 458 062
Valtion toimeksiannot	1 603 080	1 101 521	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	57 403 343	59 273 317
Lahjoitusrahastojen erityisk.	92 122	89 846	Lainat julk.yhteisöiltä	-55 982	-55 982
Muut toimeksiantojen varat	1 237 019	685 111	Lainat muilta luotonantajilta	7 138 922	7 623 101
VAIHTUVAT VASTAAVAT	24 829 446	31 946 813	Saadut ennakot	322 100	344 726
Vaihto-omaisuus	419 844	819 527	Muut velat	9 230 890	9 272 900
Aineet ja tarvikkeet	414 2264	817 007	Laskennalliset verovelat	0	0
Ennakkomaksut	5 579	2 520	Lyhytaikainen	43 122 130	61 992 986
Saamiset	9 404 300	13 268 715	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 877 460	32 083 727
Pitkäaikaiset saamiset	217 393	146 460	Lainat julk.yhteisöiltä	0	0
Myyntisaamiset	91 913	0	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Lainasaamiset	-16 184	111 286	Saadut ennakot	234 433	209 461
Muut saamiset	48 990	35 175	Ostovelat	5 051 198	7 667 840
Siirtosaamiset			Muut velat	2 435 627	3 024 192
Lyhytaikaiset saamiset	9 186 907	13 122 255	Siirtovelat	10 112 345	16 892 809
Myyntisaamiset	5 486 214	7 547 571	Laskennalliset verovelat	2 411 068	2 114 957
Lainasaamiset	-16 184	-16 184	Yhteensä	225 980 075	246 846 113
Muut saamiset	334 242	1 434 466			
Siirtosaamiset	3 382 635	4 156 401	Taseen tunnusluvut	2023	2022
Rahoitusarvopaperit	1 357 281	430 085	Omavaraisuus %	46,2	40,3
Muut arvopaperit	1 357 281	430 085	Suht.velkaantuneisuus %	94,8	59,1
Rahat ja pankkisaamiset	13 648 021	17 428 486	Kertynyt ylijäämä, 1000 e	62 534	53 242
			Kertynyt ylijäämä/as	2 976	2 508
Yhteensä	225 980 075	240 447 735	Konsernin lainat, e/asukas	4 157	4 660
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 e	87 364	98 924
			Lainat ja vuokravastuut 31.12.,1000 e	87 650	103 802
			Lainat ja vuokravastuut e/asukas	4 171	4 890
			Asukasmäärä	21 015	21 229

Tytäryhteisöjen toiminta ja tilinpäätöstiedot

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnan toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Tavoitteet laaditaan merkittävimmille tytäryhteisöille, joissa kunnilla on määräysvalta.

Tornion Energia Oy

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	Nordic Biogas Oy
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion Energia Oy:n perustehtävänä on toimittaa asiakkailleen sähköä ja kaukolämpöä edullisesti, luotettavasti ja taloudellisesti.
Hallituksen puheenjohtaja	Puheenjohtaja Markku Taramaa
Hallituksen jäsenet	Hallituksen jäsenet: Liisa Koivisto, Piritta Peurasaari, Mikko Kaipainen, Martti Rauhala
Toimitusjohtaja	Merja Nelimarkka
Hallituksen käsittely pvm.	14.2.2024
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	Energia-alan toiminnan nopea muuttuminen, energiahinnan ja raaka-aineiden hintojen voimakas volatiliiteetti haastavat energia-alaa taloudellisesti. Euroopan sotatilanne nostaa energijakeluverkoston turvallisuusvaatimuksia.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	<p>Sähköverkko</p> <p>Parannetaan verkon käyttövarmuutta ja suoritetaan investoinnit säävarman verkon suunnitelman mukaisesti. Sähkön siirtohintaa säilytetään Energiamarkkinaviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimman neljänneksen joukossa.</p> <p>Kaukolämpö</p> <p>Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukykyistä kaukolämpöä. Kaukolämmön tuotannossa tavoitellaan vähäpäästöistä tuotantoa. Kaukolämmön hintaa säilytetään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa viidenneksessä.</p> <p>Fennovoima</p> <p>Tornion Energia on sitoutunut Fennovoima-hankkeeseen 1,6 MW:n teholla. Yhtiö alas kirjasi Fennovoima-osakkeet 1,2 milj.euroa 31.12.2022.</p> <p>Biokaasulaitos</p> <p>Tornion Energia Oy perusti tytäryhtiön Nordic Biogas Oy. Yhtiössä tehdään selvitys biokaasulaitosinvestoinnin kannattavuudesta. Suunnitteilla on rakentaa biokaasulaitos ja jakeluasema. Investointipäätöksen edellytyksenä on täysimääräisesti myönnetty energiatukipäätös. Ympäristölupa on saatu 06/2022.</p>

Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	<p>Sähköverkko</p> <p>Parannetaan verkon käyttövarmuutta ja suoritetaan investoinnit säävarman verkon suunnitelman mukaisesti. Sähkön siirtohintaa säilytetään Energiamarkkinaviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimman neljänneksen joukossa.</p> <p>Kaukolämpö</p> <p>Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukykyistä kaukolämpöä. Kaukolämmön tuotannossa tavoitellaan vähäpäästöistä tuotantoa. Kaukolämmön hintaa säilytetään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa viidenneksessä</p> <p>Biokaasulaitos</p> <p>Biokaasulaitoksen rakentaminen, mikäli alustava investointipäätös on tehty vuonna 2024.</p>
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	<p>Sähköverkon investoinnit kohdistuvat verkon käyttövarmuuden lisäämiseen ilmajohtoverkossa.</p> <p>Kaukolämmön investoinnit keskittyvät uusien asiakkaiden, sekä uusien kaava-alueiden vaatimiin verkostorakentamisiin.</p> <p>Verkostojen rakentamisessa huomioidaan kaupungin infran rakentaminen.</p> <p>Järjestelmäinvestoinnit asiakastieto- ja laskutusjärjestelmään sekä mittaus-tietojärjestelmään (Datahub -järjestelmävalmuis)</p> <p>Investoinnit yhteensä 1.752.484 €</p> <p>Sähkön siirtoverkko 1.345.827 €</p> <p>Kaukolämpöverkko 406.657 €</p>
Investoinnit 2024–2025	<p>Sähköverkon investoinnit kohdistuvat verkon käyttövarmuuden lisäämiseen ilmajohtoverkossa.</p> <p>Tavanomaista poikkeavana investointina: Etäluentamittareiden uusiminen uuden sukupolven mittareihin vuosina 2023–2026 n. 12 tuhatta mittaria investointiarvio 1,5 Milj. euroa. 110kV ilmajohto perusparannus n. 3,5 km osalta vuosina 2025–2026, jossa investointiarvio 1,2 milj. euroa. Näiden investointien osalta kokonaisinvestointitarve kasvaa tavanomaista suuremmaksi ja tulee tarvitsemaan ulkopuolista rahoitusta.</p> <p>Kaukolämmön investoinnit keskittyvät uusien asiakkaiden, sekä uusien kaava-alueiden vaatimiin verkostorakentamisiin. Verkostojen rakentamisessa huomioidaan kaupungin infran rakentaminen.</p> <p>Investoinnit yhteensä 2.000.000 € Sähkön siirtoverkko 1.700.000 € Kaukolämpöverkko 300.000 €</p>

Tornion Energia Oy			
Toiminnalliset tavoitteet			
TA Tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Kaupungin pääomallainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko	Korkotuloutus	90.000 euroa	
Sähkön siirtotoiminnan siirtohinnat sijoittuvat Energiaviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimpaan neljännekseen	Energiaviraston tilasto	Sähkön siirtohintaa sijoittuu ka. 12 %:n valtakunnan edullisimman joukkoon.	
Kaukolämmön hinnat sijoittuvat Energiateollisuus Oy:n valtakunnallisessa tilastossa halvimpaan viidennekseen. Kaukolämmön tuotanto biopohjaiseksi mahdollisuuksien mukaan vuonna 2028.	Energiateollisuus ry:n tilasto	Kaukolämpöhintatilaston mukaan hinta sijoittuu rivijä kerrostaloasuntojen osalta 20 %:n edullisimman joukkoon, omakotitalojen osalta tavoite ei täyty. Kaikki käyttäjäluokat ka. 27 % edullisimman joukkoon.	
Verkostojen laajennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hallitusti talous huomioon ottaen. Energiaviraston tavoitteiden mukainen säävarman verkon rakentaminen vuoteen 2028 mennessä.	Investointitaso, rahoituksen kestävyys, säävarman verkon rakentaminen aikataulussaan	Säävarman verkon rakentaminen aikataulussaan. Investoinnit rahoitettu tulorahoituksella.	
Minimoidaan käyttökatkokset alle 1 tuntiin	Käyttökatkokosten lukumäärä, pituus, vaikuttavuus (riskianalyysi)	Vuosienergioilla painotettu keskeytysmäärä ja -aika: Odottamattomat 0,25 h, 0,70 kpl Suunnitellut 0,10 h, 0,10 kpl Aikajälleenkytkennät lkm 0,23 kpl Pikajälleenkytkennät lkm 0,62 kpl	
Sähkön siirtotoiminnan kohtuullinen tuotto	Energiaviraston laskelma	Kohtuullinen tuotto alijäämäinen	

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Tornion Energia Oy

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	14 422 734	13 502 049	13 745 870
Toimintakulut	-11 631 807	-10 798 733	-10 314 499
Toimintakate	2 790 926	2 703 316	3 431 371
Rahoitustuotot	5 294	0	9 586
Rahoituskulut	-1 423 681	-237 900	-121 825
Vuosikate	1 372 538	2 465 416	3 319 132
Poistot	-1 897 308	-1 789 356	-1 694 701
Tilikauden tulos	-524 770	676 060	1 624 431
Tilinpäätössiirrot	2 701	0	-379 996
Verot	-143 976	-135 212	-245 318
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-666 045	540 848	999 117

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	1 208 000	1 208 000	1 208 000
Taseen loppusumma	30 349 168		31 427 491
Investoinnit netto	2 550 765	1 500 000	1 752 484
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	12 981 947	13 082 231	12 682 055
- josta kaupungin myöntämät lainat	3 000 000	3 000 000	3 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	1 406 893	733 075	733 044

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	-3,6 %	5,0 %	11,8 %
Vuosikate/Poistot -%	72,3 %	137,8 %	195,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,4	2,0
Henkilöstömäärä keskimäärin	21	22	21

Tornion Vesi Oy

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Toimittaa asiakkailleen hyvälaatuista vesijohtovettä kohtuullisella hinnalla. Huolehtia jätevesien johtamisesta ja käsittelystä vesiensuojelun vaatimukset ja kestävän kehityksen periaatteet huomioon ottaen.
Hallituksen puheenjohtaja	Hallituksen puheenjohtaja Arto Liikamaa
Hallituksen jäsenet	Hallituksen jäsenet: Pasi Pigg, Marjo Muhonen, Markus Törmä, Satu Rantajärvi Timo Keinänen
Toimitusjohtaja	Juha Ylioinas
Hallituksen käsittely pvm.	14.2.2024
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvälaatuisen veden turvaaminen asiakkaille - Häiriötön jäteveden siirto jätevedenpuhdistamolle - Vuotovesien vähentäminen - Verkoston saneeraus suunnitelman mukaisesti
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvälaatuisen veden turvaaminen asiakkaille - Häiriötön jäteveden siirto jätevedenpuhdistamolle - Vuotovesien vähentäminen - Verkoston saneeraus suunnitelman mukaisesti
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	<ul style="list-style-type: none"> - Pihlajasaaren uuden asuinalueen vesihuollon rakentaminen - Vesihuollon rakentaminen Jarrukadulta jokirantaan
Investoinnit 2024–2025	<ul style="list-style-type: none"> - Pihlajasaaren uuden asuinalueen vesihuollon rakentaminen - Meurmanintien ja poikkikatujen saneeraus

Toiminnalliset tavoitteet			
TA Tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Kaupungin pääomallainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko.	Korkotuloutus		
Vesi- ja jätevesikuution kokonaishinta sijoittuu valtakunnallisen tilaston keskikolmannekseen.	Valtakunnallinen tilasto.	0,31 % Keskiarvon yläpuolella	
Verkostohäiriöiden ja vuotovesien määrä vähenee ja yllättävien käyttökatkosten määrä minimoidaan.	Verkostohäiriöt lkm < 40 kpl, vuotovesi m ³ < 15 %, jätevesi < 40 %, yllättävät käyttökatkokset < 20 kpl	Verkostohäiriöt 26 kpl Laskuttamaton vesi 23 % (2022 19,4 %) Laskuttamaton jätevesi 50,2 % (2022 45,7 %) Yllättävät käyttökatkokset 14 kpl	

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Tornion Vesi Oy

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	4 699 838	4 923 650	4 845 807
Toimintakulut	-3 332 952	-3 482 159	-3 154 154
Toimintakate	1 366 886	1 441 491	1 691 652
Rahoitustuotot	12 121		17 885
Rahoituskulut	-202 674	-255 000	-243 177
Vuosikate	1 176 333	1 186 491	1 466 360
Poistot	-1 152 981	-1 178 400	-1 195 190
Tilikauden tulos	23 352	8 091	271 170
Tilinpäätössiirrot	58 581	50 000	73 746
Verot	-16 415	-11 836	-69 085
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	65 518	46 255	275 832

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	1 008 000	1 008 000	1 008 000
Taseen loppusumma	19 024 936		18 348 355
Investoinnit netto	796 092	1 360 500	1 483 752
Leasing- ja vuokravastuut	0		
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	11 360 443	10 508 877	10 113 878
- josta kaupungin myöntämät lainat	5 000 000	5 000 000	5 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	6 360 443	5 508 877	5 113 878

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	0,5 %	0,2 %	5,6 %
Vuosikate/Poistot -%	102,0 %	100,7 %	122,7 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,9	1,1
Henkilöstömäärä keskimäärin	12	12	12

Tornion Vuokra-asunnot Oy

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Laadukkaiden ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen vuokraaminen ja peruskorjaaminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Hallituksen puheenjohtaja Ismo Urpiainen
Hallituksen jäsenet	Hallituksen jäsenet: Lasse Jutila, Sanna Lehtinen, Jaana Kostainen, Paavo Maansaari, Satu Rantajärvi, Jorma Isometsä
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	1.2.2024
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on myöntänyt 23.5.2023 Putaan vuokrataloille (Putankatu 1-3 ja Röyttäntie 4) kokonaan vapautuksen aravarajoituslain mukaisista rajoituksista.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	Saarenpääkatu 28 ikkunaremontti Kuljunkatu 2 parvekeremontti Ulkomaalauksia eri kohteissa
Investoinnit 2024–2025	Ulkomaalauksia Yhteen rivitalokohteeseen ulko-ovien vaihto Parvekkeiden uusimista

Tornion Vuokra-asunnot Oy			
Toiminnalliset tavoitteet			
TA Tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Vuokrataso on kohtuullinen	Vuokrat ovat kohtuullisia muihin alueen vuokriin verrattuna	Aravalainoitettujen kohteiden keskivuokra on 9,03 e/m ² /kk ja korkotukilainoitetuissa kohteissa keskivuokra 10,28 e/m ² /kk. Tornion keskivuokra on 9,50 e/m ² /kk ja vapaa rahoitteisten keskivuokra on 10,68 e/m ² /kk. (ARA:n tilasto 5/2023)	☒
Vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyy kohtuullisena.	Vuokrausaste 90 %, korjausinvestointitaso, vaihtuvuus, luovutaan sellaisesta asuntokannasta, joka ei palvele yhtiön toimintaa.	Käyttöaste 91,61 %.	☒
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta	Vuokrasaatavat 3,5 %, luottotappiot 0,5 % Luovutaan sellaisesta asuntokannasta, joka ei palvele yhtiön toimintaa	Vuokrasaatavat 2,30 % liikevaihdosta. Luottotappiot 0,19 %	☒
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille.	Kaupungin sosiaalitoimen tarpeet	Yhteistyötä tehdään tiiviisti sosiaalitoimen kanssa	☒
Yhtiön taloudellista tilannetta tervehdytetään kokonaissuunnitelman 2021–2025 toimenpiteiden mukaisesti	Pitkántähtäimen kokonaissuunnitelma 2021–2025	Korjausvelkaa on lyhennetty, Saarenpääkatu 28 ikkunoiden uusinta, Kuljunkatu 2:den parvekeremontti sekä ulkomaalausta.	☒
Lainamäärä vähenee vuosittain	Lainanhoitokate	Lainoja on lyhennetty yli 1,5 milj. euroa.	☒

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Tornion Vuokra-asunnot Oy

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	6 881 379	6 910 389	6 859 492
Toimintakulut	-4 516 924	-3 540 864	-4 780 849
Toimintakate	2 364 455	3 369 525	2 078 642
Rahoitustuotot	37 008	29 300	64 143
Rahoituskulut	-498 024	-1 898 105	-443 523
Vuosikate	1 903 439	1 500 720	1 699 262
Poistot	-1 267 904	-1 500 000	-1 429 487
Tilikauden tulos	635 535	720	269 775
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Verot	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	635 535	720	269 775

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	2 462 608	2 462 608	2 462 608
Taseen loppusumma	29 958 110	31 000 000	28 726 401
Investoinnit netto	495 223	700 000	974 143
Leasing- ja vuokravastuut		0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	21 186 743	19 612 963	19 620 957
- josta kaupungin myöntämät lainat	1 208 579	1 208 579	1 208 579
- josta kaupungin takaamat lainat	11 212 035	10 437 625	10 436 370

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	9,2 %	0,0 %	3,9 %
Vuosikate/Poistot -%	150,1 %	100,0 %	118,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,8	0,7
Henkilöstömäärä keskimäärin	6	6	6

Tornion Palveluasunnot Oy

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Asuntojen vuokraaminen ja ylläpito.
Hallituksen puheenjohtaja	Hallituksen puheenjohtaja Pekka Tallgren
Hallituksen jäsenet	Hallituksen jäsenet: Arja Karhu, Lasse Jutila, Timo Siivola, Jaana Amonsén
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	5.2.2024
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	
Investoinnit 2024–2025	

Tornion Palveluasunnot Oy			
Toiminnalliset tavoitteet			
TA Tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyy kohtuullisena	Vuokrausaste 85 %, PT-suunnitelman mukaiset korjaukset	Käyttöaste on 84,89 %	
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta	Vuokrasaamiset 2 %, luottotappiot 0,2 %	Vuokrasaamiset 1,19 %, luottotappiot 0 %	
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille	Tarvittavat käyttötarkoituksen muutokset.	Etappitie 1 ja Porthaninkatu 4 ovat kehitysvammaisten asuintoina ja Etappitie 3:ssa on lastensuojeluyksikkö.	

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Tornion Palveluasunnot Oy			
----------------------------------	--	--	--

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	771 191	860 514	851 847
Toimintakulut	-563 623	-527 318	-552 340
Toimintakate	207 568	333 196	299 507
Rahoitustuotot	340	200	90,6
Rahoituskulut	-15 877	-233 170	-92 232
Vuosikate	192 031	100 226	207 366
Poistot	-209 430	-99 000	-191 825
Tilikauden tulos	-17 399	1 226	15 541
Tilinpäätössiirrot	32 500	500	3700
Verot	-5 254	-1000	-3 856
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 847	726	15 384

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	8 000	8 000	8 000
Taseen loppusumma	5 026 964	5 200 000	4 852 906
Investoinnit netto	14 519	60000	0
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	4 291 203	3 958 188	4 165 708
- josta kaupungin myöntämät lainat	80 858	80 858	80 858
- josta kaupungin takaamat lainat	1 361 469	1 018 269	1 044 937

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	-2,3 %	0,1 %	1,8 %
Vuosikate/Poistot -%	91,7 %	101,2 %	108,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,5	0,5
Henkilöstömäärä keskimäärin			

Tornion Krundi Oy

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Kunnossapito- ja isännöintipalvelujen tuottaminen kuntakonsernin vuokraloyhtiöille.
Hallituksen puheenjohtaja	Ismo Urpilainen
Hallituksen jäsenet	Lasse Jutila, Arja Karhu, Satu Rantajärvi, Jouni Myllyneva
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	1.2.2024
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	
Investoinnit 2024–2025	

Tornion Krunni Oy			
--------------------------	--	--	--

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	537 055	686 200	544 448
Toimintakulut	-523 806	-680 250	-521 848
Toimintakate	13 249	5 950	22 601
Rahoitustuotot	2,29		2,07
Rahoituskulut	-2,29		
Vuosikate	13 249	5 950	22 603
Poistot	-4 239	-4 500	-3 179
Tilikauden tulos	9 010	1 450	19 423
Tilinpäätössiirrot			
Verot	-1 802	-750	-3 885
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 208	700	15 539

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	50 456	50 456	50 456
Taseen loppusumma	274 696	250 000	247 409
Investoinnit netto	6 643	1000	0
Leasing- ja vuokravastuut	165	165	165
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	0	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0	0

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	1,7 %	0,2 %	3,6 %
Vuosikate/Poistot -%	312,6 %	132,2 %	710,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	578,3	288,5	1095,9
Henkilöstömäärä keskimäärin	8	8	8

Tornion Työvoimalasäätiö sr

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Sosiaalisen työllistämisen ja kuntoutuksen järjestäminen ja kehittäminen Tornion kaupungissa sekä lähikunnissa
Hallituksen puheenjohtaja	Matti Lankila
Hallituksen jäsenet	Petri Röntynen, Eija Kanto, Marja-Liisa Hentilä, Juhani Maliniemi
Toimitusjohtaja	Mari Jussila
Hallituksen käsittely pvm.	22.2.2024
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	<p>Aikaisemmin kaupungin hankkimat sosiaalipalvelut ja niihin liittyvät sopimukset siirtyivät sellaisinaan Lapin hva:lle 1.1.2023. Hva kilpailuttu loppuvuonna 2023 ensimmäisen sosiaalipalvelun, joka oli kehitysvammaisten erityishuollon mukainen työtoiminta ja avotyötoiminta. Säätiö menestyi kilpailutuksessa ja jatkaa 1.1.2024 ko. sosiaalipalveluiden tuottamista Lapin hyvinvointialueelle sopimuksella 3-v + 2 mahdollista optiovuotta.</p> <p>Kilpailuille markkinoille siirtyminen.</p> <p>Toimintaa on sopeutettu vähentämällä henkilökuntaa ja luopumalla ylimääräisistä vuokratiloista, jotka on mitoitettu selkeästi isommalle asiakasmäärälle. Myyty käyttöomaisuutta.</p>
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	<p>Hyvinvointialueyhteistyön käynnistyminen myönteisesti sekä ELY:n ja KELA:n palveluiden markkinointi asiakasohjauksen varmistamiseksi.</p> <p>Talouden tasapainottaminen, pääoman kerryttäminen ylijäämäisten vuosien avulla. Toimenpiteinä käyttöasteiden seuraaminen ja nopeampi reagointi. Useampi samanaikainen hanke, johon kiinnitetään omaa henkilöstöä.</p>
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	<p>Osallistuminen ELY:n kilpailutuksiin ja KELAn palveluiden tuottamiseen.</p> <p>TE-2024 uudistuksen palveluekosysteemin valmisteluun osallistuminen.</p>
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	Ei merkittäviä investointeja.
Investoinnit 2024–2025	Ei merkittäviä investointeja.

Tornion Työvoimalasäätiö			
Toiminnalliset tavoitteet			
TA Tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Säätiön toiminta perustuu tulorakenteeseen	Tilinpäätös, osavuosikatsaukset	Säätiön tulos on ylijäämäinen avustuksen ja säästötoimenpiteiden ansiosta.	
Säätiön toiminta kehittyy sosiaalisen työllistämisen yksikkönä	Kehityshankkeiden tai muiden kehittämistoimenpiteiden raportointi toimintakertomuksessa	Yksi kehittämishanke päättyi 31.8.2023. Syksyn 2023 aikana oli tavoitteena käynnistää uusi hanke, joka on neljän eri Lapin hyvinvointialueella toimivan säätiön yhteistyössä toteutettava. Hankkeen aloitus siirtynee erinäisistä syistä v. 2024 toteutuvaksi.	
Nuorten ohjaaminen koulutukseen ja työelämään, työnantajayhteistyön lisääminen	Nuorten jatkosijoittuminen 85 %, valtakunnallinen keskiarvo 75 %, nuorisotyöttömyys	Nuorten jatkosijoittuminen oli kesäkuun lopussa 93,2 %, joka kertoo hyvästä työllisyystilanteesta ja sujuvasta asiakastyöprosessin hallinnasta.	
Työllisyyden kuntakoikeilun tukeminen ja asiakasohjauksmallin kehittäminen	Asiakasmäärät, tilastointitiedot, prosessikuvaukset.	Kokeilun tukeminen ja asiakasohjauksmallit toteutuvat, mutta kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä on vakiintunut aiempia vuosia matalammalle tasolle.	
Pyritään ylijäämaiseen tulokseen, jolla katetaan edellisten vuosien alijäämät.	Tilinpäätös	Myönnetyn De minimis -tuen, säästötoimenpiteiden ja käyttöomaisuuden myynnin ansiosta, säätiön tulos jäänee ylijäämäiseksi.	

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Tornion Työvoimallasäätiö

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	1 789 708	1 513 410	1 592 482
Toimintakulut	-1 657 628	-1 481 781	-1 466 255
Toimintakate	132 080	31 629	126 227
Rahoitustuotot	780	0	467
Rahoituskulut	-779	-760	-996
Vuosikate	132 081	30 869	125 698
Poistot	-14 215	-7 930	-12 525
Tilikauden tulos	117 866	22 939	113 173
Tilinpäätössiirrot		0	
Verot		0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	117 866	22 939	113 173

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	25 000	25 000	25 000
Taseen loppusumma	376 323		423 496
Investoinnit netto			
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	152 000	152 000	152 000
- josta kaupungin myöntämät lainat	152 000	152 000	152 000
- josta kaupungin takaamat lainat	152 000	152 000	152 000

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	6,6 %	1,5 %	7,1 %
Vuosikate/Poistot -%	929,2 %	389,3 %	1003,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	6,7	1,6	6,3
Henkilöstömäärä keskimäärin	32		33

Kiinteistö Oy Tornion Kisakoti

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Asuntojen vuokraaminen mielenterveysasiakkaille. Asuntoja 7 kpl.
Hallituksen puheenjohtaja	Hannu Markkula, selvitysmies
Hallituksen jäsenet	
Toimitusjohtaja	
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	Selvitystoimet ovat käynnissä. Yhtiö katsotaan puretuksi, kun selvitysmies esittää lopputilityksen yhtiökokouksessa. Tämän jälkeen tehdään ilmoitus purkautumisesta kaupparekisteriin ja samassa yhteydessä toimitetaan sinne lopputilitys.
Toiminnalliset tavoitteet 2023	Yhtiön lopettamiseen liittyvät tehtävät.
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	
Investoinnit 2023	
Investoinnit 2024–2025	

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Kilparadan ja siihen liittyvien rakennusten ja laitteiden rakentaminen, ylläpito ja vuokraus sekä hevosurheilutilaisuuksien ja muiden erilaisten kurssi-, koulutus- ja yleisötilaisuuksien järjestäminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Matti Lankila
Hallituksen jäsenet	Markus Kannala, Teemu Alatalo, Ulla Miettunen ja Matti Vaajoensuu.
Toimitusjohtaja	Marja-Riitta Tervahauta
Hallituksen käsittely pvm.	Käsittely myöhemmin.
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	Uusitaan ravirata-alueesta yhtiön ja Tornion kaupungin välinen vuokrasopimus. Investointeja ei ole ollut vuonna 2023.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	Talouden tasapainottaminen
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	Talouden tasapainottaminen
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	Katsomorakennuksen Kemin puoleisen päädyn ulko-ovien uusiminen
Investoinnit 2024–2025	Katsomorakennuksen pääsisäänkäyntien ulko-ovien uusiminen

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	31 612	30 570	32 639
Toimintakulut	-8 551	-13 580	-8 658
Toimintakate	23 061	16 990	23 981
Rahoitustuotot		0	
Rahoituskulut	-1 069	-1 050	-597
Vuosikate	21 992	15 940	23 384
Poistot	-28 118	-26 500	-28 118
Tilikauden tulos	-6 125	-10 560	-4 733
Tilinpäätössiirrot			
Verot			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 125	-10 560	-4 733

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	374 294	374 294	374 294
Taseen loppusumma	315 612		302 627
Investoinnit netto			
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	56 013	56 094	40 050
- josta kaupungin myöntämät lainat	16 300	16 300	16 300
- josta kaupungin takaamat lainat	39 713	39 794	23 750

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	-19,4 %	-34,5 %	-14,5 %
Vuosikate/Poistot -%	78,2 %	60,2 %	83,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	2,86	2,11	4,28
Henkilöstömäärä keskimäärin	0	0	0

Tornion Keilahalli Oy

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Keilailu on koko perheen harrastus, joko yksin tai porukalla. Keilailu sopii kaiken ikäisille.
Hallituksen puheenjohtaja	Markku Lahdenperä (pj.),
Hallituksen jäsenet	Heikki Keinänen, Pauli Ojanperä, Markku Taramaa ja Markus Kannala
Toimitusjohtaja	Ei toimitusjohtajaa
Hallituksen käsittely pvm.	22.9.2022
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	Kemin keilahallin väliaikainen sulkeutuminen voi nostaa kävijämääriä.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	Tavoitteena on saada toiminta vakiinnutettua vaikeiden koronavuosien jälkeen.
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	Ylläpitää keilailuharrastuksen olosuhteita Torniossa.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	Ei suunniteltuja investointeja.
Investoinnit 2024–2025	Ei suunniteltuja investointeja.

Tornion Keilahalli Oy			
Toiminnalliset tavoitteet			
TA Tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Vakiinnuttaa tilanne koronan jälkeen.	Kävijämäärä Talouden toteuma	Vuoden 2023 aikana toiminta ollut normaalia. Kaupungilta on saatu avustus lainojen korkokulujen nousun kattamiseksi sekä pisteenlaskujärjestelmän uusimiseksi. Kemin keilahallin sulku on näkynyt kävijämäärien kasvuna Tornion keilahallissa.	

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Tornion Keilahalli Oy

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	18 239	19 100	37 320
Toimintakulut	-5 035	-5 600	-11 604
Toimintakate	13 203	13 500	25 716
Rahoitustuotot			
Rahoituskulut	-1 551	-850	-3 499
Vuosikate	11 652	12 650	22 217
Poistot	-5 657	-5 700	-21 057
Tilikauden tulos	5 995	6 950	1 160
Tilinpäätössiirrot	0		
Verot	0		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 995	6 950	1 160

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	108 901	108 901	108 902
Taseen loppusumma	236 295		230 706
Investoinnit netto			16 000
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	93 148	83 503	82 858
- josta kaupungin myöntämät lainat			
- josta kaupungin takaamat lainat	83 148	75 503	74 858

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	32,9 %	36,4 %	3,1 %
Vuosikate/Poistot -%	206,0 %	221,9 %	105,5 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,00	1,20	1,86
Henkilöstömäärä keskimäärin			

Business Tornio Oy

Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion elinkeinoelämän kehittäminen ja monipuolistaminen, työllisyyden edistäminen sekä matkailupalvelujen tarjoaminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Risto Leinonen (esitti eropyynnön 12/2023, uusi hallituksen puheenjohtaja valitaan 2/2024)
Hallituksen jäsenet	Tapio Herajärvi, Terhi Kuivila, Jukka Kujala, Raimo Pohjanen, Mikko Ylitalo, Kari Rantamaa
Toimitusjohtaja	Marko Alamartimo 14.11.2023 asti. Toimitusjohtajan sijainen Hannaleena Posti 15.11.2023 alkaen.
Hallituksen käsittely pvm.	14.3.2024 TP (aikataulutettu kokous)
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	Yhtiön strategian mukaiset painopistealueet: <ul style="list-style-type: none"> • Varmistamme, että pysymme kansainvälisesti kiinnostavana kaupallisena keskittymänä • Hyödynnämme omaa logistista solmukohtaamme – raide- ja maantierahti • Vahvistamme teräksen ja rakentamisen klusterin kehittymistä ja menestymistä • Suurteollisuuden kehittyminen ja kasvaminen tulevaisuuden teollisuuden kautta • Kansainvälisen matkailuvedovoiman kehittäminen ja toimintaedellytysten vahvistaminen
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	Yhtiön strategian mukaiset painopistealueet: <ul style="list-style-type: none"> • Varmistamme, että pysymme kansainvälisesti kiinnostavana kaupallisena keskittymänä • Hyödynnämme omaa logistista solmukohtaamme – raide- ja maantierahti • Vahvistamme teräksen ja rakentamisen klusterin kehittymistä ja menestymistä • Suurteollisuuden kehittyminen ja kasvaminen tulevaisuuden teollisuuden kautta • Kansainvälisen matkailuvedovoiman kehittäminen ja toimintaedellytysten vahvistaminen
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	Ei investointeja.
Investoinnit 2024–2025	Ei investointeja.

Business Tornio Oy			
Toiminnalliset tavoitteet			
TA Tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Yhtiö neuvoo yritystoiminnan käynnistämistä suunnittelevia asiakkaita.	- 30 % perustettujen yritysten omistajista / yrittäjistä käyttää neuvontapalveluja (PRH:n tilasto) - 200 neuvontapalvelutapahtumaa	Vuonna 2023 Torniossa perustettiin 107 uutta yritystä. Koko Meri-Lapin alueella perustettiin yrityksiä vuonna 2023 213 uutta yritystä, eli alueellisesti Torniossa perustettiin yrityksiä yli 50 % koko alueeseen nähden. Vuonna 2023 toteutui yhteensä 284 neuvontapalvelutapahtumaa	
Yhtiö tukee toimivia yrityksiä niiden liiketoiminnan kehittämisessä.	- 40 % yritys- / kehittämistukia saaneista yrityksistä käyttää BT:n kehittämispalveluja - Myönnettyjen kehittämistukien kokonaisvolyymi 500 000 € - 80 kehittämispalvelutapahtumaa	Vuoden 2023 aikana Business Tornio on ollut mukana noin 80 % investointi- ja kehittämisrahoituksia koskevissa hakuprosesseissa, joista torniolaiset yritykset ovat saaneet myönteisen rahoituspäätöksen (Outokaira, ELY, Business Finland). Kokonaisavustusten määrä vuonna 2023 on 3,1 milj. €. Business Tornion lanseeraamaa kansainvälistymispakettia on käyttänyt vuonna 2023 37 yritystä. Vuonna 2023 toteutui yhteensä 158 kehittämispalvelutapahtumaa.	
Tornion yritysalueiden markkinointi.	Yritysalueille sijoittuvia yrityksiä (uusi kiinteistö, vuokraus tai kiinteistön osto) • Kromilaakso 5kpl • Torppi 5kpl • Suensaari, toimitilapörssin myötä seurataan vapaiden/tyhjien tilojen määrän kehitystä Arctio -alueen markkinoinnin käynnistys • 5 alustavaa neuvottelua sijoittautumisesta	Tonttien osalta Torpin ja Kromilaakson määrät jäivät tavoitelluista määristä, mutta vuokrattavien tonttien pinta-alat olivat suuria. Keskustan alueelle ei sijoittautunut merkittäviä toimijia, tyhjiä toimitiloja keskustan alueella on paljon. Arctio South (Koivuluoto) ja Arctio North (Kyläjoki / Laivakangas alue) on suunnitteluvarauksilta / aiesopimuksilla jo täynnä. Arctio West (Pirkkiö) on täyttymässä hyvää vauhtia.	
Lapin kaasutaloussuunnitelma -hankkeen kautta kaasuun liittyvä infra ja käyttömahdollisuudet paranevat	Kaasutankkausasema • Sijoittautumisen esisopimus Biokaasulaitoksen investointi • 5:n potentiaalisen toimijan kanssa alustavat neuvottelut	Varsinaisen biokaasulaitoksen suunnittelu ja investoinnin valmistelu etenee erillisen yhtiön toimesta. Vetytankkauspuolelta perustamiseen tähtäävä suunnitteluvaraus on tehty Truck Stop -alueelle. Myös muita tankkaus / energiamuotoja on suunniteltu. Lapin Kaasutaloussuunnitelma hanke on päättynyt, eikä tilaisuuksia enää ole erillisesti pidetty.	

TA Tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Yhteistilaisuuksia/seminaareja /tiedotteita 2–5 kpl			
Business Tornio, Invest In Tornio - Invest In Future	<ul style="list-style-type: none"> • Teollisuuden ja kaupan alueiden markkinointimateriaali • Rakentamisen ja teollisuuden yhteinen markkinointikonsepti • Osallistuminen yhteisesti messu-/markkinointitapahtumaan • Kyläjoki, käytön ja markkinoinnin konseptointi • Toimitilapörssin käyttöön ottaminen • Avoimien työpaikkojen yhtenäinen markkinointi 	<p>Teollisuuden ja kaupan alueiden markkinointimateriaalia on tuotettu hankkeen aikana ja jalostettu edelleen ja eteenpäin.</p> <p>Rakentamisen ja teollisuuden yhteinen markkinointikonseptiä kehitetty ja jaettu eteenpäin ja siitä on saati positiivista palautetta.</p> <p>Terästä ja rakentamista konseptia on markkinoitu eteenpäin suurteollisuudelle.</p> <p>Business Tornio on osallistunut erit messu-/markkinointitapahtumaan alueen esittelemiseksi. Osallistutaan Alihankinta 2023 tapahtumaan yhdessä yritysten kanssa.</p> <p>Kyläjoki, Arctio North, käytön ja markkinoinnin konseptointi on tehty ja alueelle on tehty suunnitteluvaramuksia.</p> <p>Toimitilapörssin laajamittainen käyttöön ottaminen vaatii edelleen kiinteistön omistajien aktivointia.</p> <p>Avoimien työpaikkojen yhtenäistä markkinointia työstettiin eteenpäin vuonna 2023, Töihin Tornioon verkkosivusto.</p>	☒
Alueelle sijoittautuu uusia isoja työllistäjiä	Alueelle sijoittuva toimija työllistää yli 10 hlö	Lopullinen sijoittautumisen aikataulu tähän liittyen on vielä avoin, keskusteluja merkittävien työllistäjien kanssa on menossa useita.	☐
Tapahtumat / koulutukset yrityksille ja sidosryhmille	<ul style="list-style-type: none"> • 4–5 kpl vuodessa • Osallistujia yhteensä 80–100 kpl 	<p>Tapahtumia ja tilaisuuksia on ollut Business Torstai konseptilla keskimäärin kuukausittain.</p> <p>Tapahtumia järjestettiin yhteistyössä Tornion yrittäjien, Lapin yrittäjien, Kauppakamarin, Lapin AMK:n, Lapin Yliopiston ja Lappian kanssa. Tapahtumien yhteismäärä 2023 25 kpl.</p>	☒
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos	4,0 (asteikolla 1-5)	Mitataan 2024 maaliskuussa.	☐
Yrityskehittämisen ja hankkeiden kautta luodaan uusia työpaikkoja	Uusien työpaikkojen määrä	Vuonna 2023 kehittämis- ja investointihankkeiden kautta syntyvien uusien työpaikkojen määrä on arviolta 18 henkilötyövuotta.	☒

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Business Tornio Oy

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	1 239 093	960 574	939 168
Toimintakulut	-1 256 728	-1 009 573	-910 316
Toimintakate	-17 634	-48 999	28 852
Rahoitustuotot	121		15350
Rahoituskulut	-432	-800	-3 606
Vuosikate	-17 946	-49 799	40 597
Poistot	-898	-3000	-674
Tilikauden tulos	-18 844	-52 799	39 923
Tilinpäätössiirrot			
Verot	-4496		-2807
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-23 340	-52 799	37 116

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	181 643	181 643	181 643
Taseen loppusumma	411 878		343 015
Investoinnit netto			
Leasing- ja vuokravastuut	6 317		4 561
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	140 000		0
- josta kaupungin myöntämät lainat	140 000	140 000	0
- josta kaupungin takaamat lainat			0

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	-1,52 %	-5,50 %	4,25 %
Vuosikate/Poistot -%	-1998,4 %	-1660,0 %	6027,7 %
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,98	-61,25	12,26
Henkilöstömäärä keskimäärin	9	9	7

Bottenvikens Reningsverk Ab

Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion ja Haaparannan jäteveden puhdistus
Hallituksen puheenjohtaja	Markus Kannala
Hallituksen jäsenet	Markku Taramaa, Sven Tornberg
Toimitusjohtaja	Hans Kenttä
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2023	Inflaatio vaikuttaa liiketoiminnan kuluihin 8,8 %, paitsi palkkoihin. Kemikaalit ja korot nousevat eniten. Tästä seuraa, että asiakkaidemme veloitukset joudutaan nostamaan historiallisesti korkealle tasolle.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2023–2025	
Toiminnalliset tavoitteet 2023	Likavesien puhdistus vahvistettujen raja-arvojen mukaan. Fosforin vähentämisvaatimusten ehtojen muutos tulee toimittaa lupaviranomaiselle luvan voimassaolon päättyessä 30.6.2023. Tämä tehdään vuoden 2022 lopussa. Jos vähentämisvaatimusten ehtojen muutosta ei hyväksytä, tarvitaan suuria investointeja.
Toiminnalliset tavoitteet 2024–2025	Sama kuin 2023
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2023–2025	
Investoinnit 2023	200 000 €
Investoinnit 2024–2025	2024: 800 000 €, pääosin pääputken vaihto 1,6 km 2025: 200 000 €

Bottenvikens Reningsverk Ab			
Toiminnalliset tavoitteet			
TA Tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Päästään viranomaisten asettamiin tavoitteisiin taloudellisesti kestäväällä tavalla.	BOD 7 ja P raja-arvot	Muutoin saavutettu, mutta Q2 P-arvo ylittivät raja-arvot.	☐

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Bottenvikens Reningsverk Ab

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimintatuotot	1 456 546	1 606 154	1 453 375
Toimintakulut	-1 181 009	-1 255 010	-1 160 661
Toimintakate	275 537	351 144	292 714
Rahoitustuotot	1582,779837		9 931
Rahoituskulut	-30 066	-57 181	-49 047
Vuosikate	247 053	293 963	253 598
Poistot	-170 569	-194 019	-158 902
Tilikauden tulos	76 484	99 944	94 696
Tilinpäätössiirrot		0	0
Verot		0	-13 939
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	76 484	99 944	80 758

Kurssi (vuoden keskiarvo)

10,6294

11,4788

TASE	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruspääoma/osakepääoma	107 896	119 335	90 123
Taseen loppusumma	2 688 307	2 983 383	2 865 673
Investoinnit netto	253 279	198 892	64 348
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	1 007 725	1 114 592	1 037 104
- josta kaupungin myöntämät lainat			
- josta kaupungin takaamat lainat			

Kurssi (vuoden viimeinen arvo)

11,1218

11,096

TUNNUSLUKUJA	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liiketulos -%	5,3 %	6,2 %	6,5 %
Vuosikate/Poistot -%	144,8 %	151,5 %	159,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	1,8	1,7
Henkilöstömäärä keskimäärin	4	4	4

7.6 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kaupunginhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tornion kaupunginhallitus on kokouksessaan 18.3.2024 § 86 päättänyt esittää vuoden 2023 tilinpäätöksen tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Siirretään tilikauden 2023 ylijäämä 8 326 106,54 euroa taseen omaan pääomaan yli-/alijäämätilille.

Talouden tasapainottamisen osalta taseeseen jäävä 22 207 183,83 euron kertynyt ylijäämä toimii puskurina, mikäli taloudessa tapahtuu nopeita talousarviossa ennakoimattomia muutoksia.

8 Talousarvion toteutuminen

8.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvion rakenteesta säädetään kuntalaissa siten, että talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Hyväksyessään talousarvion kaupunginvaltuusto on määritellyt toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toimielinten ja vastuuhenkilöiden sitovasti noudatettavaksi. Kaupunginhallitus antaa selvityksen tavoitteiden toteutumisesta toimintakertomuksessa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023 esitetään toimialueittain yhtenä kokonaisuutena.

Tornion kaupunkistrategia 2021–2025: toteutuminen 2023

TOIMINTA-PERIAATTEET / NÄIN TOIMIMME

ROHKEA

**Visio 2030:
Maailmanluokan rajakaupunki**

Strategiset päämäärät ja valtuustokauden 2021-2025 strategiset tavoitteet

Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki

1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki
2. Sujuvat liikenneyhteydet
3. Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö
4. Osaajien Tornio
5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana

Hyvinvoiva ja osallistuva torniolainen

6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet
7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut
8. Elämänlaatu- ja palveluiden vahvistaminen
9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki

Toimiva kaupunkikonserni

10. Kestävä kunta- ja konsernitalous
11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa paikallista elinvoimaa
12. Uudistuva kaupunkikonserni ja vaikuttava omistajapolitiikka
13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja

TURVALLINEN

KESTÄVÄ

TOIMINTA-AJATUS / Kaupungin perustehtävä
Me olemme elämäsi kumppani ja kotikaupunki:

- 1) Tuemme teoillamme kaikkien torniolaisten hyvinvointia
- 2) Edistämme alueen elinvoimaa
- 3) Järjestämme palvelut kestävästi yli hallinto- ja aluerajojen

TORNION KAUPUNKISTRATEGIA 2021-2025

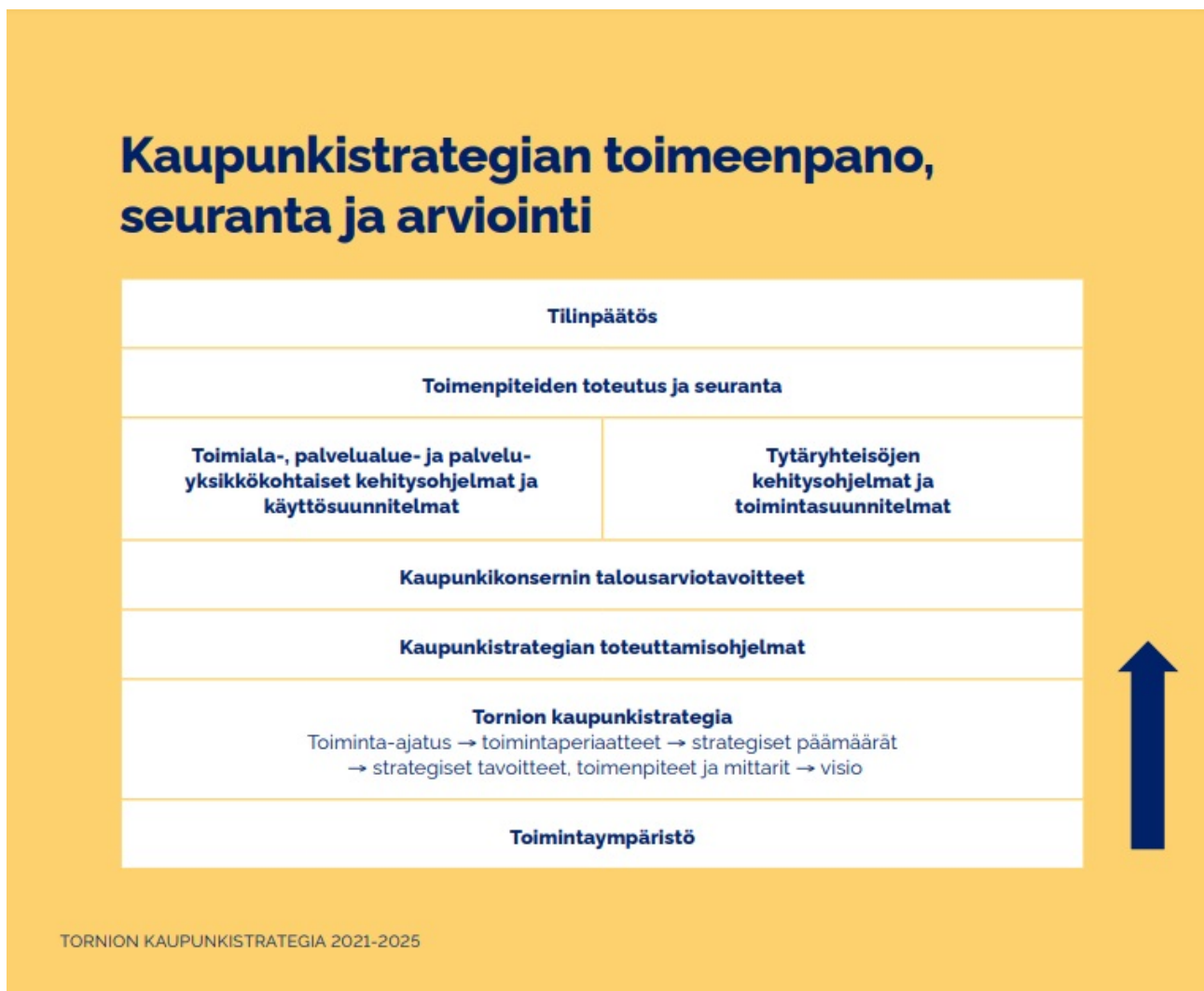
28

Kuvio 30. Tornion kaupunkistrategian 2021–2025 tiivistelmä.

Kuntastrategia on kuntalain (410/2015) 37 §:n mukainen lakisääteinen asiakirja. Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntastrategiaa on tarkistettava vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Torniossa kuntastrategia on nimettykaupunkistrategiaksi.

Tornion kaupunkistrategia valtuustokaudelle 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 25.4.2022 § 45. Kaupunkistrategia on tärkein strategiatason asiakirja, kaupungin päästrategia, jossa on määritelty kaupungin perustehtävä, visio sekä visiota toteuttavat strategiset päämäärät tavoitteineen, toimenpiteineen ja mittareineen. Lisäksi kaupunkistrategiassa on määritetty kaupungin kärkihankkeet ja toimintaperiaatteet.

Tornion kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointipohjana (TP23) on käytetty nykyistä ja ajantasaista kaupunkistrategiaa. Arviointi on toteutettu sähköiseen muotoon toimialoilta saatujen tietojen pohjalta.

Kuvio 31. Tornion kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi.

Seuraavalta sivulta alkaen on esitetty yhteenveto keskeisimmistä strategian mukaisista toimenpiteistä kokonaisuuksittain tilikaudella 2023.

Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet 2021–2025	Toimenpiteiden toteuma TP 2023	Mittarit	Mittarien toteuma TP 2023
1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	<p>1.1 Tornion yleiskaavan ja maapoliittisen ohjelman ajantasaistaminen</p> <p>1.2 Monipuolinen asuntotonttutuotanto (tavoitetaso 30 tonttia / vuosi), uudet ja laajenevat asuinalueet. Uusien asuinalueiden tavoitteellinen toteuttamisjärjestys määritellään maapoliittisessa ohjelmassa.</p> <p>1.3 Tornion ydinkeskustassa Tullinranta-Aittakenttä alueen kehittäminen (E14/Two Cities - One Heart, rajan viranomaiskeskus)</p> <p>1.4. Tornion kaupungin virkistys- ja viheralueiden sekä reittien kehittäminen (mm. rantareitti Haaparanta Sundholmen/Cape East - Tornio Näränperä, Perämeren kansallispuiston saavutettavuuden parantaminen)</p> <p>1.5. Tornion ilmasto-ohjelman laatiminen (uusi ohjelma)</p> <p>1.6. Kestävien ja uusiutuvien energiamuotojen edistäminen</p> <p>1.7. Näränperän tulvapkereen korottaminen yhteistyössä Haaparannan kanssa</p> <p>1.8 Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen (Unescon aineeton kulttuuriperintöhaku, Tornionjoen riippusilta, asemakaavoitus)</p>	<p>1.1. Tornion yleiskaava 2040 on tullut vireille 28.6.2023</p> <p>1.2 Pihlajasaaren uuden asuinalueen 1. vaihe valmistunut</p> <p>1.3 Viranomaiskeskuksen kaava on ehdotusvaiheessa.</p> <p>1.4 Rantareitin kehittäminen on aloitettu eroosiosuojauksilla.</p> <p>1.5 Ilmasto-ohjelmaan on saatu valtion rahoitus</p> <p>1.6 Kyläjoen koulun vanha öljylämmitys on korvattu maalämmöllä</p> <p>1.7 Tulvapkereen toteuttamisen vaatima lupa sai lainvoiman</p> <p>1.8 Ruotsin ISOF ja Suomen Museovirasto tehneet päätökset hakea Tornionjoen lippokalastuskulttuuria UNESCO:n aineettoman kulttuuriperinnön listalle.</p> <p>Kukkolankosken asemakaavoitettavalle alueelle on teetetty luonto-, linnusto- ja lepakkoselvitys kesän 2022 aikana. Alueen asemakaavoitusta varten on käynnistetty koko alueen kulttuuri- ja rakennushistoriallinen selvitystyö yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa kesän 2023 aikana – selvitys julkaistaan</p>	<p>Väestönkehitys</p> <p>Työttömyysaste %</p> <p>Työpaikkakehitys lkm</p> <p>Yrittäjien kuntabarometri</p> <p>Kaupunkikeskustan elinvoimamittaus</p> <p>Matkailun vetovoima</p> <p>Oppilaitokset ja koulutustarjonta Kaupungissa toimivat oppilaitokset ja niiden koulutustarjonta</p> <p>Tonttutuotanto</p> <p>Toteutuneet investoinnit</p>	<p>Väestönkehitys Tornion kaupungin väkiluku 31.12.23 21 015 as. (1–12/22: -212 as.).</p> <p>Työttömyysaste % Vuoden 2023 ka: 8,1 %.</p> <p>Työpaikkakehitys lkm 8 853 kpl (2022), muutos 2021-2022 +143 kpl.</p> <p>Yrittäjien kuntabarometri: Koko maa 3,08, Lappi 2,77 ja Tornio 2,94 (2022) seuraava mittaus 24.</p> <p>Kaupunkikeskustan elinvoimamittaus TornioHaparanda - 2023: keskusta: 2,341 (+0,187) / Torppi: 0,499 (0).</p> <p>Matkailun vetovoima Torniossa 2023 59 919 yöpymistä (lkm), +1,2 %.</p> <p>Oppilaitokset ja koulutustarjonta Lapin AMK, Lappia, PPO, Luovi.</p> <p>Tonttutuotanto Uusia tontteja Pihlajasaari 7 kpl (AO) +2 kpl (AP) 2023.</p> <p>Toteutuneet investoinnit.</p>

		4/2024. Asemakaavoitustyötä jatketaan resurssien puitteissa – Tornionlaakson museo on vaatinut alueelle teetettäväksi arkeologista selvitystä.		
2. Sujuvat liikenneyhteydet	<p>2.1. Kestävien liikkumismuotojen kehittäminen (joukkoliikenne, kävely ja pyöräily, sähkö- ja kaasuautoilu)</p> <p>2.2. Tukholma-Haaparanta-Tornio-Helsinki uusi henkilöjunayhteys 2025-</p> <p>2.3. TornioHaparanda Matkakeskuksen ja Tornion rautatieaseman kehittäminen joukkoliikenteen solmukohtina</p> <p>2.4. Kemi-Tornion lentoaseman lentoliikenteen turvaaminen ja kehittäminen (edunvalvonta)</p> <p>2.5. Nopeiden tietoliikenneyhteyksien (valokuitu) edistäminen erityisesti Tornion taajama-alueella</p> <p>2.6. Tornio-Kolari radan sähköistämisen edistäminen</p>	<p>2.1 Kaupunkilinja kilpailutettu. Meri-Lapin joukkoliikenteen järjestämistapasuunnitelma laadittu, mutta ei käsitelty 2023 alueen kuntien valtuustoissa.</p> <p>2.2 Henkilöjunayhteyteen liittyen tehty aktiivista edunvalvontaa ja sidosryhmäyhteistyötä eri toimijoiden suuntaan (mm. Lappi, Perämerenkaari, LVM, VR, Norrtåg). Päätös puuttuu edelleen.</p> <p>2.3 TornioHaparanda Matkakeskuksessa pidetty työpaja liikennöitsijöiden kanssa 10.1.2023. Myös Matkakeskuksen johtoryhmä kokoontunut. Matkakeskuksen kehittämissuunnitelma laadittu keväällä 2023. Tornion rautatieaseman kehittämistyötä jatkettu Laurila-Tornio-Haaparanta -hankkeen yhteydessä.</p> <p>2.4 Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kilpailuttanut viiden maakuntakentän lentoliikenteen ajalle 31.10.2022–30.7.2023. Meri-Lapin kehittämiskeskusten puitteissa osallistuttu yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa (mm. maakuntalentojen</p>		

		<p>kilpailutus ajalle 29.4.24-28.3.26).</p> <p>Meri-Lapin lentoliikenneselvitys laadittu 2022 ja julkistettu 24.2.2023 (Destia).</p> <p>2.5 Paikallisia hankkeita edistetty tapauskohtaisesti (esim. viestintäyhteistyö).</p> <p>2.6 Aktiivisen edunvalvonnan ansiosta Tornio-Kolari välin sähköistäminen on sisällytetty pääministeri Orpon 20.6.2023 julkistamaan hallitusohjelmaan 2023–2027. Hanke lähtenyt liikkeelle.</p>		
3. Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö	<p>3.1. Yrittäjämönteinen elinkeinopolitiikka ja päätöksenteko</p> <p>3.2. Tornion suurteollisuuden ja pk-yritysten liiketoiminnan sijoittautumis-, kasvu- ja kehittämismahdollisuuksia tukevat toimenpiteet</p> <p>3.3. Riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta uusilla ja kehitettävillä yritysalueilla (Kromilaakso, Arctio, Kyläjoki, Torppi)</p> <p>3.4. Aktiivinen sijoittautumis- ja yhteismarkkinointi</p> <p>3.5. Tornion kansainvälisen matkailuvetovoiman kehittäminen ja matkailun toimintaedellytysten vahvistaminen (Master plan, Two Countries – One Destination OD)</p>	<p>3.1 Tornion kaupungin elinkeinopolitiikkaa toteutettu kaupungin ja elinkeinoyhtiön kesken tiiviissä vuorovaikutuksessa vuoden 2023 kehittämissopimuksen mukaisesti.</p> <p>3.2 New Business -hanke (2021-2023), Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden kautta liiketoiminnan kasvua ja yhteistyötä -hanke (2023-2024), Pohjoisen suurhankkeiden vaatimukset -kartoituksen käynnistäminen.</p> <p>3.3 Arctio North (Kyläjoki-Laivajärvi), South (Koivuluoto) ja West (Kromilaakso) yritysalueita kehitetty erityisesti vihreän siirtymän lähtökohdista käsin. Valmisteltu useita kaavoitushankkeita.</p> <p>3.4 Sijoittautumis- ja yhteismarkkinointia</p>		

		<p>tehty pääosin Business Tornion toimesta koko vuoden ajan.</p> <p>3.5 Business Tornion henkilöstöressusia vahvistettu matkailun osalta 8/2023. Lisäksi selvitetty yhteistyösuuntia ja tarvetta TCOOD -hankkeen jälkeen.</p>		
4. Osaajien Tornio	<p>4.1. Tornion kaupungin aseman vahvistaminen Lapin toisen asteen koulutuskeskuksena</p> <p>4.2. Tiivis oppilaitosyhteistyö (mm. kumppanuussopimukset Lappia, Lapin AMK, Peräpohjolan Opisto), uusien yhteistyömallien kehittäminen + yliopistoyhteistyö erityisesti Oulu, Rovaniemi, Luulaja</p> <p>4.3. Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen</p> <p>4.4. Lapin työllisyyden kuntakokeilun läpivienti Torniossa 1.3.2021-31.12.2023</p> <p>4.5. Valmistaudutaan TE -palvelujen järjestämisvastuun siirtoon valtiolta kunnalle 2024</p>	<p>4.1 Monipuolinen yhteistyö Lappian kanssa eri aloilla. Lisäksi kumppanuussopimus.</p> <p>4.2 Monipuolinen kumppanuussopimusyhteistyö AMK-Lappia-PPO. Uusien sopimusten valmisteltu vuosille 2024-2026. PPO sopimus hyväksyttiin 2023.</p> <p>4.3 HOL-yhteistyötä jatkettu 2023. Sisäinen työnantajakuvatutkimus toteutettu 2023. Työ jatkuu 2024.</p> <p>4.4 Kuntakokeilu on edennyt suunnitellusti. Kuntakokeilun tulokset ja kokemukset tukevat TE-2024 valmistelua.</p> <p>4.5 TE24 -uudistuksen valmistelu on edennyt aikataulussa ja valmistuu ajoissa. Samanaikaisesti etenee hallinto-, tukipalvelu- ja substanssivalmistelu. Tukipalveluiden valmistelun koordinoitiin perustettu TENTTU -työryhmä kaupunginjohtajan vhp:llä.</p>		

<p>5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana</p>	<p>5.1. TornioHaparanda kaksoiskaupunki yhteistyön kehittäminen yhteisesti hyväksytyn toimintasuunnitelman pohjalta, rajayhteistyön pääsopimuksen uudistaminen</p> <p>5.2. Pohjoismaisen yhteistyön edistäminen paikallis- ja aluetasoilla (mm. TornioHaparanda, Perämerenkaari, Tornionlaakso)</p> <p>5.3. Kansallisten ja kansainvälisten verkostojen hyödyntäminen kaupungin kehittämisessä mm. Kuntaliitto ja Seutukaupungit, Arctic Mayors Forum</p> <p>5.4. Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkivuoden hyödyntäminen erityisesti kulttuurin toimialalla</p>	<p>5.1 ToHa yhteistyössä erityisiä asioita mm. matkakeskuksen kehittäminen, kielikoulun lakkauttaminen, tulvansuojeluhanke sekä UNESCO-hanke</p> <p>5.2 Tornio ollut aktiivinen eri foorumeilla. TLN puheenjohtajuus Torniolle 23.</p> <p>5.3 Tornio aktiivisesti mukana eri verkostoissa. Digiverkosto uusi 2023.</p> <p>5.4 Tornio osallistunut aktiivisesti Oulu26 valmisteluun sivistystoimen toimialalla.</p>		
---	---	--	--	--

Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet 2021–2025	Toimenpiteiden toteuma TP 2023	Mittarit	Mittarien toteuma TP 2023

<p>6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet</p>	<p>6.1 Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien elintapojen tukeminen palveluissa sekä esteettömät puitteet torniolaisten omaehtoiselle hyvinvoinnin edistämiseksi</p> <p>6.2 Tornion kaupungin ja Lapin hyvinvointialueen välisten yhdyspintojen tunnistaminen ja tarvittavien yhteistyörakenteiden luominen kunnassa ja hyvinvointialueella (mm. oppilashuolto, kotouttaminen, ehkäisevä päihdetyö)</p> <p>6.3 Yhteistyö ja edunvalvonta Lapin hyvinvointialueen suuntaan torniolaisten palvelujen turvaamiseksi sairauksien ennaltaehkäisyssä ja sairaanhoidossa</p> <p>6.4. Kaikenikäisten syrjäytymisen ehkäisy kuntalaisten palveluissa ja toimijayhteistyössä</p> <p>6.5 Kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavien päätösten vaikutukset arvioidaan ennalta</p> <p>6.6. UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -mallin käynnistäminen</p>	<p>6.1. Toimialat raportoivat toteutumisen. Keskushallinto varmistanut HYTE-hallintokunnat yhdistävän työskentelyn ja yhteistyöverkoston toiminnan.</p> <p>6.2. Työryhmiin on nimetty edustajia. Yhteistyö osin jo alkanut.</p> <p>6.3. Yhdyspinta- ja järjestöyhteistyöhön on nimetty hv -suunnittelija. Muita nimeämisiä lisäksi johdon osalta. Uusia tehtäviä siirtynyt myös kunnan puolelle.</p> <p>6.4. Eduskuntavaalit järjestetty. Torniossa äänioikeutettuja 16 419, äänestäneitä 11 593 ja äänestys-% 70,6.</p> <p>6.5. Arviointia tehdään</p> <p>6.6. Työryhmä on nimetty vuoden 2023 aikana ja työskentely aloitettu.</p>	<p>HYTE-kerroin - Prosessi-indikaattorit 14 kpl - Tulosindikaattorit 6 kpl</p> <p>TEA-viisari</p> <p>Kouluterveyskysely</p> <p>Kuntalais- ja päättäjätutkimukset</p> <p>Imago- ja vetovoimatutkimukset</p> <p>Toteutuneet toimenpiteet</p>	<p>HYTE-kerroin €/asukas 2023 15,8 (2021: 18,3; 2022 16,6) - Prosessi-indikaattorit 14 kpl: HYTE rakenne on kunnossa, yksittäisissä indikaattoreissa kehitettävää - Tulosindikaattorit 6 kpl: Ylipainon kehitystä kuvaava indikaattori kehittynyt tavoiteltuun suuntaan (2022 58, 2023 41), kokemus terveydentilasta kehittynyt ei-toivottuun suuntaan (skaalattu tieto). Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitotaksot (yli 65 v) vuoden 2021 tasossa.</p> <p>TEA-viisarissa käytettävissä 7.12.2023 päivitetty tiedot kuntajohto, perusopetus, liikunta ja kulttuuri. Perusterveydenhuollon tietoja ei ole käytettävissä.</p> <p>Liikunta-aktiivisuus on raportoitu hyvinvointikertomuksessa. Vuoden 2022 MOVE tuloksissa liian vähän liikkujat kasvussa. Kouluterveyskysely toteutetaan jkt vuosi, käytettävissä koko Suomea koskeva tieto.</p> <p>Kuntalaistutkimusta ei ole toteutettu vuonna 2023. Päättäjätutkimuksia ei toteutettu 2023.</p> <p>Sähköisessä hyvinvointikertomuksessa on</p>
<p>7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut</p>	<p>7.1. Sähköisten kuntapalveluiden kehittäminen asiakaslähtöisesti</p> <p>7.2. Palveluverkkoselvitys ja päätös tulevaisuuden palveluverkosta (erityisesti koulu- ja päiväkotiverkko)</p> <p>7.3. Uuden kirjastoauton monikäyttöinen hyödyntäminen mobiilina palvelupisteinä</p>	<p>7.1. Tornio.fi - verkkosivujen kehittäminen käyttäjäystävällisemmäksi</p> <p>7.2. Palveluverkon suhteen ensimmäinen konkreettinen päätös oli Pirkkiön koulun toiminnan siirtäminen Kokkokankaalle ja Hannulaan. Karungin koulu siirtyy yhdysluokkaopetukseen 2025 alkaen. Uusi</p>		<p>Kuntalaistutkimusta ei ole toteutettu vuonna 2023. Päättäjätutkimuksia ei toteutettu 2023.</p> <p>Sähköisessä hyvinvointikertomuksessa on</p>

	<p>7.4. Yritysten ja kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa (esim. palveluseteli)</p> <p>7.5 Kuntarajat ylittävä yhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa (erityisesti Meri-Lapin kunnat + Haaparanta, Ruotsi)</p>	<p>päiväkoti toteutetaan omana toimintana Kivirannan alueelle.</p> <p>7.3. Uutta kirjastoautoa hyödynnettiin niin äänestysautona kuin esimerkiksi pienimuotoisten juhlien järjestämisessä.</p> <p>7.4. Palvelusetelituotantoa lisättiin</p> <p>7.5. ToHa Kielikouluyhdistyö päättynyt. Lisäksi mm. Lapin HVA ja Meri-Lapin työllisyysalue-yhteistyö käynnistetty.</p>	<p>sisällytettynä EVAUS-työväline käyttöön otettavaksi, ja tähän tutustuttu.</p> <p>Lapsiystävällinen kunta -mallin valmistelu edennyt suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Työnantajamielikuvat tutkimus 2023: kehitettävää etenkin kaupungin rekrytointimarkkinoinnissa sekä Tornion tunnettuudessa ja houkuttelevuudessa työnantajana. Sisäisesti kaupunki mm. koetaan vakaana työnantajana, työilmapiiri on hyvä, samoin esihenkilötyön laatu. Heikoimpia arvioita saavat työterveyshuolto, palkkaus ja etenemismahdollisuudet.</p>
8. Elämänlaatu- ja palveluiden vahvistaminen	<p>8.1 Tornion kulttuuriohjelman laatiminen (uusi ohjelma)</p> <p>8.2 Tornion ydinkeskustan elävöittäminen tapahtumilla. Päätös PIOT ja Happy New Twice tapahtumien jatkosta. Meän Kesä konseptin kehittäminen</p> <p>8.3 "Kulttuurikeskus Wanha Satama"</p> <p>8.4. Liikunta- ja urheilupaikkojen käyttöasteen nosto ja ympärivuotisuus (esim. Pohjan stadion)</p> <p>8.5. Liikunnanohjaus- ja neuvontaresurssien sekä liikkumisympäristöjen poikkihallinnollisen yhteistyön ja toimijayhteistyön edistäminen (seurakokous, erityisliikunnan resurssit, liikuntaneuvonta (Teaviisari –indikaattori), liikuntatoimi – tekninen toimi –yhteistyö)</p> <p>8.6 Torniolaisten aktivoiminen vapaan sivistystyön pariin</p>	<p>8.1. Tornion kulttuuriohjelman laatimiseksi nimettiin elämänlaatu- ja palveluiden työryhmä, joka alkaa työstämään uutta ohjelmaa.</p> <p>8.2. PIOT ja HNT järjestetään joka vuosi. Myös Meän Kesä toteutettiin.</p> <p>8.3. Rantakadun kulttuurisataman konseptoinnin ideointi aloitettu ja selvitetty erilaisia hankerahoitusmahdollisuuksia.</p> <p>8.4. Kehittämissuunnitelma hyväksytty elämänlaatu- ja palveluiden lautakunnassa 6/23</p> <p>8.5. Liikuntaneuvontaa toteutetaan Solekko Tehä-hankkeen puitteissa ikääntyneille. Joulukuussa järjestettiin ensimmäinen seurafoorumi, jossa järjestäytyttiin ja sovittiin jatkosta.</p> <p>8.6. OPH on myöntänyt opistolle opintotietotyypistä</p>	

		avustusta 10 600 e senioriväestön, maahanmuuttajien ja oppimisvaikeuksia kokevien opiskelijoiden kurssimaksujen alentamiseen. Uutena palveluna kansalaisopistolla käynnistyi tukipalvelu opiskelu- ja harrastuspolun löytämiselle.		
9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	<p>9.1 Tornion osallisuusmallin toimeenpano</p> <p>9.2 Kaupungin ja lakisääteisten ja vapaaehtoisten vaikuttamistoimielinten yhteistyön kehittäminen palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä</p> <p>9.3 Veto- ja pitovoimaa vahvistava, yhteisöllisyyttä rakentava asukasviestintä ja -markkinointi</p> <p>9.4 Yhteisöllisten tapahtumien ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen luominen ja mahdollistaminen</p> <p>9.5 Tornion kaupunki mahdollistaa verkostoille, yhteisöille ja seuroille (ml. kolmas sektori) hyvät puitteet toimia ja tehdä yhteistyötä (viestintä, tilat, saavutettavuus)</p>	<p>9.1. Osallistuva budjetointi on vakiintunut osaksi toimintaa.</p> <p>9.2. Vaikuttamistoimielimet osallistuvat ikäryhmäkohtaisten hyvinvointiohjelmien seurantaan, osallistuvat suunnitteluun ja kutsuvat tarvittaessa asiantuntijoita kokouksiinsa.</p> <p>9.3. Aktiivinen viestintä kaupunkistrategian 2021–2025 toteutumisen tukena; rekrytointiviestinnän ja -markkinoinnin kehittäminen työnantajamielikuvatutkimuksen tulosten pohjalta; tornio.fi-verkkosivuston teknisen alustan päivittäminen ja käyttäjäkokemuksen kehittäminen.</p> <p>9.4. Tornio-päivät; kuntalaisia osallistavat, yhteisöllisyyttä rakentavat kampanjat, kuten ympäristökampanja Miljoona roskapussia; myös kaupungin osallistuminen syysmarkkinoille vakiintunut osaksi toimintaa.</p> <p>9.5. Säännöllisesti puolivuositain järjestettävät järjestötreffit, nimetty järjestöyhdyshenkilö ja yhteistyökumppaneilla</p>		

		mahdollisuus käyttää kaupungintalon monitoimitilaa virka-aikana.		
--	--	--	--	--

Toimiva kaupunkikonserni ja Lapin vetovoimaisin kuntatyönantaja				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet 2021–2025	Toimenpiteiden toteuma TP 2023	Mittarit	Mittarien toteuma TP 2023
10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	<p>10.1 Talouden tasapainottaminen ja sopeuttaminen vastaamaan uutta kuntaa 1.1.2023.</p> <p>10.2 Kaupungin ja konsernin kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle</p>	<p>10.1. Tornion kaupungin talouden tasapaino- ja investointikyky kilpailutus toteutettiin 21.12.2023 – 15.1.2024.</p> <p>10.2. Tornion kaupungin investoinnit toteutuivat 7,9 milj. euroa (Muutettu TA 8,5 milj. euroa).</p> <p>Tornion kaupungin investointien tulo-rahoitus-% TP23 on 151,9 % (TP22: 88,1 %).</p> <p>Konsernin investointien tulo-rahoitus-% TP23 on 175,0 % (TP22: 98,2 %).</p>	<p>Kuntakonsernin talouden tunnusluvut</p> <p>Työhyvinvointikysely</p> <p>Henkilöstökustannukset</p> <p>Htv. määrä</p> <p>Terveysperusteiset poissaolot</p>	<p><u>Kuntakonsernin talouden tunnusluvut:</u></p> <p>Vuosikatteen ja poistojen suhde = TP23: 181 (TP22:100)</p> <p>Lainojen ja vuokravastuiden määrä €/asukas = TP23: 4 171 (TP22: 4 890)</p> <p>Taseeseen kertynyt ylijäämä €/asukas = TP23: 2 976 (TP22: 2 508)</p> <p>Laskennallinen lainanhoitokate = TP23: 1,9 (TP22:1,1)</p> <p>Kaupunkikonsernin kriisikuntakriteerit eivät täyty.</p>
11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa paikallista elinvoimaa	11.1 Ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävät ja vastuulliset hankinnat (hankintalinjaukset)	11.1. Hankintalinjaukset ovat olleet kaupunkistrategian mukaiset. Hankintalakiä sovelletaan myös pienhankintoihin (hankintaohje). Pienten		

	11.2 Tornio-kaupunkikonsernin hankintaosaamisen ylläpito ja vahvistaminen (hankintaohje, koulutukset)	ja keski suurten yritysten osallistamista ylläpidetään viestinnällä. 11.2. Hankintaosaamista on vahvistettu koulutuksilla. Hankintaohjeen päivitys helmikuussa 2023 on selkeyttänyt toimintatapoja. Hankintojen keskittäminen hankintapalveluihin tehostaa hankintojen läpimenoaikaa ja laatua.		
12. Uudistuva kaupunkikonserni ja vaikuttava omistajapolitiikka	12.1 Varautuminen konsernirakenteen muutoksiin ja konserniohjeen ajantasaistaminen 12.2 Omistajapoliittisten tavoitteiden määrittely ja ajantasaistaminen 12.3 Omistajaohjauksen menettelytapojen kehittäminen 12.4 Kiinteistö- ja toimitilasalkun mukaiset toimenpiteet - huomioidaan järjestelyt Lapin hyvinvointialueen kanssa 12.5. Kaupunkiorganisaation ja hallintosäännön uudistaminen 2022–2023	12.1. Konserniohje ajantasaistettu 23. Omistajapolitiikkaa linjattu uudelleen (mm. konsernirakenne) 12.2. OMPO:n tekniset korjaukset päivitetty 23 ja linjaukset 1/24. 12.3. OMPO menettelytapoja kehitetty jatkuvasti. 12.4. Kiinteistö- ja toimitilasalkku ajantasaistettu 23. 12.5. HS uudistettu vuonna 23 poikkeusolojen osalta. Organisaatiouudistuksen valmistelu jatkuu 2024.		Työelämän laatu (QWL) 68,7 % (2023) Henkilöstökustannukset 41 863 384 € Henkilötyövuosien määrä 830,40 Sairauspoissaolot 16,4 kpv/htv Sairauspoissaoloprosentti 6,14 %
13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	13.1 Tornion kaupungin henkilöstöohjelma – ”Lapin vetovoimaisin kuntatyönantaja 2030” - Osaavan työvoiman varmistaminen nyt ja tulevaisuudessa - Henkilöstön työhyvinvoinnista	13.1. Vuoden aikana julkaistiin uusi rekrytointiviestinnän ohje sekä rekrytointiopas. Työhyvinvointikysely toteutettiin koko henkilöstölle.		

	huolehtiminen - Tavoitteellinen ja henkilöstölähtöinen johtaminen	Otettiin käyttöön Työsuhdepyöräetu. Syksyllä käynnistyi Työ edellä- työ jaksamisen tukena- hanke, jonka tavoitteena on tukea esihenkilöiden työtä ja sekä vahvistaa työterveysyhteistyötä. Otettiin käyttöön uusi kehityskeskustelumalli. Sisäistä viestintää kehitettiin julkaisemalla uusi sisäisenviestinnän intranetsivusto Väylä 14.2.		
--	--	---	--	--

TORNION KAUPUNKISTRATEGIASSA MÄÄRITELLYT KÄRKIHANKKEET 2021-2025			
Kärkihanke	Kuvaus	Toteuma 2023	Tila
Liikenteen edunvalvontahankkeet	<ul style="list-style-type: none"> • Haaparanta-Tornio-Helsinki uusi henkilöjunayhteys 2025 • Röyttä-Elijärvi rataosuuden perusparannus ja sähköistäminen • Tornio-Kolari radan sähköistämisen edistäminen • Kemi-Tornion lentoaseman liikenteen turvaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Lobbastyötä tehty koko vuoden ajan. Lopullinen päätös liikenteestä puuttuu. • Hanke tarveselvitysvaiheessa 12/23 • Tornio Itäinen – Kolari radan sähköistäminen hankearviointivaiheessa 9/23-2/24 • Lentoaseman liikenne turvattu 3/2026 saakka ns. maakuntalentoina. • Röyttän satama esitetty mukaan TEN-T kattavaan verkkoon (LVM/18.12.2023). 	Toteutuu

	<ul style="list-style-type: none"> • Röyttän sataman ja meriväylän kehittäminen • Vt. 21 Tornio-Kilpisjärvi yhteysvälin parantaminen • Vt. 29/E4 Tornionjoen sillan peruskorjaus 	<p>Satamaväylä rakennussuunnitteluvaiheessa. Toteutusvaihe 2024</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vt. 21 esitetty mukaan TEN-T kattavaan verkkoon (LVM/18.12.2023). • Tornionjoen sillan peruskorjaukselle myönnetty CEF-rahoitusta 3,2 ME (LVM 24.1.24) 	
Ympärivuotinen Pohjan Stadion	Pohjan Stadionin käyttöasteen nosto. Käyttäjäselvityksen pohjalta esitys kehittämistarpeista ja mahdolliset investoinnit.	Kehittämistarpeet kartoitettu ja tekonurmen sekä valaistuksen toteuttamisesta on laadittu suunnitelmat. Hankkeelle on haettu valtion liikuntapaikkojen perustamishankkeiden rahoitusta. Rahoituspäätös on Lapin aluehallintoviraston toimivallassa, ja päätöstä odotetaan alkukesään mennessä.	Toteutuu
Suurinvestointien houkuttelu Tornioon	Kehitetään ja luodaan valmiuksia (markkinointi, maankäyttö, työvoiman saatavuus) elinkeinoelämän suurhankkeiden houkuttelemiseksi Tornioon.	<p>Kyläjoen alueen asemakaavan laatiminen on käynnistetty. Tavoitteena on laatia T/kem kaava kaupungin omistamalle alueelle.</p> <p>Kromilaakson II-vaiheen asemakaavoitus etenee luonnosvaiheeseen 4/2024. Tavoitteena saada alueelle T, TV, TY sekä T/kem tontteja. Alueelle teetetty asemakaavoitusta varten Luonto- ja linnustoselvitys 2022, Meluselvitys 2022, sekä Melu ja tärinäselvitys 2023.</p> <p>Arction osalta on tehty satamaselvitys sekä pohjatutkimuksia tulevaa asemakaavoitusta varten. Selvitysten valmistumisen jälkeen Arction maa-alue siirtyi Outokumpu Oy:lle tehdyn esikaupan myötä. Alueen kehittäminen (asemakaavoitus) on nyt yksityisen maanomistajan aloitteen takana.</p>	Toteutuu
Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Unescon aineeton kulttuuriperintöhaku • Torniojoen riippusilta, uusi yhteys Ruotsiin • Kukkolankosken alueen asemakaavoitus 	<p>Tornionjoen lippokalastuskulttuuri Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle – Suomi tehnyt päätöksen liittyä mukaan monikansalliseen hankkeeseen yhdessä Ruotsin kanssa. Virallinen hakemus Unescolle jätetään 3/2025.</p> <p>Kukkolankosken asemakaavoitettavalle alueelle on teetetty luonto-, linnusto- ja lepakkoselvitys kesän 2022 aikana. Alueen asemakaavoitusta varten on käynnistetty koko alueen kulttuuri- ja rakennushistoriallinen selvitystyö yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa kesän 2023 aikana – selvitys julkaistaan 4/2024. Asemakaavoitustyötä jatketaan resurssien puitteissa – Tornionlaakson museo on vaatinut alueelle teetettäväksi arkeologista selvitystä.</p> <p>Riippusillan toteuttamisen osalta on selvitetty lupakäytäntöjä.</p>	Toteutuu
Kulttuurikeskus Wanha Satama -> Rantakadun kulttuurisatama	<p>Tavoitteena on kulttuurikartanon alueen konseptointi ja kehittäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toiminnallinen yhteistyö ja sisältö, tapahtumat, markkinointi • mahdollinen kehittämishanke • mahdollinen investointihanke • hanke sidotaan osaksi Oulu2026 kulttuuripääkaupunki vuotta 	<p>Konseptoinnin ideointi aloitettu ja selvitetty erilaisia hankerahoitusmahdollisuuksia.</p> <p>Kesällä 2023 alueella työskenteli rakennusarkkitehtiopiskelija, joka teki alueen kehittämiseksi suunnitelmia ja piirustuksia.</p>	Toteutuu

Lapsiystävällinen Kunta -mallin käynnistäminen	UNICEFin Lapsiystävällinen kunta - malli auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa. Tavoitteena käynnistää Lapsiystävällinen kunta - malli Torniossa 2021–2025.	Haettu mukaan lapsiystävällinen kunta malliin, hakemus jätetty 9/2023. Luotu koordinaatioryhmä, viranhaltijapäätös 10/2023. Unicef ilmoitti, että Tornio on hyväksytty mukaan yhteistyöhön 12/2023. Syksyllä informoitiin moniammatillisia ryhmiä ja keskusteltiin erilaisista yhteistyömahdollisuuksista.	Toteutuu
---	---	--	---

8.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen toimialoittain 2023

Tarkastustoimi

TARKASTUSTOIMI ULKONINEN LASKENTA	TA 2023	TA- muutokse t	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeam a	Tot-%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-55 190	0	-55 190	-43 331	11 859	78,5 %
PALKAT JA PALKKIOT	-45 850	0	-45 850	-37 187	8 663	81,1 %
HENKILÖSIVUKULUT	-9 340	0	-9 340	-6 144	3 196	65,8 %
ELÄKEKULUT	-7 660	0	-7 660	-5 394	2 266	70,4 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 680	0	-1 680	-750	930	44,6 %
PALVELUJEN OSTOT	-37 720	0	-37 720	-28 340	9 380	75,1 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-300	0	-300	-33	267	11,0 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-93 210	0	-93 210	-71 703	21 507	76,9 %
TOIMINTAKATE	-93 210	0	-93 210	-71 703	21 507	76,9 %
TARKASTUSTOIMI SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-8 030	0	-8 030	-3 161	4 869	39,4 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 030	0	-8 030	-3 161	4 869	39,4 %
TOIMINTAKATE	-8 030	0	-8 030	-3 161	4 869	39,4 %
TARKASTUSTOIMI YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-101 240	0	-101 240	-74 864	26 376	73,9 %
TOIMINTAKATE	-101 240	0	-101 240	-74 864	26 376	73,9 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-101 240	0	-101 240	-74 864	26 376	73,9 %

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Tarkastuslautakunta on alittanut talousarvionsa.

Arviointityön painopistealueina 2023 olivat keskushallintopalvelut, tekninen toimi, teknisten palvelujen lautakunta, ympäristölautakunta sekä konserniyhteisöt ja omistajaohjaus.

Keskushallintopalvelut

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Toiminnalliset tavoitteet					
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Tila
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen	UNESCO:n aineeton kulttuuriperintö -haku / Interreg Aurora -hanke	<p>Koskikalastusperinteen haku UNESCO:n aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon käsitelty ja hyväksytty Tornion kaupunginhallituksessa 20.3.2023 § 76. Hakemus jätetty.</p> <p>Ruotsin ISOF (Institutet för språk och folkminnen) on valinnut koskikalastusperinteen eteenpäin prosessissa UNESCO:n aineettoman kulttuuriperinnön listalle. Suomen Museovirasto odottaa täydennyksiä hakemukseen 8/2023, jonka jälkeen OKM tekee Museoviraston esityksestä virallisen päätöksen tukea hakemusta (ISOF kirje 27.6.2023).</p> <p>OKM tiedotti 10.1.2024, että Tornionjoen lippokalastuskulttuuria valmistellaan Suomen ja Ruotsin yhteisenä UNESCO-kohteena. Tavoitteena on, että hakemus toimitetaan UNESCO:lle maaliskuussa 2025. Päätös mahdollisesta hyväksymisestä luetteloon saataneen joulukuussa 2026.</p> <p>UNESCO:n hakuprosessin rinnalla valmisteltu erillistä kehittämishanketta Interreg Aurora -ohjelmasta haettavaksi. Päätös hankkeen hakemisesta tehtiin kaupunginhallituksessa 2.10.2023 § 265. Hankkeen rahoituspäätös oli kielteinen 1/2024. Hankevalmistelu jatkuu osin uudella sisällöllä keväällä 2024.</p>	
	2. Sujuvat liikenneyhteydet	Tornion liikenteellinen saavutettavuus paranee	1) Liikenteen edunvalvontahankkeiden edistäminen (palvelut, infrastruktuuri) erityisesti Tornion kaupunkistrategiassa määriteltyjen hankkeiden osalta (mm. Kemi-Tornio	1) Osallistuttu liikenteen edunvalvontaan hanketyön, tapahtumien, haastattelujen ja muiden vaikuttamistoimenpiteiden kautta. Esim. Perämerenkaaren liikennehanke "Borderless and sustainable future in development zone of Bothnian Arc" (käynnissä), Matkakeskus-työpaja 10.1., Kemi-	

		lentoasema ja kv-raide-liikenneyhteydet) 2) Nopeiden tietoliikenneyhteyksien (valokuitu) edistäminen erityisesti Tornion taajama-alueella	Tornio lentoasemaselvityksen julkistaminen 24.1., Järnvägsforum Norr 30-31.3.2023. Perämerenkaaren liikennehankkeen loppuseminaari Oulussa 21.-22.9.2023. Lapin matkailuparlamentti 5.-6.10.2023. Laurila-Tornio-Haaparanta rataosuuden investointihanke, keskustelut aluejunaliikenteestä, Tornio-Röyttä radan tarveselvitys jne. Lisäksi kilpailutettu Kaupunkilinja sekä seututologistikon johdolla osallistuttu Meri-Lapin joukkoliikenteen järjestämistapasuunnitelman laadintaan. Järjestämistapasuunnitelman toimeenpanosta ei tehty päätöstä Meri-Lapin kuntien valtuustoissa syksyllä 2023. 2) Nopeiden tietoliikenneyhteyksien (valokuitu) edistäminen erityisesti Tornion taajama-alueella toteutuu tapauskohtaisesti, tällä hetkellä yhteyksiä edistetään markkinaehtoisesti	
3. Kansainvälisesti houkutteleva ja investointiympäristö	Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö	Tornion kaupunki - Business Tornio Oy, kehittämissopimuksen mukaiset toimenpiteet	Elinkeinojen kehittämissopimus hyväksytty Kh. 20.12.2022 § 462. Kehittämissopimuksen mukaisten toimenpiteiden toimeenpano 2023 (Tornion kaupunki, BusinessTornio Oy, Tornion kaupungin elinkeinoryhmä) pl. henkilöstövaihdos yhtiön johdossa. Tytäryhteisöt raportoineet toiminnastaan pyydetysti konsernijaostossa.	
4. Osaajien Tornio	Osaajien ja työvoiman saatavuus sekä kohtaanto paranevat	1) Tiivis oppilaitosyhteistyö erityisesti paikallisten oppilaitosten kanssa (Amk, Lappia, PPO), kumppanuussopimusten toteuttaminen 2) Lapin työllisyyden kuntakokeilun läpivienti Torniossa 1.3.2021-31.12.2024 3) TE2024 / TE2025 uudistukseen valmistautuminen (seutuyhteistyötarve), Mahdollinen AKKE -hanke	1) Keskushallinnossa osallistuttu aktiivisesti Lappia-AMK kumppanuussopimuksen toteuttamiseen ja valmisteltu uutta sopimusta kaudelle 2024–2027. 2) Lapin työllisyyden kuntakokeilun läpivientiä jatkettu suunnitellusti Torniossa (1.3.2021-31.12.2024). Päätös jatkosta KH 6.9.2023 § 238. 3) TE2024 / TE2025 uudistukseen valmistautuminen (seutuyhteistyötarve) jatkunut seudullisesti ja maakunnallisesti. Päätetty osallistua Lapin TE24-koordinaatiohankkeeseen (Kh. 20.3.2023 § 77). Meri-Lapin	

			<p>4) Tornion kaupungin työnantajakuvan kehittäminen</p>	<p>työllisyyspalveluiden järjestämistapalinjaus kaupunginvaltuuston käsiteltävänä kaikissa mahdollisen yhteistoimintalueen kunnissa 8.8.2023 (Tornio Kv. 8.8.23 § 79). Tornio päätetty vastuukunnaksi.</p> <p>Yhteistoimintasopimus- ja järjestämissuunnitelma hyväksytty Tornion kaupunginvaltuustossa 26.10.2023 § 109. Tornio Kv. nimennyt edustajansa TE24 väliaikaiseen valmistelutoimielimeen 11.12.23 § 132.</p> <p>4) Tornion kaupungin työnantajakuvan kehittäminen jatkunut suunnitellusti. Huhtikuussa 2023 käynnistetty ulkoinen ja sisäinen työnantajakuvatutkimus, jonka toteuttanut Innolink Oy. Työntajamielikuvatutkimus toimitettu tilaajalle 8.5.2023. Tuloksia käyty läpi kaupungilla sisäisesti. Rekrytointiviestintäohje ja 8 kpl uratarinoita valmistunut 8/2023, rekrytointien some- ja digimarkkinointia tehostettu mm. Kuntarekry-yhteistyöllä 7/2023 alkaen.</p>	
5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana	Tornion kaupunki / keskushallintopalvelut hyödyntää aktiivisesti kansainvälisiä ja kansallisia verkostoja kaupungin kehittämisessä	Osallistuminen mm. seuraaviin verkostoihin ja yhteistyöalustoihin: Arctic Mayors Forum, Tornionlaakson neuvosto, Perämerenkaari, TornioHaparanda, Seutukaupunkiverkosto, Uuden sukupolven organisaatiot (USO7), House of Lapland, Suomen tuulivoimakkaupunkien ja kuntien verkosto	<p>Osallistuttu aktiivisesti eri verkostojen toimintaan (mm. hallitustyöskentely, tapahtumat, työpajat, edunvalvonta, hanketyö, lausunnot...). Lisäksi päätetty osallistua uuteen Kuntaliiton / FCG:n Digiverkostoon ja sen kehittämishankkeeseen (Kh. 20.3.2023 § 78).</p> <p>Digiverkosto -hankkeen avaustilaisuus pidetty 6.6.2023 Helsingissä osana kuntien digitalisointiviikon tapahtumia. Hanke aikataulutettu tapaamisten ja koulutusten osalta 9/23-1/24. Päätäjäkoulutus pidetty Torniossa 4.9. ja henkilöstökoulutus 15.9. Toteutettu digitalisaatiokysely henkilöstölle vko 39-41 ja johtoryhmäkoulutus 13.11.23.</p> <p>Tornionlaakson neuvoston vuosikokous pidetty 7.6.2023. Hallituksen puheenjohtajuus siirtynyt Tornion kaupungille.</p> <p>Osallistuminen House of Lapland - yhteismarkkinointiin perusrahoituksen (7.11.2022 § 398) lisäksi myös osajaaja asukasmarkkinoinnin sekä matkailun toimenpiderahoitusosuudella (KH</p>		

				<p>17.4.2023 §115). Tornion kaupunki päättänyt samassa kokouksessa lunastaa HOL-osakkeet. Joulukuussa 23 käsitelty Tornion kaupunginhallituksessa kahteen otteeseen HOL-rahoitusta ja jatkoa (kh. 4.12. § 435 ja 18.12. § 364.</p> <p>Torniossa otettu vastaan ja suunniteltu vierailuja mm. Tornio-Devizes keskustelu 14.2. , Barents Green Transition High Level Meeting 15.2., Frankfurt Oder - Slubice 2.-5.5. ja TEN-T koordinaattori osana European North Transport seminaaria 20.9. Myös muita vierailuja pitkin syksyä.</p>	
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	<p>Tornion kaupungin ja Lapin hyvinvointialueen välinen yhteistyö toimii sujuvasti</p> <p>Tornion kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuusohjelma 2021–2025 strategian toimeenpano-ohjelmana ohjaa toimialoja toimenpiteiden kohdentamisessa.</p>	<p>1) Tornion kaupungin ja Lapin hyvinvointialueen välisten yhdyspintojen tunnistaminen ja tarvittavien yhteistyörakenteiden luominen kunnassa ja hyvinvointialueella</p> <p>2) Hyvinvointi- ja turvallisuusohjelman toimeenpano</p>	<p>1a) Yhdyspinta- ja järjestöyhteistyöhön on nimetty hv -suunnittelija. Järjestöjen avustushaku toteutunut alueella. Avustusprosessien yhteensovittaminen kaupungin kanssa edellyttää vielä tarkennuksia.</p> <p>1b) Hyvinvointialueen edustajat nimetty kaupungin hyvinvointityöryhmään. HYTETU-neuvottelut hyvinvointialueen kanssa on aloitettu 12/2023. Hyvinvointisuunnittelija seuraa valmistelun etenemistä ja tuo tiedon sisäiseen hytetu -rakenteeseen. Lounaisella alueella on oma yhteistyörakenne. Kaupunkistrategian mukaisten, väestöryhmittäisten hytu -ohjelmien toimeenpanon edellyttämä yhteistyö käynnistymässä muutamien yhteistoimintamallien osalta.</p> <p>1c) Laphan vaikuttamistoimielimissä on kaupungin vaikuttamistoimielinten edustus. Vaikuttamistoimielimet ja näiden työvaliokunnat kokoontuvat säännöllisesti.</p> <p>2a) Hyvinvointiryhmällä jatkuva sekä toimialakohtaisten että poikkihallinnollisten toimenpiteiden toimeenpanon seuranta Hytetu -johtoryhmän ohjauksessa. Hyvinvointikertomuksessa 2022 ja alkuvuoden 2023 tarkennusesitykset hytu -ohjelman toimenpiteisiin viety talousarviovalmisteluun 2024. HYTETU-johtoryhmä kokoontunut 4/2023 kolme kertaa ja HYTE-ryhmä 9 kertaa.</p> <p>2b) Vaikuttamistoimielimet ovat mukana väestöryhmittäisten hytu -</p>	

				ohjelmien osalta ja yhteistyötä HYTU-työ on tiiviimpää sihteeri- sekä kutsukäytänteiden avulla.	
7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Palveluja sähköistetään: lomakkeet ja internet-sivut informaatiokanavina.	1) Interaktiiviset käytännöt kuntalaisten kuulemisessa. Muutosten seuranta kuntalaistutkimuksella ja -kyselyillä. 2) Tornio.fi-verkkosivuston kehittäminen ja käyttäjäkokemuksen parantaminen vanhan teknologisen alustan päivittäminen yhteydessä, valmistelevat työt vuonna 2023. 3) Tuetaan kuntalaisten digitaalisten kehittämistä.	1) Interaktiivisten käytäntöjen kehittämiseksi on kuultu erilaisten alustojen esittelijä. Osallistuvan budjetoinnin käytäntö toimii. Osallistuvan budjetoinnin ideahaku järjestetty pelkästään sähköisesti otakantaa.fi-verkkopalvelussa syyskuussa 2023. Palautejärjestelmän kautta toimitettuihin palautteisiin vastataan. Kuntalaisaloite.fi kautta jätetty vuoden 2023 aikana 2 aloitetta. Avustusprosessi on sähköistetty tehostamaan vaikutusmahdollisuuksia ja toimii hyvin. 2) Tornio.fi-verkkosivujen teknisen alustan päivittäminen ja sivuston kehittäminen käynnistetty, uudistus käyttöönottovalmis maaliskuussa 2024. Otettiin verkkosivustolla käyttöön EU:n tietosuojasetuksen mukainen Piwik Pro -analytiikkatyökalu vuodenvaihteessa 2023-2024. Uuden striimausalustan hankinta toteutettu 12/2023, käyttöönotto kevään 2024 aikana. 3) Kompassi avustaa tarvittaessa (esim. sähköiset asiointilomakkeet) ja asiointipisteessä voi harjoitella. Kansalaisopisto tarjoaa koulutusta.		
8. Elämänlaatu palveluiden vahvistaminen	Strategian HYTU-työohjelman sisällöllinen toteuttaminen toteutuu.	HYTU-raportointi	Hyvinvointikertomuksessa 2022 on raportoitu elämänlaatu palveluiden HYTU-ohjelman tavoitteiden mukaiset toimenpiteet ja esitetty tarkennuksia talousarviovalmisteluun 2024.		
9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	Osallisuusmalli ja hyvinvointi- sekä turvallisuusohjelma ohjaavat toimialojen työtä Brändiin perustuva asukasviestintä ja -markkinointi vahvistaa veto- ja pitovoimaa ja rakentaa yhteisöllisyyttä.	1) Osallistuvan budjetoinnin periaatteet vahvistetaan ja vuosittainen prosessi käynnistyy. 2) Toimialojen asiakaskuulemiset ja raadit toiminnan kehittämisessä. 3) HYTU ohjelman ja osallisuusmallin toimenpiteitä toteutetaan toimialoilla ja HYTETU -johtoryhmä valvoo tuloksia 4) Eduskuntavaalien järjestäminen 2.4.2023	1) Osallistuvan budjetoinnin periaatteet hyväksytyt KV 9/2022 § 93. Kaupunginhallitus hyväksyi 3/2023 voittajan § 80. Vuoden 2023 osallistuvan budjetoinnin kuntalaisäänestyksen voitti ehdotus liikennepuiston leikkivälineiden uusimisesta ja voittaja palkittiin Tornio-päivillä 5/2023. Vuoden 2024 ideahaku toteutettu 1.9.–1.10.2023. OSBU -työryhmä aloittanut ideoiden jatkokäsittelyn/ OSBU 2024:n ideoiden jatkokäsittelyprosessi käynnistynyt suunnitelman mukaisesti. OSBU24 valinnat äänestykseen menevistä hankkeista tehty kh:ssa 18.12.23 § 362.		

				<p>2) Asiakaskuulemisia tehty osallisuusmallin edellyttämällä tavalla mm. osallistuvaan budjetointiin liittyen, raateja ei käytössä. Urheiluseuratreffit toteutuivat 24.1.2023 sekä avustusinfo -iltatilaisuus avoimena kaikille 14.2.2023. UNICEF-lapsiystävällinen kunta -valmistelu aloitettu ja työryhmän nimeäminen syyskuussa 2023. Tornion kylien neuvosto kokoontunut keväällä ja alkusyksystä 2023 säännöllisesti. Torniossa paikallisia järjestötapaamisia ollut vuonna 2023 neljä tilaisuutta, joista Tornion kaupunki vastannut yhden ja Meri-Lapin järjestökeskus Silta (ent. Majakka) kahden yhteisen tilaisuuden koolle kutumisesta.</p> <p>3) Hyvinvointiryhmällä jatkuva Osallisuusmallin ja hytu -ohjelman toimenpiteiden toimeenpanon seuranta Hytetu -johtoryhmän ohjauksessa. Hyvinvointiryhmä kokoontunut vuonna 2023 yhteensä 9 kertaa ja HYTETU-johtoryhmä neljä kertaa.</p> <p>4) Eduskuntavaalit toimitettiin 2.4.2023. Äänestysprosentti koko maa 68,5 %, Lappi 68,7 % ja Tornio 70,6 %. Valmistelu presidentinvaalien osalta aloitettiin.</p> <p>5) Muita kampanjoita: Keväällä 2023 toteutettu mm. kuntalaisia osallistava ympäristökampanja Miljoona roskapussia. Kaupunki osallistui myös Tornion syysmarkkinoille 10/2023 omalla teltalla, mukana edustus mm. työllisyyspalvelut, Tornionlaakson museo, tapahtumat, kirjasto, kansalaisopisto, liikunta, opetus ja varhaiskasvatus, hyte, nuorisotyö (14 hlöä). Mainoslakanat keskustan katukuvassa uusitaan 10-11/2023 kaupunkistrategian ilmeen ja viestien mukaiseksi, asennus keväällä 2024. Kaupungin aukeama Lapin hyvinvointialueen esitteeseen: sisältö tuotettu 6/2023, esite jaettiin joka talouteen joulukuussa 2023. Myös Hannulan sillan teemavalaistukset ovat vakiintuneet osaksi kaupungin viestintää. Tapahtumanäkyvyyttä tehostettu mm. hankkimalla messuseinä ja uusia jakotuotteita.</p>	
Toimiva kaupun	10. Kestävä kunta- ja	Kestävä kunta- ja konsernitalous	Talouden tasapainottaminen (mm. palveluverkkoratkaisut)	USO7-hankkeen yhteydessä hankittu talouden tilanneanalyysi ja pidetty valtuustoseminaari 25.5., jossa	

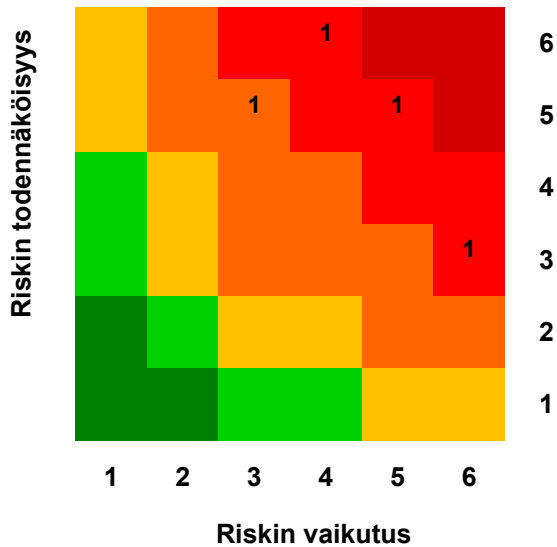
konserni	konsernitalous		Oman palvelutuotannon kustannuslaskennan kehittäminen	<p>käsitelty talouden tasapainottamisen tarpeita.</p> <p>Kuukausiraporttien käsittelyt: tammikuu KH 20.2.2023 § 44, helmikuu KH 20.3.2023 § 70, huhtikuu KH 22.5.2023 § 164, toukokuu KH 19.6.2023 § 199, heinäkuu KH 6.9.2023 § 237, elokuu KH 18.9.2023 § 249, lokakuu KH 20.11.2023 § 320, marraskuu 18.12.2023 § 359.</p> <p>Osavuositarkastuksien käsittelyt: maaliskuu KH 8.5.2023 / KV 29.5.2023 § 46, kesäkuu KH. 23.8.2023 / KV. 28.8.2023 § 85, syyskuu KH 6.11.2023 / KV 13.11.2023 § 119.</p>	
11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa paikallista elinvoimaa	Kaupunkikonsernin hankintaohjeen noudattaminen Hankintakalenterin täsmällisyys Hankintojen kestävä kehitys	1) Yhteistyö toimialojen ja ulkoisten sidosryhmien kanssa 2) Hankintaohjeen jalkauttaminen organisaatiossa	1) Hankintakalenteri on aikataulutettu ja projektoitu, mikä on parantanut työn sisäistä suunnitelmallisuutta. Ulkoisille sidosryhmille näkyvyyttä on tehostettu aktiivisemmalla hankintojen julkaisemisella (www.hankintakalenteri.fi/tornio). 2) Hankintaohje on päivitetty vuodelle 2023 (KH 20.2.2023 § 47). Ohjetta on selkeytetty ja ajanmukaistettu. Ohjeesta käydään jatkuvaa viestintää toimialojen kanssa. 3) Hankintojen ostolaskudata julkaistu tornio.fi-sivustolla huhtikuusta 2023 alkaen.		
12. Uudistuva kaupunkikonserni ja vaikuttava omistajapolitiikka	Uudistuva kaupunkikonserni ja vaikuttava omistajapolitiikka	1) Uuden hallintosäännön toimeenpano 1.1.2023- ja kaupungin johtamisjärjestelmän tarkastelun jatko 2) Kaupungin sääntökokoelman muiden ohjeistusten läpikäynti ja tarvittavien muutosten tekeminen (mm. konserniohjeen päivittäminen) 3) Tornion kaupungin omistajapolitiikan päivittäminen ja toteuttaminen uuden kaupunkistrategian mukaisesti	1) Uutta hallintosääntöä ja sen muuttuvia käytänteitä käyty läpi mm. esihenkilöpäivillä ja Teams-infoissa. Whistle-blower ilmoituskanava käyttöön 1.4.2023 alkaen, ei saapuneita ilmoituksia. Kaupunginhallitus päättänyt 5.6.2023 § 182 kaupunkiorganisaation uudistamisprosessista ja aikataulusta. 2) Päivitetty konserniohje on hyväksytty KV 27.2.2023 § 19. Tornion kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ajantasaistettu kv. 11.12.23 § 130 ja ohje kh. 4.12.23 § 343. 3) USO7 yhteistyönä toteutettu OMPO-työpaja 28.3.2023. Omistajapolitiikan tekniset muutokset hyväksyttiin konsernijaostossa 17.4.2023 § 18. Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 29.5.2023 § § 48. Konsernijaoston 17.4.2023 § 19		

				<p>kokouksessa muodostettiin ohjausryhmä omistajapolitiittisten linjausten valmisteluun. Kesällä lähetetty sähköinen kysely konsernijaostolle liittyen uuteen OMPO-dokumenttiin. Syksyllä konsernijaosto ja ohjausryhmä ovat jatkaneet omistajapolitiikan valmistelua mm. kartoittamalla riskejä ja kuulemalla kaupungin tytäryhteisöjä. Ohjausryhmä on valmistelemassa yhtiöiden talouteen ja toimintaan liittyviä tavoitteita, joista yhtiöiden tulee raportoida. OMPO-töön valmistumisen takarajaksi asetettiin 31.12.2023, mutta työ siirtyi vuodelle 2024 siten, että kaupunginvaltuusto hyväksyi OMPO-päivityksen 29.1.24 § 8.</p>	
13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	<p>Tornion kaupungin henkilöstöohjelman toimeenpano:</p> <p>- Rekrytointiprosessin tehostaminen</p> <p>- Vuorovaikutteisen sisäisen viestinnän kehittäminen</p> <p>- Työhyvinvoinnin suunnitelmallisen kehittäminen</p>	<p>1) Rekrytointiprosessin vaiheiden avaaminen ja päivittäminen, hakijaviestinnän ja -markkinoinnin kehittäminen, anonyymien rekrytointien pilotoiminen</p> <p>2) Palaverikäytäntöjen kehittäminen, päivitetyn kehityskeskustelumallin käyttöönotto, päivitetyn intranetin käyttöönotto (ml. henkilöstöopas, perehdytysopas ja palautekanava)</p> <p>3) Esihenkilötyön periaatteiden määrittäminen, esihenkilöiden perehdytyskansion ja koulutus suunnitelman laatiminen, henkilöstökokemuksen kehittäminen</p> <p>4) Työterveyshuollon palvelusopimuksen arvioiminen, työterveyshuollon toimintasuunnitelman päivittäminen, yhteistyön kehittäminen työterveyshuollon kanssa</p>	<p>1) Rekrytointiprosessia on uudistettu 1.1.2023 voimaan tulleen hallintosäännön mukaisesti. Näkemyksiä kaupungin rekrytointiviestinnästä ja -markkinoinnista kartoitetaan sisäisen ja ulkoisen työnantajakuvatutkimuksen yhteydessä, tuloksia esitelty 9.5. Rekrytointiohjetta käsitelty henkilöstöjaostossa 15.8. § 56 ja palautettu uudelleen valmisteluun.</p> <p>2) Sisäisen viestinnän kanava Väylä (uusi intranetsivusto) julkaistiin 14.2.2023, sisältöjen kehittäminen jatkuu. Palaverikäytänteiden kehittämistä jatkettu ja tehty mm. huoneentauluja.</p> <p>3) ESR-hankehakemus on jätetty Palvelussuhteen elinkaari -hankkeeseen yhteistyössä Lapin yliopiston koulutus- ja kehittämisspalveluiden kanssa. Hankkeessa on tarkoitus kehittää erityisesti rekrytointi- ja perehdytysprosesseja. Hanke ei saanut rahoitusta ja peruuntui.</p> <p>4) KEVA:sta saatu 15 000 e kehittämisrahaa Työ edellä, työ jaksamisen tukena -hankkeeseen, jossa kehitetään työkyvyn tukiprosesseja yhdessä työterveyshuollon toimijan kanssa sekä vahvistetaan esihenkilöiden työkykyjohtamisen osaamista. Aloituspäätös pidetty 11.8.2023. ja aloitusseminaari 4.10.2023. Hanke jatkunut suunnitellusti.</p>		

				<p>5) Työterveyshuollon palveluista on kerätty palaute henkilöstöltä, jonka pohjalta on kehitetty työterveysyhteistyötä ja päivitetty työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa. Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa on tiivistetty edelleen.</p>	
--	--	--	--	---	--

Keskushallintopalvelut					
Riskienhallinta					
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuuhenkilöt
Taloudellinen riski - Ulkoinen	Kunta-valtio suhteen muutokset (hyvinvointialueiden käynnistyminen 1.1.2023-), taloudellinen epävarmuus mm. tulevien vuosien valtionosuuksien tasosta.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 5 25	Talouden tasapainottamistarve TA2023 lähtien. Talouden tasapainottamisen toimenpiteistä päätetään erikseen (käyttötalous, investoinnit).	Talouden näkymiä seurataan jatkuvasti. Talousarvioseminaarissa 25.5. on käyty läpi talouden tilannekuvaa ja tasapainottamistarpeita laajasti. Asia huomioidaan vuoden 2024 TA:n valmistelun yhteydessä. On osallistuttu aktiivisesti hyvinvointialueiden käynnistymiseen liittyviin toimenpiteisiin ja TE24-palvelu-uudistuksen valmisteluun.	Jukka Kujala, Anne Vuorjoki, Ilkka Halmkrona, Markus Kannala, Tarja Konola-Jokinen, Sampo Kangastalo
Taloudellinen riski - Ulkoinen	Toimintaympäristön epävarmuus (energiakriisi, inflaation kiihtyminen, mahdollinen taantuma, maailmanpoliittinen tilanne, EU pakotteiden vaikutus).	Todennäköisyys: 6 Vaikutus: 4 24	Taloudellinen ja toiminnallinen varautuminen (esim. sopimukset, suojaukset, ennakointi, tilannekuvan ylläpitäminen).	Tornion kaupunki teetti huhtikuussa 2023 korkoriskiprojektin Operandi Oy:llä ja ryhtyi projektin suosittamiin toimenpiteisiin. Tornion kaupunki on varautunut vallitsevaan korkomarkkinatilanteeseen solmimalla johdannaisyleissopimukset yhteistyöpankkien kanssa (KH 19.6.2023 § 200). Sopimukset ovat edellytys sille, että kaupungilla on tarvittaessa valmiudet korkosuojausten tekemiseen. Osallistuttu valmiusharjoituksiin sekä erilaisiin toimintaympäristön tilannekuvaselvityksiin ja seminaareihin.	Sampo Kangastalo, Ilkka Halmkrona, Anne Vuorjoki, Markus Kannala, Jukka Kujala, Tarja Konola-Jokinen
Strateginen riski - Ulkoinen	Tornion kaupunkistrategian tavoitteet eivät toteudu, mm. uusien tulivoimakaavojen ripeä eteneminen (suuri kiinteistövero vaikutus).	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 6 18	Kaupunkistrategian toimenpiteisiin sitoutuminen (viranhaltijat, luottamushenkilöt).	Tornion kaupunkistrategian toimeenpanoa edistetty koko ajan eri tavoin (mm. esittelyt, viestintä, ohjeistus, TA-toimeenpano).	Jukka Kujala, Markus Kannala, Harri Ryyänen

Toiminnallinen riski - Ulkoinen	Osaavan työvoiman saatavuus heikentynyt eri aloilla.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 3 15	Työnantajakuvan kirkastaminen. Rekrytointiprosessin vaiheiden avaaminen ja päivittäminen, hakijaviestinnän ja –markkinoinnin kehittäminen, anonyymien rekrytointien pilotoiminen.	Työnantajakuvaan liittyen tehty useita toimenpiteitä. Toteutettu työnantajakuvatutkimus pohjatiedoksi sekä kehitetty rekryviestintää. Rekrytointiopas valmistuu syyskaudella 2023. Rekrymarkkinoinnissa kokeiltu digi- ja somemarkkinointia. Tehty rekryvideoita, jossa hyödynnetty Torniossa aiemmin tehtyä brändifilmiä. Kuntarekryä hyödynnetään aiempaa tehokkaammin. Rekrytointiviestintäohje valmistunut + kahdeksan uratarinaa 8/2023. Uratarinat ovat työnantajakuvaa tukevaa sisältöä, jota tuotetaan koko ajan.	Anna-Erika Heikkilä, Samuel Juntunen
---------------------------------	--	---	--	--	--------------------------------------

KESKUSHALLINTOPALVELUT ULKONAINEN LASKENTA	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	2 470 591	-950 000	1 520 591	2 037 607	517 016	134,0 %
MAKSUTUOTOT	0	0	0	1 572	1 572	
TUET JA AVUSTUKSET	706 052	-200 000	506 052	631 624	125 572	124,8 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	239 560	0	239 560	267 568	28 008	111,7 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 416 203	-1 150 000	2 266 203	2 938 370	672 167	129,7 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-3 743 390	0	-3 743 390	-3 188 873	554 517	85,2 %
PALKAT JA PALKKIOT	-2 968 780	0	-2 968 780	-2 561 772	407 008	86,3 %
HENKILÖSIVUKULUT	-774 610	0	-774 610	-627 101	147 509	81,0 %
ELÄKEKULUT	-696 450	0	-696 450	-517 773	178 677	74,3 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-78 160	0	-78 160	-109 328	-31 168	139,9 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 721 158	0	-3 721 158	-3 262 990	458 168	87,7 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-429 740	0	-429 740	-391 420	38 320	91,1 %
AVUSTUKSET	-1 836 860	0	-1 836 860	-1 755 620	81 240	95,6 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-334 727	0	-334 727	-323 234	11 493	96,6 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 065 875	0	-10 065 875	-8 922 137	1 143 738	88,6 %
TOIMINTAKATE	-6 649 672	-1 150 000	-7 799 672	-5 983 768	1 815 904	76,7 %
KESKUSHALLINTOPALVELUT SISÄINEN LASKUNTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	949 173	0	949 173	854 105	-95 068	90,0 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	949 173	0	949 173	854 105	-95 068	90,0 %
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-132 290	0	-132 290	-100 120	32 170	75,7 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-730	-730	
MUUT TOIMINTAKULUT	-379 290	0	-379 290	-380 450	-1 160	100,3 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-511 580	0	-511 580	-481 300	30 280	94,1 %
TOIMINTAKATE	437 593	0	437 593	372 805	-64 788	85,2 %
KESKUSHALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 365 376	-1 150 000	3 215 376	3 792 475	577 099	117,9 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 577 455	0	-10 577 455	-9 403 437	1 174 018	88,9 %
TOIMINTAKATE	-6 212 079	-1 150 000	-7 362 079	-5 610 962	1 751 117	76,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-219 137	-219 137	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 212 079	-1 150 000	-7 362 079	-5 830 099	1 531 980	79,2 %

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen**Toimintatuotot**

Myyntituotot Kejo 1,657 milj. € (122,8 %). Poikkeama 307 606 €. Vaikeasti ennustettava tuloerä. TA-muutos -950 000 € (KV 13.11.2023 § 120).

Työllistämistuki 55 384 € (32,9 %). Poikkeama -113 168 €. Vaikeasti ennustettava tuloerä. TA-muutos 200 000 € (KV 13.11.2023 § 129).

Käyttöomaisuuden myyntivoitot 160 150 € (160,5 %). Poikkeama 60 150 €.

Toimintatuotot ylittivät 672 167 eurolla talousarviomuutosten jälkeen. Alkuperäisestä talousarviosta tulot toteutuivat vajaa 500 000 euroa pienempänä.

Toimintamenot

Työllisyyspalkat toteuma 71 756 € (12,2 %). Poikkeama – 518 284 €.

ICT-palvelut toteuma 683 165 € (74,6 %). Poikkeama -232 295 €.

Kaikissa päämenoerissä TP23 toteuma alitti talousarvion, poikkeama yhteensä 1 143 738 €. Toteuma 88,6 %.

Lukuihin sisältyvät työllistämisen tuet ja kulut:

Keskushallintopalvelut	Työllistäminen
Henkilöstökulut	-334 540
Muut menot	-1 326 407
Työllistämistuki	14 848
Muut tulot	0
Nettomeno	-1 646 099

Sivistyspalvelut

Sivistyslautakunta

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Toiminnalliset tavoitteet					
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA toimenpide	Toteuma	Tila
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Varhaiskasvatusverkon ja alakouluverkon alueellisen tasapuolisuuden takaaminen	Verkkouudistus ja rakenteelliset muutokset huomioi Tornion maantieteellisen laajuuden ja takaa varhaiskasvatuksen ja alakoulujen lapsille lähipalvelut	Verkkotyöryhmän esitys valmistuu talousarviokäsittelyyn 2024 mennessä. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä Pirkkiön koulun toiminta siirrettiin Kokkokankaalle ja Hannnulaan.	
	2. Sujuvat liikenneyhteydet	Yläkoulujen ja II asteen opiskelijoille pyritään järjestämään sujuvat joukkoliikenneyhteydet opiskelupaikkaan.	Seudullisessa ja alueellisessa liikennesuunnittelussa otetaan huomioon opiskelijoiden tarpeet. Näkökulman mukaan tuominen suunnitteluvaiheessa.	II asteen opiskelijoilla on mahdollisuus käyttää peruskoululaisille tarkoitettuja linjoja. Koulukuljetus kilpailutetaan keväällä 2024. Hankintatoimi on aloittanut kilpailutuksen esivalmistelut.	
	4. Osaajien Tornio	Varhaiskasvatuksen ja opetuspuolen osaajien ja kelpoisten työntekijöiden rekrytointiin panostaminen. Tätä kautta avoimiin virkoihin ja toimiin saadaan kelpoiset hakijat.	Työolosuhteisiin panostaminen ja markkinointi sen suhteen, että Torniossa niin fyysiset puitteet kuin työn mielekkyys esim. ryhmäkoot ovat kunnossa.	Toteutunut varhaiskasvatuksen ja opettajavirkojen suhteen hyvin. Avoimna oleviin tehtäviin olemme saaneet kelpoisia hakijoita. Osallistuminen OPI-päiville omalla osastolla. Trendi kuitenkin hakijamäärän suhteen aleneva. Kelpoisten sijaisten saaminen niin vaka- kuin perusopetuspuolella haasteellista.	
	5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana	Peruskoulut ja lukio ovat mukana erilaisissa kansainvälisyyttä lisäävissä hankkeissa esim, Erasmus+. Hankkeita organisoii niin opetusministeriö kuin -hallitus.	Hankkeisiin osallistuminen enenevässä määrin ja sitä kautta niin opettajien kuin oppilaidenkin kansainvälisten kontaktien lisääminen.	Mukana kouluista Putaan yläkoulu ja Tornion yhteislyseon lukio.	
	Hyvinvoiva ja osallistuva	6. Torniolaisten hyvinvointia,	Parantaa lasten- ja nuorten asemaa ja hyvinvointia niin	Aloittaa toiminta UNICEFIN lapsiystävällinen kunta tavoitteen	Lapsiystävällinen kunta haku toteutetaan 31. 10. 2023. mennessä. Hakemus toimitettu eteenpäin. Tornio hyväksytty

kuntalain en	terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	vapaa-ajalla kuin opetuksessa. Kehittää oppilashuoltoa ja luoda malli, joka ottaa huomioon tarpeet koko kaupungin alueella Koulunurisyty on vakiintunut säännölliseksi toiminnaksi molemmille yläkouluille.	saavuttamiseksi. Koordinoijan ja alustavan työryhmän nimeäminen. Luoda yhteisölliseen oppilashuoltoon yhteinen toimintamalli. Työryhmä, jossa edustettuna niin koulunjohtoa kuin erityisopettajia. Panostetaan nurisytoimen ja yläkoulujen yhteistyöllä nuorten hyvinvointitaitojen edistämiseen.	mukaan lapsiystävällinen kunta toimintaan. Opiskeluhuollon kuntakohtaiseen toimintasuunnitelmatyöhön on nimetty työryhmä. Toimintasuunnitelma tehty ja hyväksytty lautakunnassa Koulunurisytyyn lisäksi syksystä 2023 alkaen koulutoimelle palkattu hankerahoituksella jengiytymisen vastaiseen työhön henkilö.	
7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Viisivuotisesikoulukokouksen jatkuminen ja laajentuminen uuteen ikäluokkaan. Varhaiskasvatuksessa uuden päiväkodin suunnittelu ja toteutus. Alenevaan oppilasmäärään varautuminen.	Ryhmien muodostaminen ministeriön ohjeen mukaisesti ja toiminnan seuranta. Suunnitelmäärärahan varaaminen talousarvioon ja sijoituspaikasta päättäminen. Kielikoulutyöryhmän esitys uudesta konseptista ja sen pohjalta päätöksenteko koulun tulevaisuudesta.	Viskarikokeilu loppuu kevään 2024 jälkeen. Uuden päiväkodin toteutus siirretty vuoden 2024 puolelle. Kielikoulusopimus irtisanottu.		
8. Elämänlaatu palveluiden vahvistaminen	Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisen suunnittelu varhaiskasvatuksessa ja Tornion kouluissa. Erialaisten oppijoiden ja tukea tarvitsevien yläkoulujen oppilaiden pedagoginen tukeminen. Suomen malli harrastustoiminnan juurruttaminen peruskouluun.	Opettajien vesikoulutuspäivien ohjelma rakentuu tämän teeman ympärille. Rantatalo- ja Teppo ryhmän pilotointi aloitettu syyslukukaudella 2022. Ryhmien toimivuuden ja saavutusten arviointi. Lukuvuonna 2022–2023 jokaisessa torniolaisessa peruskoulussa toimii harrasteryhmiä	Kaikki esitetyt toimenpiteet on saatu liikkeelle. Erityisesti voidaan nostaa esiin nepsy-koulutuksen aloittaminen opettajille yhdessä Lappian kanssa syksyllä 2023. Koulutukseen halukkaat valitaan marraskuun 2023 aikana. Valinnat tehty ja koulutus on alkanut. Esikouluryhmiä ja tukea tarvitsevien oppilaiden ryhmiä sijoitetaan syyslukukaudesta 2023 alkaen Lappialta vuokrattavan ns. sähkötiloihin. Harrastamisen Suomen malli jatkuu ja mukana ovat kaikki Tornion koulut. Kotouttamissuunnitelma hyväksytty valtuustossa keväällä ja tätä työtä varten välttämätön henkilökunta palkattu.		

		Kotouttamistoiminnan siirtyminen sivistyslautakunnan alaisuuteen.	Suomen mallin mukaisesti. Toimintaan liittyvien sopimusten päivittäminen ja henkilöstövalinnat.		
	9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	Huoltajien osallisuuden vahvistaminen niin varhaiskasvatuksessa kuin opetuksessakin.	Yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen. Kyselyjä huoltajille varhaiskasvatuksen ja opetuksen osalta toimintayksiköittäin. Tulosten arviointia ja niiden pohjalta tehtäviä toimenpiteitä.	Liittyy kunnallisen opiskelijahuoltosuunnitelman laatimiseen. Tässä suunnitelmassa esitetään Tornion opiskelijahuollon periaatteet. Voimaan syyslukukaudella 2023. Suunnitelma hyväksytty lautakunnassa.	
Toimiva kaupunki konserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön määrän suunnittelu alenevan lapsimäärän mukaiseksi.	Kielikoulutyöryhmän esitys uudesta konseptista ja sen pohjalta päätöksentekokoulun tulevaisuudesta.	Päätös kielikoulun suhteen tehty. Sopimus irtisanottu. Talouden puolella palkankorotukset ja yhä jatkuvat oppilashuollolliset paineet aiheuttavat palkkamenoihin ylitystä. Osavuosikatsauksen 2/2023 mukaan ylitykset käyttötaloudessa tulevat loppuvuoden ajalta nousemaan. Toimintakate kesäkuun loppuun mennessä sivistyslautakunnan alaisen toiminnan osalta on 51,26 %. Ylitystä palkkojen osalta selittää palkankorotukset ja erityisesti ns. kertaerän maksaminen kesäkuun palkanmaksun yhteydessä. Osavuosikatsauksen 3 / 2023 mukaan ylitykset käyttötaloudessa ovat n. 500 000 euroa. Tarkka summa selviää marraskuuhun mennessä, kun lokakuun ylitykset selviävät. Kouluverkkojärjestelmän esitys valmistuu talousarviokäsittelyyn 2024 mennessä. Käsittelyssä otetaan kantaa myös uuteen päiväkotikonseptiin. Päiväkodin toteuttamistapa ja paikka päätetään vuoden 2024 aikana. Alenevan oppilasmäärän vuoksi kouluverkkotarkastelu on välttämätöntä ei pelkästään talouden kannalta vaan ennen kaikkea siksi, että pystymme tarjoamaan opiskelun lisäksi riittävät ja kattavat tukimuodot oppilaille myös tulevaisuudessa. Kouluverkkotarkasteluun liittyvä aikataulu päätetään talousarviokäsittelyn yhteydessä. Pirkkiön koulun toiminta siirretty Kokkokankaalle ja Hannulaan.	

	<p>13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja</p>	<p>Koulutuksiin ohjaaminen ja niiden järjestäminen tukemaan varhaiskasvatuksen henkilöstön ja opettajien työtä. Varhaiskasvatuksessa henkilöstön tiimityökoulutus jatkuu.</p> <p>Yhteisöllisyyden vahvistaminen yksiköissä.</p>	<p>Paluu ns, normaaliin esim. vesokoulutusten ja koulun henkilökunnalle suunnattujen koulutusten suhteen.</p> <p>Tyky -toimintaan panostaminen.</p> <p>Kehityskeskustelut, työpaikkakokoukset jne. Työhyvinvoinnin vahva esille nostaminen.</p>	<p>Työhyvinvointikyselyn antaman tiedon pohjalta puututaan epäkohtiin ja yhtenäistetään toimintatapoja.</p> <p>Koulupuolen esimiehille on järjestetty ryhmätyönohjausta.</p>	
--	--	---	---	--	---

SIVISTYSLAUTAKUNTA ULKONINEN LASKELMA	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 259 000	0	1 259 000	912 527	-346 473	72,5 %
MAKSUTUOTOT	841 810	0	841 810	684 654	-157 156	81,3 %
TUET JA AVUSTUKSET	680 050	0	680 050	1 173 851	493 801	172,6 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 880	0	7 880	3 844	-4 036	48,8 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 788 740	0	2 788 740	2 774 876	-13 864	99,5 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-26 448 420	-216 700	-26 665 120	-26 826 825	-161 705	100,6 %
PALKAT JA PALKKIOT	-21 489 260	-216 700	-21 705 960	-21 469 487	236 473	98,9 %
HENKILÖSIVUKULUT	-4 959 160	0	-4 959 160	-5 357 338	-398 178	108,0 %
ELÄKEKULUT	-4 172 620	0	-4 172 620	-4 490 876	-318 256	107,6 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-786 540	0	-786 540	-866 462	-79 922	110,2 %
PALVELUJEN OSTOT	-5 745 830	0	-5 745 830	-6 388 389	-642 559	111,2 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 123 065	0	-1 123 065	-939 357	183 708	83,6 %
AVUSTUKSET	-1 182 530	0	-1 182 530	-763 070	419 460	64,5 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-181 791	-283 300	-465 091	-315 248	149 843	67,8 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-34 681 636	-500 000	-35 181 636	-35 232 889	-51 253	100,1 %
TOIMINTAKATE	-31 892 896	-500 000	-32 392 896	-32 458 013	-65 117	100,2 %
SIVISTYSLAUTAKUNTA SISÄINEN LASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	0	0	0	-2 309	-2 309	
MAKSUTUOTOT	0	0	0	-1 850	-1 850	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	-4 159	-4 159	
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-4 276 880	0	-4 276 880	-4 305 567	-28 687	100,7 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-2 273	-2 273	
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 552 980	0	-3 552 980	-3 791 853	-238 873	106,7 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 829 860	0	-7 829 860	-8 099 693	-269 833	103,4 %
TOIMINTAKATE	-7 829 860	0	-7 829 860	-8 103 852	-273 992	103,5 %
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 788 740	0	2 788 740	2 770 717	-18 023	99,4 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-42 511 496	-500 000	-43 011 496	-43 332 582	-321 086	100,7 %
TOIMINTAKATE	-39 722 756	-500 000	-40 222 756	-40 561 865	-339 109	100,8 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-137 546	-137 546	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-39 722 756	-500 000	-40 222 756	-40 699 411	-476 655	101,2 %

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Henkilöstökulujen osalta syyskuussa 2023 arvioitu tilanne ei toteutunut, kuten alustavasti laskettiin. Varhaiskasvatuksessa sijaisten tarve loppuvuoteen ei toteutunut syyskuun alustavan arvion mukaisesti. Henkilöstökulujen kokonaisuuden osalta ylitys johtuu opettajien VAEL- eläkemaksujen ylityksestä. Palvelujen ostoissa ylitystä aiheuttivat varhaiskasvatuksen palvelusetelit, toimistopalvelut ja puhtaanapito. Kokonaisuudessaan sivistyspalvelut toteutui talousarvion mukaisesti.

Elämänlaatulautakunta

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Toiminnalliset tavoitteet					
Näköku lma	Valtuust okauden strategin en tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Toteuma	Tila
Elinvoi mainen ja vastuulli nen rajakau punki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	<p>Tornio on viihtyisä ja eloisä tapahtumakaupunki.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Kirjasto tuottaa laadukkaita kirjastopalveluita kaikenikäisille. Kirjasto on viihtyisä kaikkien torniolaisten "olohuone", jonne on helppo ja mukava tulla käymään.</p> <p>Tornionlaakson museo toimii monimuotoisen aineellisen, aineettoman ja digitaalisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristöjen vaalimisen, kehittämisen, tallentamisen ja esittelyn asiantuntijana. Museo tuottaa näyttelyitä, tapahtumia ja toimintaa yhdenvertaisesti kaikkien kuntalaisten saataville vaikuttaen samalla positiivisen paikallisidentiteetin kehittämiseen.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Liikuntapalvelut tarjoaa liikunnanohjausta vauvasta vaariin, luo puitteet omaehtoisen liikunnan harrastamiseen sisäliikuntatiloissa.</p>	<p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Jatketaan aktiivista ja alati kehittyvää tapahtumatuotantoa (mm.PIOT). Edistetään ja tuetaan ulkopuolista tapahtumatuotantoa uudella tapahtumatuella. Meän kesä - yhteismarkkinointikampanjalla tuodaan Tornion tapahtumakesää esille.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Kirjastopalveluja kehitetään asiakaslähtöisesti. Remontin myötä tilojen käyttö monipuolistuu. Omatoimilehtisali otetaan käyttöön, joka tarkoittaa lehtisalin laajennettuja aukioloaikoja ilman henkilökuntaa.</p> <p>Tornionlaakson museo toimii yleisöään varten. Museossa on kolme vaihtuvaa näyttelyä ja yleisötapahtumia. Museo on alueellinen vastuumuseo, joka toteuttaa asiantuntijana alueellisen museotoiminnan edistämistehtävää ja alueellista kulttuuriympäristötehtävää Tornion ohella Kemin, Keminmaan, Kolarin, Muonion, Pellon, Simon, Tervolan ja Ylitornion alueilla. Museolle palkattava määräaikainen kulttuuriperintökoordinaattori vahvistaa museon roolia kulttuuriperinnön kestävän kehittämisen asiantuntijana osallistuen Tornionjoen koskikalastuksen Unescon</p>	<p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Tapahtumia ja tilaisuuksia yhteensä 127kpl, joissa yhteensä 19 438 kävijää. KalottJazz ja Blues festivaalien 40-vuotisjuhluvuosi ja Peräpohjan markkinat syyskuun alussa. Kulttuurilahjakeikkoja kotona asuville vanhuksille syksyllä.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Viisi tilaisuutta varhaiskasvatuksen toimipisteissä ja alakouluilla. Osallistujia tilaisuuksissa oli yhteensä 121. Kirjastoauto-Jopparin pysäkkejä lisätty 9, nyt yhteensä noin 80 pysäkkiä Tornio-Haaparanta alueella. Omatoimilehtisali avattiin kesäkuussa. Lehtisali auki klo 7–21 joka päivä, pääsy kirjastokortilla kirjaston aukioloajan ulkopuolella.</p> <p>Tornionlaakson museo:</p> <p>Museo järjestänyt 65 erilaista yleisötapahtumaa, joista 14 striimattuja yleisöluentoja tai seminaareja. Striimauksia katsottu museon Youtube-kanavalla 7232 kertaa ja uusia kanavan tilaajia 100 kpl. Vaihtuvat näyttelyt: Mestari museossa (oma tuotanto), Kattoristikoiden ratkojat (lainattu, täydennetty paikallisella osuudella) ja Joululahjat</p>	

		<p>aineettoman kulttuuriperinnön hakuvalmisteluun sekä Struven ketjun maailmanperintökohteen esille tuomiseen alueella.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Ohjataan ja opastetaan kaupunkilaisia löytämään ja käyttämään palvelumuotoja, myös omatoimisesti.</p>	<p>kautta aikain (oma tuotanto). Lisäksi esillä pop up -näyttely Tornion ja Haaparannan merkityksestä 1MS aikana. Kävijöitä museossa 10531 (kaikkien aikojen ennätys), joista ulkomaalaisia 1474. Opastuksia eri ryhmille pidetty 146 kpl ja työpajoja 58 kpl. Kulttuuriperintökoordinaattori valittu ja hän aloittaa 1.1.2024.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Erilaisten ryhmien toteutuminen ja asiakkaiden käyntikerrat. Tilojen käyttöaste.</p> <p>Soveltavan liikunnan ryhmiä pidettiin 830 kertaa, Satsaa itseesi ryhmiä vastaavasti 318 kertaa. Sovelissa osallistujia on ollut 9 565 ja itseensä satsaajissa 1 289. Sovelissa kävijät koostuivat 349 eri henkilöstä. Satsaajien omatoimisissa vuoroissa kävijöitä on ollut 2 520. Ikiliikkujien Solekko Tehä-hankkeessa kävijöitä oli yhteensä 745, ryhmissä on harrastettu kehonhallintaa, palloilua, kestävyysliikuntaa, ulkoilua, lihasvoimaharjoittelua, kehonhuoltoa, musiikkiliikuntaa sekä pelejä. Uimahallissa kävi vuoden aikana yht. 10 628 eskarilaista ja koululaista, joista opetettiin uimaan yht. 3 868 lasta, 495:llä eri kerralla. Näistä koululaisryhmiä 394 kertaa. Kesäuimakouluissa opetuskertoja tuli 90, oppilaita yhteensä 246. Vauva- ja tenavauinnissa osallistujia oli kesällä 19, syksyn aikana vauvauinneissa 86. Lasten liikuntakerhoissa ja nuorten kuntosalissa kävijöitä oli 89. Seuroihin kuulumattomille tarkoitettu nuorten kuntosali toteutui 10 kertaa, kävijöitä 48. Aikuisten</p>	
--	--	---	--	--

				<p>tekniikkaumakouluja toteutui 12 kertaa, kävijöitä 87. Uimahallin asiakkaita oli kaikkiaan yht. 73 680. Putaan liikuntahallin käyttöaste on iltakäytön osalta osittain maksimissaan, joissakin tiloissa kuten esim. jousiammuntatilassa on tyhjiä vuoroja. Karungin urheilutalon iltakäyttö on ollut täynnä, Arpelassa on hajavuoroja käyttämättä.</p>	
3.	<p>Kansainvälisesti houkuttelua ja yritysvestointi ympäristö</p>	<p>Tornionlaakson museo tuo toiminnassaan esille rajanylittä kulttuuriperintöä sekä Tornion pitkä ja merkittävää historiaa.</p>	<p>Tornionlaakson museo tekee aktiivisesti kansainvälistä yhteistyötä alueen kulttuuriperintöön liittyen hankkeissa, näyttelytoiminnassa ja tutkimuksessa. Museo palvelee kansainvälisiä vieraita myös kaupungin virallisena infopisteenä.</p>	<p>Museo mukana Bothnian Business Heritage -hankkeessa. Osallistuttu hankkeen työpajoihin. Sveriges riksdag kulturutskottet vieraili museolla huhtikuussa. Sveitsiläinen journalisti tekemässä juttua museosta. Virolainen tv-yhtiö kuvasi museota alueesta kertovaan ohjelmaansa. Ruotsin ISOFin kanssa aloitettu Tornionjoen lippokalastuskulttuurin Unesco-haun valmistelu. 51 opastettua ulkomaalaisten ryhmää.</p>	
4.	<p>Osaajien Tornio</p>	<p>Tornionlaakson museo toimii Tornionlaakson alueen moninaisen kulttuuripääoman tallentajana. Alueellisenä vastuumuseona museolla on suurta yhteiskunnallista vaikuttavuutta.</p>	<p>Yhteiskunnallinen vaikuttavuus kasvaa museon asiantuntijaroolin vahvistamisen myötä. Museon osaamista ja kokoelmia käytetään aktiivisesti.</p>	<p>Asiakaskyselyiden ja aineistopyyntöjen määrä kasvussa. Korjausrakentamisen asiantuntija aloittanut 11.4. vakituisessa virassa. Yhteydenottoja hänelle 80, asiakaskäyntejä 32, viranomaiskäyntejä 37, paikallismuseokäyntejä 16. Museo antanut 282 rakennettua kulttuuriympäristöä, maisemaa ja arkeologista kulttuuriperintöä koskevaa lausuntoa. Alueellista työtä esitelty isommissa tapahtumassa Torniossa, Tervolassa ja Kolarissa. Alueellisia tapahtumia järjestetty Simossa, Pellossa ja Keminmaalla.</p>	
5.	<p>Kansainväliset ja kansalliset</p>	<p>Kansalaisopisto: * Lisätä koulutuksen laatua parantamalla henkilökunnan valmiuksia</p>	<p>Kansalaisopisto: Suunnittelijaopettajan johdolla laaditaan kansalaisopistolle pitkäaikainen kansainvälisen liikkuvuuden strateginen</p>	<p>Kansalaisopisto: * haettiin OPH:lta aikuiskoulutuksen Erasmus+ akkreditoitua ja myönteinen</p>	

<p>verkostot voimavarana</p>	<p>toteuttaa korkealaatuista opetusta.</p> <p>* Vastata yhteiskunnan tarpeisiin parantamalla aikuiskoulutuksen oppijoiden avaintaitoja.</p> <p>* Parantaa kansalaisopiston valmiuksia toteuttaa korkealaatuisia liikkuvuushankkeita.</p> <p>* Edistää heikommassa asemassa olevien oppijoiden osallisuutta ohjelmassa.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä Lapin kirjastojen kesken. Osallistumme aktiivisesti myös Pohjoisen eKirjaston kehittämiseen. Osallistutaan valtakunnallisiin koulutuksiin.</p> <p>Tornionlaakson museo:</p> <p>Tornionlaakson museo on maailman ainoa kahdessa maassa sijaitsevan kaupungin yhteinen museo, jonka toiminta on luonnostaan vähintään kaksikielistä. Tornionlaakson museo toimii aktiivisena kumppanina kulttuuriperintöön moninaisesti liittyvissä kansallisissa ja kansainvälisissä hankkeissa ja tutkimuksessa.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Yhteistyö Haaparannan vapaa-aikapalveluiden ja koulutoimen kanssa. Tietojen ja taitojen jatkuva päivitys.</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p>	<p>suunnitelma ja haetaan Erasmus+ aikuiskoulutukselle akkreditointia.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Osallistutaan koulutuksiin. Kehitetään tiiviimpää yhteistyötä Lapin kirjastojen kesken ja solmitaan uusia yhteistyökumppanuuksia.</p> <p>Tornionlaakson museo:</p> <p>Haaparannan kunta vastaa Tornionlaakson museon kuluista museolehtorin osalta 100 % ja kulttuuriperintökoordinaattorin osalta 50 %. Alueellisen työn vaikuttavuutta kasvatetaan yhteistyöhankkeiden kautta.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Uimaopetuksen mahdollistaminen Haaparannan oppilaille. Soveltavan liikunnan ja 3:n sektorin kanssa tehtävä yhteistyö, Senioripiste, Tornio Tupa, Kunnan Mummola - tapahtumat ikäihmisille voiman ja tasapainon parantamiseksi. Ikäinstituutin Vertaisveturikoulutusta. Koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuminen.</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Yhteisiin koulutuksiin ja kokouksiin osallistuminen. Kulttuuria yhteistuumin - hankkeen toimenpiteisiin osallistuminen.</p>	<p>päätös saatiin tammikuussa 2024.</p> <p>* opetushallitus on myöntänyt opistolle kehittämisavustusta kahteen hankkeeseen, joissa mukana Lapin, Oulun ja Kainuun alueiden kansalaisopistot. Lisäksi opisto on mukana Kuopion kansalaisopiston ja Helsingin aikuisopiston hankkeissa ja yhteistyöverkostoissa.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Kirjaston henkilökunta osallistui Lapin kirjastopäiville Ranualla 12.5. ja kirjastoauton henkilöstö osallistui 9.6. omille kirjastopäivilleen Rovaniemellä. Kirjastopäivät kokoavat yhteen sadat kirjastoalan ammattilaiset ja keskeisimmät toimijat.</p> <p>Tornionlaakson museo:</p> <p>Aktiivinen vuorovaikutus yhteistyökumppaneiden, -verkostojen kanssa ja hankeyhteistyössä. Kaupungin strategiaa tukeva hakemus Tornionjoen lippokalastuskulttuurin hakemisesta Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle valittiin Ruotsin ISOFissa Ruotsin seuraavaksi viralliseksi ehdokkaaksi. Suomi tehnyt päätöksen lähteä mukaan monikansalliseen hankkeeseen joulukuussa. Hakemus Unescolle jätetään 3/25. Valmisteltu Unesco-asiaa tukeva kolmivuotinen rahoitushakemus Interreg Aurora -hakuun Tornionjoen lippokalastukseen liittyen.</p> <p>Valmisteltu Haaparannan omistamien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden Mia Greenin ja Roll-foton</p>
------------------------------	---	---	--

		<p>Haaparanta-yhteistyö tapahtumatuotannossa. Lapin kulttuuriverkostossa ja Lapin lastenkulttuuriverkostossa mukanaolo. Kansallisen kulttuurikentän aktiivinen seuranta.</p>		<p>valokuvakokoelmien siirtoa museon arkistoihin.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Haaparantalaisten oppilasuunteja on ollut 3 653, Haaparannan kuntaa laskutetaan uimahallilta n. 6 000e puolivuositain. Verkostokontakteja on ylläpidetty mm. Ikäinstituutin Ikiliikkuja ohjelmaan, erityisliikunnanohjaajien tapaamisiin, vammaisneuvostoon, SUH:n uimaopettajien ryhmään sekä SUH:n allastyöntekijöiden ryhmään, Lapin liikuntaan ja lapin liikuntatoimien johtajiin. Barents Summer Games 2024 järjestetään elokuussa Torniossa ja Kemissä yhteisvoimin, osallistumme omalta osaltamme tapahtuman järjestelyihin yhteistyössä seurojen ja Kemin kanssa.</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Säännöllisesti toteutuneet kokoukset. Osallistuminen kulttuurituottajapäiville syyskuussa. Verkostoyhteistyö.</p>	
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisen hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	<p>Annetaan kuntalaisille tasapuoliset opiskelu- ja harrastusmahdollisuudet kansalaisopiston kursseille.</p> <p>Annetaan heikoimmassa asemassa oleville mahdollisuus päästä kulttuurin ja liikunnan pariin.</p> <p>Koulunuorisotyö on vakiintunut säännölliseksi toiminnaksi molemmille yläkouluille.</p> <p>Kirjastosta tehdään houkutteleva ja viihtyisä remontin avulla. Järjestetään kirjailijavierailuja ja</p>	<p>Pidetään tulotavoitteet sellaisina, että sillä mahdollistetaan kuntalaisille edulliset kurssihinnat.</p> <p>Jatketaan Kaikukortti-toimintaa aktiivisesti ja mahdollistetaan vähävaraisten osallistumismahdollisuudet.</p> <p>Perustetaan koulunuorisohjaajan toimi. Panostetaan nuorisotoimen ja yläkoulujen yhteistyöllä nuorten hyvinvointitaitojen edistämiseen.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Viihtyisyyttä ja kotoisuutta luodaan sisustuksen avulla. Kirjasto on kaikille avoin ja</p>	<p>Kansalaisopisto:</p> <p>* OPH on myöntänyt opistolle opintotukityypistä avustusta 10 600 e senioriväestön, maahanmuuttajien ja oppimisvaikeuksia kokevien opiskelijoiden kurssimaksujen alentamiseen.</p> <p>* uutena palveluna kansalaisopistolla käynnistyi tukipalvelu opiskelu- ja harrastuspolun löytämiselle. Tarkoitettu sellaisille henkilöille, jotka eivät itse tiedä, osaa tai uskalla osallistua opiston tarjoamiin palveluihin. Palveluun ja</p>	

		<p>tapahtumia yhdessä muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Liikuntaryhmiä jokaiselle ikäluokalle. Kävijämäärien lisääntyminen.</p> <p>Vesiliikuntataitojen kehittäminen.</p>	<p>maksuton paikka, johon on helppo tulla.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Monipuolinen tiedottaminen ja mainonta, palvelutarjonnan verkkokauppaan tuotteistaminen. Ajanjaksoon ja kohderyhmään sovellettua toimintaa, uimahallilla teemapäiviä, aikuisten alkeis- ja tekniikkakurssit, vauva- ja perheuinti.</p>	<p>kurssille voi osallistua yhdessä tukihenkilön kanssa, jolloin kurssimaksu on "kaksi yhden hinnalla". Uusi palvelu on otettu kiinnostuneena vastaan.</p> <p>* lukuvuoden aikana poikkeuksellisen paljon maksuttomia ja ajankohtaisia luentoja, joiden aiheina mm. medialukutaito, nettiturvallisuus, tylsyyden ylistys, toivo yhteiskunnassa, kestävä kehitys, talouskuri, politiikka, uskontojen uusi tuleminen. Tilaisuudet ovat tavoittaneet kuntalaisia hyvin.</p> <p>*lukuvuoden opintotarjonnassa 24 kielten kurssia, joista opiskelijan on vapaan sivistystyön lakiuudistuksen ansiosta mahdollista saada opintopisteitä, arviointia ja suoritusmerkintä. Tämä tekee osaamisen näkyväksi ja siitä on hyötyä mm. opiskelussa ja työelämässä. Opintopistekursseista kiinnostuneita opiskelijoita on ollut muutamia.</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Kaikukortin ja tapahtumien kävijämäärät.</p> <p>Kulttuurineuvola-kokeilu.</p> <p>Hyvinvoinnin edistäminen vaikeammin saavutettavissa oleviin kuntalaisiin Kulttuurilahjojen avulla.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Remontoitu kirjasto avattiin yleisölle 19.6. ja omatoimilehtisali otettiin käyttöön samana päivänä. Lehtisali on avoinna joka päivä klo 7–21.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Ikäihmisille suunnattu Lapin Liikunnan Kunnan</p>	
--	--	--	---	---	--

				<p>Mummola-tapahtuma Putaan liikuntahallissa keräsi lapin alueen ennätysmäärän innokkaita kunnostaan huolehtivia, 131 kävijää kolmen tunnin aikana. Äitienpäivänä uimassa kävi 157 ihmistä. Soveltavan liikunnan päivänä osallistujia oli 100 henkilöä, joista suurin osa Seminaarin koulun pienluokista. Vanhusten viikolla 65 v. täyttäneillä oli aamuisin ilmainen pääsy uimahalliin, ilahduttavan moni ensikertalainen kävi harrastamassa vesiliikuntaa.</p> <p>Nuorisotyö:</p> <p>Koulunuoriso-ohjaajan tointa ei perustettu Raumon yläkoululle. Koulunuorisotyö toimii Putaan yläkoululla ja toimi vuoden 2023 hankkeen tuella Kivirannan ja Hannulan alakouluilla. Koulunuorisotyö oli mukana koulujen Hyvinvoinnin vuosikellon valmistelussa ja käyttöönnotossa.</p>	
7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	<p>Säännöllistä nuorten iltojen toimintaa järjestetään suurimmissa kyläkeskuksissa.</p> <p>Nuorisotiedotuspiste Aaltosen, etsivän nuorisotyön ja nuorisotoimiston palvelut sijaitsevat Rajalla kauppakeskuksessa ja toiminta on täysipainoisesti käynnissä.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Tarjotaan kuntalaisille mahdollisuutta käyttää tulostimia, kopiokoneita ja tietokoneita arjen helpottamiseksi. Aineistoja (esim. kirjoja, elokuvia, nuotteja) varataan ja tilataan asiakkaiden lainattavaksi muista Lapin kirjastoista.</p>	<p>Mahdollistetaan haja-asutusalueille suunnatut nuorten illat vähintään kerran kuukaudessa nuorisotilojen aukioloaikoja tiivistämällä.</p> <p>Muutto uuteen tilaan toteutetaan suunnitellussa aikataulussa vuodenvaihteessa 2022–2023 ja toiminnot käynnistetään.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Tiedotamme meidän palveluistamme laajemmin osallistumalla kunnan yhteisiin tapahtumiin ja hakeutumalla uusien asiakasryhmien pariin.</p> <p>Tornionlaakson museo:</p> <p>Toiminnassa huomioidaan kaikkia ikäluokkia ja tehdään yhteistyötä monipuolisesti eri yhteistyötahojen kanssa.</p>	<p>Nuorisotyö:</p> <p>Nuorten iltoja järjestettiin joka toinen kuukausi Arpelassa ja Karungissa. Osallistujia 5–15 nuorta illan aikana. Syyskuun alusta alkaen Arpelan nuorten illat järjestettiin kerran viikossa yhteistyössä seurakunnan nuorisotyön kanssa.</p> <p>Aaltonen muutti uusiin tiloihin toukokuussa ja toiminta aloitettiin elosyyskuussa. Viralliset avajaiset nuorille ja yhteistyökumppaneille järjestettiin marraskuussa.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Kirjastoauton pysäkkejä on lisätty 9 ja nyt pysäkkejä on noin 80 pysäkkiä Tornion ja Haaparannan alueella. Lisäksi kirjastoauto on</p>		

	<p>Itsepalvelulehtisali otetaan käyttöön.</p> <p>Tornionlaakson museo:</p> <p>Museo on kaikkia kuntalaisia varten.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Toiminnan jatkuvuuden ja ympärivuotisuuden turvaaminen.</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Ympärivuotinen ja monipuolinen tapahtumatarjonta kaikille kuntalaisille.</p>	<p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Pohjan stadionin hyödyntäminen kesäisin. Liikuntatoimen välineistön ja kaluston ajan tasalla pitäminen.</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Aktiivinen palautteen haku ja kehitystoimenpiteet niiden pohjalta.</p>	<p>toiminut Eduskuntavaalien aikaan ennakkoäänestyspaikkana 25 pysäkillä eri puolilla kuntaa.</p> <p>Kirjastoautoa voi varata esim. yhdistykset tai yksityishenkilöt omiin tapahtumiinsa, jolloin myös henkilökunta on mukana.</p> <p>Kansalaisopisto:</p> <p>Kansalaisopiston toimipisteitä 26 eri puolilla kuntaa. Maaseutualueen kurssimäärää lisätty.</p> <p>Tornionlaakson museo:</p> <p>Perämeri-luentosarja tavoitti museolle uuden asiakassegmentin, vanhemmat miehet. Samoin Sabaton-bändin elokuvanäytökset tavoittivat uuden ryhmän, nuoret aikuiset (21 näytöstä, 439 kävijää). Museon tarjoamat palvelut kuntalaisille ovat laajentuneet, kun huhtikuussa työnsä aloittanut korjausrakentamisen asiantuntija palvelee asukkaita korjausrakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Arkistopyyntöjä ja esinelahjoituksiin liittyviä yhteydenottoja 205 kpl.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Pohjan Stadion kehittämissuunnitelma edistyy. Ikäihmisille suunnattu Solekko Tehä -hanke Länsiranta 9:ssä toimii aktiivisesti.</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Tapahtumia ja tilaisuuksia yhteensä 127kpl, joissa yhteensä 19 438 kävijää.</p>
--	--	---	---

<p>8. Elämänla atupalvel uiden vahvistam inen</p>	<p>Lasten ja nuorten harrastustoiminta on laajaa ja laadukasta matalan kynnyksen toimintaa. Harrastamisen Suomen mallin mukainen Metka-toiminta toteutuu kaikissa Tornion peruskouluissa ja nuorisotoimen harrastuskerhot ja kulttuurinen nuorisotyö tarjoavat monipuolista toimintaa lasten ja nuorten vapaa-ajalla.</p> <p>Tornionlaakson museo tarjoaa elämyksiä ja tietoa. Museovierailuilla ja museon alueellaan toteuttamalla kulttuuriympäristöön ja -perintöön liittyvillä tapahtumilla ja hankkeilla vaikutetaan paikallisideteetin positiiviseen kasvuun alueen historian ymmärtämisen kautta.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Liikuntaseuroihin kuulumattomien lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksista huolehtiminen osallistamalla Metka-hankkeeseen sekä hankkeen jälkeiseen tilanteeseen. Liikunnan tukemistoimet yksilötasolla.</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Monipuoliset niin suoraan yksiköihin kuin yleisölle avoimeksi tarkoitetut tapahtumat. Kulttuuri- ja tapahtumakentän tukeminen.</p>	<p>Kuntatoimijoiden ja kolmannen sektorin yhteistyöllä toteutetaan mahdollisimman kattavasti lasten toiveiden mukaisia Metka-kerhoja koulupäivän yhteyteen. Haetaan avustuksia lasten ja nuorten vapaa-ajalla järjestettävää harrastetoimintaa ja toiminnan kehittämistä varten.</p> <p>Tornionlaakson museo järjestää monipuolisesti näyttelyitä ja tapahtumia museossa ja sen vastuualueella.</p> <p>Liikuntapalvelut:</p> <p>Koulujen iltapäiväkerhojen ohjaaminen, työikäisten yksilövalmennus</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Järjestämme monipuolisesti tapahtumia niin vaka-, koulu-, kuin vanhusyksiköihin sekä yleisölle avoimia tapahtumia. Tapahtumissa pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan myös Tornion kylät. Kulttuuriavustuksien ja tapahtumatuen avulla pystytään tukemaan ja mahdollistamaan kaupunkiorganisaation ulkopuolisten tekijöiden kulttuuritarjontaa.</p>	<p>Nuorisotyö:</p> <p>Metka-harrastustoiminta on toteutunut kaikissa Tornion peruskouluissa. Kerhoja on 55 ja ilmoittautuneita 523 lasta. Lapin Avilta on saatu avustusta Kläpit tallessa -kerhotoimintaan. Syksyllä toiminnan aloittivat tanssikerhot, liikuntakerhot, mediakerho ja mopoverstas. Kulttuurisen nuorisotyön Roihu-hankkeessa on toteutettu tapahtumia, luotu esiintymismahdollisuuksia nuorille ja käynnissä on erilaisia nuorten toiveiden mukaisia harrastusryhmiä ja työpajoja.</p> <p>Haaparannan kanssa yhteistyössä toteutettu Horizont-yhteisötaideprojekti toi vuoropuhelua rajan yli ja alueellemme positiivista näkyvyyttä. Horizont-projektissa mukana olleet taitelijat ohjasivat nuorten ryhmille noin 25 taidetyöpajaa projektin aikana. Taideprojektin näyttelyt olivat avoinna elosyyskuun ajan ja kävijöitä oli runsaasti. Koululaisia ja opiskelijoita osallistui työpajoihin ja kävi näyttelyssä Röyttäntien kohteessa reilut 1100 henkilöä ja muita kävijöitä oli noin 700 henkilöä. Taiteilijoita Suomesta, Ruotsista ja Norjasta, myös kveenejä ja yksi Ruotsin saamelainen osallistui projektiin kolmisenkymmentä sekä lisäksi projektin aikana mukaan tulleita vapaaehtoisia nuoria taiteilijoita ja aikuisia oli kymmeniä.</p> <p>Tornionlaakson museo:</p> <p>Järjestetty neljä vaihtuvaa näyttelyä pääosin omana tuotantona. Järjestetty torniolaisille 5. luokkien oppilaille kaupungin</p>
---	--	--	---

				<p>strategiaa tukeva ohjelmallinen tutustumiskäynti "Kläpit lipolle" Kukkolankoskelle yhteistyössä Pro Siian ja Aineen taidemuseon kanssa. Käynneille haettu leader-rahaa 3 vuodelle Outokairalta.</p> <p>Kulttuuritoimisto:</p> <p>Vaka- ja vanhusyksiköt saaneet kukin vähintään yhden kulttuuriesityksen. Senioreiden kesäkimara toi vanhuslaitoksiin yhteensä 19 esitystä. Kotona asuville vanhuksille kulttuurilahjoja (musiikkiesitys), toteutunut 26kpl.</p> <p>Kansalaisopisto:</p> <p>Opistopalvelut koronavuosia edeltävällä tasolla: opiskelijoita 3076 (ed. vuosi 2531), kursseja 289 (ed. vuosi 237) ja opetustunteja 7916 (ed. vuosi 6803). Kuntalaiset ovat korona-ajan jälkeen löytäneet takaisin opistopalvelujen pariin opiskelemaan ja harrastamaan.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Uudistettu kirjasto avasi ovensa kesäkuussa, korona-ajan ja väistötiloissa olon jälkeen. Asiakkaat ovat palanneet ja uudistettu kirjasto on tavoittanut kiitettävästä uutta asiakaskuntaa, esim. opiskelijat. Myös uusi omatoimilehtisali on päivittäin ahkerassa käytössä.</p>	
9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	<p>Meän kesä - kesätapahtumien yhteismarkkinointimalli kehittyi ja konsepti tulee tutuksi yhä laajemmin.</p> <p>Kolmannen sektorin, yksityisten torniolaisten</p>	<p>Jatketaan Meän kesän kehittämistä tapahtumatuottajien kanssa.</p> <p>Osallistavat tapahtumat, etenkin: Tornio-päivät, Vanhustenviikko, PIOT - poikkitaiteellinen valofestivaali.</p>	<p>Meän kesän yhteismarkkinoinnissa mukana yhteensä 27 tapahtumaa.</p> <p>Tornio-päivillä monipuolinen tapahtumatarjonta ja hyvä osallistuminen.</p> <p>Vanhustenviikon tapahtumat</p>		

		sekä yritysten osallistaminen tapahtumiin.		saivat runsaasti positiivista palautetta. Onnistuneet Jazzit, hyvä kävijämäärä. Torniolaisia osallistettu talkootöihin ja yhdistyksiä mukana tuotannossa.	
13.	Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Motivoitunut, innostunut ja kehittämishaluinen henkilöstö. Toimiva vuorovaikutteinen viestintä ja kannustava johtaminen.	Henkilöstöllä mahdollisuus kouluttautumiseen ja osaamisen kehittämiseen. Oppimista ja innovatiivisuutta edistävän kulttuurin vahvistaminen ja johtaminen, säännölliset henkilöstöpalaverit, työhyvinvointikeskustelut ja johtoryhmän kokoukset	Toimintaa ja työskentelyä ohjaavat kuhunkin palvelualueeseen parhaiten sopivat säännölliset keskustelut ja kehityskeskustelut.	

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA ULKOINEN LASKELMA	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	306 160	0	306 160	323 468	17 308	105,7 %
MAKSUTUOTOT	248 930	0	248 930	283 152	34 222	113,7 %
TUET JA AVUSTUKSET	307 530	0	307 530	373 373	65 843	121,4 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	23 462	0	23 462	62 903	39 441	268,1 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	886 082	0	886 082	1 042 897	156 815	117,7 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-3 348 110	0	-3 348 110	-3 278 871	69 239	97,9 %
PALKAT JA PALKKIOT	-2 623 520	0	-2 623 520	-2 644 110	-20 590	100,8 %
HENKILÖSIVUKULUT	-724 590	0	-724 590	-634 761	89 829	87,6 %
ELÄKEKULUT	-628 550	0	-628 550	-534 265	94 285	85,0 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-96 040	0	-96 040	-100 495	-4 455	104,6 %
PALVELUJEN OSTOT	-766 254	0	-766 254	-685 092	81 162	89,4 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-361 810	0	-361 810	-325 700	36 110	90,0 %
AVUSTUKSET	-200 500	0	-200 500	-184 959	15 541	92,2 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-51 625	0	-51 625	-83 062	-31 437	160,9 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 728 299	0	-4 728 299	-4 557 684	170 615	96,4 %
TOIMINTAKATE	-3 842 217	0	-3 842 217	-3 514 787	327 430	91,5 %
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA SISÄINEN LASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	0	0	0	29 767	29 767	
MAKSUTUOTOT	36 980	0	36 980	284 090	247 110	768,2 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	7 182	7 182	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	36 980	0	36 980	321 040	284 060	868,1 %
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-411 210	0	-411 210	-410 910	300	99,9 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-385	-385	
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 749 560	0	-1 749 560	-1 754 512	-4 952	100,3 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 160 770	0	-2 160 770	-2 165 808	-5 038	100,2 %
TOIMINTAKATE	-2 123 790	0	-2 123 790	-1 844 768	279 022	86,9 %
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	923 062	0	923 062	1 363 937	440 875	147,8 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 889 069	0	-6 889 069	-6 723 491	165 578	97,6 %
TOIMINTAKATE	-5 966 007	0	-5 966 007	-5 359 555	606 452	89,8 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-205 396	-205 396	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 966 007	0	-5 966 007	-5 564 951	401 056	93,3 %

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Elämänlaatu palveluissa toimintatuotot toteutuivat n. 18 % arvioitua korkeampina (esim. uimahallin pääsymaksutoteuma oli 11,8 % ja tarvikkeiden myynti). Toimintakuluissa ylitystä aiheuttivat mm.

leasingpolkupyörät ja muutokset ICT-kustannusten kirjauksissa. Elämänlaatu palvelut toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Aineen taidemuseon johtokunta

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Toiminnalliset tavoitteet					
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Toteuma	Tila
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Aineen taidemuseo tuo taiteen näkyväksi osaksi kaupunkikuvaa vahvistaen alueen identiteettiä ja tuottaen yhteisöllisyyttä edistäviä palveluita.	Taidemuseo tuottaa tietoa, asiantuntemusta, uutta ymmärrystä ja elämyksiä museopalveluiden kautta.	<p>1.1.-31.12.2023 Taidemuseo remontin vuoksi suljettuna 31.1.2022 – 13.4.2023. Museo avattiin vaiheittain, remontin valmistui 1.10.2023.</p> <p>Kävijämäärä 20 390, josta lapsia ja nuoria 5 008. Näyttelyihin ja kokoelmiin perustuva aktiivinen yleisötyö on kasvattanut museon merkitystä ja edistänyt tietoutta palveluista.</p> <p>Toteutettu 6 näyttelyä ja FOKUS-näyttelysarja.</p> <p><i>2 kokoelmanäyttelyä</i> 10.10.23-28.1.24 RISTEYKSIÄ 10.10.2023 - MITÄS TÄÄLLÄ TAPAHTUU?</p> <p><i>4 vaihtuvaa näyttelyä</i> 14.4.– 21.5.23 Tilaa taiteilijuuteen- vammaisten ja viittomakielisten taiteilijoiden yhdenvertaisuus 2.6.–6.8.23 Ilkka Juhani Takalo-Eskola 18.8.-12.11.23 Mikko Kallio, Niina Lehtonen Braun, Ilona Valkonen, Melankolia dioraama ja kollaasin ihmeet 1.12.23-4.2.24 Maaretta Jaukkurin kokoelma</p> <p><i>4 FOKUS-näyttelyä</i> Ita Sorro 19.5.-16.7.23 Christina Snellman 18.7.-3.9.23 Helinä Wähä 8.9.-22.10.23 Annikki Luukela 10.11.23-28.1.24</p>	
	3. Kansainvälisesti houkutteleva	Taidemuseon perustehtävä, kokoelmat sekä kaupungin julkinen	Huomioidaan toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset ja tuotetaan	<p>1.1.-31.12.2023 Kokoelmakartunta 23 teosta. Museopalvelutyöntekijän rekrytointi</p>	

	<p>yritys- ja investointiym päristö</p>	<p>taide ovat tärkeä voimavara ja vetovoimatekijä toiminta-alueen erityispiirteiden ja elinvoimaisuuden vahvistajana. Taidemuseon tilat ja palvelut ovat monipuolinen alusta monenlaiselle toiminnalle ja tapahtumille.</p>	<p>korkealaatuista, ajankohtaista ja ajatuksia herättävää sisältöä. Kehitetään monipuolisia, joustavia museopalveluita asiakaslähtöisesti.</p>	<p>vahvistaa asiakastyötä ja kahvilapalveluita. Henkilöstön palveluosaamista ylläpidetty ja edistetty koulutuksin mm. Ea, asiakaspalveluruotsi ja moninaisuusosaaminen.</p> <p>Tilojen monikäyttöisyys ja tuotetut palvelut, kuten tyhy- ja virkistystoiminta (mm. Paint&Wine), on tuonut uusia asiakkaita ja yhteistyötä mm. yritykset. Veistosreittiopas Haaparannan kanssa kasvattanut alueen tunnettuutta ja julkisen taiteen näkyvyyttä. Viestintä fi/se/en. Somejulkaisuja yht. 440 kpl., joista 250 Fb ja 190 Ig. Esillä alueellisissa ja kansallisissa medioissa. 12 eri mediassa yht. 76 kertaa. Henkilöstöä haastateltiin 13 eri julkaisuun. Mediahuomiota mm. remontti, taidekasvatus, taidemuseopäivät, kävijämäärän kasvu ja museomestari.</p> <p>20.6.2023 Jakso YLE Patsastelua, radio-ohjelma. K3, J3: Tornion kaupungintalossa asioiva pääsee samalla taidenäyttelyyn.</p>	
<p>4. Osajien Tornio</p>	<p>Taidemuseo on vuorovaikutteinen oppimisympäristö, jonka toiminta edistää ymmärrystä kulttuurista, ympäristöstä, historiasta ja yhteiskunnan moninaisuudesta.</p>	<p>Taidemuseoiden kokoelmia esitetään, tutkitaan ja tulkitaan uusista näkökulmista.</p>	<p>Taidekasvatus on oivallusten ja elämysten mahdollistamista, elinikäistä oppimista edistävää ja tarkoitettu kaiken ikäisille. Tavoittaa eri elämänvaiheissa olevat ja kaikenikäiset torniolaiset, mutta myös kuntarajat ylittäen. Osallistujat 0.5-90+-vuotiaita.</p> <p>Näyttelyihin ja kokoelmiin perustuva taidekasvatustoiminta tuotetaan museon tiloissa tai jalkautuvana sen rinnalla. 214 opastusta, 2 401 osallistujaa, joista lapsia ja nuoria 922. 420 työpajaa, 6 587 osallistujaa, lapset ja nuoret 327 työpajaa, 5 008 osallistujaa. Seniorit 17 työpajaa, 141 osallistujaa. Muut 76 työpajaa.</p> <p>Taidekasvatustyön teemat: kestävä kehitys (kierrätysteema kollaasipaja, 188 työpajaa, 3 277 osallistujaa) ja kaupunkiaktiivisuus (205 työpajaa, 2 902 osallistujaa).</p> <p>Teemat läpileikkaavat toteutetun toiminnan, kuten lapsille ja nuorille tuotettu tapahtumat, mm. leirit (Ihan pihalla-tapahtuma, syysloma-taideleiri,</p>		

				<p>partioleiri) ja tapahtumat (Leikitään Pikkukakkosta-tapahtuma).</p> <p>Perheille suunnatut vuotuistapahtumat (Kauhukartano, Joulupolku) tavoittavat vuosittain vanhat ja uudet kävijät vahvistaen yhteistä kulttuuriperintöä. Oppilaitosyhteistyötä mm. Lapin AMK:n kurssi näyttelytoiminta ja mukana auditoinnissa. <i>Vuorovaikutteinen kohtaaminen taiteen äärellä</i>-yhteistyöhanke (Luovi ja Työvoimalasäätiö).</p> <p>Säännölliset opiskelijavierailut alueen oppilaitoksista.</p> <p>Työkäisille tyhytoiminnan lisäksi mm. maksuton maalauskurssi ja kesäajan ohjattu taidekasvatuspiste. Senioreille mm. Taidepiste-taidetoimintaa, kuten luentoja ja työpajoja.</p> <p>FOKUS-näyttelykonseptin tavoite kasvatuksellinen ja taiteen saatavuutta edistävää.</p> <p>Taidemuseo oppimisympäristö työelämään. Vuoden aikana 17 harjoittelijaa ja työkokeilijaa.</p>	
5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana	Museo toimii kunta- ja valtionrajat ylittävissä yhteistyöverkostoissa ja kehittää alueen tapahtumakulttuuria rajat ylittävään suuntaan.	Solmitaan uusia ja kehitetään olemassa olevia yhteistyökumppanuuksia. Tuotetaan itse ja osallistutaan kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin.	<p>1.1.-31.12.2023</p> <p>Rajat ja toimialat ylittäviä verkostoja luodaan itse ja ollaan mukana, pohjoinen ja rajanylinen yhteys vahvaa.</p> <p>Järjestetty valtakunnalliset taidemuseopäivät 12.-13.10.23. Osallistuttu valtakunnallisille museopäiville ja Lapin museopäiville.</p> <p>Kumppaneita mm. taidemuseot, -yhdistykset ja -kuraattorit, kv-taiteilijaverkostot (mm. SE, NO, EST). Näyttely-yhteistyötä mm. Hallaa- ja Lumipalloeefekti-alueenäyttelyt. Tilaa taiteilijuuteen-hankkeessa valtakunnallinen ja alueellinen kumppanuus (Haaparanta). Saatu Oulu2026 Kaikkien syntymäpäivät-rahoitus 50 t euroa.</p> <p>Yleisöyön verkostot kattavat sivistyspalvelut, oppilaitokset ja 3. sektorin toimijat, kuten Srk, Partio, Meän talo.</p> <p>Yleisöyön ja taidekasvatuksen pedagogisessa kehittämisessä yhteistoimintaa mm. Ateneumin taidemuseon yleisötyöryhmä. Yhteistyö Tornionlaakson museon kanssa alueellista kulttuurikasvatussuunnitelmaan</p>		

				<p>perustuvaa toimintaa. Taidekasvatustyössä tavoitteellisuus ja säännöllisyys toteutetaan mm. Perheiden talo ry:n kanssa kuukausittaiset työpajat ja teemapäivät. Mukana Lastenkulttuuriverkostossa.</p> <p>Henkilöstön asiantuntijaverkostot mm. museoalan työsuojelu, työturvallisuustiimi, Pohjoismaisen kulttuuripisteen mentorointiohjelma ja Taideneuvosto.</p>	
Hyvinvointi ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	Museo tuottaa taidekokoelmiensa kautta toimintaa, jolla on myönteinen vaikutus hyvinvointiin elämän eri vaiheissa.	Museo on torniolaisille oma ja merkityksellinen. Kehitetään museotilaa ja sen ympäristöä museopalveluiden osana ja vahvistetaan niiden turvallisuutta, toimivuutta ja viihtyisyyttä.	<p>1.1.-31.12.2023 Kokoelmien käyttöä kehitetty mm. teosten sijoitustoiminnan kautta (mm. Taidetta toimistoihin, Tornion kaupungintalon ja kirjaston taideohjelma). Kokoelmien hoitoa ja ylläpitoa edistäviä toimenpiteitä uuden teossäilytystilan myötä. Tilojen saavutettavuus ja esteettömyys parantunut remontin myötä merkittävästi.</p> <p>Taidemuseon tilat ja palvelut mahdollistavat monipuolisen taiteen ja kulttuurin tarjonnan. Tapahtumien ja tilaisuuksien määrä kasvanut. Torniolaiset käyttävät museon tiloja aktiivisesti omaan toimintaansa, mm. yhdistysten kokoukset, Pohjoismainen elokuva, Neulekahvila ja Lukupiiri, Lapha-viikkotoiminta taidekasvatustilassa.</p>	
	7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Museotoiminta säilyttää ja tuottaa kulttuurista ja sivistyksellistä pääomaa. Mennyttä ja tätä hetkeä säilyttävällä museolla on tärkeä rooli myös tulevaisuustyössä.	Taidemuseo on kaikille avoin paikka, jossa ovat läsnä erilaiset ajattelutavat, tarinat ja moninaisuus.	<p>1.1.-31.12.2023 Tiloja, palveluita ja toimintaa yhteiskehittämällä (kumppanit ja yleisö) tuotetaan aidosti asiakaslähtöistä palvelua. Tuodaan toiminnan kautta esiin taiteen ja kulttuurin vaikutusmahdollisuuksia. Osallistutaan kehittämiseen, (mm. Refugee Film Festival, Arktiset maahanmuuttajat-paneeli), kutsutaan yhteisöä mukaan keskusteluun (mm. Vammaistenpäivän tapahtuma) ja tuotetaan itse tilaisuuksia ja tapahtumia (mm. Antirasismiseminaari), jossa kehittämistä voi syntyä. Edistetään moniäänisyyden ja yhdenvertaisuuden toteutumista Torniossa.</p>	
	8. Elämänlaatu palveluiden	Laadukkaita taidemuseopalveluita tuotetaan kaikille	Jaetaan osaamista, hyviä käytäntöjä ja ideoitaan uusia.	<p>1.1.-31.12.2023 Elämänlaatu palveluiden yhteistyö mm. osaamisen ja tekniikan jakamista ja</p>	

	vahvistaminen	kuntalaisille eri elämänvaiheissa osana elämänlaatu palveluita.	Toiminnassa keskeistä vuorovaikutteisuus, keskusteluyhteys ja tiedon ja ajatusten jakaminen.	henkilöstön yhteistoimintaa. Luodaan tilaisuuksia kohtaamiselle ja vuorovaikutukselle (mm. kehittämisspäivä TLM kanssa).	
	9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	Monien mahdollisuuksien taidemuseo on avoin, vuorovaikutteinen ja osallistava kumppani kaikille.	Museo tarjoaa taiteen ja kulttuurin osallistumisen mahdollisuuksia tuottamalla yhteisöllistä ja osallistavaa palvelua saavutettavasti.	1.1.-31.12.2023 Tapahtumia ja palveluita kehitetään yhdessä 3. sektorin kanssa. Uusia tapahtumia, mm. Väyläfestivaali. Kumppanina 3. sektorin tapahtumissa mm. Border-Pride, non stop kylttipaja, päätapahtuma, paneelikeskustelu, tapahtuman purkutyöpaja 84 tapahtumaa, 9 132 osallistujaa. 50 tapahtumaa itse tuotettuja, 6 060 osallistujaa. Mm. Taidebasaari 1 000 kävijä Neulefestarit 3 100 kävijää Viestintä selkeällä yleiskielellä. Toteutettu autismiystävällinen tilaselvitys ja -vierailuohjeet verkkosivuilla.	
Toimiva kaupunki konserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Pysytään talousarviossa.	Seurataan taloussuunnitelmaa. Haetaan aktiivisesti muita rahoituksia.	1.1.-31.12.2023 Työryhmätason taloudenseuranta osallistaa ja vastuuttaa henkilöstön kestävään taloudenpitoon. Aktiivinen rahoitusten haku, saatu avustusta mm. FOKUS-näyttelysarjaan, taideleirin järjestämiseen, nuorten kuratointihankkeeseen, OULU2026-hankkeeseen sekä taiteilijoiden näyttelypalkkioihin.	
	11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa paikallista elinvoimaa	Taiteilijat vahvistavat työllään alueen kulttuurista, sosiaalista ja taloudellista arvoa.	Tuodaan esille taiteilijoita, tuotetaan työtilaisuuksia ja huomioidaan alueen taiteilijat kokoelmatyössä.	1.1.-31.12.2023. Kokoelmanäyttelyt sekä Tornion kaupungintalon näyttely tuovat näkyviin alueen taiteilijoita. Kokoelmakartunnassa huomioidaan kokoelmaprofiili ja pohjoiset taiteilijat. Työtilaisuuksia taiteilijoille, mm. maalauskurssi ja museotilojen valokuvaus. Tuodaan monipuolisesti esille taiteen ja kulttuurin kenttää ja taiteen ja taiteilijoiden merkitystä yhteisössä.	
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Yhteisiin arvoihin sitoutunut, hyvinvoiva, osaava ja motivoitunut henkilöstö on museon tärkein voimavara.	Kehitetään työyhteisön toimintaa. Tarjotaan mahdollisuuksia kouluttautumiseen. Huolehditaan työhyvinvoinnista.	1.1.-31.12.2023 Henkilöstöpalaveri ja -muistio joka 2. viikko. Laadittu osaamisen kehittämissuunnitelma. Koulutusta tehtäväkohtaisesti (mm. TOS, LEAT, YJETI, kv. kuratointi, tekijänoikeudet) sekä yhteiskoulutuksia (mm. asiakaspalveluruotsi, excel-koulutus,	

				Ea1, Moninaisuutta kunnissa). Toteutettu yksilö- ja ryhmäkehityskeskustelut. Työhyvinvointikysely-työpaja ja työpaikan pelisääntöjen päivitys. 2 tyhy-matkaa, virkistys- ja suunnittelupäivä ToMu kanssa. Luotu ja julkistettu museostrategia, arvot ja visio. Turvallisuuskatsaukset mm. turvallisuuskävely.	
--	--	--	--	---	--

AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA ULKONAINEN LASKENTA	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	17 118	0	17 118	16 426	-692	96,0 %
MAKSUTUOTOT	7 500	0	7 500	17 622	10 122	235,0 %
TUET JA AVUSTUKSET	45 380	0	45 380	30 253	-15 127	66,7 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	69 998	0	69 998	64 301	-5 697	91,9 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-342 760	0	-342 760	-362 665	-19 905	105,8 %
PALKAT JA PALKKIOT	-278 190	0	-278 190	-292 824	-14 634	105,3 %
HENKILÖSIVUKULUT	-64 570	0	-64 570	-69 841	-5 271	108,2 %
ELÄKEKULUT	-54 390	0	-54 390	-58 796	-4 406	108,1 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-10 180	0	-10 180	-11 045	-865	108,5 %
PALVELUJEN OSTOT	-42 800	0	-42 800	-47 199	-4 399	110,3 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-45 112	0	-45 112	-26 349	18 763	58,4 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 000	0	-3 000	-4 282	-1 282	142,7 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-433 672	0	-433 672	-440 494	-6 822	101,6 %
TOIMINTAKATE	-363 674	0	-363 674	-376 194	-12 520	103,4 %
AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	0	0	0	945	945	
MAKSUTUOTOT	0	0	0	1 110	1 110	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	2 055	2 055	
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-56 190	0	-56 190	-56 128	62	99,9 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-184 630	0	-184 630	-184 630	0	100,0 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-240 820	0	-240 820	-240 758	62	100,0 %
TOIMINTAKATE	-240 820	0	-240 820	-238 703	2 117	99,1 %

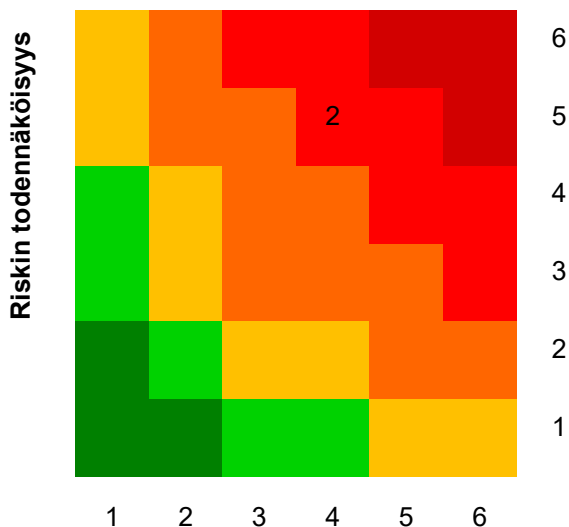
AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	69 998	0	69 998	66 356	-3 642	94,8 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-674 492	0	-674 492	-681 252	-6 760	101,0 %
TOIMINTAKATE	-604 494	0	-604 494	-614 897	-10 403	101,7 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-2 790	-2 790	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-604 494	0	-604 494	-617 687	-13 193	102,2 %

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Aineen taidemuseon toiminta toteutui talousarvion mukaisesti.

Sivistyspalvelut

Riskienhallinta					
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvo	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuhenkilöt
Taloudellinen riski - Ulkoinen	Koronan ja siitä aiheutuneiden oppilashuollollisten avuntarpeiden lisääntyminen. Taustalla myös syntyneeseen oppimisvajeeseen reagoiminen. Avuntarpeen laajuus suuri. Valtiovalta tukee asian suhteen kuntia, mutta yleinen kuntatalouden heikkeneminen aiheuttaa haasteita.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 4 20	Perustettu yksi ryhmä ja työelämäpainotteinen peruskoulun suorittamismahdollisuus (TEPPO) yläkoulujen oppilaille, joissa pyritään ottamaan huomioon oppimisvajeen ja yleensä koronan aiheuttamat ongelmat. Seuranta ja raportointi tuen määrän suhteen. Avun oikea ja nopea kohdentaminen. Talouden seuranta.	Molemmat ryhmät aloittaneet toiminnan syylukukaudella 2022. Raportointi tulosten suhteen lukukauden 2023 lopussa. Ryhmät toimivat suunnitellusti ja jatkavat lukuvuoden 2023–2024.	Ilkka Halmkrona, Tarja Konola-Jokinen
Toiminnallisen riski - Ulkoinen	Koronan rajoitustoimien loppuminen kokonaisuudessaan ja siirtyminen ns. uuteen normaaliin. Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden palaaminen normaalin toimintaan ja sitä kautta palveluiden palauttamien kaupunkilaisille ja tulopuolen elpyminen. Toiminnan palautuminen normaaliksi on hidasta ja sen aikatauluttaminen on haasteellista.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 4 20	Palautetaan toiminta pandemiaa edeltävälle tasolle.	Toiminta ja palvelut ovat palautuneet normaaleiksi, mutta asiakkaat palaavat hitaasti palveluiden pariin.	Ilkka Halmkrona, Tarja Konola-Jokinen

Riskin vaikutus

SIVISTYSPALVELUT ULKONINEN LASKELMA	TA 2023	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 582 278	0	1 582 278	1 252 421	-329 857	79,2 %
MAKSUTUOTOT	1 098 240	0	1 098 240	985 428	-112 812	89,7 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 032 960	0	1 032 960	1 577 477	544 517	152,7 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	31 342	0	31 342	66 747	35 405	213,0 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 744 820	0	3 744 820	3 882 074	137 254	103,7 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-30 139	-216 700	-30 355 990	-30 468 360	-112 370	100,4 %
290						
PALKAT JA PALKKIOT	-24 390	-216 700	-24 607 670	-24 406 420	201 250	99,2 %
970						
HENKILÖSIVUKULUT	-5 748 320	0	-5 748 320	-6 061 940	-313 620	105,5 %
ELÄKEKULUT	-4 855 560	0	-4 855 560	-5 083 938	-228 378	104,7 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-892 760	0	-892 760	-978 002	-85 242	109,5 %
PALVELUJEN OSTOT	-6 554 884	0	-6 554 884	-7 120 680	-565 796	108,6 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 529 987	0	-1 529 987	-1 291 405	238 582	84,4 %
AVUSTUKSET	-1 383 030	0	-1 383 030	-948 029	435 001	68,5 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-236 416	-283 300	-519 716	-402 592	117 124	77,5 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-39 843 607	-500 000	-40 343 607	-40 231 067	112 540	99,7 %
TOIMINTAKATE	-36 098 787	-500 000	-36 598 787	-36 348 993	249 794	99,3 %
SIVISTYSPALVELUT SISÄINEN LASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	0	0	0	28 403	28 403	
MAKSUTUOTOT	36 980	0	36 980	283 350	246 370	766,2 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	7 182	7 182	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	36 980	0	36 980	318 936	281 956	862,5 %
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-4 744 280	0	-4 744 280	-4 772 605	-28 325	100,6 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-2 659	-2 659	
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 487 170	0	-5 487 170	-5 730 995	-243 825	104,4 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 231 450	0	-10 231 450	-10 506 259	-274 809	102,7 %
TOIMINTAKATE	-10 194 470	0	-10 194 470	-10 187 323	7 147	99,9 %
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 781 800	0	3 781 800	4 201 010	419 210	111,1 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-50 075 057	-500 000	-50 575 057	-50 737 326	-162 269	100,3 %
TOIMINTAKATE	-46 293 257	-500 000	-46 793 257	-46 536 316	256 941	99,5 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-345 732	-345 732	

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-46 293 257	-500 000	-46 793 257	-46 882 048	-88 791	100,2 %
------------------------------	----------------	----------	-------------	-------------	---------	---------

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Elämänlaatu palveluissa toimintatuotot toteutuivat n. 18 % arvioitua korkeampina. Henkilöstökulujen osalta syyskuussa 2023 arvioitu tilanne ei toteutunut kuten alustavasti laskettiin. Palvelujen ostoissa ylitystä aiheuttivat varhaiskasvatuksen palvelusetelit, toimistopalvelut ja puhtaanapito. Kokonaisuudessaan sivistyspalvelut toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Lukuihin sisältyvät työllistämisen tuet ja kulut:

Sivistyspalvelut	Työllistäminen
Henkilöstökulut	-215 468
Työllistämistuki	71 020
Nettomeno	-144 447

Tekniset palvelut

Teknisten palvelujen lautakunta

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Toiminnalliset tavoitteet					
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Toteuma	Tila
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Yleiskaavan päivityksen aloittaminen.	Yleiskaavakonsultin valinta ja työn käynnistäminen.	Yleiskaavakonsultin kilpailutus on suoritettu ja työ käynnistetty.	
		Kaupungin ilmastotavoitteiden määrittäminen.	Ilmasto-ohjelman laatiminen. Pihlajasaaren asuinalueen rakentaminen luonnon monimuotoisuutta säilyttäen; viitasammakon kutualueet, rantavyöhykkeet, hulevesien viivyttäminen ja tuoreet kangasmetsät. Panostetaan kevyen liikenteen sisäisiin yhteyksiin. Toteutetaan alue esteettömänä.	Ilmasto-ohjelman laadintaa varten on saatu valtion rahoitus. Pihlajasaaren asuinalueen 1. vaiheen rakentaminen on valmis.	
		Pientalotonttien tuotanto keskeisellä kaupunkialueella ympäristöä kunnioittaen.	Näätsaaren koulun alueen asemakaavoitus. Asemakaava-alueella yksityisten omistuksessa olevien rakentamattomien tonttien rakentamisen edistäminen.	Näätsaaren koulun ympäristön asemakaavoitus on vireillä. Kaupungin tonttipörssiin on otettu yksityisten tonttien myynti-ilmoituksia.	
		Asemakaavan täydennysrakentaminen.	Asemakaava-alueella yksityisten omistuksessa olevien rakentamattomien tonttien rakentamisen edistäminen.	Kyläjoen koulun maalämmön rakentaminen on valmis.	
		Energiatehokkuuden edistäminen.	Energiatehokkuutta parantavat investoinnit.		
	2. Sujuvat liikenne yhteydet	Laurila-Tornio radan sähköistämisen.	Edistetään hankkeen toteutusta mm. osallistamalla johtoryhmätyöskentelyyn.	Osallistuttu hankkeen toteutuksen ohjausryhmätyöskentelyyn.	
	3. Kansainvälinen houkutteleva yritys- ja investointiympäristö	Monipuolinen elinkeinotonttien tarjonta.	Kromilaaksoon 2. vaiheen asemakaava.	Kaava on vireillä ja selvityksiä on laadittu.	
		Matkailun kehittämistarpaiden huomioiminen maankäytön suunnittelussa.	Tulevaisuuden teollisuusalueiksi soveltuvien alueiden kartoitus.	Laaditaan yleiskaavoituksen yhteydessä.	
			Kukkolankosken asemakaava. Hellälän asemakaavamuutos.	Esiselvityksiä laadittu. Kaavoitus vireillä.	

	4. Osaajien Tornio	Ammattitaidon ylläpito.	Osallistutaan ammattitaitoa ylläpitäviin ja kehittäviin koulutuksiin säännöllisesti.	Osallistuttu yksikköjen omien tarpeiden mukaan, mm. Trimble.	■
	5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana	Näränperän tulvansuojelupenkereen korottaminen. Kukkolankosken sillan hankkeistaminen.	Käynnistetään yhdessä Haaparannan kanssa penkereen korottamisen käytännön työt. Selvitetään sillan vaatimat luvat ja käynnistetään jatkotoimenpiteet mahdollisten lupien ja rahoituksen hankkimiseksi.	Penkereen korottamisen lupa on saanut lainvoiman. Vuonna 2019 laadittuja suunnitelmia on päivitetty vastaamaan nykytilaa penkereellä. Hanketta esitelty Lapin ELY-keskuksen edustajille ja käyty vuorovaikutusta tarvittavista luvista.	■
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	Pohjan Stadionin ympärivuotisen käytön kehittäminen.	Laaditaan toteutussuunnitelmat kehittämissuunnitelman pohjalta ja haetaan rahoitusta toimenpiteille.	Kehittämissuunnitelma on hyväksytty (ella 21.06.2023 § 72). Tekonurmen toteuttamisesta on laadittu rakennussuunnitelma ja toteutusta varten vuodelle 2024 on haettu valtion avustusta.	■
	7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	Hyvinvointialueen ja tukipalvelujen saumaton yhteistoiminta. Sähköisten palvelujen kehittäminen.	Hyvinvointialueen ja tukipalvelujen yhteistoiminnan käynnistäminen ja rajapintojen selvitystyö. Trimble Locus Cloudin versiopäivitys.	Vuokrasopimus Lapin hyvinvointialueelle vuokratuista kiinteistöistä allekirjoitettu 24.5.2023. Versiopäivitykset (2kpl) toteutuneet.	■
	8. Elämänlaatualueiden vahvistaminen	Kirjaston ja taidemuseon toiminnan edistäminen.	Rajakartanon muutostöiden jatkaminen; valaistus ja pintojen uusiminen.	Rajakartanon muutokset, pinnoitus- ja maalaustyöt saatu kevään aikana päätökseen. Taidemuseon näyttelyvalaistus uusittu.	■
	9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	Kuntalaisten osallistaminen budjetoinnissa.	Osallistuva budjetoinnin kohteiden toteutus.	Liikennepuistoon on hankittu uutta kalustoa ja uusia leikkivälineitä.	■
Toimiva kaupunki konserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Hyväksytyn talousarvion noudattaminen.	Talouden seuranta: - osavuosisikatsaukset - kk-raportit - esimiesten jatkuva seuranta	Käyttösuunnitelma 25.1.2023 § 8. Maaliskuun osavuosisikatsaus 26.4.2023 § 88. Kesäkuun osavuosisikatsaus 23.8.2023 § 173. Syyskuun osavuosisikatsaus 8.11.2023 § 219.	■
	11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa	Investointiohjeiden mukaisten	Urakkahankinnat omistajapolitiikan ja hankintasäännön mukaisesti.	Investointien toteuttamisohjelma laadittu 25.1.2023 § 9 ja investoinnit	■

	paikallista elinvoimaa	hankintojen toteutus.		toteutettu pääosin ohjelman mukaisesti.	
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Työhyvinvoinnin edistäminen.	Viikkopalaverit, kehityskeskustelut. Avoin vuorovaikutus.	Toteutettu yksiköiden omien aikataulujensa puitteissa.	

TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA ULKONAINEN LASKELMA	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	671 290	0	671 290	780 682	109 392	116,3 %
MAKSUTUOTOT	187 960	0	187 960	119 371	-68 589	63,5 %
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	237 798	237 798	
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 075 970	0	5 075 970	5 173 914	97 944	101,9 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 935 220	0	5 935 220	6 311 765	376 545	106,3 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 453 920	0	-6 453 920	-6 542 153	-88 233	101,4 %
PALKAT JA PALKKIOT	-5 079 910	0	-5 079 910	-5 270 162	-190 252	103,7 %
HENKILÖSIVUKULUT	-1 374 010	0	-1 374 010	-1 271 992	102 018	92,6 %
ELÄKEKULUT	-1 188 280	0	-1 188 280	-1 064 497	123 783	89,6 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-185 730	0	-185 730	-207 495	-21 765	111,7 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 204 180	0	-3 204 180	-3 692 503	-488 323	115,2 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 686 560	0	-4 686 560	-4 722 622	-36 062	100,8 %
AVUSTUKSET	-128 140	0	-128 140	-60 550	67 590	47,3 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-213 700	0	-213 700	-263 501	-49 801	123,3 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 686 500	0	-14 686 500	-15 281 329	-594 829	104,1 %
TOIMINTAKATE	-8 751 280	0	-8 751 280	-8 969 563	-218 283	102,5 %
TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA SISÄINEN LASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	4 226 847	0	4 226 847	4 249 442	22 595	100,5 %
MAKSUTUOTOT	0	0	0	6 415	6 415	
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 081 850	0	6 081 850	6 082 921	1 071	100,0 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 308 697	0	10 308 697	10 338 778	30 081	100,3 %
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-1 105 340	0	-1 105 340	-927 651	177 689	83,9 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-504	-504	
MUUT TOIMINTAKULUT	-184 610	0	-184 610	-187 318	-2 708	101,5 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 289 950	0	-1 289 950	-1 115 473	174 477	86,5 %
TOIMINTAKATE	9 018 747	0	9 018 747	9 223 305	204 558	102,3 %
TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	16 243 917	0	16 243 917	16 650 543	406 626	102,5 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-15 976 450	0	-15 976 450	-16 396 801	-420 351	102,6 %
TOIMINTAKATE	267 467	0	267 467	253 742	-13 725	94,9 %

POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-5 726 198	-5 726 198	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	267 467	0	267 467	-5 472 456	-5 739 923	-2046,0 %

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat n. 6 % ennakoitua paremmin, mikä johtui mm. satamatoiminnan myyntituotoista, rakennusvalvonnan ja ympäristöterveyden lupamaksuista, metsäpuun myyntituotoista, pysäköintimaksuista (sote-henkilöstön maksut ovat siirtyneet ulkoisiksi 1.1.2023 alkaen) sekä avustuksista, joita on saatu Pirkkiö-Ruokarin väylän kunnostamiseen, Suuntaa reitille-hankkeeseen ja Arctio-projektiin.

Ulkoiset toimintakulut ylittivät talousarvion kokonaisuutena n. 4,1 %. Tähän vaikutti mm. henkilöstökulujen vuoden 2023 yleiskorotukset ja kertaerät. Palvelujen ostot ylittyivät n. 15,2 % johtuen yleisistä hintojen korotuksista polttoaineisiin ja kuljetuksiin ja sitä kautta erinäisiin palveluihin ja kiinteistökuluihin. Jätehuollon uusitun sopimuksen myötä palvelun hinta nousi n. 2,5 kertaiseksi verrattuna entiseen. Muut toimintakulut ylittivät talousarvion n. 23,3 %, mikä johtui mm. tammi-toukokuun osalta sähkötalon vuokrasta, kuorma-auton hallivuokrasta, leasingpolkupyörien vuokrakustannuksista ja muista vuokrista sekä maksetuista maamittauspalveluista yksityistietoimituksiin.

Meri-Lapin ympäristölautakunta

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

Toiminnalliset tavoitteet					
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Toteuma	Tila
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	Ilmastotavoitteiden määrittäminen. Kaupunkisuunnittelu ja rakentaminen ympäristö ja terveellinen elinympäristö huomioiden	Ilmasto-ohjelman laatiminen. Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinvoimaisuuden huomioiminen suunnittelussa	Saatu ympäristöministeriön avustus ilmasto-ohjelmaan laadintaan. Ilmasto-ohjelma laaditaan vuoden 2024 aikana. Huomioidaan ympäristöluvissa.	
	2. Sujuvat liikenneyhteydet	Kevyen liikenteen edistäminen	Otetaan kevyen liikenteen ratkaisut huomioon alueiden suunnittelussa	Keskikadulle toteutettu pyöräilykatu ja eri kohteisiin pyöräpysäköintiä	
	3. Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö	Monipuolinen ja kestävä elinkeinotonttien tarjonta.	Alueiden suunnittelussa huomioidaan niin taloudellinen, sosiaalinen kuin ekologinen kestävyys	Uusien alueiden ja toimintojen suunnittelussa tehty aktiivista yhteistyötä palveluuyksiköiden välillä	
	4. Osaajien Tornio	Ammattitaidon ylläpito.	Osallistutaan ammattitaitoa ylläpitäviin ja kehittäviin koulutuksiin säännöllisesti.	Osallistuttu aktiivisesti tarpeiden mukaan	
Toimiva kaupunkikonserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Talousarvion toteutuminen	Talustilanteen jatkuva seuranta	Käyttösuunnitelma laadittu 17.1.2023 §8 ja seuranta toteutettu taloustoimiston ohjeistaman aikataulun mukaisesti.	
	13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	Työhyvinvoinnin edistäminen.	Säännölliset yhteiset palaverit Kehityskeskustelut Avoin vuorovaikutus	Toteutunut yksiköiden omien aikataulujen mukaisesti.	

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA ULKOINEN LASKENTA	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	891 640	0	891 640	855 349	-29 187	96,7 %
MAKSUTUOTOT	354 450	0	354 450	392 894	38 444	110,8 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	25 410	0	25 410	42 596	17 186	167,6 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 271 500	0	1 271 500	1 290 839	26 443	101,5 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 524 870	0	-1 524 870	-1 541 855	-16 985	101,1 %
PALKAT JA PALKKIOT	-1 265 050	0	-1 265 050	-1 194 312	70 738	94,4 %
HENKILÖSIVUKULUT	-259 820	0	-259 820	-347 543	-87 723	133,8 %
ELÄKEKULUT	-213 510	0	-213 510	-299 807	-86 297	140,4 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-46 310	0	-46 310	-47 735	-1 425	103,1 %
PALVELUJEN OSTOT	-353 780	0	-353 780	-224 977	128 803	63,6 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-46 540	0	-46 540	-26 195	20 345	56,3 %
AVUSTUKSET	-29 310	0	-29 310	-24 818	4 492	84,7 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-70 090	0	-70 090	-74 938	-4 848	106,9 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 024 590	0	-2 024 590	-1 892 783	131 807	93,5 %
TOIMINTAKATE	-753 090	0	-753 090	-601 821	158 249	79,0 %
MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	878 490	0	878 490	702 441	-176 049	80,0 %
MAKSUTUOTOT	0	0	0	15 929	15 929	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	878 490	0	878 490	718 370	-160 120	81,8 %
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-62 550	0	-62 550	-53 656	8 894	85,8 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-43	-43	
MUUT TOIMINTAKULUT	-62 850	0	-62 850	-62 850	0	100,0 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-125 400	0	-125 400	-116 549	8 851	92,9 %
TOIMINTAKATE	753 090	0	753 090	601 821	-151 269	79,9 %
MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 149 990	0	2 149 990	2 009 209	-140 781	93,5 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 149 990	0	-2 149 990	-2 009 209	140 781	93,5 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0	0	

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ulkoiset toimintatuotot ovat toteutuneet n. 1,5 % ennakoitua paremmin, mikä johtuu erilaisten yhdyskuntapalvelujen maksujen toteutumisesta (rakennusvalvonnan ja terveysvalvonnan lupamaksut) sekä eläinlääkinnän maksuista. Henkilöstökulut ylittyivät 1,1 % ja tähän vaikutti palkkojen yleiskorotukset vuonna 2023. Muut toimintakulut ylittyivät talousarviosta n. 6,9 %, mikä johtui Eläinlääkinnän korotetuista vuokramaksuista Tervolan kunnassa sekä terveysvalvonnan leasing-auton vuokrasta Kemlin kaupungilla. Muutoin toiminta noudatti annettua talousarviota.

Perämeren jätelautakunta

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Ei aloitettu

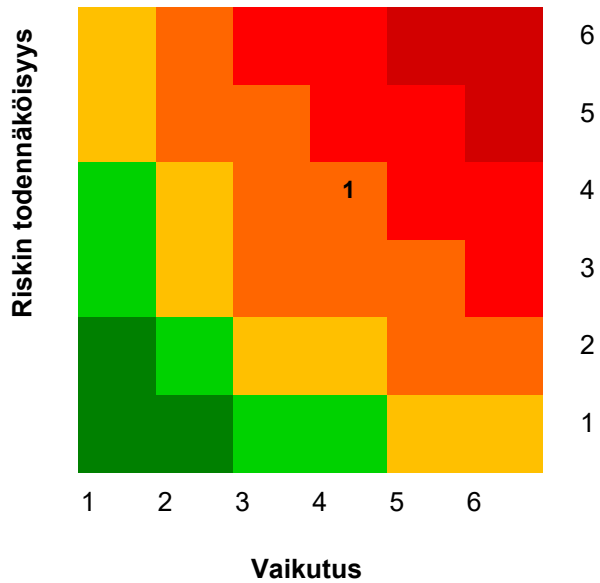
Toiminnalliset tavoitteet					
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Toteuma	Tila
Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	4. Osaajien Tornio	Ammattitaidon ylläpito	Osallistutaan ammattitaitoa ylläpitäviin ja kehittäviin koulutuksiin säännöllisesti.	Osallistuttu jätehuollon ajankohtaispäivään huhtikuussa ja jätelautakuntien neuvottelupäiville marraskuussa.	
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	Jätehuoltomääräysten ja jätelain toimeenpanon edistäminen	Tiedotus ja neuvonta jätehuoltomääräysten ja jätelain muutoksiin liittyen	Jätehuoltomääräysten muutos biojätteen vapaaehtoisen keräysalueiden osalta on hyväksytty 15.5.2023.	
Toimiva kaupunkikonserni	10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	Talousarvion toteutuminen	Taloustilanteen jatkuva seuranta	Käyttösuunnitelma laadittu 28.2.2023 § 7. OVK 2 hyväksytty 12.9. §32 OVK 3 hyväksytty 31.10. §41	

PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA ULKONINEN LASKENTA	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	133 390	0	133 390	98 187	-35 203	73,6 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	320	0	320	0	-320	0,0 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	133 710	0	133 710	98 187	-35 523	73,4 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-72 290	0	-72 290	-78 812	-6 522	109,0 %
PALKAT JA PALKKIOT	-60 000	0	-60 000	-63 880	-3 880	106,5 %
HENKILÖSIVUKULUT	-12 290	0	-12 290	-14 932	-2 642	121,5 %
ELÄKEKULUT	-10 090	0	-10 090	-12 571	-2 481	124,6 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-2 200	0	-2 200	-2 361	-161	107,3 %
PALVELUJEN OSTOT	-51 000	0	-51 000	-11 593	39 407	22,7 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 080	0	-2 080	-212	1 868	10,2 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 410	0	-1 410	-122	1 288	8,6 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-126 780	0	-126 780	-90 740	36 040	71,6 %
TOIMINTAKATE	6 930	0	6 930	7 448	518	107,5 %
PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-1 700	0	-1 700	-2 218	-518	130,4 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 230	0	-5 230	-5 230	-0	100,0 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 930	0	-6 930	-7 448	-518	107,5 %
TOIMINTAKATE	-6 930	0	-6 930	-7 448	-518	107,5 %
PERÄMEREN JÄTELAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	133 710	0	133 710	98 187	-35 523	73,4 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-133 710	0	-133 710	-98 187	35 523	73,4 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0	0	

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ulkoisissa toimintakuluissa henkilöstökulut ovat ylittyneet yhteensä 9 %. Ylitys johtuu vuoden 2023 tehdyistä yleiskorotuksista palkkoihin ja palkkioihin. Muutoin toimintakuluissa talousarvio 2023 alittui n. 28,5 % johtuen mm. asiantuntijapalveluihin varatusta määrärahasta (n. 20000 €), jota ei käytetty.

Riskienhallinta					
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvo	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuhenkilöt
Omaisuuksiriski - Sisäinen	Taloudelliset paineet aiheuttavat toimitilojen peruskorjausten viivästymistä, mikä voi aiheuttaa lisäkustannuksia ja ongelmia tilojen käytettävyydessä.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Peruskorjausinvestointien toteuttaminen pitkän aikavälin suunnitelman mukaan investointien rahoitustarve huomioiden.	Toimitilojen investoinnit ovat edenneet hyväksytyin talousarvion ja laaditun työohjelman mukaisesti.	Markus Kannala, Ulla-Maija Koskenranta

Tekniset palvelut

TEKNISET PALVELUT ULKOINEN LASKENTA	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot.-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 696 320	0	1 696 320	1 734 219	37 899	102,2 %
MAKSUTUOTOT	542 410	0	542 410	512 264	-30 146	94,4 %
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	237 798	237 798	
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 101 700	0	5 101 700	5 216 510	114 810	102,3 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 340 430	0	7 340 430	7 700 792	360 362	104,9 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-8 051 080	0	-8 051 080	-8 162 820	-111 740	101,4 %
PALKAT JA PALKKIOT	-6 404 960	0	-6 404 960	-6 528 354	-123 394	101,9 %
HENKILÖSIVUKULUT	-1 646 120	0	-1 646 120	-1 634 467	11 653	99,3 %
ELÄKEKULUT	-1 411 880	0	-1 411 880	-1 376 875	35 005	97,5 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-234 240	0	-234 240	-257 592	-23 352	110,0 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 608 960	0	-3 608 960	-3 929 073	-320 113	108,9 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 735 180	0	-4 735 180	-4 749 029	-13 849	100,3 %
AVUSTUKSET	-157 450	0	-157 450	-85 368	72 082	54,2 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-285 200	0	-285 200	-338 438	-53 238	118,7 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-16 837 870	0	-16 837 870	-17 264 729	-426 859	102,5 %
TOIMINTAKATE	-9 497 440	0	-9 497 440	-9 563 937	-66 497	100,7 %
TEKNISET PALVELUT SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	5 105 337	0	5 105 337	4 951 883	-153 454	97,0 %
MAKSUTUOTOT	0	0	0	22 344	22 344	
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 081 850	0	6 081 850	6 082 921	1 071	100,0 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 187 187	0	11 187 187	11 057 148	-130 039	98,8 %
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-1 169 590	0	-1 169 590	-983 524	186 066	84,1 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-547	-547	
MUUT TOIMINTAKULUT	-252 690	0	-252 690	-255 398	-2 708	101,1 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 422 280	0	-1 422 280	-1 239 469	182 811	87,1 %
TOIMINTAKATE	9 764 907	0	9 764 907	9 817 679	52 772	100,5 %
TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	18 527 617	0	18 527 617	18 757 940	230 323	1,2 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-18 260 150	0	-18 260 150	-18 504 198	-244 048	-1,3 %
TOIMINTAKATE	267 467	0	267 467	253 742	-13 725	94,9 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-5 726 198	-5 726 198	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	267 467	0	267 467	-5 472 456	-5 739 923	-2146,0 %

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Teknisten palvelujen toimiala toteutti toimintansa annetun talousarvion puitteissa. Kulut ylittyivät talousarviosta yhteensä -1,3 % ja toimintatuotot puolestaan ylittyivät yhteensä 1,2 %. Talousarvion ylitys oli kokonaisuutena -0,1 %.

Lukuihin sisältyvät työllistämisen tuet ja kulut:

Tekniset palvelut	Työllistäminen
Henkilöstökulut	-126 463
Työllistämistuki	39 399
Nettomeno	-87 064

8.3 Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelman toteutumisvertailu 1.1.–31.12.2023

ULKOINEN TUOSLASKELMA	TA 2023 €	TA- muutos €	TA muutosten jälkeen €	TP 2023 €	Ero TP 2023 -Muutettu TA 2023 €	Tot.-%	TP 2022 €
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	5 749 189	-950 000	4 799 189	5 024 247	225 058	104,7 %	10 343 209
MAKSUTUOTOT	1 640 650	0	1 640 650	1 499 264	-141 386	91,4 %	5 406 548
TUET JA AVUSTUKSET	1 739 012	-200 000	1 539 012	2 446 899	907 887	159,0 %	5 716 916
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 372 602	0	5 372 602	5 550 825	178 223	103,3 %	4 269 898
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	14 501 453	-1 150 000	13 351 453	14 521 235	1 169 782	108,8 %	25 736 571
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-41 988 950	-216 700	-42 205 650	-41 863 384	342 266	99,2 %	-61 846 444
PALKAT JA PALKKIOT	-33 810 560	-216 700	-34 027 260	-33 533 732	493 528	98,5 %	-48 664 826
HENKILÖSIVUKULUT	-8 178 390	0	-8 178 390	-8 329 651	-151 261	101,8 %	-13 181 618
PALVELUJEN OSTOT	-13 922 722	0	-13 922 722	-14 341 083	-418 361	103,0 %	-79 760 258
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 695 207	0	-6 695 207	-6 431 888	263 319	96,1 %	-8 636 046
AVUSTUKSET	-3 377 340	0	-3 377 340	-2 789 017	588 323	82,6 %	-6 891 056
MUUT TOIMINTAKULUT	-856 343	-283 300	-1 139 643	-1 064 264	75 379	93,4 %	-2 516 539
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-66 840 562	-500 000	-67 340 562	-66 489 636	850 926	98,7 %	-159 650 343
TOIMINTAKATE	-52 339 109	-1 650 000	-53 989 109	-51 968 401	2 020 708	96,3 %	-133 913 772
SISÄINEN TUOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	12 173 340	0	12 173 340	12 230 189	56 849	100,5 %	16 072 106
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-12 173 340	0	-12 173 340	-12 230 189	-56 849	100,5 %	-16 072 106
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0		0
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	26 674 793	-1 150 000	25 524 793	26 751 424	1 226 631	104,8 %	41 808 677
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-79 013 902	-500 000	-79 513 902	-78 719 825	794 077	99,0 %	-175 722 449
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-52 339 109	-1 650 000	-53 989 109	-51 968 401	2 020 708	96,3 %	-133 913 772
VEROTULOT	48 840 000	0	48 840 000	51 749 230	2 909 230	106,0 %	93 150 456
KUNNAN TUOVERO			39 000 000	41 212 146	2 212 146	105,7 %	80 986 908
KIINTEISTÖVERO			6 840 000	7 202 037	362 037	105,3 %	7 030 049
OSUUS YHTEISÖVERON TUOTOSTA			3 000 000	3 335 047	335 047	111,2 %	5 133 499
VALTIONOSUUDET	14 566 000	0	14 566 000	15 222 748	656 748	104,5 %	46 732 570
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	387 760	0	387 760	285 142	-102 618	73,5 %	354 748
MUUT RAHOITUSTUOTOT	554 000	0	554 000	363 804	-190 196	65,7 %	282 367
KORKOKULUT	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 094 697	-94 697	109,5 %	-347 491
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 000	0	-1 000	52 089	53 089	-5208,9 %	-2 740
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-59 240	0	-59 240	-393 662	-334 422	664,5 %	286 884
VUOSIKATE	11 007 651	-1 650 000	9 357 651	14 609 915	5 252 264	156,1 %	6 256 138
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 084 700	0	-6 084 700	-6 291 067	-206 367	103,4 %	-6 118 122
TILIKAUDEN TULOS	4 922 951	-1 650 000	3 272 951	8 318 848	5 045 897	254,2 %	138 016
VARAUSTEN MUUTOS	0	0	0	7 259	7 259		28 273
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 922 951	-1 650 000	3 272 951	8 326 107	5 053 156	254,4 %	166 289

Tuloslaskelman erittelyt

HENKILÖSTÖKULUT

ULKOINEN TUOSLASKELMA	TA 2023 €	TA Muutos €	TA muutosten jälkeen €	TP 2023 €	Ero TP 2023 - Muutettu TA 2023 €	Tot-%	TP 2022
HENKILÖSTÖKULUT	-40 980 120	-216 700	-41 196 820	-41 186 914	9 906	100,0 %	-61 106 490
TYÖLLISYYDEN HENKILÖSTÖKULUT	-1 008 830	0	-1 008 830	-676 470	332 360	67,1 %	-739 954
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	-41 988 950	-216 700	-42 205 650	-41 863 384	342 266	99,2 %	-61 846 444

PALVELUSETELIT

ULKOINEN TUOSLASKELMA	TA 2023 €	TA Muutos €	TA muutosten jälkeen €	TP 2023 €	Ero TP 2023 - Muutettu TA 2023 €	Tot-%	TP 2022
PÄIVÄHOIDON PALVELUSETELIT	-1 400 000	0	-1 400 000	-1 581 692	-181 692	113,0 %	-1 713 419
PALVELUSETELIT YHTEENSÄ	-41 988 950	0	-1 400 000	-41 863 384	-40 463 384	99,2 %	-1 713 419

8.4 Investointien toteutuminen

Keskushallintopalvelut

Keskushallintopalvelut Investointiosa	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%	TP 2022
101 Kiinteä omaisuus/Kaup.hallitus yhteensä	-200 000	0	-200 000	12 682	212 682	-6,3 %	-154 638
Menot	-250 000	0	-250 000	0	250 000	0,0 %	-167 336
Tulot	50 000	0	50 000	12 682	-37 318	25,4 %	12 698
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	50 000	0	50 000	12 682	-37 318	25,4 %	12 698
103 Aineeton kom/Kaupunginhallitus yhteensä	-2 000	0	-2 000	-5 132	-3 132	256,6 %	-4 679
Menot	-2 000	0	-2 000	-5 132	-3 132	256,6 %	-4 679
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
106 Irtain omaisuus/Kaup.hall yhteensä	-160 000	0	-160 000	-69 668	90 332	43,5 %	-245 349
Menot	-160 000	0	-160 000	-69 668	90 332	43,5 %	-245 349
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
109 Muu investointitoim/Kaup.hall yhteensä	-85 000	0	-85 000	0	85 000	0,0 %	-33 774
Menot	-170 000	0	-170 000	0	170 000	0,0 %	-33 774
Tulot	85 000	0	85 000	0	-85 000	0,0 %	0
Rahoitusosuudet	85 000	0	85 000	0	-85 000	0,0 %	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
Keskushallintopalvelut yhteensä	-447 000	0	-447 000	-62 118	384 882	13,9 %	-438 440
Menot	-582 000	0	-582 000	-74 800	507 200	12,9 %	-451 138
Tulot	135 000	0	135 000	12 682	-122 318	9,4 %	12 698
Rahoitusosuudet	85 000	0	85 000	0	-85 000	0,0 %	0
Pysyvien vastaavien myynnit	50 000	0	50 000	12 682	-37 318	25,4 %	12 698

Perustelut:**Kiinteä omaisuus:**

Maa-alueiden luovutustulot 12 682 euroa.

Irtain omaisuus:

Tornio Golf osakepääoman lisäys 1 982 €

House of Lapland osakkeiden hankinta 3 150 €. Yhteensä 5 132 €.

Muu investointitoiminta:

Henkilöstölle uusi VPN-sovellus (etäyhteyshmahdollisuus) 14 770 €.

Tietoliikennelaitteita runkoverkon parantamiseksi ja näyttöjä henkilöstölle 54 898 €.

It-laitteet ja -ohjelmat yhteensä 69 668 €.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut Investointiosa	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%	TP 2022
106 Irtain omaisuus/Kaup.hall yhteensä	0	0	0	0	0		0
Menot	0	0	0	0	0		0
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
401 Irtain omaisuus/Varh.kasv.palv yhteensä	0	0	0	0	0		-30 000
Menot	0	0	0	0	0		-30 000
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
410 Irtain omaisuus/Peruskoulutus yhteensä	0	0	0	0	0		-115 638
Menot	0	0	0	0	0		-115 638
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
450 Irtain omaisuus/Kultt. ja nuor yhteensä	-350 000	0	-350 000	-349 126	875	99,8 %	-366 678
Menot	-350 000	0	-350 000	-349 126	875	99,8 %	-484 178
Tulot	0	0	0	0	0		117 500
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		117 500
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
460 Irtain omaisuus/Aineen taidemuseo yhteensä	-40 000	0	-40 000	-39 063	937	97,7 %	-29 295
Menot	-40 000	0	-40 000	-39 063	937	97,7 %	-29 295
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
Sivistyspalvelut yhteensä	-390 000	0	-390 000	-388 189	1 811	99,5 %	-541 611
Menot	-390 000	0	-390 000	-388 189	1 811	99,5 %	-659 111
Tulot	0	0	0	0	0		117 500
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		117 500
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0

Perustelut:

Elämänlaatulautakunta:

Investoinneilla hankittiin remontoituun kirjastoon kalusteet ja nuorisotoimen uuteen toimipaikkaan keittiö.

Aineen taidemuseon johtokunta:

Investoinnilla hankittiin Aineen taidemuseon kokoelmaan 8 taideteosta (28 524 €) sekä toimistokalusteita.

Tekniset palvelut

Tekniset palvelut Investointiosa	TA 2023	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%	TP 2022
500 Kiint.omaisuus/Tekn.palv yhteensä	-5 000	0	-5 000	-6 280	-1 280	125,6 %	0
Menot	-15 000	0	-15 000	-6 280	8 720	41,9 %	0
Tulot	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0 %	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0 %	0
510 Irtain omaisuus/Tekn.palv yhteensä	-50 000	0	-50 000	-38 262	11 738	76,5 %	-105 039
Menot	-50 000	0	-50 000	-38 262	11 738	76,5 %	-105 039
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
520 Julk. kom/Tekniset palvelut yhteensä	-2 721 000	-229 000	-2 950 000	-3 145 610	-195 610	106,6 %	-2 500 525
Menot	-2 868 000	-229 000	-3 097 000	-3 292 610	-195 610	106,3 %	-2 558 525
Tulot	147 000	0	147 000	147 000	0	100,0 %	58 000
Rahoitusosuudet	147 000	0	147 000	147 000	0	100,0 %	58 000
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
530 Julk.kom/Yhteistyöhankk. yhteensä	-835 000	-710 000	-1 545 000	-1 781 716	-236 716	115,3 %	-14 025
Menot	-1 500 000	-710 000	-2 210 000	-2 281 716	-71 716	103,2 %	-14 025
Tulot	665 000	0	665 000	500 000	-165 000	75,2 %	0
Rahoitusosuudet	665 000	0	665 000	500 000	-165 000	75,2 %	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
532 Liikuntapaikat yhteensä	-174 000	0	-174 000	-177 740	-3 740	102,1 %	0
Menot	-225 000	0	-225 000	-213 240	11 760	94,8 %	0
Tulot	51 000	0	51 000	35 500	-15 500	69,6 %	0
Rahoitusosuudet	51 000	0	51 000	35 500	-15 500	69,6 %	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
535 Julk.kom/Liikenneturvallisuus yhteensä	-240 000	0	-240 000	-204 854	35 146	85,4 %	-68 801
Menot	-240 000	0	-240 000	-204 854	35 146	85,4 %	-68 801
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
540 Rajalla-På Gränsen yhteensä	0	0	0	0	0		-107 074
Menot	0	0	0	0	0		-107 074
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
545 Talonrakennus yhteensä	-200 000	0	-200 000	-79 159	120 841	39,6 %	-213 547
Menot	-210 000	0	-210 000	-79 159	130 841	37,7 %	-236 547
Tulot	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0 %	23 000

Rahoitusosuudet	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0 %	23 000
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
558 Kivirannan koulu yhteensä	-545 000	0	-545 000	-143 803	401 197	26,4 %	-431 742
Menot	-555 000	0	-555 000	-143 803	411 197	25,9 %	-458 742
Tulot	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0 %	27 000
Rahoitusosuudet	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0 %	27 000
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
562 Suensaaren palvelukeskus yhteensä	0	0	0	-5 575	-5 575		-656 623
Menot	0	0	0	-5 575	-5 575		-656 623
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
564 Uimahalli yhteensä	0	0	0	0	0		-143 820
Menot	0	0	0	0	0		-143 820
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
566 Putaan vuoropäiväkoti yhteensä	-100 000	0	-100 000	-79 021	20 979	79,0 %	-12 255
Menot	-100 000	0	-100 000	-79 021	20 979	79,0 %	-12 255
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
569 Kyläjoen koulu yhteensä	-325 000	-121 000	-446 000	-443 794	2 206	99,5 %	0
Menot	-460 000	-121 000	-581 000	-580 294	706	99,9 %	0
Tulot	135 000	0	135 000	136 500	1 500	101,1 %	0
Rahoitusosuudet	135 000	0	135 000	136 500	1 500	101,1 %	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
572 Kaupungintalo yhteensä	0	0	0	0	0		-18 711
Menot	0	0	0	0	0		-18 711
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
575 Tornion yhteislyseon lukio yhteensä	-150 000	-41 000	-191 000	-190 829	171	99,9 %	0
Menot	-150 000	-41 000	-191 000	-190 829	171	99,9 %	0
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
579 Monitoimitalo yhteensä	-520 000	-173 000	-693 000	-722 943	-29 943	104,3 %	-69 318
Menot	-520 000	-173 000	-693 000	-722 943	-29 943	104,3 %	-69 318
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
583 Rajakartano yhteensä	-400 000	-71 000	-471 000	-470 628	372	99,9 %	-1 518 704
Menot	-400 000	-71 000	-471 000	-470 628	372	99,9 %	-1 518 704
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0

Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
584 Raumon koulu yhteensä	-86 000	0	-86 000	-11 655	74 345	13,6 %	-24 420
Menot	-96 000	0	-96 000	-19 505	76 495	20,3 %	-24 420
Tulot	10 000	0	10 000	7 850	-2 150	78,5 %	0
Rahoitusosuudet	10 000	0	10 000	7 850	-2 150	78,5 %	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
Tekniset palvelut yhteensä	-6 351 000	-1 345 000	-7 696 000	-7 501 868	194 132	97,5 %	-5 884 602
Menot	-7 389 000	-1 345 000	-8 734 000	-8 328 718	405 282	95,4 %	-5 992 602
Tulot	1 038 000	0	1 038 000	826 850	-211 150	79,7 %	108 000
Rahoitusosuudet	1 028 000	0	1 028 000	826 850	-201 150	80,4 %	108 000
Pysyvien vastaavien myynnit	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0 %	0

Perustelut:

Talonrakennus:

Pyöräkatokset ja telineet (Raumon koulu, Suensaaren pvk, pääterveysasema), valmis.

Suensaaren palvelukeskuksen varavoimakone, korvataan siirrettävän varavoimakoneen liityntäyhteellä ja kaapeloinnilla.

Linja-autoaseman pihan muutostyöt, suunnitelma laadittu, toteutus 2024.

Kivirannan koulu:

Viemärisaneeraus valmis, koulun ja kentän aidan uusiminen, valmis.

Putaan vuoropäiväkoti:

Keittiön ilmanvaihdon saneeraus ja osittainen vesikaton uusiminen, valmis.

Kyläjoen koulu:

Öljylämmityksen korvaaminen maalämmöllä, valmis.

Tornion yhteislyseon lukio:

Palo-ovien uusiminen, valmis.

Torpan monitoimitalo:

Eläinlääkinnän tilat, käynnissä. Valmistuu maalis-/huhtikuussa 2024.

Hallien A2, B2 ja C2 vesikaton uusiminen ja lisäeristys, valmis.

Rajakartano:

Näyttelyvalaistus, valmis.

Julkisivun korjaus ja ulkoalueiden kuivatus (hankinta keskeytetty määrärahojen ylittyessä).

Taidemuseon sisäpintojen maalaus, näyttelysalien lattiat, uusi palvelutiski, valmis.

Kirjaston omatoimilukusali, valmis.

Raumon koulu:

Pyörätelineet, valmis.

C-osan peltikaton maalaus, tarjouksia ei saatu, toteutus siirtyy 2024.

Puukoulun vesikaton uusiminen (katto puhdistetaan ja pinnoitetaan) kate puhdistettu, pinnoitus myöhemmin.

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden perusparannus:

Kauppakadun ja pyöräkadun rakentaminen (avustus), valmis.

Mäkikalliontie, valmis.

Viidankatu välillä Kemintie-Putaankatu, suunnittelu käynnissä.

Opistontie, 1. vaiheen urakka, valmis.

Meurmannintie ja poikkikadut, 1. vaihe suunnittelussa, jatkuu 2024.
 Jarrukatu ja Vaihdekatu, valmis.
 Lanatie, Kaskitie, Kumpumäenpolku ja Onninpolku, valmis.
 Rantatien kevyen liikenteen väylä, hankinta keskeytetty (budjetti ylittyi).
 Katuvalaistuksen muutostyöt (energiatehokkuus), 2023 osalta valmis.

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden uudisrakentaminen:

Pihlajasaaren asuinalueen 1. vaiheen rakentaminen, Mäkivuotinkuja valmis.

Julkinen käyttöomaisuus / Päällystäminen:

Lautakunnan nimeämien kohteiden työt valmiina.

Julkinen käyttöomaisuus / Ympäristötyöt:

Leikkipuistojen kunnostus, lautakunta päättää kohteet, valmis.
 Rantapromenadin kunnostus ja eroosiosuojaus (Uitonranta-Pikisaari), eroosiosuojaus tehty.
 Leton veneilykeskuksen vanhan puolen laitureiden ja kylkipaikkojen sähköpisteet, valmis.
 Leton veneilykeskuksen toisen veneiden talvisäilytyskentän sähköistys, valmis.
 Tullipuiston rannan venelaiturin jatkaminen, valmis.
 Arboretum-alueen kunnostus, 2. vaihe, valmis.
 Victoriantorin kunnostus, altaita kunnostettu ja laituria korjattu.
 Sillanpään leipomomakasiinin purku, valmis.

Liikuntapaikat:

Putaan kaukalo (avustus 30 %), kaukalo ja päätyverkot asennettu, valmis.
 Raumon tekonurmen kumirouheen vaihto hiekkaan jäädytyksen mahdollistamiseksi, valmis.
 Karungin uuden urheilutalon suunnittelu, käynnissä.
 Stadionin perusparannuksen suunnittelu, tekonurmen suunnitelma laadittu.

Liikenneturvallisuushankkeet:

Kromilaakson liittymäjärjestelyt ja Viiripolun suojaatiesaareke Näätsaarentielle, valmis.

Yhteistyöhankkeet:

Näränperän padotus korotus, suunnitelma päivitetty.
 Pirkkiön venereitin kunnostamisen 1. vaihe aloitettu, lupa ei lainvoimainen.
 Faarisentien alikulku töiden käynnistäminen ratatöiden yhteydessä.

TORNION KAUPUNGIN INVESTOINNIT 2023							
	TA 2023	TA- muutos	TA muutosten jälkeen	TP 2023	Poikkeama	Tot-%	TP 2022
Investointimenot yhteensä	-8 361 000	-1 345 000	-9 706 000	-8 791 707	914 293	90,6 %	-7 328 529
Investointitulot yhteensä	1 173 000	0	1 173 000	839 532	-333 468	71,6 %	238 198
Rahoitusosuudet	1 113 000	0	1 113 000	826 850	-286 150	74,3 %	225 500
Pysyvien vastaavien myynnit	60 000	0	60 000	12 682	-47 318	21,1 %	12 698
Nettoinvestoinnit yhteensä	-7 188 000	-1 345 000	-8 533 000	-7 952 175	580 825	93,2 %	-7 090 332

8.5 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutos €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate +/-	11 007 651	-1 650 000	9 357 651	14 609 915	5 252 264
Satunnaiset erät +/-					
Tulorahoituksen korjauserät	-100 000		-100 000	-362 072	-262 072
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-8 361 000	-1 345 000	-9 706 000	-8 791 707	914 293
Rahoitusosuudet investointimenoihin +	1 113 000		1 113 000	826 850	-286 150
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	160 000		160 000	225 635	65 635
Investointien nettomeno	-7 088 000		-8 433 000	-7 739 222	693 778
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 819 651		824 651	6 508 621	5 683 970
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset -	-480 000		-480 000	-406 036	73 964
Antolainasaamisten vähennykset +	400 000		400 000	400 000	0
Muiden pitkäaikaisten saamisten lisäys - / vähennys +					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +	10 000 000		10 000 000	10 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -	-8 100 000		-8 100 000	-8 100 000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos - / +	-5 500 000		-5 500 000	-7 500 000	-2 000 000
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset				-2 058 465	
Vaikutus maksuvalmiuteen	139 651		-2 855 349	-1 155 880	-1 295 531

Tunnusluvut

Kassalainat	16 000 000			11 500 000	-4 500 000
Lainat ilman kassalainoja	45 050 000			45 050 000	0
Lainakanta	61 050 000			56 550 000	-4 500 000
Talousarviolainat/asukas	2 110			2 144	34
Lainat/asukas	2 859			2 691	-168
Asukasmäärä	21 350			21 015	-335

8.6 Yhteenvedo määrärahojen sekä talousarvion toteutumisesta

	Sito- vuus ¹⁾ B N	Määrärahat 1 000 e					Tuloarviot 1 000 e				
		TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA	Toteuma	Poik- keama	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA	Toteuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA (ulk)		66 841	500	67 340	66 492	849	14 501	-1 150	13 351	14 520	1 168
Tarkastuslautakunta	B	93		93	72	21	0			0	0
Kaupunginhallitus	B	10 066		10 066	8 922	1 144	3 416	-1 150	2 266	2 938	672
Sivistyspalvelut yht.		39 843	500	40 343	40 232	111	3 745		3 745	3 882	137
Sivistyslautakunta	B	34 682	500	35 182	35 233	-51	2 789		2 789	2 775	-14
Elämänlaatulautakunta	N	4 728		4 728	4 558	170	886		886	1 043	157
Aineen taidemuseon jtk	N	433		433	441	-7	70		70	64	-6
Tekniset palvelut yht.		16 839	0	16 839	17 266	-426	7 340	0	7 340	7 700	360
Tekn. palvel. lautakunta	B	14 687		14 687	15 282	-595	5 076		5 076	5 174	98
Perämeren jätelautakunta	N	127		127	91	36	134		134	98	-36
Meri-Lapin ympäristöltk	N	2 025		2 025	1 893	132	1 272		1 272	1 291	19
TULOSLASKELMAOSA		1 001	0	1 001	1 043	-42	64 348	0	64 348	67 621	3 273
Verotulot	B						48 840		48 840	51 749	2 909
Valtionosuudet	B						14 566		14 566	15 223	657
Korkotulot	B						388		388	285	-103
Muut rahoitustulot	B						554		554	364	-190
Korkomenot	B	1 000		1 000	1 095	-95					
Muut rahoitusmenot	B	1		1	-52	53					
Satunnaiset erät	B										
INVESTOINTIOSA		8 361	1 345	9 706	8 791	915	1 173	0	1 173	839	-333
Keskushallintopalvelut											
Kiinteä omaisuus	B	250		250	0	250	50		50	13	-37
Aineeton käyttöomaisuus	B	2		2	5	-3	0		0	0	0
Irtain omaisuus	B	160		160	70	90	0		0	0	0
Muu investointitoiminta	B	170		170	0	170	85		85	0	-85
Sivistyspalvelut											
Irtain omaisuus	B	390		390	388	2	0		0	0	0
Tekniset palvelut											
Kiinteä omaisuus	B	15		15	6	9	10		10	0	-10
Irtain omaisuus	B	50		50	38	12	0		0	0	0
Julkinen käyttöomaisuus	B	4 833	939	5 772	5 993	-221	863		863	683	-180
Rakennus	B	2 491	406	2 897	2 292	605	165		165	144	-21
RAHOITUSOSA		8 580	0	8 580	8 506	74	4 900	0	4 900	2 900	-2 000
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaam.lis.	B	480		480	406	74					
Antolainasaam.väh.	B						400		400	400	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaik.lain.lis.	B						10 000		10 000	10 000	0
Pitkäaik.lain.väh.	B	8 100		8 100	8 100	0			-5 500	-7 500	-2 000
Lyhytaik.lain.muutos	N						-5 500		-5 500	-7 500	-2 000
YHTEENSÄ		84 783	1 845	86 627	84 832	1 796	84 922	-1 150	83 772	85 880	2 108

9 Tilinpäätöslaskelmat

9.1 Tornion kaupunki

Tornion kaupungin tuloslaskelma 1.1.–31.12.

	1.1.-31.12.2023		1.1. - 31.12.2022		Muutos €
Toimintatuotot					
Myyntituotot	5 024 247,08		10 343 209,06		-5 318 961,98
Maksatuotot	1 499 264,30		5 406 548,05		-3 907 283,75
Tuet ja avustukset	2 446 899,03		5 716 915,80		-3 270 016,77
Muut toimintatuotot	5 550 825,03	14 521 235,44	4 269 897,94	25 736 570,85	1 280 927,09
					-11 215 335,41
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-33 533 732,35		-48 664 826,46		15 131 094,11
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-6 983 980,10		-10 831 588,49		3 847 608,39
Muut henkilösivukulut	-1 345 671,23		-2 350 029,93		1 004 358,70
Palvelujen ostot	-14 341 083,45		-79 760 257,67		65 419 174,22
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 431 887,88		-8 636 046,02		2 204 158,14
Avustukset	-2 789 017,37		-6 891 056,31		4 102 038,94
Muut toimintakulut	-1 064 264,08	-66 489 636,46	-2 516 538,56	-159 650 343,44	1 452 274,48
					93 160 706,98
TOIMINTAKATE		-51 968 401,02		-133 913 772,59	81 945 371,57
Verotulot		51 749 230,25		93 150 455,32	-41 401 225,07
Valtionosuudet		15 222 748,00		46 732 570,00	-31 509 822,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	285 141,92		354 748,27		-69 606,35
Muut rahoitustuotot	363 803,87		282 367,23		81 436,64
Korkokulut	-1 094 697,11		-347 490,54		-747 206,57
Muut rahoituskulut	52 089,06	-393 662,26	-2 740,16	286 884,80	54 829,22
					-680 547,06
VUOSIKATE		14 609 914,97		6 256 137,53	8 353 777,44
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot		-6 291 067,20		-6 118 122,02	-172 945,18
TILIKAUDEN TULOS		8 318 847,77		138 015,51	8 180 832,26
Varausten muutos		7 258,77		28 273,46	-21 014,69
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		8 326 106,54		166 288,97	8 159 817,57

Tornion kaupungin rahoituslaskelma 31.12.

		2023		2022	
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	14 609 914,97		6 256 137,53		
Tulorahoituksen korjauserät	-362 072,18	14 247 842,79	-2 544 649,86		3 711 487,67
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-8 791 706,94		-7 328 529,38		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	826 850,00		225 500,00		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	225 634,88	-7 739 222,06	390 554,53		-6 712 474,85
Toiminnan ja investointien rahavirta		6 508 620,73			-3 000 987,18
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-406 036,00		-2 582,00		
Antolainasaamisten vähennykset	400 000,00	-6 036,00	0,00		-2 582,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000,00		10 000 000,00		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 100 000,00		-7 900 000,00		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 500 000,00	-5 600 000,00	-4 000 000,00		-1 900 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-378 450,74		-2 656,50		
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 059,34		31 902,54		
Saamisten muutos	1 673 605,33		3 745 574,12		
Korottomien velkojen muutos	-3 350 560,57	-2 058 465,32	2 236 200,59		6 011 020,75
Rahoituksen rahavirta		-7 664 501,32			4 108 438,75
Rahavarojen muutos		-1 155 880,59			1 107 451,57
Rahavarojen muutos	31. 12.	3 322 874,70		4 478 755,29	
	1. 1.	4 478 755,29	-1 155 880,59	3 185 420,32	1 293 334,97

Tornion kaupungin tase 31.12.

	31.12.2023	31.12.2022
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	389 494,67	506 374,30
Aineettomat oikeudet	15 385,29	79 573,56
Muut pitkävaikutteiset menot	374 109,38	426 800,74
Aineelliset hyödykkeet	94 438 230,56	93 377 514,40
Maa- ja vesialueet	15 050 804,48	15 057 205,66
Rakennukset	53 615 074,37	55 402 918,53
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 944 094,90	19 569 668,33
Koneet ja kalusto	1 312 209,04	2 445 217,07
Muut aineelliset hyödykkeet	489 192,38	460 667,83
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 026 855,39	441 836,98
Sijoitukset	28 556 758,84	32 401 484,44
Osakkeet ja osuudet	18 948 184,74	22 798 946,34
Muut lainasaamiset	9 457 737,10	9 457 737,10
Muut saamiset	150 837,00	144 801,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	123 384 484,07	126 285 373,14
Toimeksiantojen varat		
Lahjoitusrahastojen varat	92 122,05	89 845,93
Toimeksiantojen varat yhteensä	92 122,05	89 845,93
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	5 579,02	2 519,68
Ennakkomaksut	5 579,02	2 519,68
Saamiset	4 363 210,28	6 036 815,61
Pitkäaikaiset saamiset	20 259,47	100 357,39
Lainasaamiset	20 259,47	100 357,39
Lyhytaikaiset saamiset	4 342 950,81	5 936 458,22
Myyntisaamiset	1 709 131,65	2 288 876,82
Lainasaamiset	0,00	140 000,00
Muut siirtosaamiset	397 033,23	810 905,34
Siirtosaamiset	2 236 785,93	2 696 676,06
Rahat ja pankkisaamiset	3 322 874,70	4 478 755,29
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	7 691 664,00	10 518 090,58
Vastaavaa yhteensä	131 168 270,12	136 893 309,65

Tornion kaupungin tase 31.12.

	31.12.2023	31.12.2022
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	38 464 120,31	40 133 879,73
Muut omat rahastot	900 000,00	900 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 881 077,29	13 714 788,32
Tilikauden yli-/alijäämä	8 326 106,54	166 288,97
Oma pääoma yhteensä	61 571 304,14	54 914 957,02
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Vapaaehtoiset varaukset	185 337,51	192 596,28
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	185 337,51	192 596,28
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	1 354 806,24	1 503 925,12
Pakolliset varaukset yhteensä	1 354 806,24	1 503 925,12
Toimeksiantojen pääomat		
Lahjoitusrahastojen pääomat	160 417,48	158 541,36
Muut toimeksiantojen pääomat	256 803,28	634 854,02
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	417 220,76	793 395,38
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		
Pitkäaikainen	36 750 000,00	35 050 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 750 000,00	35 050 000,00
Lyhytaikainen	30 889 601,47	44 438 435,85
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 800 000,00	27 100 000,00
Saadut ennakot	75 864,55	72 822,60
Lyhytaikaiset ostovelat	2 725 147,26	3 897 209,74
Muut velat	731 929,08	1 370 728,01
Siirtovelat	7 556 660,58	11 997 675,50
Vieras pääoma yhteensä	67 639 601,47	79 488 435,85
Vastattavaa yhteensä	131 168 270,12	136 893 309,65

9.2 Tornion kaupunkikonserni

Konsernituloslaskelma 1.1.–31.12.

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toimintatuotot	41 494 372,75	79 540 023,38
Toimintakulut	-98 895 690,96	-218 129 595,54
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta	-84 870,36	128 015,55
Toimintakate	-57 486 188,57	-138 461 556,61
Verotulot	51 331 350,74	92 764 534,82
Valtionosuudet	30 201 163,76	61 055 952,09
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	124 562,07	67 340,87
Muut rahoitustuotot	395 517,57	243 956,88
Korkokulut	-1 750 489,06	-813 830,55
Muut rahoituskulut	47 492,20	-1 285 797,95
Vuosikate	22 863 408,71	13 570 599,55
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 407 573,45	-13 366 759,27
Arvonalentumiset	-205 502,12	-168 452,36
Satunnaiset erät	-135,03	-470,71
Tilikauden tulos	10 250 198,11	34 917,21
Tilinpäätössiirrot	55 357,60	75 752,46
Tilikauden verot	-336 082,03	-165 677,72
Laskennalliset verot	-64 815,04	12 457,86
Vähemmistöosuus	-34 501,54	-18 757,69
Tilikauden yli/-alijäämä	9 870 157,10	-61 307,88

Konsernin rahoituslaskelma 31.12.

	31.12.2023		31.12.2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	22 863 408,71		13 570 599,55	
Satunnaiset erät	-135,03		-470,71	
Tilikauden verot	-336 082,03		-165 677,72	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-324 406,09</u>	22 202 785,56	<u>922 164,12</u>	14 326 615,23
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-14 161 782,28		-15 896 928,97	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 095 275,66		2 083 767,14	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	<u>307 715,13</u>	-12 758 791,49	<u>495 562,19</u>	-13 317 599,64
Toiminnan ja investointien rahavirta		9 443 994,07		1 009 015,59
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		-42 358,53	
Antolainasaamisten vähennys	<u>0,00</u>			
	0,00	0,00	-42 358,53	-42 358,53
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000,00		9 143 523,11	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 864 985,29		-10 052 942,28	
Lyhytaikaisten lainojen muutos netto	<u>-7 500 000,00</u>	-9 364 985,29	<u>-5 800 940,98</u>	-6 710 360,15
Lainakannan muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-370 443,63		179 914,21	
Vaihto-omaisuuden muutos	-13 384,04		160 391,60	
Saamisten muutos	1 441 462,17		4 389 897,96	
Korottomien velkojen muutos	-3 135 167,14	-2 077 532,64	687 758,79	5 417 962,56
Rahoituksen rahavirta		-11 426 217,93		-1 334 756,12
Rahavarojen muutos		-1 998 523,86		-325 740,53
Rahavarat 31.12.	15 005 301,89		17 858 570,91	
Rahavarat 1.1.	17 003 825,75	-1 998 523,86	18 184 311,44	-325 740,53

Konsernitase 31.12.

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	128 679,25	1 020 149,57
Muut pitkävaikutteiset menot	736 500,72	832 663,14
Ennakkomaksut	0,00	24 352,84
Yhteensä	865 179,97	1 877 165,55
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	15 836 697,02	16 247 970,48
Rakennukset	116 145 103,54	123 454 208,85
Kiinteät rakenteet ja laitteet	45 385 147,91	41 302 043,14
Koneet ja kalusto	4 733 051,26	6 594 007,56
Muut aineelliset hyödykkeet	1 223 686,36	1 190 804,70
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 394 627,29	3 188 914,49
Yhteensä	184 718 313,38	191 977 949,22
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	12 555 760,82	12 690 175,36
Muut lainasaamiset		
Muut saamiset	79 153,83	79 153,83
Yhteensä	12 634 914,65	12 769 329,19
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	1 603 080,15	1 101 521,20
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	92 122,05	89 845,93
Muut toimeksiantojen varat	1 237 019,05	685 111,36
Yhteensä	2 932 221,25	1 876 478,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	414 264,48	817 007,14
Ennakkomaksut	5 579,02	2 519,68
Yhteensä	419 843,50	819 526,82
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	91 913,08	0,00
Lainasaamiset	76 489,74	111 285,66
Muut saamiset	48 990,29	35 174,56
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 486 213,91	7 547 571,38
Lainasaamiset	-16 183,92	-16 183,92
Muut saamiset	334 241,52	1 434 466,09
Siirtosaamiset	3 382 635,49	4 156 401,17
Yhteensä	9 404 300,11	13 268 714,94
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	1 357 280,59	430 085,30
Yhteensä	1 357 280,59	430 085,30
Rahat ja pankkisaamiset	13 648 021,30	17 428 485,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ	225 980 074,75	240 447 735,12

Konsernitase 31.12.

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	38 464 120,31	40 133 879,73
Säätiöiden ja yhd. Peruspääoma	237 586,32	237 586,32
Muut omat rahastot	2 178 790,99	2 341 584,46
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	52 664 004,78	53 303 558,93
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 870 157,10	-61 307,88
Yhteensä	103 414 659,50	95 955 301,56
VÄHEMMISTÖOSUUDET	781 292,19	746 790,65
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	3 251,84
Muut pakolliset varaukset	1 354 806,24	2 704 526,92
Yhteensä	1 354 806,24	2 707 778,76
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 592 739,75	1 090 546,35
Lahjoitusrahastojen pääomat	172 412,33	175 582,18
Muut toimeksiantojen pääomat	1 502 761,15	1 320 687,61
Yhteensä	3 267 913,23	2 586 816,14
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	57 403 342,92	59 273 317,04
Lainat julkisyhteisöiltä	-55 982,42	-55 982,42
Lainat muilta luotonantajilta	7 138 922,11	7 623 101,28
Saadut ennakot	322 100,32	344 726,34
Muut velat	9 230 890,32	9 272 899,82
Yhteensä	74 039 273,25	76 458 062,06
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 877 459,90	32 083 726,53
Saadut ennakot	234 432,62	209 460,56
Ostovelat	5 051 197,66	7 667 840,00
Muut velat	2 435 627,00	3 024 192,43
Siirtovelat	10 112 345,18	16 892 809,28
Laskennalliset verovelat	2 411 067,95	2 114 957,11
Yhteensä	43 122 130,31	61 992 985,92
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	225 980 074,75	240 447 735,12

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelmaa on muutettu KV 26.11.2012 § 75. Uutta poistosuunnitelmaa on noudatettu vuodesta 2013 alkaen. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan mukaiseen arvoon.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Euro määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

2. Tuloslaskelman esittämistavan muutos

Ei ilmoitettavaa.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot eivät ole vertailukelpoisia sote-uudistuksen takia.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Tilinpäätösperiaatteiden muutokset sekä aikaisempia tilikausia koskevien olennaisten virheiden oikaisut tehdään oman pääoman erää Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) oikaisemalla. Tilinpäätöksen liitetietona on esitettävä aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Tilikauden tapahtumat

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty lisäksi kaikki kuntayhtymät sekä yhteis- ja omistusyhteisyyshyönteisöt, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhtiöistä ei ole yhdistelty Kiinteistö Oy Tornion Matkailupysäkkiä, koska tilinpäätöstietoja ei ole toimitettu määräaikaan mennessä. Osakkuusyhtiöistä konsernitilinpäätökseen ei myöskään ole yhdistelty Lounais-Lapin ajoharjoitteluratasäätiötä ja Lapin ammattikorkeakoulu Oy:tä, koska omistusosuus on alle 20 %.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty sovelletulla hankintamenomenetelmällä, joka vastaa käytännössä Tornio-konsernissa aikaisemmin noudatettua pariarmenotelmää. Eliminointierot on kirjattu muihin oman pääoman eriin.

Tilikauden tapahtumat

Tornion kaupunkikonsernista Lapin hyvinvointialueelle siirtyivät 1.1.2023 LPSHP:n kuntayhtymä, Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä sekä Lapin Liitosta Pelastuslaitoksen osuus.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämään oikaisuksi.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistölle kuuluva osuus on erotettu konsernin tuloksesta ja omasta pääomasta.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden mukaisesti.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Ei ilmoitettavaa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet

As. Oy Tornion Uusikatu 5:n tilikausi on 1.7.2022–30.6.2023.

Tilikauden jälkeiset merkittävimmät tapahtumat:

Vuoden 2023 syksyllä käynnistettiin neuvottelut Koivuluodon alueen määräalasta, pinta-alaltaan 96 ha, Outokumpu Europe Oy:n kanssa ja kiinteistökaupan esisopimus allekirjoitettiin 20.3.2024. Kauppahinta 6 528 000 euroa.

Manner-Suomen kuntien verovuoden 2024 yhteisöveron jako-osuudet päivitettiin tammikuussa 2024. Tornion yhteisöveron jako-osuus kasvoi 100 %. Jako-osuus vuonna 2024 on 0,0032138148. Talousarvioon nähden Tornion kaupungin yhteisöverotuotto kasvaa ennusteen mukaan vuonna 2024 n. 2 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuosille 2025 kasvu olisi 2,7 milj. euroa ja 2026 2,8 milj. euroa.

Tornion kaupunginhallitus huomioi mahdollisen Windfall-veron vaikutukset Tornion kaupungin v. 2023 tilinpäätökseen.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Keskushallintopalvelut	2 938 369,74	5 524 727,63	2 938 369,74	5 524 727,63
Hyvinvointipalvelut	0,00	1 419 282,61	0,00	11 679 690,82
Sivistyspalvelut	3 675 454,91	3 131 799,67	3 882 074,03	3 415 703,20
Tekniset palvelut	3 681 497,61	1 197 251,07	7 700 791,67	5 116 449,20
Muut palvelut	31 199 050,49	68 266 962,40		
Toimintatuotot yhteensä	41 494 372,75	79 540 023,38	14 521 235,44	25 736 570,85

7. Verotulojen erittely

	Kaupunki	
	2023	2022
Kunnan tulovero	41 212 146,26	80 986 907,83
Kiinteistövero	7 202 036,93	7 030 048,79
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 335 047,06	5 133 498,70
Verotulot yhteensä	51 749 230,25	93 150 455,32

8. Valtionosuuksien erittely

	Kaupunki	
	2023	2022
Peruspalvelujen valtionosuus	12 140 693,00	36 233 269,00
<i>Siiitä: Verotulojen tasaus</i>	<i>6 501 144,00</i>	<i>8 475 228,00</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen valtion osuudet	-210 289,00	-283 449,00
Verotulomenetysten korvaus	3 292 344,00	10 782 750,00
Valtionosuudet yhteensä	15 222 748,00	46 732 570,00

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	3 647 042,57	62 586 989,91
Muiden palvelujen ostot	10 694 040,88	17 173 267,76
Palvelujen ostot yhteensä	14 341 083,45	79 760 257,67

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa.

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

	Poistotapa	Poisto-aika
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	5 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5–20 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	5 vuotta
Muut	Tasapoisto	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poisteta	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
- Kiviset	Tasapoisto	35–45 vuotta
- Puiset	Tasapoisto	25–35 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset		
Jätevedenpuhdistamot	Tasapoisto	30 vuotta
Jäteveden pumppaamot	Tasapoisto	30 vuotta
Vesilaitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Energialaitoksen rakennukset	Tasapoisto	20–30 vuotta
Kaukolämpölaitokset	Tasapoisto	20–30 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15–20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	25–30 vuotta
Muut rakennukset	Tasapoisto	25–30 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30–45 vuotta
- Kiviset	Tasapoisto	35–45 vuotta
- Puiset	Tasapoisto	30–40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot		
Liikenneväylät	Tasapoisto	20 vuotta
Puistot ja torit	Tasapoisto	15–20 vuotta
Leikkikentät	Tasapoisto	15–20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat		
Laiturit ja venerannat	Tasapoisto	15–20 vuotta
Piensatamat	Tasapoisto	15–20 vuotta
Satama	Tasapoisto	15–20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet		
Kaatopaikka	Tasapoisto	15–20 vuotta
Matonpesuasemat	Tasapoisto	15–20 vuotta
Urheilualueet	Tasapoisto	20–25 vuotta
Leirintäalue	Tasapoisto	15–20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15–20 vuotta
Vedenjakeluverkko	Tasapoisto	30–40 vuotta
Viemäriverkko	Tasapoisto	30–40 vuotta
Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	20–30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet		
Sähköverkko	Tasapoisto	15–20 vuotta
Katuvalaistus	Tasapoisto	15–20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15–20 vuotta
Sähkö- ja vesi- ym. laitojen laitoskoneet ja laitteet		

Viemärlaitoksen koneet	Tasapoisto	15–20 vuotta
Jätevesilaitosten puhdistamot	Tasapoisto	15–20 vuotta
Jätevesipumppaamot	Tasapoisto	15–20 vuotta
Kaukolämpömittarit	Tasapoisto	10–15 vuotta
Sähkölaitoksen mittarit	Tasapoisto	10–15 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15–20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15–20 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	15–20 vuotta

Koneet ja Kalustot

Rautaiset alukset	Tasapoisto	15–20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8–15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5–7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5–10 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10–15 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5–10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5–10 vuotta
ICT-laitteet	Tasapoisto	3–5 vuotta
Viestintälaitteet	Tasapoisto	3–5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3–5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
--------------	------------------------

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintahinta on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Eläkevastuu 1.1	0,00	758,26		
Lisäykset tilikaudella	0,00	3449,17		
Vähennykset tilikaudella	0,00	-955,6		
Eläkevastuu 31.12.	0,00	3 251,83		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0,00	1 561 316,56		
Lisäykset tilikaudella	0,00	44989,37		
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0,00	1 606 305,93		
Muut pakolliset varaukset 31.12.2022	1 172 333,36			
LPKS kuntayhtymän alijäämä	353 171,00			
	1 525 504,36			
Muut pakolliset varaukset 1.1.	1 525 504,36	1 178 556,15	1 503 925,12	3 762 621,24
Lisäykset tilikaudella	0,00	21 579,24	0,00	353 171,00
Vähennykset tilikaudella	-170 698,12	-27 802,03	-149 118,88	-2 611 867,12
Muut pakolliset varaukset 31.12.	1 354 806,24	1 172 333,36	1 354 806,24	1 503 925,12

Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä siirtyneet hyvinvointialueelle 1.1.2023

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa ja vesialueiden myyntivoitot	160 509,76	218 621,69	160 509,76	218 621,69
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	134 453,79	170 695,20	52 443,54	144 034,62
Myyntivoitot yhteensä	294 963,55	389 316,89	212 953,30	362 656,31
Muut toimintakulut				
Maa ja vesialueiden myyntitappiot				
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot	0,00	407,51		
Myyntitappiot yhteensä	0,00	407,51	0,00	0,00

14. Satunnaiset tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kaupunki	
	2023	2022
Osinkotuotot muissa yhteisöissä	302 414,02	151 203,24
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	302 414,02	151 203,24

16. Poistoeron muutokset

Ei ilmoitettavaa.

TASEEN LIITETIEDOT**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset**

Ei ilmoitettavaa.

18. Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa.

19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

Tornion kaupunki, käyttöomaisuuden muutokset 2023

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 31.12.2022	79 573,56	426 800,74		506 374,30
Laphalle siirtyneet (alkusaldosta)	-72 711,06			-72 711,06
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 862,50	426 800,74		433 663,24
Lisäykset tilikauden aikana	14 770,00			14 770,00
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-6 247,21	-52 691,36		-58 938,57
Arvonlennukset ja palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	15 385,29	374 109,38	0,00	389 494,67
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 385,29	374 109,38	0,00	389 494,67
Olennot lisäpoistot				

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er.hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 31.12.2022	15 057 205,66	55 402 918,53	19 569 668,33	2 445 217,07	460 667,83	441 836,98	93 377 514,40
Laphalle siirtyneet (alkusaldosta)				-639 428,65			-639 428,65
Poistamaton hankintameno 1.1.	15 057 205,66	55 402 918,53	19 569 668,33	1 805 788,42	460 667,83	441 836,98	92 738 085,75
Lisäykset tilikauden aikana	6 280,40			452 824,10	28 524,55	8 284 175,97	8 771 805,02
Rahoitusosuudet tilikaudella		-144 350,00	-682 500,00				-826 850,00
Vähennykset tilikauden aikana	-12 681,58						-12 681,58
Siirrot erien välillä		1 567 026,03	6 132 131,53			-7 699 157,56	0,00
Tilikauden poisto		-3 210 520,19	-2 075 204,96	-946 403,48			-6 232 128,63
Arvonlennukset ja palautukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.	15 050 804,48	53 615 074,37	22 944 094,90	1 312 209,04	489 192,38	1 026 855,39	94 438 230,56
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 050 804,48	53 615 074,37	22 944 094,90	1 312 209,04	489 192,38	1 026 855,39	94 438 230,56
Olennot lisäpoistot							

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja Osuudet	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 574 153,59	1 263 182,77	7 637 794,96	8 323 815,02	22 798 946,34
Lisäykset				5 131,92	5 131,92
Vähennykset			-3 855 893,52		-3 855 893,52
Siirrot erien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.	5 574 153,59	1 263 182,77	3 781 901,44	8 328 946,94	18 948 184,74
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 574 153,59	1 263 182,77	3 781 901,44	8 328 946,94	18 948 184,74

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	9 457 737,10	0,00	144 801,00	9 602 538,10
Lisäykset				6 036,00	6 036,00
Vähennykset					0,00
Siirrot erien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	9 457 737,10	0,00	150 837,00	9 608 574,10
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	9 457 737,10	0,00	150 837,00	9 608 574,10

Kaupungin pysyvät vastaavat yhteensä 31.12.

123 384 484,07

20.–22. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 e)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Tornion Vuokra-asunnot Oy	0781617-6	100	100	7 996	20 731	270
Tornion Krunni Oy	0220007-3	100	100	161	86	16
Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy	0195422-8	90,5	90,5	245	29	-4
Tornion Keilahalli Oy	0587736-2	79,8	79,8	115	69	1
Bottenvikens Reningsverk Ab	556533- 5394	65	65	994	867	52
Business Tornio Oy	1508288-9	73,7	73,7	139	113	26
Tornion Energia Oy	1801477-7	100	100	8 673	12 682	999
Tornion Vesi Oy	1935914-4	100	100	3 514	14 772	276
Tornion Palveluasunnot Oy	2046713-4	100	100	146	4 365	15
Tornion Työvoimalasäätiö sr	2034178-5	100	100	56	368	113
Kuntayhtymät						
Kemi-Tornionlaakson koulutus- kuntayhtymä Lappia	2109309-0	55,58	55,58	17 393	2 702	-580
Lapin Liitto	0937073-7	12,3	12,3	247	137	24
Osakkuusyhteisöt						
Kemin Digipolis Oy	0935441-1	23,8	23,8	83	130	-2
As Oy Tornion Uusikatu 5	0564652-1	40	40	546	2	-5
Meri-Lapin Vesi Oy	1108245-1	45	45	929	1 078	17
Perämeren jätehuolto Oy	1520251-0	34,6	34,6	1 095	380	-34
Yhdistelemättä:						
Lapin Ammattikorkeakoulu Oy	2528792-5		17,1	8 948	1 640	735
Lounais-Lapin ajoharjoitteluratasäätiö	0875686-5	30,9	30,9	29		-4
Kiinteistö Oy Tornion Matkailupysäkki	0876006-3	42,1	42,1			

23. Kunnan saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuus- ja omistusyhteisyhteisöiltä

	Kaupunki			
	2023	2023	2022	2022
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		341 630,92		55 918,76
Lainasaamiset yhteensä	9 457 737,10		9 457 737,10	140 000,00
- joista				
Pääomalainat				
Tornion Energia Oy	3 000 000,00		3 000 000,00	
Tornion Vesi Oy	5 000 000,00		5 000 000,00	
Tornion Työvoimalasäätiö sr	152 000,00		152 000,00	
Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy	16 300,00		16 300,00	
Pitkäaikainen antolaina				
Tornion Vuokra-asunnot Oy	1 208 579,07		1 208 579,07	
Tornion Oppilajasunnot Oy	80 858,03		80 858,03	
Business Tornio Oy				140 000,00
Muut lainasaamiset				
Tornion Vuokra-asunnot Oy				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		215 000,00		180 000,00
Yhteensä	9 457 737,10	556 630,92	9 457 737,10	375 918,76
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		18 184,90		17 777,10
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		18 184,90		17 777,10
Saamiset osakkuus- ja omistusyhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		678,00		4 828,89
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		678,00		4 828,89
Saamiset yhteensä	9 457 737,10	575 493,82	9 457 737,10	398 524,75

24. Siirtosaamisiin siirtyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	0,00	0,00	215 000,00	305 000,00
Kelan korvaus työterveyshuoltoon	185 898,58	273 690,40	174 000,00	195 000,00
EU-tuet ja avustukset	225 833,70	220 402,39	0,00	55 732,40
Valtion korvaukset käyttötalousmenoihin	69 232,08	291 830,14	0,00	291 830,14
Rahoitusosuudet investointiosan menoihin	651 694,25	0,00	651 694,25	0,00
Myyntituottojen jaksotukset	435 058,09	540 320,18	115 427,01	232 279,38
Muut	1 803 020,21	2 222 816,35	806 907,78	1 375 005,90
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 382 635,49	3 549 059,46	1 963 029,04	2 454 847,82

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**25. Oman pääoman erittely**

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 31.12.2022	40 133 879,73		40 133 879,73	
Siirrot hyvinvointialueelle				
Omaisuserät	-712 139,71		-712 139,71	
LPSHP kuntayhtymäosuus	-182 867,16		-182 867,16	
Kolpene kuntayhtymäosuus	-3 804 175,94		-3 804 175,94	
Lapin liitto (Opon muutos, pelastustoimi)	131 149,58		131 149,58	
Lomapalkkavelka	2 898 273,81		2 898 273,81	
Peruspääoma 1.1.	38 464 120,31	40 133 879,73	38 464 120,31	40 133 879,73
Peruspääoma 31.12.	38 464 120,31	40 133 879,73	38 464 120,31	40 133 879,73
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	237 586,32	237 586,32		
peruspääoma 31.12.	237 586,32	237 586,32		
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00
Vahinkorahaston pääoma 31.12	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00
Muut rahastot 1.1.	1 441 584,46	1 607 934,37		
Muut rahastot 31.12.	1 278 790,98	1 441 584,46		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 178 790,98	2 341 584,46	900 000,00	900 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	53 242 251,05	53 303 558,93	13 881 077,29	13 638 085,75
Aikaisempien tilikausien oikaisu	41 013,44			76 702,57
LPSHP alijäämä 2022 v2023 pakollinen varaus	-353 171,00			
Pelastustoimen siirto	-266 088,70			
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	52 664 004,79			
Tilikauden yli-/alijäämä	9 870 157,10	-61 307,88	8 354 427,54	166 288,97
Oma pääoma yhteensä	103 414 659,50	95 955 301,56	61 599 625,14	54 914 957,02

26. Erittely poistoeroista

Ei ilmoitettavaa.

27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Kaupunki	
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 250 000,00	11 250 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	12 250 000,00	11 250 000,00

28. Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	0,00	74 471,78	0,00	52 892,54
Eläkevastuu	0,00	3 251,84		
Ympäristövelvoitteet	1 001 635,24	1 097 861,58	1 001 635,24	1 097 861,58
Kuntayhtymän alijäämä	353 171,00		353 171,00	353 171,00
Potilasvahinkovaraus	0,00	1 532 193,56		
Pakollinen varaus 31.12.	1 354 806,24	2 707 778,76	1 354 806,24	1 503 925,12

30. Kunnan velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- ja omistusyhteisöille

	Kaupunki			
	2023	2023	2022	2022
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		399 442,56		435 982,02
Siirtovelat				
Yhteensä		399 442,56		435 982,02
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		41 831,81		27 635,27
Siirtovelat				
Yhteensä		41 831,81		27 635,27
Velat osakkuus- ja omistusyhteisöille				
Ostovelat		2 922,72		518,28
Siirtovelat				
Yhteensä		2 922,72		518,28
Vieras pääoma yhteensä		444 197,09		464 135,57

31. Sekkilimiitti

Ei ilmoitettavaa.

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Liittymismaksut	9 230 890,32	9 272 899,82		
Muut velat	2 435 627,00	3 024 192,43	731 922,11	1 370 728,01
Yhteensä	11 666 517,32	12 297 092,25	731 922,11	1 370 728,01

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	0,00	5 730,39		
Menojäämät				
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotukset	5 114 258,12	9 054 108,84	4 448 112,85	6 846 376,74
Korkojaksotukset	119 592,96	148 816,68	38 690,44	47 125,77
Muut menojäämät	6 435 585,65	6 260 225,39	3 069 857,29	5 104 172,99
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	10 163 914,05	15 463 150,90	7 556 660,58	11 997 675,50
Siirtovelat yhteensä	10 163 914,05	15 468 881,29	7 556 660,58	11 997 675,50

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**34. Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai osakkeita**

Ei ilmoitettavaa.

35.–37. Vakuudet

Ei ilmoitettavaa.

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	61 918,64	2 332 569,55	0,00	1 272 429,43
- Vanhus- ja hoitopalvelut	0,00	460 667,89	0,00	694 285,87
- Vammaispalvelut	0,00	0,00	0,00	323 657,00
- Sosiaalityö	0,00	0,00	0,00	254 486,56
- Muut	61 918,64	1 871 901,66	0,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä	224 604,71	2 545 088,86	182 324,64	290 315,25
- Seuraavalla tilikaudella maksettavat	116 700,79	853 492,19	99 644,40	132 247,34
- Myöhemmin maksettavat	107 903,92	1 691 596,67	82 680,24	158 067,91
Yhteensä	286 523,35	4 877 658,41	182 324,64	1 562 744,68

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

39.–40. Vastuusitoumukset

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			50 145 173,45	59 887 688,57
Jäljellä oleva pääoma			19 190 529,60	21 578 266,40
Osakkuusyhtiöiden puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			1 781 246,83	3 770 810,61
Jäljellä oleva pääoma			1 428 013,45	1 304 084,26
Muut vastuusitoumukset				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	4 141 546,23	5 930 882,16	3 897 796,23	5 930 882,16
Jäljellä oleva pääoma	1 769 869,15	1 888 610,54	1 576 119,15	1 888 610,54
Yhteensä	1 769 869,15	1 888 610,54	22 194 662,20	24 770 961,20

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kaupunki	
	2023	2022
Tornion osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	176 095 568,00	161 503 999,00
Tornion mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoita 31.12.	140 176,00	93 395,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Arvonlisäveron palautusvastuu	6 323 133,20	6 736 553,77	4 475 813,20	5 281 437,77

Korkojohdannaissopimukset

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Kaikki koron vaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksella. Koronvaihtosopimuksella suojataan yksittäisen lainan korkoriskiä. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Nimellisarvo	0,00	217 500,00		
Käypä arvo	0,00	372,19		
Sopimuksia 1 kpl päättyi v.2021				
Sopimuksia 2 kpl päättyi myöhemmin				
Sopimuksia yhteensä v21: konserni 3kpl				

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

Henkilöstön määrä toimialoittain ja palvelusuhteittain vuosina 2021–2023:

Toimiala	Vakinaiset			Määräaikaiset			Työllistetyt			Yhteensä		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Keskushallintopalvelut	38	41	37	12	7	7	2	2	4	52	50	48
Hyvinvointipalvelut	297	324	-	184	147	-	20	7	-	501	478	-
Sivistyspalvelut	451	444	481	195	230	229	9	8	8	655	682	718
Tekniset palvelut	157	153	157	19	21	22	6	5	6	182	179	185
Yhteensä	943	962	675	410	405	258	37	22	18	1390	1389	951
Muutos ed. vuoteen	4	19	-287	41	-5	-147	-17	-15	-4	51	-1	-438

Henkilötyövuosien kehitys 2019–2023:

	2019	2020	2021	2022	2023
Henkilötyövuodet	1217,5	1214,3	1261,3	1226	830,4

43. Henkilöstökulut

	2023 €	2022 €	Muutos %
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	34 005 717	49 691 036	-31,6 %
- Henkilöstökorvaukset	-471 985	-1 026 210	-54,0 %
Tuloslaskelman palkat	33 533 732	48 664 826	-31,1 %
Henkilöstösivukulut	8 329 651	13 181 618	-36,8 %
Eläkekulut	6 983 980	10 831 588	-35,5 %
Muut henkilösivukulut	1 345 671	2 350 030	-42,7 %
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	41 863 383	61 846 445	-32,3 %
Henkilöstömenoja aktivoitu käyttöomaisuuteen	139 469	73 536	89,7 %
Yhteensä henkilöstökulut	42 002 853	62 946 190	-33,3 %

Työllisyyden hoito toimialoittain

Työllistämismenot ja -tulot toimialoittain 2023

	Työllistäminen
Keskushallintopalvelut	
Henkilöstökulut	-334 540
Muut menot	-1 326 407
Työllistämistuki	14 848
Muut tulot	0
Nettomeno	-1 646 099
Sivistyspalvelut	
Henkilöstökulut	-215 468
Työllistämistuki	71 020
Nettomeno	-144 447
Tekniset palvelut	
Henkilöstökulut	-126 463
Työllistämistuki	39 399
Nettomeno	-87 064
Toimialat yhteensä	
Henkilöstökulut	-676 470
Muut menot	-1 326 407
Työllistämistuki	125 267
Muut tulot	0
Nettomeno	-1 877 610

44. Luottamushenkilön palkoista peritty ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kaupunki	
	2023 €	2022 €
Tornion Kokoomus ry	2 683,73	3 376,05
Keskustan Tornion kunnallisjärjestö ry	18 583,85	19 831,24
Tornion Vasemmistoliitto ry	4 622,04	5 142,44
Lounais-Lapin Vihreät ry	0,00	14,88
Tornion Perussuomalaiset ry	4 079,48	4 732,48
Tornion Sosiaalidemokraatit ry	3 789,84	4 310,05
Keminmaalaisten parhaaksi	47,52	39,60
Keskustan Keminmaan kunnallisjärjestö ry	89,10	72,48
KD Meri-Lapin paikallisosasto	644,60	570,95
Vasemmistoliiton Tervolan kj.	19,80	6,60
Keskustan Tervolan kunnallisjärjestö ry	92,40	118,56
Keskustan Simon kunnallisjärjestö ry	0,00	9,90
Keskustan Peräpohjolan piiri	14,85	9,90
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	34 667,21	38 235,13

45. Tilintarkastajien palkkiot

	Kaupunki	
	2023 €	2022 €
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	24 640,00	23 226,11
Tilintarkastajan lausunnot	860,00	5 010,00
Palkkiot yhteensä	25 500,00	28 236,11
Tilintarkastajien palkkiot yhteensä	25 500,00	28 236,11

Käytetyt kirjanpitokirjat

Käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja
Pääkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito

Käytetyt tosittelajit vuonna 2023

Tositelaji	Tositenumero- sarja	Tositenumerot		Tositemäärä
		Alkunro –	Viim. nro	
ALKUSA	1	1001	1009	9 Alkusaldot
BUD	2	2001	2005	5 Talousarvio
BUDL	3	3001	3004	4 Lisätalousarvio
MUIST1	10	10001	10542	542 Muistiotosite, ulk. Raindance
MUIRO2	15	15001	15044	44 Muistiotosite, ulk. Rondo
MUISIS	20	20001	20079	79 Muistiotosite, sis. Raindance
MUIRS2	25	25001	25006	6 Muistiotosite, Rondo sis.
KOMTOS	34	34001	34226	226 Käyttöomaisuus
KOMMUI	39	39001	39010	10 Käyttöomaisuus, muistiot
SISROP	40	40001	40635	635 Sisäinen lasku, Rondo
MUIVTU	45	45001	45087	87 Jaksotustosite, ulk. Raindance
MRP01	99	1000001	1000078	78 Ennakkomaksut
PANKKI	101	101001	102233	1 233 Pankin tiliotetosite
PALKAT	102	100001	100133	133 Palkat
KASSA1	112	112001	112347	347 CPU-kassatosite
KASSA2	113	113001	113253	253 CPU-verkkolaskut
MRP32	320	32000001	32001778	1 778 Laskulaji 32 Iltapäiväkerho
MRP33	330	33000001	33000513	513 Laskulaji 33 Timmi-tilavuokrat
MRP34	340	34000001	34000136	136 Laskulaji 34 CPU-uimahallin laskut
MRP51	510	51000001	51000038	38 Laskulaji 51 Kirjaston laskut
MRPMAN	511	5110001	5110439	439 Manuaalisuoritukset
MRP52	520	52000001	52000507	507 Laskulaji 52 Kouluviraston laskut
MRPVII	521	5210001	5211989	1 989 Viitesuoritukset
MRP53	530	53000001	53001995	1 995 Laskulaji 53 Kansalaisopisto
MRPHYV	531	5310001	5310306	306 Hyvityslaskujen kuittaus
MRP54	540	54000001	54003272	3 272 Laskulaji 54 Päivähoito
MRPK	541	5410001	5410549	549 Luottotappiot
MRP55	550	55000001	55000042	42 Laskulaji 55 Aineen taidemuseo
MRP59	590	59000001	59000021	21 Laskulaji 59 Tekninen keskus/JULK
MRP60	600	60000001	60001023	1 023 Laskulaji 60 Ympäristötoimi/JULK
MRP70	700	70000001	70000447	447 Laskulaji 70 Asuntojen vuokrat
MRP71	710	71000001	71000604	604 Laskulaji 71 Toimitilavuokrat
MRP75	750	75000001	75000766	766 Laskulaji 75 Tekninen keskus
MRP77	770	77000001	77001825	1 825 Laskulaji 77 Tontinvuokrat
MRP78	780	78000001	78000266	266 Laskulaji 78 X-city rakennusvalvonta
MRP80	800	80000001	80000458	458 Laskulaji 80 Muut saatavat
OSTOT	801	8000001	8022331	22 331 Ostolaskut Rondosta
OMAKSU	809	8090001	8090111	111 Ostomaksut
MRP81	810	81000001	81000019	19 Laskulaji 81 Antolainat
MRP82	820	82000001	82000036	36 Laskulaji 82

ORPRO	899	8990001	8990201	201	Ostomaksut
KLALKU	991	99910001	99910041	41	Konsernin alkusaldot
KLYHT	992	99920001	99920016	16	Konsernin tytär/ky
KLKIRJ	993	99930001	99930013	13	Konsernikirjaukset
Yhteensä				43	433

Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja merkinnät

Torniossa 25. maaliskuuta 2024

TORNION KAUPUNGINHALLITUS

Olli Rainio
puheenjohtaja

Jari Sainmaa
I varapuheenjohtaja

Risto Välimaa
II varapuheenjohtaja

Merja Aalto

Jari Hast

Markku Sadinmaa

Kaisa Juuso

Antti Kaarlela

Päivi Pukero

Outi Rämö

Ismo Säily

Jukka Kujala
kaupunginjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Torniossa xx. päivänä xx 2024

KPMG Oy Ab

Matti Keskitalo
KHT, JHT, HT